

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

II) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 7.

ÅREN

1886—1890.

M A L M Ö H U S L Ä N .

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet.

Angående *länets naturbeskaffenhet* får Konungens Befallningshafvande åberopa hvad tidigare femårsberättelser innehålla. Endast må omnämnas, att ju mera jordbrukets framåtskridande medför höjning af jordens alstringsförmåga och stegring af jordvärdet, dess mera rigtas uppmärksamheten på bemödanden att vinna odlingsbar mark genom sänkning eller uttappning af sjöar eller genom andra vattenafledningsföretag eller genom uppröjning af hittills oodlad mark. I förra femårsberättelsen är omnämnd sänkningen af Ringsjön med den båtnad, som deraf beräknats; och om än i denna berättelse företag af dylikt omfång ej äro att åberopa, kan dock med visshet antagas, att icke obetydliga områden under femårsperioden genom arbeten af nu omnämnda slag gjorts odlingsbara eller med afseende på afkastningsförmågan förbättrats.

I afseende på *medeltemperaturen och nederbörden* under femårsperioden har från akademiska observatoriet i Lund meddelats å andra sidan stående öfversigt. (*Tabell A.*)

Uti förra femårsberättelsen omnämndes, att länet innefattade en *areal* af 41·8707 kvadratmil, deraf ansåges belöpa sig på fastland och öar 40·9894 qv.-mil och på vatten 0·8813, men att sistnämnda siffror emellertid, efter det den nyss omtalade sänkningen af Ringsjön fullbordats, kräfde någon jemkning med

afseende på den jordvinning, beräknad till 684 tunnland, som genom sjösänkningen åstadkommits.

Under perioden hafva länets *yttre gränser* undergått åtskilliga förändringar, hvadan ofvan upptagna arealuppgift ej numera motsvarar verkliga förhållandet. De flesta ärenden rörande framställningar af den utaf Kungl. Maj:t tillsatta komité, som haft i uppdrag att afgifva förslag till *reglering af oregelbundenheter* i rikets indelningar, hafva nemligen under perioden blifvit afgjorda, och flere af komiterades förslag berörde jemväl länsgränsen. Sålunda anmärkes följande:

Genom Kungl. Maj:ts bref den 23 september 1887 hafva de hemman och lägenheter, hvilka enligt jordeboken utgjort den till Kristianstads län och Södra Åsbo härad hörande delen af Vrams socken, blifvit med 1889 års ingång öfverflyttade till Malmöhus län och Luggude härad.

Genom samma nådiga bref hafva de hemman och lägenheter, som enligt jordeboken utgjort de till Malmöhus län och Luggude härad hörande delar af Ströfvelstorps och Vestra Broby socknar, blifvit från och med 1889 års ingång förlagda till Kristianstads län och Södra Åsbo härad och i följd deraf skilts från Luggude härad.

Enligt nådiga brefvet den 18 mars 1887 hafva sockuedelarne Tjörnarp och Häglinge med 1888 års ingång öfverflyttats från

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-38.
1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet.....	1.
Tab. A. Medeltemperaturen, efter Celsii skala, och nederbörden i millimeter, för staden Lund åren 1886-1890.....	2.
2. Invånare.....	6.
Tab. B. Antal personer, som åren 1886-1890 inför polismästaren i Malmö företett kontrakter om befordran till främmande verldsdel, efter hemort.....	7.
Tab. C. Antalet konkurser i Malmöhus län åren 1886-1890.....	12.
3. Näringar.....	12.
Tab. D. Antalet idkare af handverk och dermed jemförliga näringar samt deras arbetare i Malmöhus län åren 1886-1889.....	19.
4. Kommunikationer och varuutbyten.....	20.
Tab. E. Passagerare- och godstrafik vid södra stambanans station i Malmö åren 1886-1890.....	22.
Tab. F. Passagerare- och godstrafik å enskilda banor i Malmöhus län åren 1886-1890.....	22-23.
Tab. G. Malmö hamninrättnings inkomster och utgifter åren 1886-1890.....	23.
Tab. H. Verksamheten vid telegrafstationen i Malmö åren 1886-1890.....	25.
Tab. I. Telegrafverkets telefonabonntledningar och telefonapparater i Malmöhus län vid 1890 års slut.....	26.
Tab. K. Fartygsrörelsen i Malmö hamn, åren 1886-1890.....	26.
Tab. L. Uppbörden vid Malmö tullkammare, åren 1886-1890.....	26.
Tab. M. I Malmö hamn lossade och lastade varor af ortens förnämsta omsättningsartiklar, åren 1886 och 1890.....	27-28.
Tab. N. Antal kreatur, som från Malmö till utrikes orter sjöledes blifvit afsända åren 1886-1890.....	28.
Tab. O. Sydsvenska ångfartygsaktiebolagets verksamhet åren 1886-1890.....	28.
Tab. P. Försäljningen af bränvin m. m. inom Malmöhus län försäljningsåret 1889-1890.....	29.
5. Kameralförhållanden.....	30.

	Sid.
6. Politi.....	31.
Tab. R. Antal lärare och lärjungar vid elementarläroverken i Malmöhus län åren 1886-1890.....	32.
Tab. S. Antal lärare och lärjungar vid navigationsskolan i Malmö åren 1886-1890.....	32.
Tab. T. Antal lärare och lärjungar vid tekniska elementar- och dermed förenade söndags- och aftonskolan i Malmö åren 1886-1890.....	32.
Tab. U. Antal lärjungar vid manliga folkhögskolan och dess öfre afdelning, den s. k. landtmannaskolan, samt vid qvinliga folkhögskolan vid Hvilan.....	33.
Tab. V. Malmöhus läns idiotanstalts inkomster, utgifter och behållning åren 1886-1890.....	33.
Tab. X. Skånska lifränte- och kapitalförsäkringsanstalten åren 1886-1890.....	34.
Tab. Y. Sjöförsäkringsinrättningarnes verksamhet i Malmöhus län, åren 1886-1890.....	35.
Tab. Z. Kreaturs- och hagelskadeförsäkringsinrättningarnes verksamhet, i Malmöhus län åren 1886-1890.....	36.
Tab. Å. Malmö allmänna understödsförenings verksamhet arbetsåren 1888-1891.....	38.
Tab. Ä. Malmöhus läns förening till stöd för värnlösa och fallna, åren 1886-1890.....	38.
Tabellbilagor	39-71.
Tab. 1. Folkmängden i Malmöhus län åren 1886-1890.....	39.
Tab. 2. Allmänna vägar och skjutsning i Malmöhus län åren 1886-1890..	40.
Tab. 3. Hemman och lägenheter samt stadsjordar m. m. i Malmöhus län år 1890.....	41.
Tab. 4. Egendomar af fideikommissnatur i Malmöhus län år 1890.....	42.
Tab. 5. Egendomar tillhörande inhemska aktiebolag, i Malmöhus län år 1890.....	44.
Tab. 6. Egendomar tillhörande främmande magters undersåtar, i Malmöhus län år 1890.....	47.
Tab. 7. Brandförsäkringsinrättningarnes verksamhet, i Malmöhus län åren 1886-1890.....	50.
Tab. 8. Fromma stiftelser, stipendiifonder, pensionsanstalter, sjukkassor och dermed jämförliga inrättningar i Malmöhus län år 1890	51.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

II) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 7.

ÅREN

1886—1890.

M A L M Ö H U S L Ä N .

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet.

Angående *länets naturbeskaffenhet* får Konungens Befallningshafvande åberopa hvad tidigare femårsberättelser innehålla. Endast må omnämnas, att ju mera jordbrukets framåtskridande medför höjning af jordens alstringsförmåga och stegring af jordvärdet, dess mera rigtas uppmärksamheten på bemödanden att vinna odlingsbar mark genom sänkning eller uttappning af sjöar eller genom andra vattenafledningsföretag eller genom uppröjning af hittills oodlad mark. I förra femårsberättelsen är omnämnd sänkningen af Ringsjön med den båtnad, som deraf beräknats; och om än i denna berättelse företag af dylikt omfång ej äro att åberopa, kan dock med visshet antagas, att icke obetydliga områden under femårsperioden genom arbeten af nu omnämnda slag gjorts odlingsbara eller med afseende på afkastningsförmågan förbättrats.

I afseende på *medeltemperaturen och nederbörden* under femårsperioden har från akademiska observatoriet i Lund meddelats å andra sidan stående öfversigt. (*Tabell A.*)

Uti förra femårsberättelsen omnämndes, att länet innefattade en *areal* af 41·8707 kvadratmil, deraf ansåges belöpa sig på fastland och öar 40·9894 qv.-mil och på vatten 0·8813, men att sistnämnda siffror emellertid, efter det den nyss omtalade sänkningen af Ringsjön fullbordats, kräfde någon jemkning med

afseende på den jordvinning, beräknad till 684 tunnland, som genom sjösänkningen åstadkommits.

Under perioden hafva länets *yttre gränser* undergått åtskilliga förändringar, hvadan ofvan upptagna arealuppgift ej numera motsvarar verkliga förhållandet. De flesta ärenden rörande framställningar af den utaf Kungl. Maj:t tillsatta komité, som haft i uppdrag att afgifva förslag till *reglering af oregelbundenheter* i rikets indelningar, hafva nemligen under perioden blifvit afgjorda, och flere af komiterades förslag berörde jemväl länsgränsen. Sålunda anmärkes följande:

Genom Kungl. Maj:ts bref den 23 september 1887 hafva de hemman och lägenheter, hvilka enligt jordeboken utgjort den till Kristianstads län och Södra Åsbo härad hörande delen af Vrams socken, blifvit med 1889 års ingång öfverflyttade till Malmöhus län och Luggude härad.

Genom samma nådiga bref hafva de hemman och lägenheter, som enligt jordeboken utgjort de till Malmöhus län och Luggude härad hörande delar af Ströfvelstorps och Vestra Broby socknar, blifvit från och med 1889 års ingång förlagda till Kristianstads län och Södra Åsbo härad och i följd deraf skilts från Luggude härad.

Enligt nådiga brefvet den 18 mars 1887 hafva sockuedelarne Tjörnarp och Häglinge med 1888 års ingång öfverflyttats från

Frosta härad i Malmöhus län till Vestra Göinge härad i Kristianstads län, der socknarnes hufvuddelar då voro belägna.

Enligt nådiga brevet den 25 februari 1887 hafva de delar af Norra Rörums socken, som tillhört Kristianstads län, med 1888 års ingång öfverförts från Vestra Göinge härad i Kristianstads län till Frosta härad i Malmöhus län.

Genom nådiga brevet den 20 december 1889 har förklarats, att med 1891 års ingång de hemman och lägenheter, som tillhöra den till Kristianstads län och Gärds härad hörande delen af Svensköps socken, skola öfverföras till Malmöhus län och Frosta härad.

Genom nådiga brevet den 24 juli 1885 är bestämdt, att skattehemmanen n:r 1 och 2, hvartera $\frac{1}{2}$ mantal, Klåberöd jemte lägenheter skola vid 1886 års ingång i administrativt och judiciellt hänseende förläggas från Norra Åsbo härad och Kristianstads län till Onsjö härad i Malmöhus län.

Enligt nådiga brevet den 23 december 1885 hafva de till Norra Åsbo härad och Kristianstads län hörande fastigheterna skattehemmanen n:r 1 och 2, hvartera 1 mantal, Härsnäs; n:r 1, $\frac{5}{8}$ mantal, n:r 2, $\frac{5}{8}$ mantal, och n:r 3, $\frac{1}{2}$ mantal, Kolema; n:r 1, $\frac{5}{8}$ mantal, Nackarp och n:r 1, $\frac{3}{8}$ mantal, Ygleröd jemte lägenheter med 1887 års ingång förlagts till Onsjö härad i Malmöhus län.

Genom särskilda nådiga bref den 19 juli 1889 har förordnats: dels att med 1891 års ingång Tranås socken skall i jordeboken öfverföras från Herrestads härad i Malmöhus län till Ingelstads härad i Kristianstads län;

dels att jemväl med 1891 års ingång de hemman och lägenheter, hvilka enligt jordeboken utgöra den till Herrestads härad hörande delen af Tryde socken, skola förläggas till Kristianstads län och Ingelstads härad;

och dels med 1891 års ingång de hemman och lägenheter, som enligt jordeboken utgöra den till Kristianstads län och Ingelstads härad hörande delen af Stora Köpinge socken, skola förläggas till Malmöhus län och Herrestads härad.

Efter gjorda beräkningar öfver arealen af de områden, som enligt ofvan intagna redogörelse dels hit till länet öfverförts och dels fränskilts länet, har det befunnits, att de områden, som öfverflyttats från Kristianstads till Malmöhus län, utgöra tillsammans 10,768·612 hektar, och att de områden, som från detta län

öfverflyttats till Kristianstads, utgöra 6,115·711 hektar. Arealen för Malmöhus län har alltså blifvit ökad med 4,652·9 hektar.

Länet skulle alltså numera omfatta 41·91108 kvadratmil eller 47·9 kvadrattymil, deraf belöper på fastland och öar 41·02978 kvadratmil eller 46·9 kvadrattymil samt på vatten 0·88130 kvadratmil eller 1 kvadrattymil.

Förutom de regleringar af länets judiciela, administrativa och kyrkliga indelning, för hvilka redan redogjorts, hafva under perioden jemväl följande egt rum.

Enligt nådiga brevet den 11 februari 1887 har den till Torna härad hörande delen af Kyrkheddinge socken äfvensom den till Torna härad hörande delen af Esarps socken öfverflyttats från Torna till Bara härad.

Genom nådigt bref jemväl af den 11 februari 1887 hafva dels de till Oxie härad hörande, i Burlöfs socken belägna hemmanen n:r 1—8 Sunnanå om $4\frac{2}{3}$ mantal och jordlägenheten n:r 9 Sunnanå från och med år 1888 öfverflyttats till Bara härad, dels de i Torna härad belägna hemmanen Ljunghuset n:r 1, Brohus n:r 1, Lilla Habo n:r 1, Stora Habo n:r 1 och Mariedal n:r 1, om tillsammans $2\frac{3}{16}$ mantal, öfverförts till Bara härad och dels lägenheten Höjebromölla n:r 1 och Norra Knästorp n:r 1 öfverförts från Stora Råby socken i Torna härad till Knästorps socken i Bara härad.

Enligt nådigt bref den 31 december 1888 hafva från Vestra Hoby socken till Vestra Odarslöfs socken öfverförts: 1:o en del af lägenheten Hoby eller Kjerrups ängar, utgörande $\frac{1}{64}$ mantal af n:r 15, $\frac{5}{8}$ mantal, Hoby; 2:o en del af samma ängar, utgörande $\frac{1}{64}$ mantal af n:r 16, $\frac{3}{8}$ mantal, Hoby; 3:o en del af lägenheten Hoby eller Kjerrups ängar, som tillhör kvarntomten Hoby Mölla n:r 1.

Enligt nådiga brevet den 1 mars 1889 hafva öfverförts:

1:o från Slimminge socken i Vemmenhögs härad till Efverlöfs socken i Torna härad gatehuset Larstorp n:r 1; och

2:o från Blentarps socken till Efverlöfs socken jordlägenheten Hunlaröds hus eller Hultets allmanning n:r 1.

Enligt Kungl. Maj:ts bref den 4 november 1887 hafva de hemman och lägenheter, som enligt jordeboken utgjort den till Luggude härad hörande delen af Sireköpinge socken, med 1889 års ingång öfverflyttats till Rönnebergs härad.

Tab. A. Medeltemperaturen, efter Celsii skala, och nederbörden i millimeter, för staden Lund åren 1886—1890.

År.	Januari.	Februari.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Augusti.	Sept.	Oktober.	Nov.	Dec.	Hela året.
<i>Medeltemperatur.</i>													
1886.....	—0·8	—2·3	—1·6	+6·0	+10·7	+13·9	+15·8	+15·5	+13·0	+8·3	+4·7	0·0	+6·9
1887.....	—1·3	—0·8	+0·7	+7·1	+9·6	+14·5	+17·2	+14·9	+11·7	+6·2	+3·0	—0·6	+6·9
1888.....	—1·6	—2·5	—3·5	+2·5	+9·5	+13·5	+12·4	+13·9	+11·7	+6·1	+3·3	+2·2	+5·6
1889.....	—1·0	—4·0	—1·2	+4·6	+13·6	+18·9	+15·8	+14·6	+10·2	+8·0	+4·0	+0·2	+7·0
1890.....	+1·4	—0·5	+2·2	+5·5	+11·8	+13·9	+14·7	+15·3	+12·7	+7·2	+3·6	—2·9	+7·1
<i>Nederbörd.</i>													
1886.....	57·6	12·6	27·3	24·9	29·9	39·6	36·9	30·1	47·9	48·4	27·3	80·7	463·2
1887.....	15·4	9·5	26·4	47·5	45·9	13·1	80·8	31·8	64·0	60·9	48·4	65·3	509·0
1888.....	29·2	45·2	67·7	26·0	41·6	65·1	93·8	39·9	33·9	52·6	54·6	46·0	595·6
1889.....	30·3	37·0	39·8	29·7	22·7	27·0	82·8	114·3	78·6	47·1	31·0	17·4	557·2
1890.....	57·8	5·7	36·4	59·4	31·8	59·1	72·1	96·7	18·6	90·7	62·2	4·0	594·6

Enligt nådiga brevet den 25 februari 1887 har Halmstads socken, som förut tillhört dels Luggude och dels Rönnebergs härad, blifvit i sin helhet från 1888 års ingång förlagd till Luggude härad.

Enligt nådiga brevet den 4 november 1887 har Gluggstorps by, som enligt jordeboken utgjort den till Rönnebergs härad hörande delen af Ottarps socken, blifvit med 1889 års ingång i jordeboken öfverförd till Luggude härad och sammanförd med den der upptagna delen af nämnda socken.

Enligt nådiga brevet den 19 mars 1888 hafva från 1889 års ingång dels torpet Teglarödshus n:r 2 eller Lejeshus och utjorden Svinalejet blifvit i kyrkligt och kommunalt hänseende öfverflyttade från Kågeröds till Konga socken och dels de öfriga hemman och lägenheter i Kågeröds socken, som enligt jordeboken tillhört Rönnebergs och Onsjö härad, blifvit med undantag af torpen Axelvoldsmölla, Brödlösa, Ruttenborg och Todarp förlagda till Luggude härad.

Uppå derom gjord underdånig framställning har Kungl. Maj:t den 9 november 1888 förordnat, att Vrams socken skall från och med 1889 års ingång i jordeboken upptagas såsom tvenne socknar, så att den del af socknen, som förut tillhört Kristianstads län, skall benämnas Norra Vrams socken och den del, som af ålder varit belägen i Malmöhus län, skall benämnas Södra Vrams socken.

Genom nådiga brevet den 24 april 1890 har förordnats, att vid 1891 års början torpen Axelvoldsmölla, Brödlösa och Ruttenborg skola i jordeboken öfverföras från Kågeröds till Norra Svalöfs socken, samt att torpet Todarp skall tillsvidare deri upptagas såsom en fräselägenhet i Norra Svalöfs socken, äfvensom att samtliga dessa fyra torp skola såväl i kyrkligt som i kommunalt hänseende förläggas från Kågeröds till Norra Svalöfs socken.

Enligt nådiga brevet den 26 oktober 1888 hafva de Landskrona stad underlagda hemmanen n:r 6, 7 och 8 Örja om 2 mantal, hvilka i kommunalt, administrativt och judicielt hänseende tillhört nämnda stad, men erlagt kyrkliga afgifter till Örja församling, från och med början af år 1890 i kyrkligt afseende öfverflyttats till Landskrona stad.

Genom nådiga brevet den 10 oktober 1890 är förordnadt, att hemmanet n:r 12 och gatehuset n:r 14 Qvärlöf skola vid 1892 års ingång i kyrkligt och kommunalt hänseende äfvensom i jordeboken öfverföras från Saxtorps till Annelöfs socken samt hemmanen n:r 6 och 8 Qvärlöf i enahanda hänseenden vid samma tid öfverflyttas från Annelöfs till Saxtorps socken, efter hvilken öfverföring hemmanet n:r 12 Qvärlöf skall betecknas med n:r 13.

Enligt nådiga brevet den 30 december 1885 hafva oskattlagda torpen Sjöhuset och Killstorp, hvilka i kyrkligt och kommunalt hänseende förut tillhört, det förra Torrlösa och det senare Asks socken, vid 1887 års ingång i kyrkligt och kommunalt hänseende öfverförts till Billinge socken.

Enligt nådiga brevet den 26 mars 1887 hafva de hemman och lägenheter, som enligt jordeboken förut utgjort den till Onsjö härad hörande delen af Munkarps socken, blifvit med 1888 års ingång öfverflyttade till Frosta härad.

Genom nådiga brevet den 16 augusti 1889 är förordnadt, att Gullarps socken i Onsjö härad skall utslutas ur jordeboken och förenas med Näs socken till en kommun, benämnd Näs.

Enligt nådiga brevet den 25 februari 1887 hafva de hemman och lägenheter, som enligt jordeboken förut utgjort den till

Frosta härad hörande delen af Vestra Sallerups socken, vid 1888 års början förlagts till Harjagers härad.

Genom nådiga brevet den 26 mars 1887 är förordnadt, att de hemman och lägenheter, eller hemmanen n:r 1—7 Grydby eller Grödbby, hvilka enligt jordeboken förut utgjort den Harjagers härad tillhörande delen af Borrlunda socken, vid 1888 års ingång skola öfverflyttas till Frosta härad.

Enligt nådiga brevet den 2 oktober 1885 är förklaradt, att frälseutjorden Qvärkaskogen, som i kyrkligt hänseende och enligt jordeboken tillhört Konga socken, men i kommunalt hänseende räknats till Norrhvidinge och Norra Skreflinge socknar, jemväl i kommunalt hänseende skall tillhöra Konga socken.

Enligt nådiga brevet den 25 februari 1887 har den del af Anderslöfs socken, som tillhört Vemmenhögs härad, blifvit förlagd till Skytts härad.

Jemlikt nådiga brevet den 22 januari 1886 har qvarnlägenheten n:r 15 Tullstorp eller Skåningamöllan vid 1887 års början såväl i kyrkligt och kommunalt afseende som i jordeboken öfverförts från Tullstorps till Vestra Vemmenhögs socken.

Enligt nådiga brevet den 4 november 1886 hafva dels hemmanen n:r 1 Bostorp och n:r 1 Kurrarp från och med 1889 års början såväl i kyrkligt och kommunalt afseende som i jordeboken förlagts från Slimminge till Villie socken och öfverförts från Vemmenhögs till Ljunits härad, och dels hemmansdelen n:r 9 Ekarp från samma tid och i enahanda hänseenden förlagts från Villie till Slimminge socken samt öfverförts från Ljunits till Vemmenhögs härad.

Jemlikt nådiga brevet den 26 november 1886 har utsocknefrälshehemmanet $\frac{1}{2}$ mantal n:r 23 Thorsjö vid 1888 års ingång i kyrkligt och kommunalt hänseende äfvensom i jordeboken öfverförts från Örsjö till Skifarps socken.

Jemlikt nådiga brevet den 16 november 1888 hafva hemmanen $\frac{1}{4}$ mantal n:r 14 och $\frac{3}{16}$ mantal n:r 28 Stora Beddinge samt utjorden n:r 40 Stora Beddinge vid 1890 års ingång i kommunalt hänseende förlagts från Kellstorps till Tullstorps socken, hvilken de i andra hänseenden förut tillhörde och inom hvilken de äro belägna.

Jemlikt nådiga brevet den 29 mars 1889 hafva hemmanen n:r 2, 4 och 5 Fårarp om 1 mantal samt gatehuset n:r 7 Fårarp vid 1890 års ingång såväl i kyrkligt och kommunalt afseende som i jordeboken öfverförts från Öfraby till Stora Köpinge socken.

Jemlikt nådiga brevet den 26 juli 1889 hafva annexhemmanet Skårby n:r 13, 1 mantal, samt hemmanen Balkåkra n:r 14, $\frac{1}{2}$ mantal insocknefrälse, och n:r 15, $\frac{1}{2}$ mantal utsocknefrälse, med ingången af år 1890 i kyrkligt och kommunalt hänseende samt i jordeboken öfverflyttats, hemmanet n:r 13 Skårby från Skårby till Balkåkra socken samt hemmanen n:r 14 och 15 Balkåkra från Balkåkra till Skårby socken.

Enligt nådiga brevet den 16 augusti 1889 hafva dels hemmanet n:r 8, $\frac{1}{2}$ mantal, Hindby, hvilket i jordeboken upptagits inom Fosie socken, men i kyrkligt och kommunalt hänseende tillhört Vestra Skreflinge socken, blifvit i jordeboken till sistnämnda socken öfverfördt, dels ock hemmanet Qvarnby n:r 7 om $\frac{3}{4}$ mantal, som likaledes i jordeboken upptagits inom Husie socken, men i kyrkligt och kommunalt hänseende tillhört Södra Sallerups socken, i jordeboken öfverflyttats från Husie till Södra Sallerups socken.

Enligt nådiga brevet den 24 oktober 1885 har utjorden Hyllie nr 27, kallad Kungsmarken, såsom belägen inom Fosie sockenområde invid Malmö stads egor, vid början af år 1887 såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken öfverförts från Hyllie till Fosie socken.

Genom nådiga brevet den 17 september 1886 hafva hemmanen Bönhult och Ellestorp öfverflyttats från Östra Sallerups socken i Frosta härad till Långaröds socken i Färs härad.

Jemlikt nådiga brevet den 16 augusti 1889 hafva Öveds och Skartofta socknar i Färs härad, hvilka utgjort en kyrkoförsamling, förklarats äfven i administrativt hänseende utgöra en socken, och har förty Skartofta socken ur jordeboken utslutits och de derunder förda hemman och lägenheter upptagits inom Öveds socken.

Genom särskilda nådiga bref hafva beslut meddelats om förändrad benämning å vissa socknar inom länet, på sätt här nedan angifves:

Den äldre benämningen.	Den nu gällande benämningen.	Datum å Kungl. Maj:ts bref.
<i>Oxie fögderi.</i>		
Ingelstads socken	Vestra Ingelstads socken	17 april 1885.
Klagstorps »	Vestra Klagstorps »	» » »
Åkarps »	Södra Åkarps »	» » »
Sallerups »	Södra Sallerups »	» » »
Kärrstorps »	Vestra Kärrstorps »	» » »
Vemmerlöfs »	Vestra Vemmerlöfs »	» » »
Tommarps »	Vestra Tommarps »	» » »
<i>Torna fögderi.</i>		
Sandby socken	Södra Sandby socken	» » »
Nöbbelöfs »	Norra Nöbbelöfs »	» » »
Hoby »	Vestra Hoby »	» » »
Klosters »	S:t Peters klosters »	28 mars 1884.
Kyrkoby »	Görslöfs »	16 aug. 1889.
Bjersjö »	Bjershögs »	» » »
<i>Rönnebergs fögderi.</i>		
Skräflinge socken	Norra Skräflinge socken	17 april 1885.
Strö »	Vestra Strö »	» » »
Stödhafs »	Stehags »	25 febr. 1887.
<i>Frosta fögderi.</i>		
Åsums socken	Södra Åsums socken	17 april 1885.
Kjerrstorps »	Östra Kärrstorps »	» » »
Sallerups »	Östra Sallerups »	» » »
Strö »	Östra Strö »	» » »
<i>Ljunäts fögderi.</i>		
Nöbbelöfs socken	Vestra Nöbbelöfs socken	» » »
Köpinge »	Stora Köpinge »	19 juli 1889.

Beträffande länets judiciela, administrativa och kyrkliga indelning bör vidare anmärkas följande.

Uti samtliga domsagor i länet, förutom Torna och Bara härads, äro de särskilda häradena sammanslagna till ett *tingslag*. Nämnade två härad utgöra deremot två tingslag, dock med gemensamt tingshus.

Vid val till riksdagsman i Andra kammaren tillämpas numera, sedan år 1887 *omedelbart valsätt* införts i Torna härad, detta valsätt i samtliga landsbygdens valkretsar med undantag för Bara härad, der medelbara val fortfarande ega rum.

Enligt nådiga brevet den 14 juni 1888 har Frosta härads östra *länsmansdistrikt* blifvit deladt i två distrikt: Frosta härads norra distrikt, omfattande Bosjöklösters, Hörs, Munkarps, Norra Rörums, Södra Rörums och Fulltofta socknar; och Frosta härads östra distrikt, omfattande Östra Espinge, Hörby, Lyby, Högseröds, Svensköps och Östra Sallerups socknar.

Genom nådiga brevet den 20 juli 1888 är förordnad, att Rönnebergs, Onsjö och Harjagers häradsrätt må å centralfängelset i Landskrona hafva *tingsstad* i brottmal.

Redan i förra femårsberättelsen antyddes, att från Kungl. Civildepartementet fästats Konungens Befallningshafvandes uppmärksamhet på angelägenheten af att *byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer* komme till tillämpning å platser å landsbygden, der sådant kunde finnas erforderligt, såsom vid vissa jernvägsstationer, fisklägen och dylika ställen med större sammanträngd befolkning, samt att Konungens Befallningshafvande vidtagit åtskilliga åtgärder i nämnda syfte. Under ifrågavarande period hafva dessa ärenden än vidare fullföljts och några af dem bragts till slut på sätt, hvarför här nedan skall redogöras.

Genom särskilda utslag den 30 april 1886 har Konungens Befallningshafvande förordnat, att ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer äfvensom helsovårdsstadgan, i hvad den afser stad, skola i tillämpliga delar tillämpas på *Limhamns fiskläge* inom Hyllie socken och Oxie härad med det område, som på en upprättad karta finnes angifvet. Kungl. Maj:t har sedermera genom nådigt bref den 27 augusti 1886 fastställt Konungens Befallningshafvandes utslag beträffande ordningsstadgans, byggnadsstadgans och brandstadgans tillämpning; hvarjemte genom nådigt bref den 10 september 1886 utslaget angående helsovårdsstadgans tillämpning på området blifvit godkänt. Med tillämpning af nyss anmärkta nådiga bref har Konungens Befallningshafvande dels den 13 november 1886 utfärdat särskilda ordningsföreskrifter för Limhamns fiskläge, som förklarats skola utgöra ett municipalsamhälle, och dels genom beslut den 25 februari 1888 för fiskläget fastställt byggnads- och brandordningar.

Sedan Konungens Befallningshafvande den 4 mars 1886 meddelat beslut angående byggnadsstadgans, brandstadgans och ordningsstadgans för rikets städer tillämpning inom *Råå fiskläge* och derintill belägna platser, har Kungl. Maj:t den 15 maj samma år fastställt Konungens Befallningshafvandes beslut. Konungens Befallningshafvande har sedermera dels den 4 november 1886 utfärdat särskilda ordningsföreskrifter för Råå municipalsamhälle och dels den 12 november 1887 meddelat fastställelse å byggnads- och brandordningar och den 20 april 1889 å ordningsstadga för samhället.

Det må i sammanhang härmed anmärkas, att Kungl. Maj:t redan uti nådigt bref den 28 september 1877 förordnat om helsovårdsstadgans, såvidt den angår stad, tillämpning inom Råå fiskläge och derintill beläget område, hvarjemte uti nådigt bref den 3 april 1890 meddelats närmare bestämmelser om vidden af det område, inom hvilket helsovårdsstadgan egde tillämpning.

Sedan Konungens Befallningshafvande genom utslag den 22 mars 1890 förordnat, att ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer skola i tillämpliga delar gälla för Höganäs fiskläge och vissa andra områden inom Väsby socken, så har Kungl. Maj:t enligt nådig skrivelse den 12 december 1890 gillat berörda beslut, hvarefter Konungens Befallnings-

hafvande den 22 april 1891 utfärdat särskilda ordningsföreskrifter för ifrågavarande områden, som skola benämnas *Höganäs municipalområde*.

Genom nådiga brefvet den 12 oktober 1889 har godkänts Konungens Befallningshafvandes beslut den 23 mars 1889, hvarigenom förordnats, att, hvad i helsovårdsstadgan för riket är föreskrivet om stad, skall i tillämpliga delar gälla för samma områden af Väsby socken, som här ofvan afses.

Genom nådigt bref den 28 november 1890 har Kungl. Maj:t gillat Konungens Befallningshafvandes den 15 april samma år meddelade beslut om ordningsstadgans, byggnadsstadgans och brandstadgans för rikets städer tillämpning å vissa områden af *Helsingborgs laudsförsamling*, och sedan Konungens Befallningshafvande jemväl den 15 april 1890 förklarar, att inom samma områden skall till efterrättelse gälla, hvad i helsovårdsstadgan finnes föreskrivet om stad, så har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 5 mars 1891 godkänt nämnda Konungens Befallningshafvandes beslut.

Vidare har Kungl. Maj:t den 25 september 1891 i nåder gillat Konungens Befallningshafvandes utslag den 15 november 1890 derom, att ordningsstadgan för rikets städer skall i tillämpliga delar gälla för visst område af *Bjuvs socken*.

Genom Kungl. Maj:ts bref den 21 februari 1890 har blifvit bestämdt, att Luggude härads *tingsstad* skall förflyttas till *Helsingborg*, hvarefter förberedande åtgärder vidtagits för flyttningens bringande till verkställighet, utan att dock vid periodens slut något dervid kunnat slutligen åtgöras, enär angående tingshusets beskaffenhet och byggnadsplatsen tvist inom tingshusbyggnadslaget pågår.

Angående *städerna* lemnas följande redogörelse.

Uti den för *Malmö* hittills enligt nådiga brefven den 29 november 1872 och den 28 november 1877 gällande stadsplanen hafva skett de förändringar, att dels enligt nådiga brefvet den 10 september 1886 Storgatan blifvit utdragen genom kvarteret n:r 22 Elgen och vidare vesterut samt det norr om denna gatas förlängning befintliga området, nu betecknad såsom kvarteret n:r 28 Kamelen och n:r 29 Hästen, äfvensom den norra delen af kvarteret Elgen, numera kvarteret n:r 27 Tigern, förklarats vara ny stadsdel, dels enligt nådiga brefvet den 4 juni 1886 utaf andelar af tomten n:r 1 i kvarteret n:r 20 Ripan och angränsande andel af Rörsljömårken bildats ett kvarter, benämndt n:r 26 Ufven, samt vstra delen af Kaptensgatan blifvit förenad med angränsande kvarteret Näktergalen och tomter i kvarteren Bäfvorn, Fasanen, Gamen och Mården, och dels enligt nådiga brefvet den 10 oktober 1890 planen för den s. k. Rörsljömårkens bebyggande i så måtto förändrats, att kvarteret Hugo å Östra Förstaden minskats genom utläggning af en gata, kvarteret Frans borttagits, samt ett nytt kvarter, benämndt Folke, tillkommit.

Jemlikt bestämmelserna i nådiga brefvet den 24 maj 1889 har Mäster Johansgatan utdragits genom kvarteret n:r 32 Jörgen Kock till Norra Vallgatan.

Vidare upplyses:

att den för staden inom broarne äfvensom vissa delar af förstäderna använda nummerordning blifvit utsträckt till återstoden af den planlagda delen af Södra Förstaden, der kvarteren blifvit benämnda Kaninen, Uttern, Vesslan, Kråkan och Korpen, äfvensom till vissa delar af stadens icke planlagda område, bestående af de nu med namnen Zebran, Holmen, Tjädern, Hjerpen,

Beckasinen, Morkullan, Rapphönan, Cedern, Dadeln, Eken och Furen betecknade kvarteren samt af delar utaf kvarteret Elgen; att utaf detta område kvarteret Holmen, Dadeln, Eken och Furen tidigare varit bebyggda;

att en stor del af kvarteret Elgen, kvarteret Tjädern, Hjerpen, Beckasinen, Rapphönan och Cedern samt kvarteret Hedvig och delvis kvarteret Julius under perioden blifvit bebyggda såsom stad;

att till underlättande af tillämpningen af allmänna ordningsföreskrifter magistraten den 11 och 18 november 1890 beslutit, att de utanför den egentliga stadsplanen belägna, i kvarter och tomter utlagda områden, skola till någon del hänföras till de förut varande Södra och Östra Förstäden och i öfrigt indelas uti så kallade stadsdelar, benämnda Södervärn, Mellersta Förstaden och Kirsebergsstaden;

att Kirsebergsstaden blifvit försedd med ständig polisbevakning, gatubelysning och vattenledning, hvarjemte dervarande gator blifvit afvägda och stensatta;

samt att Konungens Befallningshafvande, med godkännande af stadsfullmäktiges fattade beslut i ämnet, den 27 mars 1888 förordnat, att utöfver det område, som enligt tidigare beslut skall i helsovårdsafseende betraktas som stad, jemväl stadens öfriga ytterområde skall i afseende på svinhållning vara underkastadt de för stad gällande föreskrifter.

Under perioden hafva för Malmö stad tillkommit ny särskild ordningsstadga, fastställd af Konungens Befallningshafvande den 16 december 1890, nya reglementen för stadens brandkår och sotare, reglementen för dragarelagen, ny taxa för stadens vattenverk äfvensom ny arbetsordning för stadsfullmäktige och instruktion för stadens revisorer.

Uti stadens administration har den förändring inträdt, att, jemlikt nådiga brefven den 18 maj och 7 december 1888, polisväsendet i Malmö, med undantag för de mål, som tillhöra stadens polisdomstol, från och med år 1889 handhafves utaf en poliskammare, der beslutanderätten utöfvas af polismästaren. I sammanhang härmed är ock förklaradt, att polismästaren är ledamot i magistraten endast i afseende å der förekommande ärenden, som röra polisen och ordningen inom staden. Genom förstnämnda nådiga bref är tillika fastställd ny aflöningsstat för polismästaren och polisnotarien.

Lunds stad. Genom nådiga brefvet den 19 mars 1888 är fastställd en beslutad ändring i regleringsplanen för det s. k. Spoletorpsområdet.

Kungl. Maj:t har genom nådigt bref den 25 oktober 1889 meddelat bestämmelser angående ny organisation af rådstufvurätten och magistraten i Lund samt fastställt lönestat för vederbörande embets- och tjänstemän; skolande enligt detta nådiga bref rådstufvurätten och magistraten bestå af en borgmästare och två rådmän, samt tillika vid rådstufvurätten och magistraten vara anställda två stadsnotarier.

Under perioden har Konungens Befallningshafvande fastställt, dels år 1886 stadgar för stadens vattenverk och särskild stadga för utöfvande såsom yrke i staden af slagteri eller tillverkning af korf och dylika födoämnen, dels år 1888 ordningsstadga för handel med mjölk och tillägg till helsovårdsordningen för staden, dels år 1889 vågtaxa för staden och dels år 1890 nytt reglemente för drätselkammaren i staden.

Landskrona stad. Under perioden har Konungens Befallningshafvande meddelat beslut om helsovårdsstadgans, i hvad den

afser stad, tillämpning å vissa utom den egentliga staden belägna områden, nemligen dels den 15 december 1886 beträffande fiskläget Borstahuset och dels den 22 september 1888 beträffande vissa delar af kvarteren Fröjdenborg A. och Fröjdenborg B.

Vidare har Konungens Befallningshafvande under perioden fastställt år 1889 ändring i byggnadsordningen för staden, år 1888 ordningsstadga för handel med mjölk och nytt reglemente för stadens drätselkammare samt år 1890 reglemente för dervarande hamnstyrelse.

Helsingborgs stad. Genom nådiga breffen den 12 mars 1886, den 17 december 1886, den 11 mars 1887 och den 22 februari 1889 hafva fastställts ändringar i stadens byggnadsplan, hvilka ändringar afsett dels den södra stadsdelen, dels den s. k. Bergaliden och dels kvarteren Carolus och Belgien.

Genom jordutbyte har ett mindre område af stadens mark öfvergått till egendomen Gustafslund inom Helsingborgs landsförsamling, från hvilken egendom jord till lika areal lemnats åt staden. Ett nytt torg har blifvit iordningställt i stadens södra del.

År 1889 har vid rådstufvurätten tillsatts en särskild brottmålsnotarie, som tillika har att efter magistratens förordnande biträda med andra göromål vid rådstufvurätten eller magistraten.

Den 4 juli 1888 har Konungens Befallningshafvande fastställt en särskild matvarustadga för staden.

Ystads stad. Uti den för staden den 29 mars 1878 fastställda stadsplanen har genom nådiga brevet den 13 april 1888 skett den ändring, att vid indelning af tomter uti 10 kvarter af östra stadsdelen minskning skett uti den för gatorna ursprungligen fastställda bredden.

En af stadsfullmäktige antagen stadga angående polisväsendet är af Konungens Befallningshafvande fastställd den 3 februari 1886.

Vidare har Konungens Befallningshafvande fastställt år 1886 stadga för slagterier i staden och taxa för dragare, år 1887 tillägg till helsovårdsordningen för staden och ny brandordning samt år 1889 en stadga angående renhållningen.

Genom nådiga brevet den 25 januari 1889 har fastställts reglemente för borgmästareval i Ystad.

Skanör med Falsterbo. Efter den stora eldsvåda, som år 1885 hemsökte Skanör, har staden nu blifvit återuppbyggd, så att endast två af de gamla tomterna ligga obebyggda.

År 1886 har Konungens Befallningshafvande fastställt beslutade ändringar i byggnadsordningen för Skanör med Falsterbo.

2. Invånare.

I tabellen 1 lemnas redogörelse angående *folkmängden* i länet, utvisande att vid 1890 års slut folkmängden i hela länet enligt mantalslängderna utgjorde 366,141, nemligen i städerna 106,252 och å landsbygden 259,889.

Vid 1885 års slut utgjorde folkmängden i hela länet 357,675, nemligen i städerna 96,304 och å landsbygden 261,371. Ökningen utgör alltså för hela länet 8,466 eller 2.366 procent samt för städerna 9,948 eller 10.329 procent. Landsbygdens folkstock har minskats med 1,482 eller med 0.570 procent.

Vid 1880 års slut utgjorde länet hela folkmängd 350,369, deraf på landsbygden belöpte 266,579 och på städerna 83,790. Tillväxten af länets folkstock var för 1881—1885 års period 2.085 procent samt för städernas 14.935 procent. Minskningen i landsbygdens folkstock var för samma period 1.954 procent.

Det synes alltså, att länets hela folkmängd under de senaste 10 åren varit i stigande med ungefär 2 procent, att folkmängden i städerna jemväl under samma tidsrymd ökats, ehuru mindre under denna femårsperiod än under näst föregående, samt att landsbygdens folkmängd är stadd i minskning, hvilken minskning dock under denna period varit ganska ringa.

Vid granskning af uppgifterna om *folkmängden å landsbygden* finner man, att folkmängden i Rönnebergs, Ljunits och Frosta fögderier är i nedgående, under det att den är i stigande i Luggude, Torna och Oxie fögderier, samt att ökningen är störst i Oxie fögderi och minst i Torna fögderi. Landsbygdens folkstock torde kunna sägas visa afgjord tendens till nedgående, men i fögderier, som gränsa intill större städer eller derinom någon betydligare jernvägsstation är belägen, företer invånareantalet någon stigning eller en jernförelsevis ringa minskning, beroende på folkökningen vid dylika jernvägsstationer eller vid byggnadskomplexer invid städerna. Sålunda belöper den anmärkta folkökningen inom Oxie fögderi väsentligen på trenne intill Malmö

gränsande socknar och på några andra socknar, der jernvägsstationer äro belägna.

En jernförelse mellan *städernas folkmängd* åren 1880, 1885 och 1890 företer följande siffror:

	År 1880.	År 1885.	År 1890.
Malmö.....	37,412	43,942	47,024
Lund.....	14,360	15,007	15,069
Landskrona.....	10,088	11,472	12,315
Helsingborg.....	11,533	15,104	20,260
Ystad.....	7,096	7,417	8,145
Trelleborg.....	2,279	2,249	2,360
Skanör med Falsterbo.....	1,022	1,113	1,079

Invånareantalet har alltså stigit i samtliga städer utom i Skanör med Falsterbo. Liksom förhållandet var under förra femårsperioden, är ökningen i synnerhet betydlig i Malmö och Helsingborg. Malmö räknade år 1871 26,545 och Helsingborg 8,103 invånare.

Folkökningen i städerna beror utan tvifvel till en del på öfverskottet af födda mot döda. Säkerligen hafva de på senare tider i städerna inträdda förbättrade sundhetsförhållandena varit egnade att betydligt sänka mortalitetssiffrorna. Men en vida väsentligare faktor vid bedömandet af städernas folkökning måste inflyttningen från landsbygden anses vara.

De till städerna inflyttande äro en och annan äldre person af embets- eller tjenstemannaklassen eller enkor efter sådana äfvensom hemmansegare, som vid framskriden ålder eller af annan anledning tröttnat att fortsätta med hemmansbruket; men det öfvervägande antalet af dem, som genom inflyttning öka städernas folkstock, äro personer af arbetsklassen.

Städerna med deras förhållanden synas allt fortfarande för den tjänande klassen af landsbefolkningen innebära något lockande. De i städerna rådande nominelt högre arbetsprisen antagas skola

bereda en vida bättre utkomst, än hvad landsbygden erbjuder, och det besinnas icke, vare sig att de högre arbetsprisen i städerna motsvaras af högre lefnadsomkostnader, eller att i städerna finnas ökade frestelser för den för slöseri benägne eller på sitt väl föga aktsamme individen. Vidare förmenas stadsarbetaren åtnjuta större frihet än landtarbetaren, och slutligen torde för den ytligt anlagde städerna ega den dragningskraften att erbjuda lättare tillfälle att med afseende på sysselsättning, klädedrägt och uppträdande bortlägga, hvad som öfverensstämmer med hemärd sed, men icke tillfredsställer det fåfängliga sinnet.

Ett närmare aktgifvande på den omtalade inflyttningen till städerna lemnar onekligen rum för tvifvel, huruvida företeelsen är att anse som tillfredsställande. De element, som sålunda tillföras städerna, kunna i stort sedt ej antagas vara landsbygdens bästa, och det öfvervägande antalet af de inflyttande ega förutsättning att komma snarare att öka än att lätta städernas skattebörd. Vidare medför inflyttningen till städerna ett hopande der af arbetskrafter, som ej alltid kunna användas. Det är icke ovanligt, att, under det i staden ljuda rop om arbetslöshet, klagas från kringliggande landsbygd öfver brist på arbetskrafter.

Förutom inflyttningen till städerna inverkar jemväl *utvandringen* till minskningen af landsbygdens folkmängd. Kändt är nemligen, att utvandringen från landsbygden, åtminstone i detta län, är väsentligt större än den från städerna.

Enligt den officiella statistiken hafva från detta län utvandrat:

under år 1886	2,868
" " 1887	3,726
" " 1888	3,822
" " 1889	3,019
" " 1890	2,923

Den största *utvandrareströmmen går öfver Malmö*, och angående denna utvandring lemnas redogörelse i *tab. B.*

Tab. B. Antal personer, som åren 1886—1890 inför polis-mästaren i Malmö företett kontrakter om befordran till främmande verldsdel, efter hemort.

Hemort.	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
Stockholms stad	—	43	31	43	197
Stockholms län	—	10	2	2	89
Uppsala län	—	1	5	3	2
Södermanlands län	—	2	6	—	12
Östergötlands län	—	96	44	7	28
Jönköpings län	—	122	97	34	29
Kronobergs län	—	1,112	1,441	852	843
Kalmar län	—	551	615	367	446
Gotlands län	—	38	48	5	11
Blekinge län	—	755	690	567	749
Kristianstads län	—	1,057	1,255	1,133	1,125
Malmöhus län	—	1,491	1,630	1,189	1,277
Hallands län	—	54	41	24	18
Göteborgs och Bohus län	—	4	1	5	3
Elfsborgs län	—	3	3	8	2

Hemort.	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
Skaraborgs län	—	4	8	8	3
Vermlands län	—	—	4	1	—
Örebro län	—	6	4	—	10
Vestmanlands län	—	—	9	4	—
Kopparbergs län	—	2	2	1	1
Gefleborgs län	—	23	3	2	1
Vesternorrlands län	—	5	2	—	8
Jemtlands län	—	1	—	—	—
Vesterbottens län	—	—	—	—	—
Norrbottens län	—	—	—	—	1
Hela Sverige	3,726	5,380	5,941	4,255	4,855
Utländet	380	380	321	276	470
Summa	4,106	5,760	6,262	4,531	5,325

Den utvandring, som i denna redogörelse afses, förmedlas genom utvandrareagenter, antagna enligt kungl. förordningen den 4 juni 1884. Utvandrareströmmen öfver Malmö torde emellertid vara vida större, än hvad tabellen angifver. Enligt Köpenhamns poliskammars embetsberättelse hafva nemligen *från Köpenhamn afgått*: 2,714 svenska utvandrare år 1886, 7,255 år 1887, 4,834 år 1888, 3,259 år 1889 och 3,033 år 1890, uti hvilket antal icke ingå de utvandrare, som inför svensk polismyndighet företett sina utvandrarekontrakt. Det synes alltså, att ett visst antal svenska utvandrare vända sig direkt till danska agenter och sålunda icke komma i åtnjutande af de garantier, svenska lagstiftningen bereder utvandrare. Orsaken torde väsentligen bero på det enligt ofvan nämnda förordning gällande förbudet för agent att befordra utvandrare, som ej är försedd med utflyttningsbetyg. Danska agenter erbjuda sig nemligen att befordra utvandrare utan utflyttningsbetyg, och här af torde många, hvilka såsom värnpliktiga eller af annan orsak ej kunna erhålla flyttningsbetyg, begagna sig. Detta missförhållande tillskrifves bland annat den nära förbindelse, som eger rum mellan de danska agenterna och de i vederbörlig ordning för utvandringväsendet här antagna personerna, hvilka sistnämnda förmodas anvisa utvandrarne den nyss antydda utvägen att varda befordrade.

De flesta utvandrarne hafva Nordamerikas förenta stater till mål. Hufvudsakligen tre vägar användas, nemligen en öfver England från Malmö eller Köpenhamn, en direkt från Köpenhamn till Amerika och en öfver Hamburg och Bremen jemväl direkt till Amerika.

Utvandringen sker ofta i stort omfång från samma trakt. Sålunda anmärkes, att från Luggude härad utvandrat 467 personer år 1886, 544 år 1887, 551 år 1888, 431 år 1889 och 434 personer år 1890, allt enligt presterskapets anteckningar. I allmänhet är det unga ogifta personer, mest af mankønet, som utvandra. Stundom afreser familjefadren ensam för att sedermera afhemta familjen.

Orsakerna till emigrationen äro att söka i många olika förhållanden. Hufvudsyftet måste dock antagas vara sträfvandet efter förbättrade vilkor och hoppet att ernå en i ekonomiskt hänseende mera oberoende ställning, än som i hemlandet anses kunna vinnas. Många varda uppmanade att emigrera utaf släktingar och vänner, som tidigare utvandrat och som erbjuda råd

och biträde. Som årligen ett betydligt antal af de ynglingar, som äro stadda i värnpligtsåldern, utvandra, skulle man vara böjd antaga, att obenägenhet för värnpligtens fullgörande är en af driffjädrarne till emigrationen. Detta är dock ingalunda visst. Snarare torde orsaken till, att så många värnpligtige lemna riket, vara att söka deri, att vid den unga åldern lefnadslusten och dermed sammanhängande åtrån att söka vidgade tillfällen att genom arbete och företagsamhet taga sig fram äro starkast. Den systematiskt bedrifna utvandringsagentverksamheten är ock en verksam faktor till utvandringen.

Förutom till Nordamerikas Förenta Stater eger *utflyttning* rum jemväl till *Tyskland och Danmark*, ehuru i jemförelsevis ringa omfång från detta län. Att annars från hela Sverige utflyttningen till Danmark ej är obetydlig, framgår af Köpenhamns poliskammarens embetsberättelser, deraf inhemtas, att antalet af svenskar, åt hvilka poliskammaren utfärdat »Opholdsbog», utgjort 737 år 1886, 929 år 1887, 1,190 år 1888, 879 år 1889 samt 740 år 1890. De, som begifva sig till Tyskland och Danmark, hafva vanligen till syfte att söka tillfällig arbetsförtjenst. De flesta af dem återvända efter längre eller kortare tid, och gäller fortfarande detsamma, som Konungens Befallningshafvande i tidigare femårsberättelser anmärkt, nemligen att vistelsen i det främmande landet sällan befinnes hafva ländt till båtnad. De återvändande äro ofta stadda i nödstäld belägenhet, och Konungens Befallningshafvande har under perioden beviljat understöd, jemlikt kungl. kungörelsen den 9 juni 1871, åt hemvändande svenska undersåtare, på sätt denna öfversigt utvisar:

År.	Antalet öfversända, och landet, hvarifrån de kommit.							Summan af beviljad understöd. Kr.
	Danmark.	Tyskland.	England.	Frankrike.	Belgien.	Amerika.	Summa.	
1886.....	331	76	2	—	—	1	410	2,138 05
1887.....	337	70	1	2	—	1	411	2,443 25
1888.....	230	58	2	—	—	—	290	1,824 55
1889.....	211	60	10	—	1	3	285	1,850 39
1890.....	225	39	3	—	—	6	273	1,518 45

Invandringen till länet från främmande land är ganska obetydlig. Det öfvervägande flertalet immigranter torde vara svenskar, som efter kortare eller längre tids vistande i Nordamerika, Danmark eller Tyskland återvända till riket. De immigrerande utlänningarne hafva till större delen varit fabriks- och handtverksarbetare från Danmark eller Tyskland samt ett fåtal landtbrukare från nämnda land. I afseende på dessa inflyttningar af utlänningar är intet anmärkningsvärdt att framhålla. Några särskilda administrativa förfoganden hafva i anledning af inflyttningarne ej erfordrats.

Beträffande *sjuklighetsförhållandena* under perioden anmärkes, att under första hälften af år 1888 smittkoppor voro gängse inom Lomma socken. Sjukdomen erhöll en sådan utbredning, att extra läkare under några månader var anställd å platsen. Emellertid inträffade jemförelsevis få dödsfall. Vidare grasserade under år 1889 och början af år 1890 influensa här och hvar i länet, så i stad som på landsbygd, hvilken sjukdom på åtskilliga orter, särskildt i städerna, angrep mera än hälften af befolkningen.

I allmänhet uppträdde sjukdomen godartad och någon större dödlighet förekom ej. Deremot ansågs sjukdomen hos åtskilliga individer lemna menliga spår i form af allmän svaghet och ömtålighet samt stegring af förutvarande sjuklighet. Slutligen hafva förekommit skarlakansfeber, difteri, mässling, nervfeber och kikhosta, men icke af någon synnerligt elakartad beskaffenhet eller i någon större utbredning.

Den lifliga rörelse på det *kyrkliga området*, som utmärkt de senare femårsperioderna, har fortgått jemväl under förevarande, och det i ökad omfattning. En yttring deraf äro de olika former af religionsverksamhet, som äro att iakttaga.

Af främmande trosbekännare finnas fortfarande i Malmö en katolsk och en mosaisk församling. Den förstnämnda räknar nu 97 medlemmar. Den mosaiska församlingen omfattar 157 medlemmar.

Metodister och baptister bilda i Malmö särskilda församlingar, som dock icke äro af staten erkända. Baptistförsamlingen bestod år 1885 af 138 medlemmar och räknade vid 1890 års slut 173, af hvilka 165 voro bosatta i Malmö. Församlingen har år 1890 förskaffat sig egen fastighet, afsedd för andaktsöfningar, skolundervisning m. m. I församlingens söndagsskola undervisas omkring 300 barn. Metodist-episkopala församlingen i Malmö räknar nu 160 medlemmar, ifrån att år 1885 hafva bestått af 87.

I Lund voro vid periodens slut kyrkoskrifna 147 mosaiska trosbekännare och i Landskrona 54.

Den metodist-episkopala församlingen i Lund, hvilken år 1885 omfattade 23 medlemmar, räknade år 1890 101 personer.

Ett antal i Landskrona bosatta personer har genom nådiga brefvet den 17 maj 1889 erhållit tillstånd att derstädes bilda en af staten erkänd metodist-episkopalförsamling, benämnd Betel-metodist-episkopalförsamlingen, med rätt till religionsöfning under de enligt kungl. förordningen den 31 oktober 1873 gällande bestämmelser. Denna församlings medlemmar lära till antalet vara 58.

Den i förra femårsberättelsen omnämnda, af staten erkända metodist-episkopalförsamlingen i Bjuf är fortfarande i verksamhet. Församlingsmedlemmarnes antal består af 27 personer.

Metodismen och baptismen synas på senare tider vunnit större utbredning på landsbygden. Fråga har uppstått om bildande af en erkänd metodistförsamling i Råhus socken och om uppförande af ett kapell derstädes. I Råhus socken finnes ett bönehus, tillhörande baptistmissionen.

Mormonismen kan numera anses som en utdöende företeelse. En mormonförsamling finnes emellertid i Malmö och lærer vid periodens slut hafva bestått af 257 medlemmar, af hvilka 43 bott i Malmö, 82 annorstädes i länet, 46 i Kristianstads län och 86 i Blekinge län.

Förutom de nu omnämnde trosbekännarne förekomma anhängare jemväl af andra läror, hvilka afvika från statskyrkan. Särskildt lærer den s. k. Waldenströmska rörelsen hafva vunnit ökad anslutning. Dess anhängare intaga den egendomliga ställningen, att de, på samma gång de uti de mest hufvudsakliga stycken icke godkänna statskyrkans vare sig lära, kult eller författning, ja till och med konsekvent afhålla sig från nattvardsgång inom statskyrkan för att i stället fira nattvard i sina s. k. friförsamlingar, likväl fortfara med att icke blott kvarstå inom statskyrkan utan äfven i åtskilliga väsentliga hänseenden låta sig af densamma betjenas. Det är t. ex. endast undan-

tagt, som barn af föräldrar, tillhörande förevarande bekännelseform, undandragas dop eller konfirmation genom statskyrkans presterskap. Denna den Waldenströmska riktningens tvetydiga ställning torde på åtskilliga håll hafva verkat upplösande på det kyrkliga församlingslifvet både i religiöst och sedligt afseende.

Emellertid torde denna riktning i och för sig icke kunna förnekas berömmelsen af en stor lifaktighet och starkt intresse för att omsätta och tillämpa religionens sanningar.

En ytterligare grupp af religiös verksamhet är den, som bedrivs af lekmannapredikanter eller s. k. kolportörer, utsända af Evangeliska fosterlandsstiftelsen och andra sällskap för den inre missionen. Angående denna verksamhet må nämnas, att det synes, som egde vissa orter särskildt tjenlig jordmån för avslutning till kolportörerna. Derom vittna antalet af de missions- och bönehus, som derstädes äro inrättade. Sålunda finnas i Luggude härad ett bönehus i Vikens socken, fyra i Väsby, tre i Brunnby, ett i Flenninge, ett i Kattarp, ett i Ottarp, ett i Bjuf, ett i Fjärestad, ett i Råhus och ett i Ekby, hvarförutom inom andra socknar af samma härad för andaktsöfningar afsedda sammankomster hållas i förhyrda lokaler. Inom Hyllie socken, gränsande intill Malmö, finnas fyra missionshus. I Malmö ombesörjes lekmannapredikantsverksamhet af tre särskilda sällskap, nemligen Evangeliska missionsföreningen, Evangeliskt- Lutherska missions-sällskapet och Gamla Evangeliska Lutherska missions-sällskapet. Ett, hufvudsakligen af medlemmar af förstnämnda förening, bildadt bolag, benämndt Aktiebolaget Betel, har för en kostnad af omkring 70,000 kronor uppfört en byggnad, afsedd att bereda lokaler för andaktsöfningar, hvilken byggnad inrymmer bland annat en sal med 1,500 sittplatser.

Oaktadt hvad nu är anfördt, torde det kunna ifrågasättas, huruvida icke, sedan sista femårsberättelsen afgafs, lekmannapredikantsverksamheten åtminstone på landsbygden aftagit, om icke extensivt, så i intensitet. Dertill kan hafva bidragit dels en viss splittring, som inträdt inom det frireligiösa lägret, och dels den omständigheten att statskyrkan och dess presterskap alltmåra göra försök att tillfredsställa de frireligiösa riktningarnes kraf, så vidt som dessa hafva berättigande.

Något allmänt ondöme om den för handen varande lekmannapredikantsverksamhetens halt och frukter är svårt att afgifva, emedan den, såsom okontrollerbar eller åtminstone okontrollerad af myndighet, i hvarje hänseende är beroende uteslutande af den enskilde predikantens subjektiva uppfattning och rent personliga karakter. Med fog torde dock kunna sägas, att denna verksamhet, om den ock ej i ringa mån bidragit att göra församlingslifvet varmare, i längden visat sig verka på detsamma splittrande och förytligande, samt att, om än de personer, som anslutit sig till den frireligiösa riktningen, i allmänhet gjort sig kända för ordentlighet och stillsam vandel, de dock icke sällan genom handlingssätt vittna, att de icke äro af den sanna religiositeten genomsytrade.

I samband med de religiösa strömningarne bör en kort redogörelse lemnas för den s. k. *frälsningsarmén* och dess framfart. Den uppträdde första gången här i länet år 1885 och väckte till en början befolkningens ovilja. Deras sammankomster föranledde städse oordningar och hvarjehanda uppträden, så att myndigheterna funno sig föranlåtna att inskrida till förhindrande af sammankomsterna. Sedermera, i den mån frälsningsarméns möten upphört att för nyfikenheten innebära någon dragnings-

kraft, och dess verksamhet börjat uppskattas såsom egande ett åtminstone människovänligt syfte, hafva deras sammankomster och möten fått pågå utan att oordningar annorlunda än undantagsvis försports och utan att några åtgärder från myndigheternas sida ansetts böra vidtagas. Under de senare åren synes denna verksamhet hafva fått ökad omfång. Arméns representanter uppträda i samtliga länets städer och förfoga i alla utom i Skanör öfver egna eller förhyrda lokaler för sammankomster. Armén räknar i Malmö 174 medlemmar, i Landskrona 40 och i Trelleborg 50. Till landsbygden har armén först med år 1889 utsträckt sin verksamhet, men synes ej ännu der hafva haft nämnvärd framgång. Såvidt känt är, äro »kårer» af armén förlagda endast å följande ställen å landsbygden, nemligen Limhamn, Vestra Sallerup, ön Hven samt Höganäs och Råå fisklägen. Arméns sammankomster å dessa ställen lära emellertid vara ganska talrikt besökta.

Inför en sådan företeelse som frälsningsarmén må man stå tvekande med afseende på rörelsens innebörd och dess framtid. Man kan vara böjd betrakta det hela som ett snart öfvergående yrväder, men härom kan man misstaga sig. Rörelsen kan hafva längre varaktighet. Huruvida den kommer att lända till godo eller ondo, är ej lätt att skönja. Såsom frälsningsarméns verksamhet hittills utvecklats sig, må dess sinliga svärmiskhet ogillas, men å andra sidan torde ej kunna nekas, att rörelsen, att döma efter densammans inflytande på individerna, synes ega betydelse som en hämsko på den så våldsamt framträngande materialismen.

Slutligen bör nämnas, att under åren 1888 och 1889 i några städer inom länet hållits s. k. utilistiska föreläsningar och tillika bildats utilistiska samfund, men att dessa samfund ej sedermera låtit sig i nämnvärd mån afhöra.

Beträffande *befolkningens lefnadssätt, klädedrägt* samt *folknöjen* har deruti ingen synnerlig förändring egt rum, sedan näst föregående femårsberättelse afgafs. Hvad deruti anfördes om dessa förhållanden, kan i det väsentliga jemväl nu återopas. Lefnadssätt och klädedrägt på landsbygden närma sig allt mera till likhet med hvad i dessa afseenden kännetecknar städernas befolkning. Den stigande bildning, hvaraf den nuvarande generationen genom förbättrade skolor och andra undervisningsanstalter kommit i åtnjutande, framkallar förfinade och fördyrade lefnadsvanor, hvilka emellertid ej alltid inrättas med vederbörligt afseende fästadt å individens ekonomiska resurser.

Fortfarande röjes hos de större hemmansegarne en sträfvan att i ett som annat, i lefnadssätt, i barnens uppfostran m. m. uppgå i de s. k. herremännens klass. En följd häraf bland andra är den från husbonden aflägsnade ställning, som tjenstefolket på landsbygden numera intager. Den tid är förgången, då tjenaren betraktades som en medlem af familjen. Han är såväl vid måltider som vid andra tillfällen, då han ej är upptagen af arbete, hänvisad åt sig sjelf och till umgänge med andra tjenare. Häraf alstras ofta känslan af en tryckt ställning och mottaglighet för allehanda påverkningar.

Danstillställningar och lustfärder räknas fortfarande till de allmännast förekommande folknöjena. Sångföreningar och musiksällskap äro bildade flerstädes, dock företrädesvis i städerna.

Det förspörjes fortfarande klagan öfver det oväsen och de störande uppträden, som danstillställningar å landsbygden hafva med sig. Vederbörande kommuner söka i möjlig mån råda bot för det onda genom antagna ordningsstadgar. Dylika stadgar

till ett antal af 17 hafva under perioden understälts Konungens Befallningshafvandes pröfning.

Lustfärder till lämpligt belägna skogar och dylika ställen företagas af befolkningen mycket ofta under sommartiden. De anordnas vanligen med jernvägståg. Oordningar vid sådana utfärder förspörjas icke sällan. Det förmäles, att särdeles å vissa orter af landsbygden, tjenare, synnerligast de manliga, nästan alltid om sön- och helgedagar deltaga i dansnöjen eller andra förlustelser och lemna hemmet, så att husbonden är hänvisad att ensam vårda kreaturen och utföra de arbeten, som ej kunna anstå till söcknedagen.

Rörande befolkningens *sedliga ståndpunkt* kan sägas, att den rigtning till nivellering de olika samhällsklasserna emellan, hvilken i föregående femårsberättelse anmärktes, alltjemt fortskrider. De ljusa sidorna uti detta nivelleringsarbete framträda ännu sida vid sida med de mörka: å ena sidan den s. k. arbetande klassens allt fylligare tillagnelse af vår tids kulturförmåner, å den andra det hos menige man stegrade, ofta pockande behovet att få njuta än mera af detta lifvets goda, än tillgångar och öfriga omständigheter rimligen medgifva; å ena sidan en allt mera human och i god mening demokratisk anda hos befolkningen, å den andra en liberalistisk tendens, inför hvilken auktoritet, lydnad, pligtkänsla ej ega någon betydelse; öfver hufvud: å ena sidan ett berättigadt sträfvande att låta det allmänna människovärdet komma till sin fulla rätt, å andra sidan ett oberättigadt tillbakaträngande af det individuellt egendomliga.

Uti ett afseende synes, hvad angår befolkningens sedlighet, ett fortskridande till det bättre förmärkas. *Dryckenskapen* kan sägas hafva gifvit vika i någon mån. Visst är, att konsumtionen af bränvin är mindre än förr. Ock om än å andra sidan förträandet af bayerskt öl ökats, samt punsch kommit mera allmänt i bruk, torde det dock såsom totalomdöme kunna sägas, att dryckenskapslasten snarare aftagit än tvärtom. Det skönjes, att den, som skattar åt dryckenskapslasten i den grad, att han berusar sig, väcker mera uppseende än fordom och i högre mån än förr ådrager sig medmenniskors förakt och åtlöje. Härtill kunna hafva bidragit de restriktiva bestämmelser, som senare tidens lagstiftning vidtagit i fråga om försäljningen af rusdrycker. Orsaken kan ock bero på den verksamhet för befordran af nykterhet, som af Goodtemplarorden och andra föreningar utöfvats. Om Goodtemplarorden och dess verksamhet skall här nedan vidare talas.

Men om detta mera fördelaktigare omdöme kan gifvas angående *dryckenskapen*, torde förhållandet vara motsatt med afseende på en annan sida af sedliga lifvet. Folkets uppfattning af äktenskapets helgd och kyskhetslagens förbindande kraft har icke i det stora hela fördjupats. Den allra mest just i afseende på *förhållandet mellan könen* förvänder, osedliga och slappa uppfattning, som redan länge gjort sig gällande i en del af samtidens skönlitteratur, torde under de senaste åren mera än tillförene hafva begynt rota sig hos folket i gemen.

Tidnings- och tidskriftslitteraturen är mycket spridd. Nästan en hvar bereder sig tillfälle att läsa en eller flere tidningar. Som emellertid nu tidningar anses hafva till uppgift att behandla alla förekommande frågor och att öfver hufvud med sina omdömen omfatta, allt hvad mensklig verksamhet och menskligt vetande heter, men det icke är tänkbart, att tidningarnes författare besitta en dylik allsidighet, kan förhållandet ej blifva annat, än att åtskilliga omhandlade frågor ofta framställas ensidigt eller

felaktigt. Tidningsläsningen framalstrar förty ej sällan skefva uppfattningar om ställningar och förhållanden, särdeles hos den allmänhet, som ej besitter tillräcklig kunskap och urskiljning.

Huruvida för öfrigt den alltjemt stigande hågen för läsning innebär ett tecken på befolkningens sedliga framåtskridande, kan vara tvifvelaktigt. Det har ej utan berättigande sagts, att tidningarne delvis utträngt bruket af bibel, psalmbok och postilla. Man har ock på sina ställen gjort den iakttagelsen, att deltagandet i den allmänna gudstjensten äfvensom den tillförene brukliga husandakten aftagit i samma mån, som sockenbiblioteken vuxit och flitigt begagnats. Att häraf sluta, att den stigande läslusten borde motarbetas eller sockenbiblioteken vore att beklaga, vore naturligtvis origtigt. Men att de literära intressena och i allmänhet s. k. upplysning lända till ondo i stället för till godo i samma mån, som de icke uppbäras och framdrivas af en sedlig folkuppfostran, synes framgå såväl af det anförda som af åtskilliga andra dessa dagars företeelser inom folklifvet.

Goodtemplarorden har under perioden fortsatt sin verksamhet. En viss splittring inom orden har förmärkts, utan att dock, såvidt kunnat bedömas, denna i nämnvärd mån varit hämmande på ordens förmåga att verka för sitt ändamål. Efter det en förening af ordens grenar, den amerikanska eller Hickmanska, och den engelska eller Malinska, blifvit beslutad vid en sammankomst i Saratoga år 1886 mellan ombud för ordens medlemmar i de olika verldsdelarne, blef denna förening, hvad ordens svenske medlemmar angår, godkänd och genomförd å ett möte i Stockholm år 1887. Emellertid hafva, efter ett möte i Malmö år 1888 mellan svenske medlemmar af orden, å hvilket möte enighet ej kunnat vinnas angående vissa grundprinciper, åtskilliga medlemmar utträdt och bildat en särskild orden, benämnd National-Goodtemplar-orden. Anledningen till utträdet lär hafva varit de utträddes åsigt, hvilken på mötet i Malmö ej vunnit pluralitet, att politiska och religiösa strider och agitationer skulle hållas aflägsnade från sällskapet.

Jemväl har bildats en annan orden, benämnd Templarorden, som har till syfte att befrämja nykterheten, dock på ett mera praktiskt sätt än Goodtemplarorden, som lærer strängare fordra absolut nykterhet.

Goodtemplarorden, National-Goodtemplarorden och Templarorden hafva loger i samtliga städer utom Skanör, och loger tillhörande dessa samfund finnas jemväl i vissa landtsocknar. Vid periodens slut funnos i Malmö 17 loger med 1,228 medlemmar, i Lund 5 loger med 187 medlemmar, i Landskrona 7 loger med 557 medlemmar, i Helsingborg 400 medlemmar, tillhörande Goodtemplarsamfund, i Trelleborg 2 loger med 60 medlemmar, i Ljunits fögderi 3 loger och i Luggude fögderi 22 loger med omkring 500 medlemmar.

Nykterhetsföreningar af nu omtalade slag rekryteras hufvudsakligen af kroppsarbetare och handverkare, men här och hvar hafva jemväl folkskolans lärare jemte landtbrukare och andra arbetsgifvare anslutit sig till rörelsen. Om Goodtemplarorden än icke förmått att utöfva något så särdeles påfallande inflytande till åstadkommande af nykterhet, så är dock visst, att det mången gång lyckats orden att till goda och samhällsnyttiga medborgare återföra individer, som förut legat samhället till last eller stått vid förderfvets brant. Om ordens verksamhet spörjas berömmande uttalanden, och samhället måste stå i tacksamhetsskuld till en folkrörelse, som har till syfte att fostra menniskor till

nykterhet och som synes taga sin uppgift på fullt allvar. Det har stundom händt, att socialistiska element innästlat sig i Goodtemplarsamfund, men erfarenheten har visat, att en association mellan socialism och Goodtemplarrörelse slagit illa ut.

Åt byggnadssättet såväl i stad som å landsbygd egnas stigande omsorg med hänsyn till varaktighet, bekvämlighet och prydlighet. Byggnaderna uppföras vanligen af tegel. I en del af Vemmenhögs härad användes till byggnadsmateriel jemväl flintsten, som erhålles vid kalkbrott. Asfaltpapp har kommit rätt mycket i bruk som taktäckningsämne.

Numera finnes inom länet endast en skarpskyttekår, nemligen Nordvestra Skånes skarpskytteförening. De öfriga skarpskyttekårens hafva förvandlats till skyttegillen.

De befintliga skyttesällskapen och skyttegillena äro följande: Malmö skyttegille, Lunds skyttegille, Landskrona skyttegille, Helsingborgs skyttesällskap, Hörs skyttegille, Ystads skyttegille, Trelleborgs skyttegille, Kullens skyttesällskap, Hörby skyttegille, Flenninge skyttesällskap, Lilla Bedinge skyttegille och Eslöfs skyttegille.

Vidare bör nämnas Zoologiska jägaresällskapet i Lund, stiftadt den 23 april 1836, hvilket har till ändamål jagtvård och målskjutning.

De nu omnämnda föreningarne anordna ganska ofta under tjenlig årstid skyttetäflingar, hvilka omfattas med lifligt intresse.

Nitet för förkofran i skjutskickligheten har således icke afsvannat i och med skarpskytteväsendets bortdöende. Lika litet har intresset för kroppsöfningar, hvilka skarpskytterörelsen jemväl afsåg att tillgodose, aftagit. Kärleken till kroppsöfningar och till idrott är tvärtom ytterst liflig, derom de talrika föreningarne för särskilda grenar af sport bära vittne.

Genom värnepligtslagen den 5 juni 1885, som med 1887 års ingång trädte i tillämpning, har värnepligtsväsendet i betydlig mån ombildats. Om verkningarne af lagen med afseende på dess syfte att bringa reda och ordning uti de värnepligtiges redovisning torde knappast ännu kunna gifvas ett fullt giltigt omdöme. Det torde icke sällan hafva förmärkts, att den komplicerade apparaten för värnepligtsväsendets handhavande måste, för att rätt fungera, skötas af krafter, hvilka mera odeladt, än som nu är förhållandet, kunna egnas åt denna verksamhet, särdeles i ett land, der känslan för ifrågavarande medborgerliga pligt ej är i folkmedvetandet tillräckligt rotad.

Verkningarne af det betryck, hvarunder näringar och affärlif under slutet af förra femårsperioden ledo, hafva jemväl under de första åren af denna låtit sig förnimma. Det torde till och med kunna sägas, att, åtminstone hvad jordbruksnäringen angår, den ekonomiska ställningen under de tre första åren af denna period var bekymmersam. Affärsställningen var redan tidigare undergräfd hos mången, som dock kunnat tillsvidare dölja obeståndet. Mindre goda skördar i förening med låga spanmålspris och höga arbetspris voro ej egnade att förbättra ställningen. Under slutet af perioden har emellertid påtagligen inträdt en vändning till det bättre. Härtill hafva bidragit en, särdeles under år 1890, rik skörd jemte prisstegring på spanmål och ladugårdsprodukter; hvarföretom på de orter, der sockerbetsodling eger rum, denna gren af landthushållning lemnat en betydlig inkomst.

I den mån modernäringen lidit betryck eller vunnit uppsving, hafva ock handel och industri i ekonomiskt afseende haft en olika ställning. Uttalanden från samtliga magistrater innebära

emellertid, att det ekonomiska tillståndet bland städernas näringsidkare under senare delen af perioden tagit ett steg framåt.

Beträffande de kroppsarbetande klassernas ekonomiska vilkor, så torde det allmänna omdömet kunna fällas, att den tryckta affärsställning, som under förra hälften af perioden varit rådande, icke i synnerligt hög grad nedpressat arbetslönerna, och att, der så inom vissa grenar skett, detta i väsentlig mån motvägts af låga pris på de viktigaste lifsförnödenheterna. Under senare delen af perioden hafva rådt högre pris på lifsmedel, men under samma tid hafva ock arbetsprisen stigit. På landsbygden hafva nemligen jernvägsanläggningar och fabriksföretag dragit många arbetare till sig, derigenom, äfvensom genom inflyttningar till städerna, tillgången på arbetskrafter för jordbrukets behof minskats, och arbetslönerna stigit. I städerna åter hafva vissa kooperativa åtgärder från kroppsarbetarnes sida åstadkommit höjning af arbetsprisen.

Tillfälle till arbetsförtjenst har i allmänhet för kroppsarbetaren icke saknats, åtminstone icke i de yrken, der arbetet kunnat oberoende af årstid och väderleksförhållanden fortgå. Värre med afseende på bristande tillfälle till arbetsförtjenst gestaltar det sig ofta såväl i tider af ekonomiskt betryck som annars för en annan art af samhällsmedlemmar, hvilka icke höra till kroppsarbetarnes klass, nemligen det särdeles i städerna icke ringa antal af personer med mera eller mindre boklig underbyggnad, hvilka varit vid handeln eller industrien sysselsatta, men af en eller annan anledning mist sin anställning; de hvilka idkat näring, dertill kapital erfordras, men för hvilka kapitalet gått förloradt; jemväl yngre personer, som undfått utbildning för anställning i statens eller kommunens tjenst, vid verk och inrättningar, vid handel, ingenjörsväsendet m. m. För alla dessa är det ofta ytterst svårt att erhålla anställning, och mången åtnöjer sig, då honom beredes sysselsättning, med en ganska ringa aflöning och arbetar till och med utan lön i förhoppning att framdeles erhålla bättre vilkor. Ofta finner man, att personer af den nu omtalade klassen hafva en mycket betryckt tillvaro i ekonomiskt afseende, och detta utan att eget förvällande kan tillskrifvas såsom orsak.

Hvad ofvan är sagdt om kroppsarbetarnes ekonomiska vilkor, gäller om förhållandena i allmänhet. Enstaka företeelser, särdeles i de större städerna, kunna ej utgöra ledning för ett allmänt giltigt omdöme. Bland alla samhällsklasser finnas städse personer, hvilka till följd af bristande stadga och ordningssinne, bristande nykterhet, bristande viljekraft, motgångar i form af sjukdom eller af annat slag ej kunna taga sig fram och hvilka af dylika orsaker råka i ekonomiskt elände oberoende af konjunkturförhållanden; och som kroppsarbetarne representera ett stort antal af samhällets medlemmar, måste de individer inom denna klass, som på angifna sättet komma i nödstäld belägenhet, te sig till det absoluta antalet stort.

Förhållandet med utsökningsärenden visas af följande öfversigt, innehållande uppgifter om lagsökningsmålens antal dels hos Konungens Befallningshafvande, dels hos öfverexekutorerne i städerna Malmö, Lund, Landskrona, Helsingborg och Ystad:

År.	K. M:ts Bef:de.	Öfverexekutorerne i städerna.
1886	1,567	575
1887	1,408	606
1888	1,319	453
1889	1,087	407
1890	990	380.

I fråga om konkurser har magistraten i Malmö påpekat ett förhållande, hvarför här bör redogöras, nemligen att det icke sällan inträffar, att, då en hyresvärd vill mot hyresgästen använda den hyresvärden enligt 17 kap. 5 § jordabalken tillkommande detentionsrätt för ogulden hyresavgift, hyresgästen för att illudera denna rätt och med beräkning på konkurslagets stadgande om rätt för gäldenär att ur konkursbo utbekomma gång- och sängkläder m. m. begär att varda försatt i konkurstillstånd. Vidare har det funnits, att det i sammanhang med bysättningstvångets fullständiga afskaffande tillkomna stadgandet, att gäldenär, som vid undersökning förklarats sakna utmättningsbara tillgångar till gäldande af klar och förfallen fordran, må på yrkande af borgenären försättas i konkurs, rätt ofta anlitas gent emot gäldenärer, hvilkas underlåtenhet att fullgöra betalningsskyldighet snarare tillskrifves bristande vilja än bristande förmåga, samt att under de senare åren denna utväg rätt ofta med önskligt resultat användts för att framtvunga liqvid af kommunalutskylder.

Antalet konkurser, fördelade på olika yrkes- och näringsklasser, utvisas af tabell C.

Tab. C. Antalet konkurser i Malmöhus län åren 1886—1890.

Gäldenärens yrke.	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
<i>Landsbygden.</i>					
Landtbrukare.....	91	67	39	43	26
Handlande.....	24	11	13	14	8
Yrkesidkare.....	29	27	23	18	23
Husegare.....	4	8	11	6	7
Tjenstemän.....	12	6	5	6	8
Arbetsfolk.....	5	1	4	7	5
Andra yrken.....	7	4	2	2	7
Summa	172	124	97	96	84
<i>Städerna.</i>					
Handlande.....	68	55	40	53	23
Fabriks- och handtverksidkare	98	85	85	59	54
Löntagare.....	30	27	31	23	26
Husegare.....	6	4	5	3	4
Jordbrukare.....	3	4	1	—	—
Arbetare.....	17	9	23	25	19
Utan uppgifvet yrke.....	9	8	11	10	8
Summa	231	192	196	173	134
<i>Hela länet.....</i>	403	316	293	269	218

3. Näringar.

A) **Jordbruk och boskapsskötsel.** Den kris, som jordbruket inom de allra flesta länder haft att genomgå, såsom en naturlig följd af att under den närmaste föregående tiden en period med ovanligt höga och icke hållbara pris på alla landtmannaprodukter framkallade en motsvarande stegring på jord, vare sig vid köp eller arrende, synes lyckligtvis vara i aftagande. Orsakerna härtill äro, dels att jord- och arrendeprisen sedan en följd af år kommit att intaga en tidsenlig ståndpunkt, och dels att priset på säd och produkter höjt sig från den föregående låga ställning, som de inuehaft. Det låter ej heller förneka sig, att landtbrukarna sjelfve allmänt funnit jordbruksförhållandena göra det för landtmannen nödvändigt att inom sin hushållning iakttaga större sparsamhet och med energi söka utveckla de grenar af yrket, hvilka företrädesvis visat sig vara mera inkomstbringande.

De sträfvanden, hvilka betecknat landtmännens bemödanden att under den period, som denna berättelse omfattar, uppdrifva jordbrukets afkastning, oakadt de på säd och slagtboskap rådande lägre prisen, hafva varit följande.

I första rummet är såsom en glädjande företeelse att framhålla, att man numera funnit, det genom ett *rent, förädladt utsåde* kan af jorden, mot jemförelsevis ringa ökad kostnad, en vida högre afkastning erhållas än tillföre, och en vara frambringas, som på marknaden är begärligare och betingar högre pris. Det har varit detta län förbehållet att väcka denna fråga till lif och fästa uppmärksamheten vid hennes stora ekonomiska betydelse. Uppslaget dertill har skett genom den på Svalöf bildade Allmänna svenska utsädesföreningen, hvars sträfvanden med lifligt intresse omfattats inom vårt lands olika delar och bibringat landtmännen den insigten, att liksom införandet af ädla kreatursraser i betydlig mån höjt afkastningen inom ladugårdarne öfver allt, hvarest ett rikligare underhåll kan bestås boskapen, så skall ock ett ädlare utsåde höja skördarne från våra åkerfält, förutsatt att de senares kultur intager en ej allt för låg ståndpunkt.

Inom hveteodlingen har visserligen ej det sedan en följd af år odlade squareheadvetet blifvit utträngdt af någon mera gifvande sort, men mera omsorg än tillföre egnas åt dess oblandade rena beskaffenhet och å dess bäst utbildade former.

Af rågvareteter hafva företrädesvis bertehorns- och senast schlanstedterrag mera allmänt uppmärksammats och befunnits vara både mera gifvande och fullt lika härdiga som den med förkärlek odlade probsteierragen, från hvilken de härstamma, och hvilken de nu äro på väg att uttränga.

Det är dock företrädesvis inom kornodlingen, som de allvarligaste bemödanden gjorts för att frambringa en vara, som bättre än landtkornet, eller det, med detta vanligen uppblandade allmänt odlade chevalierkornet, motsvarade de fordringar, som bryggarna uppställa på ett godt malkorn, och hvilket på samma gång skulle röna lifligare efterfrågan inom landet samt på verdensmarknaden betinga ett högre pris. Man har för sådant ändamål anskaffat de bästa, rena varieteter af chevalierkorn från England samt berömda dylika från Danmark och på sådant sätt erhållit utsåde af allra bästa beskaffenhet.

I samband härmed hafva tvenne malkornsutställningar hållits i Malmö, den ena på initiativ af Svenska bryggareföreningen, den andra af Skånska frökontoret, och hafva vid båda prisbedömande af sakkunniga personer jemte utdelande af vackra pris egt rum.

Inom hafreodlingen har probsteierhafren fortfarande intagit första rummet, och har man gjort den för vårt land glädjande iakttagelsen, att då denna hafrevaretet odlats under gynsamma förhållanden och åt utsädets omsorgsfulla rengöring och sortering egnats nödig omtanka, så har det inom landet producerade utsädet såväl till kvalitet som i förmåga att lemna en hög skörd varit att föredraga framför originalutsåde. Härigenom öppnas de bästa utsigter, för att vårt land skall kunna beredas en fortfarande stor afsättning af utsädeshafre till kontinenten, så snart som detta utsädes goda beskaffenhet hinner att blifva

mera allmänt känd. Lyckligtvis äro de bästa utsigter härtill för handen. Allmänna svenska utsädesföreningen sprider svenskt utsäde företrädesvis i Belgien och äfven i Frankrike, och Skånska frökontorets uppdrag att för allmänna tyska åkerbrukssällskaps räkning sända svenskt utsäde till kejsarrikets olika delar äro årligen i starkt stigande, hvarförutom kontoret äfven till det österrikiska kejsarrikets länder gjort ej obetydliga sändningar af utsäde.

Inom foderodlingens område hafva trenne *nyare foderväxter* under de senare åren ådragit sig en större uppmärksamhet. Bland dem har luddvickern — *vicia viscosa* — blifvit mest spridd, och odlas företrädesvis för sådd tillsammans med råg om hösten, samt lemna ettlika tidigt som ypperligt grönfoder. Mindre spridd är skogslathyren — *lathyrus silvestris* — en mångårig foderväxt som äfven på svag jord gifver goda skördar, men hvars frön ej äro allmänt tillgängliga. Den tredje foderväxten, ärttörnet — *ulax europæus* — hvars naturliga växtplats är på snart sagdt ofruktbara sandhedar, har under flera år och i stor skala med god framgång odlats på Dybeck och efter föregående krossning utgjordt ett godt foder för nötboskapen. Denna växt har emellertid endast för södra delen af vårt land och för den torftigaste jordmånen något framstående värde, och kan ej blifva föremål för allmän odling.

Förutom genom ett förändradt utsäde och en ökad foderodling hafva landtmännen med förkärlek under de senare åren sökt hjälp under de tryckta förhållandena genom *odling af sockerbetor*. Denna har utsträckts så långt, att åtskilliga fabriker endast med största svårighet hunnit afverka de betor, som tillförts dem, och den har framkallat nya betsockerbrusanläggningar. Dylika hafva sålunda uppstått vid Trelleborg, Örtofta och Helsingborg, det sistnämnda i förening med raffinaderi, så att betsockerbrukens antal inom länet under sista femårsperioden fördubblats. Härtill kommer, att arbetena för ytterligare trenne blifvit påbörjade vid Jordberga, Hököpinge och Kjöfvinge. Det är den äfven hos oss vunna erfarenheten om betesodlingens förmåga att höja jordbrukets afkastning, särdeles under låga pris på säd, som framkallat denna starka stegring af sockerbetsodlingen inom länet.

Den tredje och ej minst viktiga åtgärden, för att möta de ändrade tidsförhållandena, är *smör- och fläskproduktionens* höjande. Denna åtgärd är visserligen långt ifrån ny, särdeles på de större egendomarne, men hos den stora massan af smärre jordbrukare göras nu mera än förr allvarliga bemödanden för att förbättra produktionen af smör och för att så mycket som möjligt tillgodogöra sig vinsten af densamma. Det är i sistnämnda hänseenden, som man står inför ett nytt uppslag af stor betydelse genom den förändring, som man är på goda vägar att genomföra, nemligen att i stället för de uppköpsmejerier, som inom länet allmänt förekomma, inrätta *föreningsmejerier*, af hvilka under senaste året trenne uppstått och som helt visst komma att efter hand blifva allt talrikare.

De fördelar, som dessa komma att medföra, äro flere, än hvad som deras anläggare sjelfva inse, ty de eftersträfvat utslutande att sjelfva tillgodogöra sig den vinst, som eljest ensamt tillfaller mejeriegaren. Men erfarenheten vid dessa mejerier har visat, att åtskilliga andra fördelar utan svårighet kan uppnås. Sålunda har det låtit sig göra att förbinda delegarne att till utfodring ej använda andra ämnen än sådana, hvilka ej mot-

verka smörets goda beskaffenhet, och det är detta, som gör det lättare för föreningsmejerier att producera god exportvara, än hvad förhållandet är med uppköpsmejerier. Ytterligare har det visat sig, att det mycket förordade sättet att betala mjölken efter fetthalt, som ej vunnit något allmänt insteg, låter mycket väl genomföra sig vid föreningsmejerier, hvarpå ett dylikt vid Hvilans folkhögskola lemna ett mycket godt exempel. Fördelarna af detta system skola blifva mycket välgörande för landets boskapsskötsel, ty en kraftigare utfodring, undvikandet af mycket slappande vattenhaltigt foder och utmönstring af kor, som lemna en mycket mager mjölk, till hvilken alla gamla kor äfven höra, skola i ej ringa mån bidraga till att kraftigare djur uppfödas och att hjordarnes förmåga att lemna en på smör rikare mjölk efter hand höjes, hvilket allt är att anse som väsentliga förbättringar.

Antingen man afser höjandet af kvaliteten hos det smör, som produceras, eller boskapsskötselns höjande på grund af en bättre utfodring och strängare utmönstring af kor, som lemna en allt för vattenhaltig mjölk — så framstår därför som ett önskningsmål att få de mejerier, hvilkas produktion af smör är baserad på köp af mjölk, ersatta af föreningsmejerier, ofta ehuru mindre riktigt kallade »andelsmejerier».

Hvad *fläskproduktionen* beträffar, så har den, oaktadt svinpestens uppträdande, hvarigenom åtskilliga hjordar härjades och framför allt afsättningen af svin på en tid i ej ringa grad hämmades, oafbrutet gått framåt. Tvenne nya svinslagterier hafva uppstått och äro i liflig verksamhet stadda, och ett tredje är beslutadt och under anläggning. De redan anlagda äro belägna i Tomelilla och Helsingborg och det under anläggning varande skall uppföras i Landskrona. Såsom bidragande till svinafvelns höjande förtjenar äfven att anföras, att egaren af vårt lands största svinhjordar, P. Bondesson på Svalöf, ej skyr några uppoffringar för att anskaffa de yppersta afvelsdjur från England af den stora, hvita rasen, så att såväl länets som landets jordbrukare från Svalöf kunna erhålla utmärkta djur till förädling af sina hjordar.

Med undantag af de gårdar, hvilkas läge sätter dem i tillfälle att idka en fördelaktig mjölkförsäljning, intager smör- och fläskproduktion vid de flesta egendomar ett framstående rum bland dess inkomstkällor; dervid täffande med sädesförsäljningen.

Om den öfriga husdjursafveln är följande att anföras.

Hästafveln, som omfattas med ej ringa förkärlek af de mindre jordbrukarne och en och annan större egendomsegare, går oafbrutet framåt. Den förändring, som under senare år uppstått inom densamma, är, att afvelsdjur af ädlare hästar nu företrädesvis anskaffas från Ostpreussen, så att hingstar, föl och äfven ungstön af trakenerblod äro spridda inom länet. Å den andra sidan ligger det för öppen dag, att sockerbruket, hvilka kräfva en djupare bearbetning af jorden och betydligt ökade transporter, efter som skörden af ett hektar sockerbetor väger 8 till 10 gånger mera än skörden af säd från samma areal, framkallat ett lifligare intresse för de gröfre slagen af hästar. Norska, anglonormandiske och ardennerhästar äro ej längre eftersökta; det är de engelska shires, de skottska clydesdales och de franska percherons, som nu ådraga sig lifligaste uppmärksamhet.

Till premiering af hästar anvisar hushållningssällskapet ett årligt anslag af 9,000 kronor, och belönas omkring 375 stycken. Dessutom lemna sällskapet för inköp af hingstar, ur en sär-

skild fond, 20,000 kronor räntefria lån med 5 års afbetalningar. Det bekostar för öfrigt undervisning vid Alnarps hofbeslagsskola för 17 smeder om året.

Hornboskapskötseln intager en särdeles framstående ståndpunkt inom länet, hvarom prisbelöningarna vid de allmänna landbruksmötena bära den bästa vittnesbörden. Utmärkta stammar af Ostfriesiska djur finnas på flere ställen; af korthornsras är en framstående stamjord uppställd på Alnarp och af ayrshireras finnas flere goda stammar, bland hvilka den på Svens-torp intager ett framstående rum och från hvilken en stor försäljning af afvelsdjur till större delen af södra och mellersta Sverige sker.

Det ligger i sakens natur, att der mjölkproduktion och mejerihandtering intaga ett framstående rum, der eguas ej större uppmärksamhet åt *färafveln*. Goda hjordar af oxfordshiredown-ras finnas inom länet, men hvarken hjordarnes mängd eller antalet djur inom dem äro i stigande. Härtill bidrager äfven, att priset på gödda djur för export ej längre är så högt som fordom; något som naturligtvis äfven haft till påföljd, att gödning af nötboskap ej obetydligt inskränkt och i stället kornas antal ökats.

Ej obetydlig äggproduktion idkas inom länet, och man vin-läger sig mera än förr om att anskaffa *fjäderfän* af lönande raser, bland hvilka de italienska och spanska hönsen särskildt värderas för deras goda egenskaper som värphöns.

I sammanhang med husdjursskötseln förtjenar *torfströberedningen* att omnämnas. Tvenne större fabriker för beredning af torfströ och torfmull äro anlagda under de senare åren och hafva haft att glädja sig åt en i allmänhet god afsättning. Huru för-träffligt torfströet än är, så kan det dock ej nekas, att när landt-männen erhålla en god tillgång på ströhaln, så äro de ej hugade att göra några extra utgifter för torfströ, på hvilket efterfrågan därför står i ett direkt förhållande till halmskördens storlek, med undantag för sådana etablissement, der hästar äro uppställda, vare sig för militära ändamål eller för spårvägar o. d., och hvilka alltid äro hänvisade till köp af ströämnen. Torfmullens stora betydelse för städernas renhållning börjar mer och mer inses, och skall helt visst framdeles för städernas behof tagas en stor be-redning af torfmull i anspråk. Ej allenast städerna sjelfva, utan äfven jordbruket skall profitera af en torfmullstillsats, som gör stadsgödseln luktfri, beqväm att transportera och betryggar henne för förlusten af gödningsämnen af värde.

Trädgårdsskötseln, omfattad med ej ringa intresse, har under flere år lidit af svaga fruktskördar. En af hushållningssällskapet anställd länsträdgårdsmästare är fullt upptagen med trädgårdars vård och anläggande samt ordnandet af kyrkogårdar och offentliga platser. Vid Alnarp bekostar hushållningssällskapet en skola för trädgårdsmästare, vid hvilken 12 lärjungar genomgå en tvåårig kurs.

Förutom redan anförda *undervisningsanstalter* för hofbeslag och trädgårdsskötsel äro följande att anföras från länets område:

1. Alnarps landbruksinstitut, som verkar ej allenast genom den undervisning, som meddelas åt institutets elever och lärningar, utan ock genom sitt exempel af ett mönstergilt jordbruk och genom sina framstående hjordar af nötboskap, får och svin samt en tidsenligt ordnad mejerihandtering jemte storartade trädgårdsanläggningar.

Vid institutet meddelas äfven högre undervisning i mejeri-skötseln samt, vid en af hushållningssällskapet bekostad mejeri-

skola, en lägre undervisning till 6 manliga och 6 qvinliga lärjungar.

2. Vid Oregårdens landbruksskola, som åtnjuter ett anslag af staten och är skyldig meddela undervisning åt 12 lärjungar i enlighet med för skolorna gällande reglemente, har hushållningssällskapet med ett årsanslag af 2,400 kronor beredt skolans lärjungar en utvidgad, för de ortliga förhållandena mera ändamålsenlig och tidsenlig undervisning.

3. Hvilans landtmannaskola, som äfven erhåller statsanslag, åtnjuter af hushållningssällskapet ett årsunderstöd af 1,500 kronor.

4. Trelleborgs helt och hållet privata landbruksskola upp-bär af hushållningssällskapet 1,000 kronor i årligt anslag.

Bland *öfriga institutioner till jordbrukets fromma* finnas inom länet:

5. Allmänna svenska utsädesföreningens försöksfält och byggnader vid Svalöf, der arbeten i stor skala utföras i och för förädlingen och spridningen af ett förbättradt utsäde. Till byggnaderna har länets hushållningssällskap anslagit 5,000 kronor och lemna föreningen ett årsanslag af 1,500 kronor.

6. Frökontrollanstalten i Lund, som bekostas med 700 kronor statsmedel och 800 kronor af hushållningssällskapets medel, och hvilken utöfvar en stor och gagnande verksamhet.

7. Kemiska kontrollen öfver foder- och gödningsämnen m. m. utöfvas vid Alnarp och bekostas ensamt af hushållningssällskapet.

Detta senare affönar äfven den mejerilärare, som vid besök vid länets större och mindre mejerier meddelar råd och upplysningar rörande utfodring af nötboskap, smör- och ostberedning samt svinskötsel.

Oaktadt de tryckta tider, som varit rådande, fortfar inom länet landets modernäring att, om ock med en mera än förr nödig varsamhet, rikt understödd af nutidens många hjälpmedel, oafbrutet gå framåt på erfarenhetens breda och säkra grund, till gagn för både nutid och för kommande släkten. De motgångar, som jordbruket haft att genomgå, hafva varit den största anledning till att med klokhet och omtanke pröfva nödvändigheten och gagnet af alla företag inom hushållningen.

Såsom ofvan antydts, har under perioden den synnerligt smittosamma och förödande sjukdomen *svinpest* härjat och vållat djuregare samt staten betydlig förlust. Sjukdomen uppträdde under senare delen af år 1887 och förra hälften af år 1888 samt härjade inom Torna, Bara, Oxie, Luggude, Frosta och Färs härad äfvensom städerna Malmö och Lund. På statens bekostnad blefvo 1,091 svin nedslagtade, och belöpte sig den till djuregarne utbetalda ersättningen till 23,570 kronor. Vidare antages, att omkring 1,500 svin dels dogo och dels nedslagtades, hvilka antagligen varit angripna af svinpest, fastän ingen veterinär varit tillkallad för att konstatera förhållandet.

Från jordbrukarnes sida förspörjes allmänneligen klagomål öfver svårigheten att erhålla ordentligt och dugligt *tjenstefolk* samt öfver dettas förhållande. Tjenstehjonens anspråk på lön och fritid hafva betydligt stigit, och om än jordbrukarne stundom finna dessa anspråk öfverdrifna, helst, hvad fritiden angår, det befinnes, att husbonden ofta unnar sig vida mindre fritid, än den tjenaren åtnjuter, så skulle jordbrukarne likväl, menas det, icke klaga öfver dessa anspråk, derest de uppvägdas af ett höfviskt uppförande från tjenstefolkets sida, af ett pligtenligt fullgörande

af föresatta göromål och af aktning för ingångna aftal. Men då nu snart sagdt allestädes ifrån spörjas exempel på, huru tjenstefolket med trots och olydnad bemöta husbonden, behandla anförtrodda kreatur med grymhet och på hvarjehanda andra sätt ådagalägga synnerlig råhet samt icke draga i betänkande att mången gång för den ringaste orsak eller utan känd anledning lemna tjensten, sättande husbonden under skörd och annan bråd tid i den största förlägenhet, så kan jordbrukarnes klagan i detta ämne lätt förklaras. Sådana yttringar af socialistiska stämplingar som arbetsinställelser hafva icke inom länet förekommit bland jordbruksarbetarne i något nämnvärdt omfång, men man misstager sig sannolikt icke, om man anser jordbruksarbetarnes på senare åren förändrade hållning i viss mån häröra från socialistiska läror. Att emellertid jordbruksarbetarens numera från husbonden så isolerade ställning jemväl på den förstnämnde verkar demoraliserande, lider intet tvifvel.

B) Skogshushållning. Fortfarande göras från det allmänna sida kraftiga bemödanden att öka skogsarealen å *statens* och allmänna inrättningars egendomar samt att vidmagthålla de redan der befintliga skogarne. Den år 1885 af staten för skogsodling inköpta Sjöstorps fälad i Dalby socken är nu till större delen planterad och lär utsigt finnas för denna kronoplanterings ytterligare utvidgning. År 1887 har genom afsöndring från Löfvestads kungsgård i Färs härad åstadkommits en ny kronopark. Den innehåller 90.46 hektar skogbärande mark, 53.33 hektar kal skogsmark och 28.28 hektar åker och äng samt har lemnat en årlig afkastning af 226 kubikmeter ved. Af hemmanen nr 1 och 2 Klåberöd tillhörande skogs- och betesmark hafva för landstingets räkning inköpts omkring 280 hektar för skogsplantering.

Jemväl hos *enskilde* förmärkes ett ökad intresse för skogarnes och planteringarnes vård. Särskildt *egarne* af de större godsens bedrifva en ordnad och planmessig skogshushållning, ity att man särskildt tillser, det mogen och öfvermogen skog nedhugges för att lemna rum åt tillväxande, samt att i de försigkomna ungskogarne företagas nödiga gallringar. Egare till mindre skogar taga ofta exempel af godsegarne, och i allmänhet synas jordegarna nu mera än förr inse, hvilken synnerlig inkomstkälla en väl vårdad skog kan utgöra.

Angående de enskilda skogarne må vidare nämnas följande. Skabersjö fideikommissiegendom omfattar en synnerligt väl vårdad och gifvande skog. Arealen är omkring 1,309 hektar. Af bokskogen äro 296 hektar öfvermogen skog under behandling för förnygring dels genom sjelfsådd och dels vid ren afverkning genom plantering af gran och fur; 395 hektar äro ungskog från 1—50 år, som gallras efter behof; 247 hektar äro bevuxna med barrskog. Årligen nyplanteras omkring 20 hektar med dels fur och dels bok. Årliga afverkningen i bokskogen omfattar omkring 4,000 kubikmeter storklufven ved, 1,700 kubikmeter stamved och 2,000 parlass ris. Barrskogen afkastar 600 mindre timmer och 1,400 läkten. Alskogen, som upptager omkring 40 hektar, renhugges och lemnar årligen 150 parlass rundved. Å egorna till Hybygård har planterats barrskog å 18 hektar och bok å 3 hektar.

Å Krapperups säteri med derunder lydande närmast säteriet belägna egor finnas löfskogar, upptagande omkring 200 hektar, och barrskogar å omkring 500 hektar. Löfskogarne bestå af ek, bok, ask och al. Förnygringen i bokskogen sker hufvudsakligen

medelst sjelfsådd från fröträd. Barrskogarne bestå af gran och fur, uppdragna medelst plantering och sådd. Årligen besås omkring 12 1/2 hektar med frö af österrikisk fur. Odling af gran förekommer äfven å smärre områden genom plantering. I hushållningsplanen ingår att småningom ersätta barrskogen med bok såsom varande ett mera lönande trädslag att odla.

Till Vrams-Gunnartorps gods höra omkring 2,500 hektar skogbärande mark, beväxt med gammal bok- och ekskog samt ung löfskog. Årligen utplanteras der omkring 60,000 bok- och granplantor. Å Kulla-Gunnarstorps gård utplanterades under år 1890 omkring 300,000 plantor, deraf en del bok, men största delen gran, fur och lärkträd.

Flygsandsplanteringar finnas vid Ystad, Skanör och Falsterbo, inom Saxtorps socken af Harjagers härad samt inom Råhus, Väsby och Brunnby socknar i Luggude härad, och förete dessa i afseende på värden ej något anmärkningsvärdt. De vid Ystad förstoras medelst nyplanteringar. Så hafva under perioden der utplanterats nära 2,000,000 barr- och löfträdplantor.

Planteringarne å Kempinge, Rengs och Hammars ljunmarker i Skytts härad förete ett lofvande utseende.

Planteringarne invid städerna vårdas och förkofras. Kostnaden för underhåll af Landskrona stads planteringar har under år 1890 uppgått till 3,288 kronor. Malmö planteringsförening fortsätter sin verksamhet. Genom samma förening hafva för en kostnad af omkring 4,000 kronor åstadkommits mindre planteringar invid Malmö samt anlagts en plantskola af omkring en hektars rymd.

Torfmosar finnas här och hvar inom länet och bearbetas i större eller mindre skala till husbehof och till afsalu. Vid Rönneholms egendom inom Onsjö härad samt å en fabrik i Södra Rörums socken sker beredning af torf och torfströ samt torfnull fabriksmessigt. Användningen af grästorf till bränsle förekommer ännu i Skanör och Falsterbo samt närbelägna kustorter i Skytts härad.

Några *skogseldar* hafva under perioden ej förekommit, med undantag deraf att år 1886 omkring 4 hektar af Hemmestorps furuplantering genom brand förstördes.

Jägeristaten i länet består af en jägmästare och två kronojägare. På de större godsens aflönas särskilda personer för skogens och jagtens vård.

C) Jagt- och djurfångst. Jagten här i länet bedrifves hufvudsakligen för nöjes skull. De djur, som äro föremål för jagt, äro hjort (kron- och dofhjort), rådjur, hare, räf, gräffling, rapphöns, orre, and och morkulla. Stammen af hjort, i synnerhet kronhjort, har under de senare åren minskats. Hjort förekommer egentligen endast i de större herregårdarnes skogar, och som hjortarne befunnits stundom betydligt skada sädskördarne, särdeles under vintertiden rågbrädden, hafva egendomsigarne ansett det nödigt att nedbringa antalet af dessa djur. Rådjuret deremot torde hafva till antalet ökat och spridt sig till allt flere trakter. Dock säges rådjursstammen å Kullaberg hafva betydligt minskats, hvilket förhållande antages bero derpå, att en mängd resande, som besöka stället, medföra hundar, hvilka förfölja djuren, derunder djuren ofta fasttagas och dödas samt stundom under förföljelsen störta ned för klipporna och skadas eller dödas. Orre säges förekomma allmännare än förr å trakter, som för fågeln äro lämpliga tillhållsplatser. För öfrigt har tillgången på matnyttigt vildt under perioden mycket vexlat. All-

männast förekommande äro hare och rapphöns. Harstammen var i början af perioden klen, men har under slutet förkofrats, efter det vintrar utan mycken spårnö inträffat. Åren 1886 och 1887 var tillgången på rapphöns god, under det sistnämnda året till och med riklig, men vintern 1887—1888 med snöfall och stark köld medförde stor förödelse. Oaktadt inskränkning i jagttiden år 1888 har rapphönsstammen ej sedan återvunnit sin storlek, helst 1890 års kalla och våta sommar ej var för kläckningen gynsam.

Å de stora egendomarne vårdas jagten omsorgsfullt genom särskildt anstälde jägare och skogvaktare, och jagträtten å öfriga områden är vanligen öfverlåten på arrende mot en viss afgift. Oaktadt dessa åtgärder till jagtens skydd förekommer ganska vanligt tjufskytte. Hvad som ofta spörjes derom, att tjufskyttar helt öppet intränga på olofligt område och till och med sätta sig upp mot dem, som ega rätt att derifrån afvisa dem, hör till de företeelser, som ej fördelaktigt vittna om nutidens rättsmedvetande.

Fisket i insjöarne är af ringa betydelse, såsom näringsfång betraktadt. Fårhågan, att fisket i Ringsjön skulle genom sänkningen af sjön väsentligt skadas, har icke besannats. Sedan nya lekplatser uppstått i stället för de genom sänkningen torrlagda, har fisktillgången blifvit allt bättre och anses nu ganska tillfredsställande. I afseende på fisket i de öfriga insjöarne är ej något anmärkningsvärdt att framhålla. Tillgången på kräftor är rikare, likasom fångsten vanligen innehåller djur af tillräcklig storlek, hvilket allt torde delvis få anses som resultat af den utaf Konungens Befallningshafvande den 7 maj 1884 fastställda stadgan för kräftfångst.

Hafsfisket intager en ganska betydande ståndpunkt. Det bedrifves yrkesmessigt af invånarne i de många fisklägena å länets kuster och omfattar sill, torsk, ål, flundra, gädda och flere andra fisksorter. Fisket har under perioden lemnat på särskilda orter mycket olika resultat. Dock anses fisket under åren 1889 och 1890 hafva varit allmänneligen ganska gifvande. Konungens Befallningshafvande är ej i tillfälle att lemna någon fullständig redogörelse, öfver hvad fisket inbragt. Emellertid nämnes, att under år 1889 vid Barsebäcks och Vikhögs fisklägen fångats tillhoppa 70,000 valar sill, samt att år 1890 vid fisklägena inom Luggude härad fångats sill, ål och annan fisk till ett uppgifvet värde af 206,027 kronor. Råå, Borstahusen och Limhamn torde vara de fisklägen, som intaga främsta rummet. Der bedrifves ock fisket ganska rationellt och utgör för dervarande befolkning en vigtig näringsgren.

Hafsfisket idkas hufvudsakligast under vår och sommar. Under senare tider hafva fiskare vid Skanör gjort försök att under sommaren idka storsjöfiske och i sådant afseende inköpt en s. k. fiskqvasse att dermed drifva fiske af spättor, hvilka lefvande förvaras i qvassen, tills de kunna afyttras i Malmö eller Köpenhamn. Dylikt storsjöfiske idkas jemväl i ganska stort omfång af fiskare vid Råå och Borstahusen, vid hvilket sistnämnda läge finnas 7 fiskqvassar.

Det förmåles från kuststräckor inom Skytts härad, att räk-fisket derstädes betänkligt aftagit, och anses detta förhållande bero derpå, att fångsten bedrifves med s. k. rusor med för små maskor, derigenom en mängd yngel förstöres.

Under de senare åren har en ansenlig mängd färsk sill under fisketiden inköpts omedelbart å fiskeorterna för direkt export till Tyskland.

Det bör omnämnas, att sedan flere år tillbaka handlanden S. Söderberg i Landskrona bedrifver en betydlig handel med lefvande fisk, för hvars förvarande äro vidtagna anordningar, som skola vara särdeles lämpliga. Omsättningen vid nämnda handel utgjorde år 1891 omkring 140,000 kronor. Till utlandet exporterades samma år 4,800 kg. ål, 680 kg. gös, 1,200 kg. lax, 5,000 kg. gädda, 2,000 kg. helgefundra, 4,550 kg. sjötunga, 1,550 kg. piggar och slätvar, 30,000 kg. rödspättor, 6,000 kg. kattegatstorsk, 1,700 kg. kolja, 1,850 kg. rocka, 20,000 valar sill och 430 tjug hummer.

Genom anslag till anläggning och vidmagthållande af fiskehamnar har staten egnat hafsfisket sin omvårdnad. Derom skall framdeles vidare nämnas.

Under perioden har Konungens Befallningshafvande fastställt stadgar för följande föreningar, hvilkas tillkomst vittna om den fiskeriidkande befolkningens sträfvan att genom sammanslutning och ömsesidig hjälp främja sitt yrke: Arilds bys och fiskläges bergarelag, Hvens båtassuransförening och Limhamns fiskareförening.

Konflikter mellan svenske och danske fiskare angående fiskerätten i vederbörande sjöterritorier ega stundom rum, och förspörjas från båda nationernas sida klagomål öfver obehörigt intrång. Under år 1886 har på ministeriel väg det blifvit bragdt till allmän kännedom, att danske regeringen funnit sig föranlåten att åt danske fiskare häfda dessas uteslutande rätt till fiske å danskt sjöterritorium samt anbefalt chefen för ett fiskeriinspektionsfartyg att tillse, att danske fiskares rätt härutinnan behörigen upprätthålles.

D) **Bergs- och brukshandtering** samt fabriker, manufaktur och handverk. Af de till bergshandteringen hörande näringarne intager inom detta län endast *stenkolsbrytningen* ett mera framstående rum. Genom lagen den 28 maj 1886 har rätten till eftersökande och bearbetande af stenkolsfyndigheter blifvit ordnad. På grund af samma lag har under år 1888 koncession att eftersöka och bearbeta sagda slags fyndigheter blifvit meddelad Vallåkra stenkolsaktiebolag å område inom Risekatslösa och Bjufs socknar.

De grufvor, derifrån upptagning af stenkol för närvarande eger rum, äro följande: Höganäs grufva, Kropps aktiebolags stenkolsfält i Bjufs socken, Vallåkra aktiebolags stenkolsgrufva i Södra Vrams socken, Skromberga aktiebolags grufva i Ekby socken, Boserups bolags stenkolsfält och Ljungsgårda grufva, alla i Luggude härad, samt Stabbarps grufva i Onsjö härad.

Under perioden hafva vid dessa grufvor uppbrutits följande kvantiteter stenkol:

	År 1886. Kubikfot.	År 1887. Kubikfot.	År 1888. Kubikfot.	År 1889. Hektoliter.	År 1890. Hektoliter.
Höganäs grufva	2,371,534	2,493,318	2,463,070	607,416	581,976
Kropps stenkolsfält vid Bjuf	2,097,800	1,900,750	2,019,800	551,381	583,735
Vallåkra gruffält vid Billesholm	2,649,060	2,644,638	2,615,076	770,020	662,364
Skromberga gruffält	980,910	992,173	990,714	350,480	294,149
Boserups gruffält	35,573	41,303	42,994	11,000	30,910
Ljungsgårda gruffält	—	—	—	42,550	89,642
Stabbarps gruffält	—	—	—	1,135	1,119
Summa	8,134,877	8,072,182	8,071,654	2,333,982	2,343,895

För öfrigt beredas vid dessa grufvor, med undantag af Boserups, eldfasta leror till ej obetydlig mängd. Sålunda uppfördrades år 1890 vid dem följande kvantiteter eldfasta leror:

Höganäs.....	315,945 hektoliter.
Bjuf.....	273,532
Billesholm.....	147,848
Skromberga.....	91,973
Stabbarp.....	81,950
Ljungsgård.....	67,107

Om förhållandena vid dessa grufvor må lemnas följande redogörelse:

Vid *Höganäs* stenkolsgrufva och fabriker voro under år 1890 anstälde 893 arbetare, deraf vid sjelfva grufdriften 326. Medelförtjensten för dag utgjorde vid grufdriften för kolhuggare 2 kronor 66 öre, diverse arbetare 1 krona 60 öre, yngre personer 1 krona 10 öre. Alla arbetarne erhålla fri läkarevård och medicin, och utgöres större delen af allmänna skatterna af bolaget mot afdrag af en procent af hvars och ens årsförtjenst. Gifta arbetare erhålla bostad och en täppa till potatisodling eller 30 kronor i hyresersättning jemte eldbrand. Dessa förmåner kunna skattas till ett värde af 30 öre för dag. Alla vuxna erhålla uti sjukhjälp 33 öre per dag. När arbetare på grund af skada i arbetet, sjuklighet eller ålder icke längre kan arbeta, öfverflyttas han till invalidstaten, der han erhåller i aflöning för 14 dagar personligen 6 kronor samt derutöfver för hustru, som icke kan förtjena något, 1 krona, för oförsörjda barn 1 krona, för svår sjuklighet 1 krona samt för medalj 1 krona. Många arbetare erhålla billiga arrenden å tomt, tillhörande bolaget, samt lån, som återbetalas genom amortering å 14 år, till att derå bygga egen bostad.

Vid *Kroppss* aktiebolags grufva och fabriker vid Bjuf voro vid slutet af år 1890 anstälde 518 man, af hvilka 311 arbetade i grufvan. Medelförtjensten per dag har vexlat mellan 3 kronor 20 öre och 3 kronor 52 öre för kolhuggare, och för öfriga grufarbetare mellan 2 kronor och 2 kronor 50 öre. Grufarbetarne åtnjuta dessutom med få undantag fri bostad eller hyresbidrag för sig och familjer, fri läkarevård och medicin samt, mot 30 öres legosängsavgift per dag, vård å ett bolaget tillhörigt sjukhus. För arbetarnes trefnad är sörjdt genom uppförandet af en större samlingslokal för föredrag, musikunderhållning eller samqväm. Tillika är en läslokal anordnad, i hvilken kostnadsfritt tillhandahållas tidningar och skrifter. Vidare bekostar bolaget en musikår. Bolaget har för arbetarne anordnat egen salubod, der lifsförnödenheter säljas för låga pris, men endast mot kontant betalning. Åtskilliga understöds-kassor finnas, hvilka äro ställda under bolagets kontroll och hvilka stundom af bolaget erhålla större bidrag.

Vid *Vallåkra* stenkolsbolags grufva vid Billesholm sysselsattes år 1890 450 personer. Medelförtjensten per arbetsdag har under perioden vexlat för kolhuggare mellan 3 kronor 29 öre och 3 kronor 41 öre, för stenarbetare mellan 3 kronor 25 öre och 3 kronor 67 öre samt för öfriga grufarbetare under jord mellan 1 krona 69 öre och 1 krona 76 öre. Härtill kommer fri bostad eller för dem, som ej bo i bolagets lägenheter, hyresersättning samt fria stenkol, fri läkarevård med medicin, ett potatisland för de gifte arbetarne jemte några smärre förmåner. Bland arbetarne äro bildade en enke- och pupillkassa, två sjuk-kassor samt ett handelsaktiebolag.

Vid *Skromberga* grufva och fabriker sysselsattes år 1890 omkring 400 arbetare. Medelförtjensten utgjorde per arbetsdag för kolhuggare 2 kronor 30 öre, för dragare och andra grufarbetare 1 krona 79 öre. Härifrån afräknas dock vid hvarje aflöning, som omfattar 12 arbetsdagar, 50 öre, utgörande afgift till en vid bolaget bildad sjuk-kassa och ersättning för gasolja och sprängämne, som tillhandahållas arbetarne af bolaget. Från sjuk-kassan utbetalas till hvarje arbetare vid sjukdomsfall 1 krona per dag, hvarförutom bolaget bekostar läkarevård och medicin. Till en pensions- och understödsfond för arbetarne afsätter bolaget årligen 5 procent af sin nettovinst. Vid grufvan är inrättad en handelsförening, af hvilken de flesta arbetarne äro medlemmar. Arbetarnes ekonomiska ställning anses vara jemförelsevis god. 111 hafva egna hus.

Vid *Ljungsgårds* grufva hafva under år 1890 i medeltal sysselsatts 120 arbetare. Medelaflöningen för grufarbetarne har varit 3 kronor per dag. Grufegaren har bildat en s. k. sjuk- och premiefond, grundad på kolbrytningens storlek. Till denna fond inbetalas ej något af arbetarne. Vid sjukdom eller olycksfall under arbetet erhåller hvarje arbetare 1 krona per dag, så länge han är till arbete oförmögen. Öfverskottet af fonden utdelas vid årets slut bland de arbetare, som uppfört sig oklanderligt.

Vid *Boserups* grufva hafva under år 1890 varit sysselsatte 30 arbetare. Medelaflöningen per dag har varit för daglönare 1 krona 50 öre och för ackordsarbetare 3 kronor. Några särskilda anordningar för arbetarne hafva ej ännu af arbetsgifvaren vidtagits.

De vid grufvorna anstälde arbetarnes villkor äro sådana, att arbetarne kunna med den omtänka och den hänsyn till befintliga resurser, som hvarje människa bör iakttaga, väl berga sig, och somliga befinna sig i särdeles god förmögenhetsställning. Tillika synas arbetsgifvarne genom flerehanda anstalter sörja för arbetarnes trefnad och andliga odling. Det förspörjes ock från samtliga grufvor, att arbetarne öfver hufvud äro nöjda med sin ställning, och det hålles före, att en ostörd utveckling af grufverksamheten skulle till grufegarens och arbetarnes fromma ega rum, derest icke socialistiska organ genom råa utfall mot arbetsgifvarne sökte undergräfvat arbetarnes förtroende till dem, genom att inblanda sig i alla tillfälliga meningsskiljaktigheter mellan arbetsgifvare och arbetare försvårade öfverenskommelser dem emellan samt genom utbredande af socialistiska läror förvillade begreppen hos de oroligare elementen af arbetarebefolkningen. Vid Bjufs, Billesholms, Vallåkra och Ljungsgårds grufvor hafva under perioden strejker förekommit, hvilka alla i mer eller mindre mån haft socialistiska tillskyndare och tagits om hand af socialistiska agitatorer. Icke någon af dessa arbetsinställelser har direkt rört aflöningen, utan har åtskilligt annat föreburits som orsak, såsom missnöje med gruffogde, missnöje med arbetsmetoder, fordran på afskedade arbetares återtagande i arbetet m. m. Betecknande med afseende på de obetydliga anledningar, som kunna framkalla strejk, är den arbetsinställelse, som år 1888 egde rum vid Skromberga grufva. Anledningen upp-gafs vara den, att grufegarne afböjde ett af kolhuggarne framställt anspråk på någon viss förändring rörande sprängning af ett s. k. lerbotten i grufvan. Arbetspersonalen uppgick då till 250 man, af hvilka 200 nedlade arbetet, och bland dessa räknades äfven fabriksarbetarne, oaktadt de ej hade med saken att skaffa.

Enär frågan var af rent teknisk natur, och med afseende derjemte på den form, i hvilken framställningen gjordes, vägrade grufegarne att med arbetarne inlåta sig i underhandlingar. Efter två veckor återgingo alla till arbetet. Sedermera verkställes den önskade ändringen i arbetssättet, men, såsom grufegarne förutsett, blef missnöjet dermed från arbetarnes sida så stort, att kolhuggarne på våren år 1889 med tacksamhet emottogo dem gjort erbjudande att återställa allt i samma skick, som det varit före arbetsinställelsen.

Bland *öfriga till bergs- och brukshandteringen hörande företag* nämnas följande:

Vid superfosfat- och svafvelsyrefabriken i Helsingborg och dermed förenade kopparextraktionsverken tillverkas jernvitriol, alun och cementkoppar. Tillverkningen utgjorde år 1890 1,669 deciton jernvitriol, 9,378 deciton alun och 2,000 deciton cementkoppar.

Sandstensbrott finnas inom Helsingborgs landsförsamling, Jonstorps och Allerums socknar samt qvarnstensbrott vid Vittseröd i Onsjö härad. Handteringen är dock af ringa omfång.

För öfrigt finnas inom länet åtskilliga tegelbrännerier samt kalkbrott, bland hvilka sistnämnda märkas de vid Östra Torp, Limhamn, Nytorp och Vestra Klagatorp.

Cementtillverkning eger rum i Lomma och Limhamn, och har cementbruket å sistnämnda ställe blifvit betydligt utvidgad och försedt med tidsenliga anordningar.

Cementgjuteriet i Malmö har under perioden utvidgat sin verksamhet.

Bland nytillkomna fabriker och dermed likställda anläggningar märkas följande: en choklad- och konfektfabrik i Malmö, tillhörig Malmö choklad- och konfektfabriksaktiebolag, Malmö yllefabriksaktiebolags nya med alla nutidens hjälpmedel och inrättningar försedda anläggning, uppförd i stället för den år 1888 nedbrunna fabriksbyggnaden; hafvande bolaget vid Furulund i Torna härad uppfört en anläggning, hufvudsakligen afsedd för färgning af tyg, vidare armaturfabriken Carl Holmberg i Lund för tillverkning af kranar, ventiler och annan armatur till ångpannor m. m., sockerraffinaderiet Öresund i Lund, Herman Bohms fabrik i Lund för tillverkning af bindgarn m. m. (såsom det uppgifves den enda i sitt slag inom landet), en ny cigarr- och tobaksfabrik i Landskrona, ett större svinslagteri i Helsingborg och ett i Ystad, en snickerifabrik och en sodafabrik i Limhamn af Oxie härad, en fabrik i Trelleborgs landsförsamling, tillhörig aktiebolaget »Phylaterion» och afsedd för tillverkning af oljor, vagnsfett m. m., samt en leksaksfabrik i Åkarp i Bara härad för tillverkning af åtskilliga leksaker, som eljest pläga införas från Tyskland.

Angående de nyanlagda sockerbruken för afverkning af sockerbeter är redan tidigare taladt.

Genom kungl. förordningen den 2 oktober 1885 äro meddelade bestämmelser angående kontroll å handeln med margarin eller konstgjordt smör. Vid periodens slut voro i verksamhet 3 margarinfabriker, nemligen 2 i Malmö och 1 i Helsingborg, samt 1 oleomargarinfabrik i Råhus socken.

Ur Kungl. Kommerskollegii embetsberättelse äro att hemta åtskilliga statistiska uppgifter rörande fabriker och handtverkerier. Denna statistik kan dock ej anses för tillförlitlig, utom i den mån den dertill hörande materiel kunnat af vederbörande myndigheter uppsamlas med ledning af officiella handlingar. Sålunda

kunna ur bevilnings- samt mantals- och kyrkoskrifningslängderna erhållas upplysningar om antalet fabriker, antalet handtverkare samt deras arbetare, samt om den bevilning, som påförts fabrikanter och handtverkare. Deremot måste upplysningar om så viktiga delar som om tillverkningsvärden vid fabriker och om antalet vid dem anställda arbetare m. m. hemtas från fabrikanternas egna uppgifter. Det är emellertid noggsamt känt, att åtskilliga fabriksidkare vägra meddela uppgifter om sin fabrik, och som myndigheterna sakna utväg att aftvinga vederbörande uppgifterna, komma åtskilliga fabriker ej i betraktande i den allmänna statistiken, hvilken förty beträffande ifrågavarande näringsgren blifver ytterst otillförlitlig. Till belysning af hvad nu anförts nämnas, att beträffande näringsstatistiken för år 1890 för Malmö stad uppgifter ej lemnats från omkring 50 fabriker, deribland 7 tobaksfabriker, 4 tvålfabriker, 1 stort bryggeri, 3 stentryckerier och 1 större valsqvarn.

Rörande fabriksverksamhetens tillstånd måste man således *inskränka sig till ett allmänt omdöme, grundadt på särskilda företeelser och uttalanden*, och anser Konungens Befallningshafvande, att denna näringsgren, om den ock under början af perioden lidit af tryckta konjunkturen, sedermera öfver hufvud icke obetydligt utvecklats och förkofrats.

Angående *handtverkerierna åberopas uppgifterna i tabell D*, hemtade från den allmänna statistiken.

Den *bevilning*, hvartill idkare af handverk och dermed jemförliga yrken blifvit taxerade, har under åren 1886—1889 uppgått till följande belopp:

	År 1886. Kr.	År 1887. Kr.	År 1888. Kr.	År 1889. Kr.
Helsingborg.....	2,098 ⁵⁰	1,994 ⁷⁵	2,328 ²²	2,825 ⁹²
Landskrona.....	2,178 ⁹⁶	2,742	2,572	2,296 ⁶²
Lund.....	3,280	3,257	3,051 ⁵⁸	2,834
Malmö.....	9,012 ⁰³	9,257 ³⁸	9,565 ⁴⁸	11,138 ⁶³
Skanör.....	46 ⁵⁰	22 ⁵⁰	19 ⁹²	8 ⁶⁰
Trelleborg.....	526	464	487 ⁵⁰	555 ⁵⁰
Ystad.....	907 ⁶⁰	843 ⁵⁰	787 ⁶⁰	776 ⁵⁰
Summa för städerna	18,049 ⁵⁸	18,581 ¹⁸	18,812 ⁵⁰	20,435 ⁵⁷
Köpingen Eslöf.....	155	152 ⁵⁰	180 ⁵⁰	273 ⁵⁰
Landsbygden.....	1,379 ²⁰	1,336	1,319 ⁵⁵	1,052 ²⁴
Summa	10,583 ⁷⁸	20,069 ⁶³	20,312 ³⁵	21,761 ³¹

Det bör, med afseende på ofvannämnda tabeller, påpekas, att uti den förstämnda (tabell D) ej äro inräknade de handtverkare, som utan biträde af annan än hustru och hemmavarande barn till afsalu tillverka handtverksarbeten, samt att åtskilliga särskildt på landsbygden ej idka handtverksrörelse i så stort omfång, att särskild bevilning ansetts böra dem påföras.

Någon särskild utveckling af handtverkerierna är ej att omförmåla. I allmänhet torde det kunna antagas, att handtverkerierna erfara tryckande verkningar af konkurrensen med fabriker.

Beaktansvärda sträfvanden för industriens och handtverkeriernas främjande samt för de vid dessa näringar anställda arbetares förkofran äro att anteckna.

Sålunda fortsätter *Malmö handtverks- och industriförening* sin gagnande verksamhet, och år 1887 bildades i Helsingborg en »fabriks- och handtverksförening» i syfte att åstadkomma

samband mellan stadens och omnejdens fabriks- och handverks- idkare för främjande af dessas och deras arbetares gemensamma bästa samt att verka för industriens förkofran och utveckling. År 1890 föranstaltade föreningen en utställning af industri- alster.

Från den i förra femårsberättelsen omnämnda »Olof Lund- bergs reseunderstödsfond» i Lund, har i det af stiftaren afsedda syftet att sätta handverksarbetare i tillfälle att i främmande land ytterligare utbilda sig i sitt yrke utbetalts under perioden reseunderstöd till ett belopp af 13,461 kronor 98 öre. Fondens kapital utgjorde vid 1890 års slut 73,716 kronor 17 öre, och dess angelägenheter handhafvas i enlighet med ett af Konungens Befallningshafvande, med stöd af nådiga brefvet den 10 april 1885, den 12 december samma år fastställt reglemente.

Användandet af kollektiva olycksfallsförsäkringar för fabriks- och yrkesarbetare har blifvit allt allmännare. Det kan till be- styrkande af detta förhållande nämnas, att dylika försäkringar hos bolaget Fylgia för i Malmö boende näringsidkares arbetare- personal år 1885 utgjorde 3 och försäkringssumman 44,250 kro- nor, men att år 1890 försäkringssumman utgjorde 1,918,480 kronor för 25 försäkringar. Malmö yllefabriksaktiebolags ar- betare äro hos ett utländskt bolag försäkrade för 1,125,000 kronor.

Bland arbetarnes åtgärder att verka för sin ekonomiska för- kofran äro särskildt utmärkande bildandet af föreningar och kassor till understöd och hjälp vid sjukdom, ålderdom och andra tillfällen. Reglementen för 112 dylika föreningar och kassor hafva under perioden varit föremål för Konungens Befallnings- hafvandes försorg.

De s. k. konsumtionsföreningarne med syfte att åt delegarne tillhandahålla lifsförnödenheter m. m. till billiga pris hafva till antalet ökats. Vissa af dem synas hafva lemnat delegarne särdeles god utdelning. Sålunda nämnes, att en dylik förening å Limhamn, kallad Limhamns handels- och bageriförening, år 1890 haft en omsättning af 96,000 kronor samt gifvit en vinst af 100 procenta aktiekapitalet, utgörande 9,000 kronor.

Två nya bostadsföreningar i Malmö hafva under perioden bildats, nämligen Bostadsaktiebolaget Fridhem och Bostadsaktie- bolaget Prins Carl.

Slutligen märkas de s. k. fackföreningarne, hvilka emeller- tid med den rigtning, som åt dem på senare tiden gifvits, torde få anses verka öfvervägande i socialt syfte.

Det är i synnerhet bland städernas fabriks- och handt- verksarbetare, som socialismen vunnit insteg. Denna rörelse, hvilken redan under förra perioden låtit sig förnimma, dock företrädesvis i Malmö, har under den förevarande fått större utbredning. Synnerligast har detta förmärkts under de senaste tre åren. Under år 1887 uppsattes ett socialistiskt tidnings- organ, hvilket numera utgifves dagligen. Socialismens utbred- ning bland städernas arbetare synes hafva gått i jemnbredd med fackföreningsväsendets utveckling. Det är nemligen konstateradt, att fackföreningarne alltmera dragits in i den politiska och sociala kampen och nästan alla stå under socialistisk ledning. Fackföreningarnes ledare utöfva ett nästan obegränsadt herra- väld öfver de enskilde medlemmarne i fråga om arbetsinställelser, arbetspris och åtskilliga andra dylika angelägenheter. Medlem- marne måste ock underkasta sig icke obetydliga utgifter i form af bidrag till strejkkassor och till socialistiska tidningsorgan samt för andra partiändamål.

Fackföreningarne uppgifvas vara till antalet 23 i Malmö med omkring 2,700 medlemmar, 16 i Lund med 536 medlemmar och 8 i Ystad.

Det torde, som redan förut blifvit antydt, kunna betviflas, huruvida fackföreningsväsendet med den socialistiska ledning, hvarunder den är stäld, varit till arbetarnes verkliga nytta. Visst är, att i många fall medlemmarne tillskyndats kännbara förluster genom arbetsinställelser, som inom facket genomdrifvits, samt att enskilde arbetare höras klaga öfver de tvångsband, som fackföreningarne och deras ledare pålägga.

Förutom genom ävägbringande och ledande af strejker samt genom tidnings- och annan litteratur, söka socialismens målsmän jemväl på andra sätt värfva anhängare. Sålunda an- ordnas af dem vid tjenliga tillfällen åtskilliga tillställningar, hvilka kunna gifva anledning till socialistisk propaganda, såsom s. k. protestmöten, massdemonstrationer, jättedemonstrationer m. m. dylikt. Tillika pläga genom socialistiska ledare arran- gerats utfärder och andra förlustelser; hvarjemte på senare tider

Tab. D. Antalet idkare af handverk och dermed jemförliga näringar samt deras arbetare i Malmöhus län åren 1886—1889.

	År 1886.				År 1887.				År 1888.				År 1889.			
	Handverkare.		Arbetare.		Handverkare.		Arbetare.		Handverkare.		Arbetare.		Handverkare.		Arbetare.	
	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.	m.	qv.
Helsingborg.....	212	8	411	29	219	9	372	20	235	10	511	26	228	11	497	26
Landskrona.....	223	10	182	37	224	13	180	36	210	12	182	34	198	9	181	29
Lund.....	298	22	697	99	302	30	694	90	287	22	677	99	269	24	686	102
Malmö.....	485	15	1,309	156	516	19	1,321	164	547	20	1,484	207	569	23	1,557	227
Skånör.....	14	—	9	1	15	—	11	—	15	—	8	—	13	—	8	2
Trelleborg.....	72	2	152	3	73	3	162	4	72	3	125	3	72	3	132	6
Ystad.....	111	7	174	8	95	6	157	9	111	7	151	5	116	7	193	15
Summa i städerna	1,415	64	2,934	333	1,444	80	2,897	323	1,477	74	3,138	374	1,463	77	3,254	407
Köpingen Eslöf.....	28	3	67	—	24	—	50	—	34	8	50	3	46	6	51	2
Landsbygden.....	1,464	11	2,101	48	1,280	17	2,034	47	1,395	20	2,153	57	1,383	22	2,114	58
Summa	2,907	78	5,102	381	2,748	97	4,981	370	2,966	102	5,341	434	2,894	105	5,419	467

jemväl scenisk konst anlitas, i det att i Malmö gifvits en slags teatraliska föreställningar, afsedda för socialismens befrämjande.

Socialismen, åtminstone såsom den här i länet förkunnas, torde i korthet karakteriseras sålunda. Den omfattar med sin omvårdnad direkt endast kroppsarbetarne och icke andra klasser, som kunna befinna sig i ekonomiskt ogynsam ställning. Den går ut på att lära den kroppsarbetande folkklassen, att hans arbete är det för samhället enda väsentligt nyttiga, samt att hvad åstadkommes genom tankearbete är af betydelse endast i den mån, det utgör en hjälpsam kraft vid användandet och tillgodogörandet af materien och naturkrafterna i kroppsarbetarens tjänst. Förty böra kroppsarbetarne lära sig att betrakta de tankearbetande klasserna såsom lättingar och vampyrer, och på det att detta åskådnings sätt må dess djupare rotas, böra kroppsarbetarne vinnlägga sig om att allt lifligare hysa hat och afund mot andra klasser. Tillika böra kroppsarbetarne frigöra sig från alla religiösa föreställningar. De sedliga och etiska begrepp, som på religionens grundval bibragts och bibringas dem, äro att anse som fördomar, endast egnade att kvarhålla dem i deras nuvarande ställning. Sedan kroppsarbetarens sinne blifvit på detta sätt förändradt, skall han vid lämplig tidpunkt komma att representera det herskande elementet i samhället, och derpå skall omedelbart stunda en tid af allmän likställighet och sällhet, då om nöd och elände ej vidare skall varda spordt.

Det har iakttagits, att, der socialismen i tal eller skrift förkunnas, dess målsmän icke alltid iakttaga den hofsamhet, som offentligt uppträdande kräver, eller visa rimlig aktning för andras öfvertygelse. Vidare synas de finna det främjande för kroppsarbetarnes sak att med hvarjehanda tillvitelser, klander och skymford angripa myndigheter samt enskilde embets- och tjänstemän, liksom borde dessa vara exponenter för och upp bära hvad i samfundsordningen anses bristfälligt. Tillika hafva flere gånger under socialistisk ledning egt rum störande uppträden på allmänna platser, dervid förgripelser mot ordningsmagten förekommit.

Någon kritik öfver socialismen med afseende på dess samhällsförbättrande förmåga må ej här ega rum. Dock kan man

skäligen förklara, huru tvekan kan hysas om en samhällsläras förmåga att föra menskligheten framåt, som bjuder religionslöshet och hat mellan olika samhällsklasser såsom vilkor för framåtskridandet. Särdeles må den stå tvekan, som lärt sig inse, att den af religiöst medvetande uppburna människokärleken är den väsentliga förutsättningen för en lycklig sammanlefnad, att förty denna människokärlek borde alltmer höjas i stället för att genom uppväckande af klasshat undergrävas, att samhällsordningens förbättring måste föregås af samhällsmedlemmarnes förbättring, samt att mensklighetens depravation måste medföra mensklighetens förderf.

Någon nämnvärd *husslöjd* idkas icke och den synes icke vara i tilltagande, såvidt tal är om dess utfövan af befolkningen i allmänhet. Tvärtom torde det kunna sägas, att slöjdskickligheten hos en stor del af allmänheten står på låg ståndpunkt, och att mången saknar den färdighet härutinnan, som nödortfligen erfordras för hemmets omvårdnad. Detta ingalunda tillfredsställande förhållande måste vara att tillskrifva bland annat den lätthet, hvarmed fabriksalster kunna erhållas, och den ensidiga verksamhet, som numera är åt en stor del af menskligheten anvisad, och hvarigenom tid och häg för huslig slöjd komma att saknas.

Emellertid röjes af åtskilligt, att blicken öppnats för angelägenheten af husslöjdens upphjelpande. Utöfver hvad i detta syfte uträttats genom anordnandet af slöjdundervisning i de allmänna skolorna, inlägga jemväl föreningar och enskilda personer bemödanden härutinnan; hvarförutom slöjdundervisning meddelas i åtskilliga enskilda skolor.

Det bör i detta sammanhang nännas, att *kulturhistoriska föreningen i Lund*, som stiftades år 1882, har till ändamål att samla och förvara etnografiska och antiqvariska föremål samt att arbeta för höjandet af sydsvensk konstskicklighet. Till förmån för föreningens ekonomi har med Kungl. Maj:ts tillstånd under perioden af densamma anordnats ett lotteri. Föreningens fond utgjorde vid 1890 års slut 100,000 kronor, deri inberäknadt värdet af en fastighet med 39,000 kronor.

4. Kommunikationer och varuutbyten.

A) **Landtkommunikationer.** Angående de *allmänna vägarne*, gästgifverier, skjutsstationer och skjutsningen i länet lemnas föreskrifna uppgifter uti **tabellen 2**.

Sedan det för *skjutsningen* vid gästgifveriet i Lund befintliga entreprenadkontrakt den 25 mars 1889 upphört att gälla, har efter nämnda dag samma gästgifveri blifvit underkastadt bestämmelserna i kungl. stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878, hvadan numera för skjutsväsendets reglering och upprätthållande tillämpas nämnda stadga med afseende på alla skjutsanstalterna i länet.

De *entreprenadbidrag*, som utgå vid 32 gästgifverier och skjutsstationer, äro till beloppet följande: vid Klörups gästgifveri 100 kronor, vid Hvellinge 800 kronor, vid Lomma 500 kronor, vid Efverlöfs 200 kronor, vid Dalby 450 kronor, vid Löddeköpinge 330 kronor, vid Röstånga 700 kronor, vid Saxtorps 250 kronor, vid Tågarps 600 kronor, vid Vallåkra 500 kronor, vid Åkarps 500 kronor, vid Fleninge 400 kronor, vid

Höganäs 800 kronor, vid Mörarps 400 kronor, vid Tunneberga 400 kronor, vid Hörs 700 kronor, vid Hurfva 25 kronor, vid Sjöbo 500 kronor, vid Östraby 400 kronor, vid Hörby 500 kronor, vid Anderslöfs 500 kronor, vid Skifvarps 250 kronor, vid Snöftarps skjutsstation 200 kronor, vid Herrestads 200 kronor, vid Tranås gästgifveri 500 kronor, vid Landskrona gästgifveri 450 kronor, vid Helsingborgs skjutsstation 400 kronor, vid Ystads gästgifveri 600 kronor, vid Skanörs 300 kronor, vid Trelleborgs 400 kronor, vid Lunds 800 kronor och vid Malmö skjutsstation 750 kronor.

Entreprenadbidragen vid de flesta skjutsanstalterna hafva år för år betydligt nedsatts, i samma mån som antalet vid anstalten utgångna hästar befunnits hafva minskats. Exempelvis nämnes, att entreprenadbidraget vid Malmö skjutsstation för åren 1886—1888 utgick med 2,400 kronor, men för de tre följande åren nedsatts till 750 kronor. Freqvensen vid skjutsanstalterna synes således vara i ständigt aftagande, hvilket för-

hållande får anses vara en naturlig följd af tillkomsten af allt flere jernvägar, men i väsentlig mån jemväl måste bero på hyrskuskväsendets utveckling.

De uti kungl. stadgan angående skjutsväsendet föreskrifna bidragen till skjutsentreprenaderna hafva under perioden årligen utgått med 4 öre för hvarje krona bevilning af jordbruksfastighet och med 2 öre för hvarje krona bevilning af annan fastighet, frälseränta och hvarje annat beskattningsföremål.

De allmänna vägarne underhållas i det skick, att deröfver ej med fog kan klagas. På vissa orter i detta län är *väghållningsbesväret* ett ganska drygt onus, särdeles på orter, der väglagningsämnet måste forslas 1 à 1½ mil, såsom förhållandet t. ex. är i en del af Torna fögderi.

Till väglagningsämne användes krossad sten, stridt grus samt s. k. strandmal.

Äfven åt iståndsättandet och vidmagthållandet af enskilda by- och utfartsvägar egnas ganska mycken omsorg. I åtskilliga socknar har tillsynen öfver dessa vägar blifvit uppdragen åt kommunalnämnden, som derå årligen förrättar besigtning och meddelar föreskrift om vägarne iståndsättande, allt i enlighet med å kommunalstämma antagna och sedermera af Konungens Befallningshafvande fastställda ordningsföreskrifter. Dylika ordningsföreskrifter till ett antal af 37 hafva under perioden blifvit af Konungens Befallningshafvande fastställda.

Följande under perioden *utförda vägarbeten* äro att omnämna:

Det i förra femårsberättelsen omtalade vägomläggningsarbetet från Ystad till det s. k. Berserkahuset i Kristianstads län har år 1886 fullbordats.

Å allmänna häradsvägen mellan Kjefflinge och Stora Harrie har, på grund af Konungens Befallningshafvandes utslag den 4 augusti 1886, under år 1887 företagits en vägförbättring, bestående deruti att, i stället för en krökning af 470 fots längd af vägen, denna omlagts och dragits i rät linie, hvarigenom vägen blifvit 70 fot kortare. Denna vägomläggning har bekostats af väghållningsskyldige i Harjagers härad, men en i sammanhang dermed verkställd ny brobyggnad har bekostats af väghållningsskyldige i Stora Harrie socken.

Förutom nyss omnämnda bro hafva jemväl flere andra mindre *broar* uppförts eller omlagts, och har det blifvit allt vanligare, att broar uppföras af sten och jern i stället för af trä.

Uti städerna, särskildt i Malmö, Lund, Ystad och Helsingborg har utförts åtskilligt *gatulägningsarbete*, dervid i betydligt omfång användts tuktad sten till *gatuläggning* i stället för fältsten. Tillika har i Malmö vid gångbanors anläggning den förut begagnade ölandsstenen utbytt mot granit. De i staden Lund under åren 1888—1890 utförda *gatuarbetena* hafva kostat 236,131 kronor.

Den *broafgift*, som utgått för öfverfart öfver bron vid Lomma, har upphört, sedan under perioden bron blifvit af vederbörande häradsbor öfvertagen till underhåll. Afgift utgår deremot fortfarande för öfverfart öfver bron vid Refvinge och bron vid Ringsjösundet.

Grindar öfver allmänna vägarne förekomma endast i en del af Frosta och Onsjö härad, men till ytterst ringa antal.

Beträffande *vinterväghållningen* är sådan indelning i ploglag, som afses i kungl. förordningen den 13 september 1790,

gällande i Torna, Bara, Färs, Frosta och Harjagers härad. I öfriga härad underhållas vägarne vintertid enligt samma grunder, som gälla, då marken är bar. Detsamma är förhållandet med de enskilda by- och utfartsvägarne.

Angående *nyanlagda enskilda jernvägar* lemnas följande redogörelse:

Malmö—Billesholms jernväg, sträckande sig med en längd af 59 kilometer från södra stambanans station i Malmö öfver Arlöf och Teckomatorp till Billesholms station å Landskrona—Engelholms jernväg, öppnades för allmän trafik den 18 september 1886. Jernvägen, som eges af Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolag, var vid 1890 års slut bokförd för 2,790,358 kronor, deraf 2,186,247 kronor 82 öre belöpte på »färdiga banans» konto och 604,110 kronor 52 öre på rörlig materiel. Denna jernväg har lemnat ett godt ekonomiskt resultat. För år 1890 utdelades till aktieegarne 5 procent å aktiekapitalet, och den icke obetydliga vinst, som under de föregående åren erhållits, har användts till rörelsens förstärkande och utveckling.

Malmö—Trelleborgs jernväg, 29 kilometer lång, utgående från Malmö—Ystads jernvägsstation Söder-Värn, öppnades för trafik den 28 april 1886. Anläggningskostnaden, rullande materiel inberäknad, uppgick vid 1886 års slut till 900,000 kronor. Jemväl denna jernvägsrörelse har gifvit ett godt resultat. Jernvägen eges af Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag. Åren 1887 och 1888 utdelades åt aktieegarne 2 kronor hvarterdera året, år 1889 5 kronor och år 1890 6 kronor, allt på aktie å 90 kronor.

En fortsättning af sistnämnda jernväg är *Trelleborgs—Klagstorps jernväg*, som jemväl tillhör Malmö—Trelleborgs jernvägsaktiebolag. Den är 14 kilometer lång och förenad med Malmö—Trelleborgs jernväg medelst ett genom Trelleborgs stad framdraget spår. Koncession å denna jernvägsanläggning erhöles den 17 december 1886 och jernvägen öppnades för trafik den 17 december 1890.

Lunds—Kjefflinge jernväg, 14 kilometer lång, sträckande sig från stambanans station i Lund till Kjefflinge station å Malmö—Billesholms jernväg, öppnades för allmän trafik den 20 september 1886. Jernvägen eges af Lunds—Kjefflinge jernvägsaktiebolag, men trafiken derstädes ombesörjes af Lunds—Trelleborgs jernväg. År 1890 utdelades åt aktieegarne 4 procent å aktiekapitalet.

Hörby—Tollarps jernväg, 25.36 kilometer, från Hörby till Tollarps station å den s. k. Gärdsbanan, öppnades för trafik den 13 november 1886. Den eges af Hörby—Tollarps jernvägsaktiebolag, men trafiken å banan uppehålls af Hör—Hörby jernvägen. Afkastningen af denna jernvägsrörelse har hittills varit något klen i förhållande till anläggnings- och driftkostnaden.

Anderslöfs—Östra Torps jernväg, 14.1 kilometer lång, är en fortsättning af Börninge—Anderslöfs jernväg och eges af Börninge—Östra Torps jernvägsaktiebolag. Koncession å denna jernvägsanläggning erhöles den 20 februari 1884 och jernvägen öppnades för trafik den 19 oktober 1887.

Malmö—Limhamns jernväg, 4.3 kilometer lång och tillhörig Malmö—Limhamns jernvägsaktiebolag, öppnades för trafik den 21 december 1889, sedan koncession å jernvägen beviljats den 22 december 1887.

Den 7 juni 1889 har meddelats koncession å anläggning af *jernväg mellan Klippans station å Helsingborg—Hessleholms*

jernväg och Röstånga. Denna jernvägs längd är 18·7 kilometer. För densammas anläggning har beviljats ett lån af statsmedel till belopp af 290,000 kronor, hvarförutom beviljats ett anslag af 50,000 kronor att af Arméförvaltningen utbetalas, sedan jernvägen med dertill hörande arbeten och anordningar blifvit afsynad och godkänd. Arbetet å denna jernväg har börjat år 1890.

Vidare är ifrågasatt en jernväg från Malmö genom Bara och Torna härad till någon lämplig punkt i Färs härad.

Tillika bör nämnas, att under perioden den första spårvägsanläggningen i länet kommit till stånd, ity att år 1887 ett under namn af Malmö spårvägsaktiebolag bildadt bolag, med begagnande af en utaf stadsfullmäktige i Malmö lemnad koncession, anlagt och den 28 augusti 1887 till allmänhetens begagnande upplåtit en spårvägslinie mellan Södervärn och Malmö hamn samt sedermera den 21 juni 1890 anlagt en ytterligare linie till Östervärn med förbindelse med den förra linien. Anläggningskostnaden har uppgått till 222,347 kronor 93 öre, deraf 131,807 kronor 55 öre belöpa på banan, 24,359 kronor 19 öre på byggnader, 30,800 kronor på vagnar, 22,820 kronor 40 öre på hästar och 12,560 kronor 79 öre på andra inventarier. För bolagets verksamhet lemnas närmare redogörelse i följande öfversigt:

År	Passagerarnes antal.	Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.
År 1887	33,343	18,950·56	17,131·19
» 1888	281,280	40,053·88	41,482·72
» 1889	603,067	42,436·46	42,182·19
» 1890	832,546	57,338·33	53,380·59
Summa	1,750,236	158,779·23	154,176·69

Uti efterföljande tabeller E och F lemnas uppgifter om rörelsen å södra stambanans station i Malmö samt å de enskilda jernvägarne i länet.

Tab. E. Passagerare- och godstrafik vid södra stambanans station i Malmö åren 1886—1890.

År.	Antal resande.		Gods, ton.		Inkomster, i kronor.			Utgifter. Kronor.
	Anlände.	Afgångne.	Anländt.	Afsändt.	Af anländ trafik.	Af afsänd trafik.	Extra.	
1886	209,082	208,771	79,796	88,305	1,097,345	894,377	3,483	106,171
1887	197,527	195,251	73,035	93,589	1,048,198	780,512	2,486	102,995
1888	211,243	209,103	89,427	107,119	1,265,112	978,055	2,566	105,330
1889	209,802	206,397	94,621	123,372	1,201,994	938,879	4,397	106,106
1890	227,348	220,825	98,156	141,029	1,219,328	909,225	4,776	112,296
Summa	1,055,002	1,040,347	435,035	553,414	5,831,977	4,501,048	17,708	532,898

Tab. F. Passagerare- och godstrafik å enskilda banor i Malmöhus län åren 1886—1890.

Landskrona—Helsingborg.	Antal passagerare.	Gods. Ton.	Inkomster, i kronor.			Summa.	Utgifter för drift och underhåll. Kronor.
			Af persontrafik.	Af godstrafik.	Extra.		
År 1886	233,005	107,381	191,639	243,746	23,672	459,057	298,530
» 1887	215,394	98,865	168,124	212,798	18,652	399,574	274,293

Tab. F. (Forts.)

	Antal passagerare.	Gods. Ton.	Inkomster, i kronor.			Summa.	Utgifter för drift och underhåll. Kronor.
			Af persontrafik.	Af godstrafik.	Extra.		
År 1888	203,678	95,227	159,739	210,413	19,206	389,358	251,617
» 1889	232,325	110,346	177,183	244,727	22,596	444,506	272,910
» 1890	250,742	135,334	196,178	273,145	16,749	486,072	313,813
<i>Landskrona—Engelholm.</i>							
År 1886	68,424	62,829	51,404	93,054	3,584	148,042	118,032
» 1887	76,229	70,008	56,096	101,703	4,021	161,820	136,037
» 1888	75,771	78,223	59,878	112,026	3,847	175,751	134,787
» 1889	81,275	90,867	70,287	131,693	3,911	205,841	123,763
» 1890	89,322	115,663	71,418	149,701	3,260	224,374	159,696
<i>Ystad—Eslöv.</i>							
År 1886	180,136	85,864	169,176	231,849	9,190	410,215	210,272
» 1887	171,297	75,431	162,302	211,107	8,955	382,304	192,911
» 1888	158,628	71,457	155,881	214,932	10,481	381,294	206,044
» 1889	182,035	73,243	162,567	223,947	12,008	398,522	205,033
» 1890	194,945	79,562	175,238	284,464	11,812	421,509	226,515
<i>Malmö—Ystad.</i>							
År 1886	213,943	78,519	199,149	188,939	15,467	403,555	230,261
» 1887	197,769	76,151	186,418	190,229	16,184	392,831	212,054
» 1888	199,635	84,985	189,492	205,219	16,535	411,246	233,801
» 1889	209,296	86,999	187,505	216,287	17,546	421,338	230,579
» 1890	227,245	91,988	198,439	223,723	18,785	440,947	229,616
<i>Helsingborg—Hessleholm.</i>							
År 1886	197,987	130,199	174,183	299,949	6,889	481,021	302,983
» 1887	180,029	129,974	157,269	290,679	5,559	453,507	302,820
» 1888	170,250	133,865	152,114	305,826	4,848	462,788	414,698
» 1889	197,338	149,807	172,760	354,631	4,812	532,203	347,682
» 1890	212,879	158,400	172,297	356,382	11,601	540,250	304,805
<i>Lund—Trelleborg och Lund—Kjefinge.</i>							
År 1886	153,803	77,943	98,147	103,706	2,504	204,357	142,588
» 1887	190,478	85,761	101,009	120,188	4,144	225,341	169,452
» 1888	176,485	102,333	91,554	138,506	6,424	236,484	177,458
» 1889	198,070	109,090	100,707	143,956	7,218	251,881	167,538
» 1890	220,878	130,482	110,308	171,080	8,120	289,503	169,141
<i>Börvinge—Östra Torp.</i>							
År 1886	21,196	7,274	7,306	10,046	203	17,553	14,683
» 1887	23,253	10,366	8,230	14,410	193	22,833	21,636
» 1888	35,918	12,651	14,798	17,789	178	32,765	36,770
» 1889	34,581	18,131	14,191	21,642	160	35,993	30,305
» 1890	42,307	31,266	16,504	34,646	489	51,639	31,918
<i>Hör—Hörby.</i>							
År 1886	27,949	9,169	12,304	17,429	8,936	38,669	19,123
» 1887	27,649	7,797	12,248	15,453	1,716	29,417	32,650
» 1888	24,658	8,664	11,303	15,875	1,655	28,833	31,265
» 1889	23,552	10,476	10,679	16,889	1,522	29,090	26,135
» 1890	25,790	10,332	11,457	16,741	1,475	29,673	27,598
<i>Malmö—Trelleborg—Klagstorp.</i>							
År 1886	95,386	10,631	46,236	16,838	1,288	64,362	32,892
» 1887	123,809	17,196	59,597	27,160	745	87,502	58,653

Tab. F. (Forts.)

År	Antal passagerare.	Gods. Ton.	Inkomster, i kronor.			Summa.	Utgiften för drift och underhållning af hamnen.
			Af persontrafik.	Af godstrafik.	Extra.		
År 1888	119,649	22,155	57,040	37,131	1,835	96,006	62,932
1889	128,737	35,211	59,380	53,105	2,166	114,651	63,225
1890	143,247	44,890	66,715	64,516	13,182	144,413	82,496
<i>Hörby—Tollarp.</i>							
År 1886	2,103	180	1,276	446	414	2,136	4,411
1887	19,415	4,541	9,785	8,461	1,994	20,240	33,678
1888	12,695	6,991	7,181	11,851	2,059	21,091	30,411
1889	12,287	9,237	6,966	13,427	2,084	22,477	25,555
1890	14,566	10,222	7,720	13,964	1,938	23,622	20,420
<i>Malmö—Billesholm.</i>							
År 1886 ¹⁾	47,138	12,893	27,745	28,851	1,133	57,729	47,562
1887	159,241	52,558	104,105	113,032	10,092	227,229	158,826
1888	180,738	60,605	109,791	153,645	9,948	273,384	182,635
1889	196,783	75,096	129,917	180,026	11,342	321,285	189,265
1890	226,392	90,858	147,618	187,460	11,598	340,676	201,202
<i>Skåne—Hallands.</i>							
År 1886	322,409	71,396	241,034	177,087	1,633	419,754	233,306
1887	321,056	75,729	238,171	188,290	1,283	427,744	256,341
1888	294,608	79,009	258,538	222,804	2,230	483,572	298,552
1889	327,781	103,135	317,630	294,428	2,056	614,114	336,138
1890	357,267	122,323	351,238	332,320	2,058	685,616	398,867
<i>Malmö—Limhamn²⁾</i>							
År 1890	122,643	17,823	14,360	15,152	1,088	30,600	25,613

¹⁾ Från den 18 september till årets slut. ²⁾ I här angifna summor ingå äfven inkomster och utgifter för de sista dagarne af år 1889.

B) **Sjökommunikationer.** Äfven på detta område hafva under perioden åtskilliga mer eller mindre omfattande arbeten egt rum, för hvilka må lemnas en sammanfattad redogörelse.

Vid Malmö hamn hafva visserligen icke förekommit nyanläggningar af synnerligt stort omfång, men åtskilligt arbete har nedlagts på hamnens utvidgning och förbättring. Den i förra berättelsen omnämnda utvidgningen och fördjupningen af citadellets norra graf och den i samband dermed stående förlängningen af varfskanalen hafva under perioden fullbordats. Åren 1887—1890 hafva två mudderverk varit i verksamhet större delen af året för att fördjupa inloppsranan samt vissa delar af yttre och inre hamnen. Vestra hamnkanalen har år 1887 blifvit fördjupad från 8 å 9 fot till 14 fot. Muddret vid dessa arbeten har användts att fylla och planera upplagstomter å hamnområdet. Nära 10,000 fot jernvägsskenor hafva utlagts å hamnområdet, hvarjemte för vinnande af bättre utrymme för trafiken derstädes kvarteret Ägir blifvit inköpt till erforderlig gatutvidgning. Till upplysning om Malmö hamns inkomster och utgifter under perioden återopas tabellen G.

Vid Landskrona hamn hafva utförts en del underhållsarbeten; hvarjemte en förut påbörjad kajbyggnad åt öster till en längd af 60 meter blifvit fortsatt och avslutad. Dessutom har återstående delen af stora hamnbryggan blifvit ombyggt. Sam-

Malmö hamnvärdnings inkomster och utgifter åren 1886—1890.

Tab. G.

År	Hamnsafgift för		Tolageerättning.	Tomtörefgifter, hyror m. m.	Af skeppsdocka, banapår m. m.	Statsbidrag till isbrytare-fartyg.	Försärdsten och barlast.	Diverse.	Summa inkomster. Kr.	Nya hamnbyggnadsarbeten.	Underhållskostnader.	Gatubelysning, renhållning, bevakning, m. m.	Fartygsdockning, barlast, inköp, isbrytning m. m.	Räntor.	Amorteringar.	Löner, pensioner och understöd.	Anslag till stads-kassan.	Summa utgifter. Kr.
	varor.	fartyg.																
1886	170,359	97,892	126,958	79,110	17,187	5,000	7,687	2,639	506,832	173,056	74,393	31,841	15,348	83,638	65,570	47,281	65,178	556,305
1887	174,294	99,367	116,695	71,850	18,878	5,000	11,503	5,431	503,018	149,027	63,414	31,367	16,812	80,840	68,974	47,167	65,747	523,348
1888	199,552	100,956	143,223	68,343	19,777	5,000	15,553	1,410	553,814	118,505	51,388	36,646	16,609	76,541	65,200	47,254	67,995	480,138
1889	207,539	107,118	183,110	76,641	23,838	5,000	24,179	3,798	631,223	126,336	86,492	30,413	17,366	71,348	68,900	47,616	91,351	540,422
1890	218,095	104,783	194,663	74,527	21,624	5,000	16,017	5,855	640,564	165,026	68,090	31,871	17,744	67,498	72,600	49,330	127,888	600,047
Summa	969,839	510,116	764,649	370,471	101,304	25,000	74,939	19,133	2,835,451	732,559	343,777	162,135	83,579	379,365	341,244	238,648	418,159	2,700,260
Årligt medeltal	193,968	102,023	152,930	74,094	20,261	5,000	14,988	3,826	567,090	146,510	68,755	32,428	16,776	75,973	68,249	47,729	83,632	540,052

manlagda kostnaden för hamnens underhåll och nybyggnad under perioden har utgjort:

År 1886.....	25,804 kronor.
1887.....	32,181
1888.....	20,629
1889.....	26,129
1890.....	34,130

Summa 138,873 kronor.

Hamnanläggningen vid det till staden Landskrona hörande fiskläget Borstahusen har numera blifvit fullbordad, och har arbetet den 24 oktober 1888 afsynats och godkänts. Sammanlagda kostnaden för detta hamnbyggnadsarbete har uppgått till 102,815 kronor 93 öre.

Det arbete med anläggning vid Helsingborgs hamn af ny hamnbassin åt norr, sammanhängande med nuvarande hamnen medelst genombrytning af norra hamnarmen, som påbörjades under förra perioden, har fortgått under hela förevarande, men ej ännu hunnit afslutas. För hamnutvidgningsarbetet hafva under år 1888 med Kungl. Maj:ts tillstånd upplånats 1,200,000 kronor. Hamninkomsterna hafva varit af den betydelse, att hamnkassan kunnat gälda ränta och amortering å nämnda lån samt å hamnens äldre skuld och ändock lemna tillskott till nybyggnadskostnaden. Tullhusbyggnaden i staden har undergått en genomgripande förändring, hvarigenom större utrymme och bekvämlighet bereds.

Staden Ystads hamn har under perioden varit föremål för samhällets synnerliga omtänka. Sammanlagda kostnaden för hamnens skötsel, underhåll och förbättring har belupit sig till:

År 1886.....	51,434 ⁵² kronor.
1887.....	35,293 ⁹⁰
1888.....	36,564 ⁸¹
1889.....	113,454 ⁸⁴
1890.....	113,427 ³²

För en kostnad af 78,000 kronor har för hamnens räkning inköpts ett nytt mudderverk och kommer med dettas arbete hamnens redan ej ringa djup att betydligt ökas. Nya byggnader för hamnkontor och sjömanshus samt tidsenlig stadsvåg äfvensom ett nytt tullhus hafva uppförts å hamnområdet. Tullhusets uppförande har kostat 125,673 kronor 5 öre.

De under perioden utförda arbetena vid Trelleborgs hamn hafva uteslutande afsett hamnkajernas förbättring och vidmagt-hållande samt hamnbassinens fördjupning medelst muddring.

Skanörs hamn, hvilken under förra femårsperioden lidit åtskilliga väsentliga skador, har numera blifvit iståndsatt och förstärkt. Till utförande af detta arbete, som år 1889 afsynades och godkändes, har utgått ett statsanslag af 30,700 kronor.

Vid Limhamns hamn har hufvudsakligen för dervarande cementfabriks behof anlagts en ny hamnbassin på norra sidan af den äldre.

Kyrkobackens hamn å vestra sidan af ön Hven har under åren 1887 och 1888 uppmuddrats och tillika förstärkts för en kostnad af dels 1,000 kronor, som erhållits af förut anvisade statsmedel, och dels 3,500 kronor, som tillskjutits af hamnaktiebolaget.

Bäckvikens hamn å sydöstra sidan af nämnda ö har år 1887 afsynats och godkänts.

Till anläggning af en hamn vid Vikhögs fiskläge i Lyddeköpinge socken, hvilket arbete beräknats kosta 30,700 kronor, har år 1886 beviljats ett statsanslag af 14,400 kronor. Detta arbete har påbörjats år 1887 och fullbordats år 1889.

Till förbättring af båthamnen vid Barsebäcks fiskläge, hvilket arbete beräknats kosta 12,000 kronor, har beviljats ett statsanslag af 8,000 kronor. Arbetet på förbättrandet och iståndsättandet af båthamnen vid Abekås fiskläge, dertill under förra perioden anvisats ett statsanslag af 22,600 kronor, har pågått, men ej ännu hunnit afslutas.

Vid hamnen vid Höganäs fiskläge har år 1886 verkstälts utvidgnings- och kompletteringsarbete å inre delen af hamnarmarne; hvarjemte djupet i hamnen å en viss sträcka uppmuddrats till 8 å 12 fot. Kajen har dessutom på ytan blifvit försedd med tjenlig materiel för att kunna begagnas som körbana. Kostnaden för arbetet utgjorde 31,612 kronor 70 öre. År 1887 utlades å kajen jernvägsspår i fortsättning och förbindelse med Skåne—Hallands jernväg. Detta har kostat 2,179 kronor 5 öre. Under åren 1886—1890 har en bålverksbyggnad blifvit uppförd af trä och plank till skydd för pågående utfyllnings- och landvinningsarbete. Detta bålverk har jemte planering m. m. kostat 8,821 kronor 30 öre. Inom hamnområdet har i sammanhang med utfyllningsarbetet under åren 1889—1890 medelst träbålverk bildats en hamn för fiskebåtar, hvilken hamn har en längd af 200 fot, en bredd af 150 fot och ett djup af 5 till 8 fot. Detta arbete har kostat 3,055 kronor.

Vid båthamnen å Lerbergets fiskläge hafva under åren 1886—1890 verkstälts åtskilliga förbättringar, för hvilka kostnaden blifvit uppskattad till sammanlagdt 3,895 kronor 18 öre.

Under åren 1886—1890 hafva å Vikens hamn reparationer företagits och omläggning af bålverk egt rum, hvarförutom årligen utförts muddringsarbeten för en kostnad af 500 å 1,000 kronor.

För hamnen vid Råå uppskattas derå under perioden verkställt muddringsarbete till en kostnad af 6,000 kronor. Till utvidgning och fördjupning af denna hamn har år 1890 anvisats ett statsanslag af 14,000 kronor.

Malmö hamn har icke någon dag under hela perioden varit till följd af isbeläggning fullkomligt stängd. Visserligen har, då Öresund varit isbelagdt, trafiken med segelfartyg afstannat, men för jernångare af erforderlig styrka har hamnen ständigt varit tillgänglig, och har detta kunnat ske med tillhjälp af det i förra femårsberättelsen omnämnda isbrytareångfartyget »Bryderen», tillhörigt »Det Forenede Dampskibsselskab» i Köpenhamn, hvilket, då ishinder förevarit, uppehållit förbindelsen mellan Köpenhamn och Malmö och dymedelst underlättat tillträdet till hamnen jemväl för andra fartyg.

Under femårsperioden har Landskrona hamn varit tillfrusen och för all sjöfart afstängd under tillsammans 38 dagar, nemligen år 1886 2 dagar, år 1888 19 dagar och år 1889 17 dagar. Visserligen har inträffat, att vid andra tillfällen is bildats eller drifvit in i hamnen till den mängd, att farkoster haft svårighet att manövrera, men det har vid dylika tillfällen lyckats att sönderbråka isen, så att åtminstone ångbåtstrafiken icke varit afbruten för längre tid än ofvannämnda 38 dagar.

Helsingborgs hamn har under hela perioden varit tillgänglig åtminstone för ångfartyg med undantag för den 2 mars 1886 och den 14 januari 1889.

Ystads hamn har icke under perioden någon dag varit af is så besvärad, att trafiken derigenom omöjliggjorts. Detsamma är förhållandet med Trelleborgs hamn.

Skanörs hamn har varit isbelagd, så att den ej kunnat genombrytas af mindre kraftiga ångare, den 29 februari—22 april samt 29 april—1 maj 1887 samt den 23 februari—25 mars 1889.

Ur Kungl. Lotsstyrelsens embetsberättelser må anföras följande uppgifter om *strandnings- och andra sjöolyckor*, som inträffat inom Malmö lotsfördelning.

Strandnings- eller olyckshändelsens beskaffenhet.	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
Grundstötning	33	29	41	42	33
I sjön träffad svårare skada, som föranlett fartygets öfvergifvande eller införande i hamn	2	5	5	2	4
Fartyg, som måst sättas på land	3	—	—	—	6
Till ankars liggande fartyg, som drifvit i land	1	2	1	—	—
<i>Påföljd.</i>	39	36	47	44	43
Ringa, ingen eller okänd skada	22	18	35	37	27
Betydlig skada	9	7	2	5	3
Blifvit vrak	8	11	10	2	13
	39	36	47	44	43
Vid strandningstillfället omkomna personer	2	—	—	2	5
Fartyg, der alla ombord varande omkommit	—	1	—	—	—

De inom länet befintliga *lotsstationerna* äro Ystad, Trelleborg, Skanör, Öresunds södra station, Limhamn, Malmö, Landskrona, Helsingborg, Öresunds norra station och Höganäs.

Enligt Kungl. Lotsstyrelsens embetsberättelser hafva under perioden antalet *lotsningar* och influtna *lotspenningar* inom Malmö fördelning utgjort:

År	Antalet lotsningar.	Lotspenningar. Kronor.
År 1886	4,264	79,427 28
• 1887	4,301	79,541 08
• 1888	5,003	102,884 28
• 1889	5,393	97,103 46
• 1890	4,942	96,604 49

På Skanörs norra hamnarm har år 1887 ett nytt *fyrorn* af jern blifvit uppfördt i stället för det förut befintliga trätornet.

Vid Vikhög i Lommabugten har år 1887 en enskild mindre hamnfyr blifvit uppförd.

I Borstahusen har år 1888 blifvit på norra hamnarmen uppförd en enskild fyr.

På norra hamnarmen af Helsingborgs hamn har år 1889 fullbordats en ny fyranläggning med fyrorn m. m.

På Bredgrund norr om Skanör är år 1889 uppfördt ett fyrhus af jernplåt.

K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1886—1890. Malmöhus län.

Å Haken af ön Hvens östra kust är år 1890 en ny fyranläggning uppförd. Fyren, som är anbragt i ett trätorn, är försedd med en linsapparat af tredje ordningen.

Lifräddningsanstalterna inom länet äro de vid Ystad, Skanör, Helsingborg, Höganäs och Arildsläge.

C) **Post- och telegraf- samt telefonväsendet.** I fråga om *postväsendet* bemärkes, att under perioden åtskilliga nya postanstalter inrättats, särdeles å stationer vid de nyanlagda jernvägarne. Postanstalternas antal i länet utgjorde vid 1879 års slut 95, vid 1885 års slut 108 och vid slutet af år 1890 135, af hvilka 10 voro postkontor och 125 poststationer. Antalet invånare, fördeladt på hvarje postanstalt i länet, utgjorde för år 1890 2,732, antalet till postbefordran aflemnade försändelser 11,047,506 och medeltalet försändelser på hvarje invånare 30. Motsvarande siffror för år 1885 äro 3,316 samt 8,225,702 och 23.

Angående *telegrafväsendet* må omnämnas, att en andra klassens telegrafstation år 1886 inrättats i Hörby, hvilken förbundits med telegrafnätet genom en lednings anbringande från Hör å den Hör—Hörby jernväg tillhöriga stolplinien, att år 1887 en telegrafstation för hel dagstjenst inrättats i Skurup, samt att telegrafstationen i Skanör indragits år 1888 och den i Viken år 1889.

Under perioden hafva åtskilliga för telegrafering inrättade jernvägsstationer blifvit satta i förbindelse med telegrafnätet, nemligen år 1886 å Lunds—Kjeflinge jernväg 2 stationer och å Malmö—Billesholms jernväg 2 stationer, år 1887 å Lunds—Kjeflinge jernväg 1 station och å Skåne—Hallands jernväg 2 stationer, samt år 1890 å Helsingborgs—Hessleholms jernväg 1 station.

Telegrafstationerna inom länet äro 11, nemligen Malmö, Eslöf, Helsingborg, Landskrona, Lund, Trelleborg, Ystad, Höganäs, Sofero, Skurup och Hörby.

Angående verksamheten å stationen i Malmö meddelas uppgift uti nedanstående *tabell H*.

Denna uppgift företer med år 1889 en väsentlig höjning i telegramtalen; och torde ifrågavarande höjning bero derpå, att med nämnda år afgiften för inhemska telegram blifvit betydligt nedsatt.

Tab. H. Verksamheten vid telegrafstationen i Malmö åren 1886—1890.

År.	Antal behandlade telegram.					Porto och andra afgifter, i kr.		
	Repetitions- m. fl.	Afsända.		Ankomna in- och utländska.	Summa.	Tillfallande telegrafverket.	Tillfallande utlandet och svenska jernvägar.	Summa.
		Inländska.	Utländska.					
1886...	55,412	18,282	14,693	36,492	124,870	38,617	15,776	54,393
1887...	55,034	16,087	14,799	34,825	120,745	36,138	15,494	51,632
1888...	71,408	19,994	20,500	42,678	154,580	48,111	20,296	68,407
1889...	103,393	28,805	21,425	51,409	205,032	48,311	21,270	69,581
1890...	118,444	30,556	21,239	54,057	224,296	—	—	73,551
Summa	403,691	113,724	92,656	219,461	829,532	—	—	317,564
Medeltal	80,738	22,745	18,531	43,892	165,906	—	—	63,513

Telefonväsendet har under perioden erhållit en mycket omfattande utveckling. Vid periodens början funnos inom länet centraltelefonstationer uti Malmö, Helsingborg, Lund, Landskrona, Ystad, Trelleborg, Eslöf och Hörby, samt vaxelstation i Svedala. Sedermera hafva tillkommit centralstationer uti Skurup och Höganäs samt vaxelstationer i Anderslöv, Hurfva, Hvellinge, Hör, Klågerup, Löberöd, Mörarp, Sjöbo, Teckomatorp och Örtofta. Från dessa stationer hafva dessutom dragits åtskilliga ledningar till landtegendomar och industriella anläggningar. Vidare erinras om anordnandet af den s. k. rikstelefonen, som fulländades i december år 1890 genom två dubbeltrådledningar mellan Stockholm och Malmö, af hvilka den ena omedelbart förbinder ändpunkterna och den andra dessutom förbinder Malmö med Vexjö, Nässjö, Linköping, Norrköping och Nyköping. År 1888 anord-

nades telefonförbindelser mellan Malmö och Skanör—Falsterbofyr. Alla länets städer äro numera ställda i förbindelse genom telefon.

Abonentantalet vid samtliga stationer inom länet utgjorde år 1885 860 och vid slutet af år 1890 omkring 1,500. Angående telefonväsendet i länet återopes för öfrigt tabellen I.

D) Sjöfart och handel. Sjöfarten kan ej sägas hafva under perioden varit särdeles gynnad. Den led under åren 1886 och 1887 af tryckta konjunkturen. Frakterna nedgingo med 20 å 30 procent, så att det för många rederier befans vara omöjligt att insegla någon egentlig förtjänst eller ens i vederbörligt skick underhålla fartygen. Åtskilliga rederier funno sig till och med föranlättna att sälja sina fartyg eller att icke anskaffa nya i stället för dem, som gingo förlorade. Under år 1888 inträdde en efterlängtd stegring i fraktmarknaden, så att under senare delen af nämnda år och under år 1889 ganska god förtjänst inseglades. Jemväl inträdde mera intresse för sjöfart, och åtskilliga fartyg inköptes. Denna förändring till det bättre fortfor emellertid ej längre än till år 1890, då redan en tillbakagång inträdde, och frakterna föllo allt mera. Som derjemte under samma år prisstegring å stenkol inträdde, gjorde detta förhållande ställningen för ångfartygen än mera ogynnad.

Tab. I. Telegrafverkets telefonabonnentledningar och telefonapparater i Malmöhus län vid 1890 års slut.

	Telefonledningarnes				Telefonapparater.	
	Antal.		Längd i kilometer.		Å stationen.	Hos abonnenter.
	Enkla.	Dubbla.	Enkla.	Dubbla.		
Anderslöv.....	12	—	27.3	—	1	12
Eslöf.....	46	—	68.6	—	1	51
Helsingborg.....	215	21	141.1	26	2	238
Hurfva.....	9	—	24.6	—	1	11
Hvellinge.....	9	—	18.1	—	1	13
Höganäs.....	22	—	57.2	—	1	27
Hör.....	14	—	48.5	—	1	16
Hörby.....	24	—	29.0	—	1	27
Klågerup.....	12	—	55.5	—	1	16
Landskrona.....	71	27	106.0	15	5	111
Lund.....	159	13	103.9	6.6	1	160
Löberöd.....	12	—	12.3	—	1	13
Malmö.....	458	75	668.7	37.8	4	624
Mörarp.....	11	—	55.5	—	1	12
Sjöbo.....	12	—	47.0	—	1	15
Skurup.....	29	—	79.3	—	1	34
Svedala.....	25	—	40.2	—	1	28
Teckomatorp.....	14	—	36.7	—	1	18
Trelleborg.....	41	—	49.7	—	2	44
Ystad.....	70	—	94.1	—	1	72
Örtofta.....	11	—	47.5	—	1	14
Summa	1,276	136	1,810.8	85.4	30	1,556

Tab. K. Fartygsrörelsen i Malmö hamn, åren 1886—1890.

	Inrikes fart.				Utrikes fart.				Summa.	
	Segelfartyg.		Ångfartyg.		Segelfartyg.		Ångfartyg.		An-tal.	Ton.
	An-tal.	Ton.	An-tal.	Ton.	An-tal.	Ton.	An-tal.	Ton.		
<i>Inkomna.</i>										
År 1886.....	363	14,633	812	200,769	460	45,587	2,611	543,958	4,246	804,947
» 1887.....	317	12,322	782	218,827	461	47,540	2,953	603,241	4,513	881,930
» 1888.....	287	9,909	641	189,813	483	55,623	2,910	622,013	4,321	877,358
» 1889.....	432	13,487	753	216,895	584	69,010	3,057	640,097	4,826	939,489
» 1890.....	447	16,768	802	237,162	555	66,287	3,184	642,799	4,988	963,016
<i>Utgångna.</i>										
År 1886.....	539	40,468	738	248,608	286	18,258	2,679	492,581	4,242	799,915
» 1887.....	478	48,971	645	249,279	311	16,250	3,095	575,465	4,520	889,965
» 1888.....	458	44,331	638	252,461	304	18,137	2,905	557,968	4,305	872,897
» 1889.....	669	60,959	756	278,133	325	18,098	3,072	579,856	4,822	937,046
» 1890.....	712	62,178	815	304,774	299	17,175	3,179	576,843	5,005	960,970

Anm. Prämar, i hamnen stationerade bogserfartyg samt fartyg om mindre än 10 registertons dräktighet äro i denna tabell lemnade utom räkningen.

Tab. L. Uppbörden vid Malmö tullkammare, åren 1886—1890.

År.	Tull.	Last-penningar.	Nederlags-afgift.	Tran-sito-afgift.	Kon-fiska-tioner.	Böter.	Strand-vraks-medel.	Aban-donne-rade varor.	Natt och år ständna varor.	Auk-tions-provi-sion.	Obs-er-vatio-ner.	Extra in-komst.	Summa tullmedel. Kr.	Fyr- och båkmedel. Kr.
1886.....	2,645,913.70	32,940.70	7,001.81	399.33	395.86	1,678.96	11.86	14.69	141.02	—	31.36	316.59	2,688,845.88	71,273.51
1887.....	2,440,411.91	29,118.37	6,792.25	172.42	304.02	1,699.37	6.85	18.96	32.18	—	87.45	688.26	2,470,332.04	71,762.03
1888.....	2,971,929.44	30,554.71	9,727.21	250.84	471.02	1,644.56	22.54	115.05	141.82	24.21	104.05	369.58	3,015,355.08	82,204.21
1889.....	3,773,757.98	32,796.51	13,676.78	408.07	327.43	2,241.95	—	6.73	95.68	151. —	47.84	340.43	3,823,850.40	85,014.34
1890.....	4,003,779.12	31,530.19	10,992.17	516.89	1,085.80	2,162.63	1.67	19.15	167.46	0.79	44.93	497.43	4,050,798.23	79,217.20

Tab. M. I Malmö hamn lossade och lastade varor af ortens förnämsta omsättningsartiklar, åren 1886 och 1890.

Varuslag.	Å r 1 8 8 6.				Å r 1 8 9 0.				
	Lossade varor.		Lastade varor.		Lossade varor.		Lastade varor.		
	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.	
Bomull	kg.	—	361,311	—	—	—	624,595	—	—
Cement	›	10,602,000	366,300	6,171,120	2,447,820	13,239,638	416,876	7,541,470	3,513,150
Cikoria	›	—	—	114,457	—	—	—	134,448	—
Fisk, saltad eller inlagd	hl.	—	12,129	—	—	—	16,188	—	—
› rökt eller torkad	kg.	—	84,254	—	—	—	133,075	—	—
Foderämnen	›	—	2,750,577	—	—	—	7,506,913	—	—
Gryn, alla slag utom af spanmål	›	—	826,459	—	—	—	738,733	—	—
Gödningsämnen alla slag	›	—	2,668,562	—	—	1,966,471	4,200,381	—	—
Hudar och skinn	›	75,362	150,937	—	444,533	108,490	375,459	—	449,328
Jern, tack	›	69,774	960,280	—	—	178,387	1,465,355	—	—
› gjutet	›	29,918	11,830	—	—	93,246	682,699	—	—
› smidt eller valsadt: stångjern	›	86,401	1,783,366	—	—	269,260	914,531	—	—
› › › › plåt	›	168,524	607,722	—	—	178,784	507,959	—	—
› › › › spik	›	252,859	8,044	—	—	253,187	54,022	—	—
› alla andra slag	›	163,084	179,116	—	—	219,494	241,196	—	—
Kaffe	›	—	1,145,679	—	—	—	1,163,385	—	—
Kol, sten- och koks	ton	—	142,443	—	—	—	178,695	—	—
Korkbark	kg.	—	70,484	—	—	—	81,539	—	—
Kreatur: hästar	st.	—	—	—	1,221	—	—	—	2,774
› nötkreatur	›	—	—	—	13,169	—	—	—	19,432
› andra slag	›	—	—	—	30,392	—	—	—	24,622
Krita	kg.	—	—	3,905,586	1,930,005	—	—	4,073,305	6,228,694
Kött, fläsk och ister	›	—	893,851	175,565	1,122,445	—	718,761	393,467	2,469,853
Oljor: mineral-	›	—	1,112,655	—	—	32,450	2,342,818	—	—
› andra slag	›	43,303	803,785	—	—	154,733	843,166	—	—
Ost	›	—	—	92,631	—	—	—	110,145	—
Papper	›	295,198	—	—	—	431,027	—	—	—
Redskap och maskiner	›	—	1,148,326	—	—	—	2,071,779	—	—
Russin och plommon	›	—	166,702	—	—	—	261,098	—	—
Salt	hl.	—	23,345	—	—	—	37,577	—	—
Sirup	kg.	—	205,515	—	—	—	441,092	—	—
Smör	›	127,968	127,092	—	4,449,175	113,390	282,235	—	4,084,121
Socker, raffineradt	›	—	284,297	1,106,742	—	—	723,997	2,629,024	—
› oraffineradt	›	—	1,518,390	—	—	—	3,397,674	—	—
Spanmål, omalen: hvete	›	1,579,809	9,412,480	—	—	—	9,278,440	—	—
› › råg	›	260,784	10,378,800	—	—	1,089,950	6,143,255	—	—
› › korn	›	—	—	856,126	8,776,531	—	—	3,920,674	581,328
› › hafre	›	—	—	—	4,826,848	—	—	—	1,234,524
› › majs	›	—	587,388	—	—	—	2,503,240	—	—
› malen: mjöl alla slag	›	14,213	1,064,292	8,346,436	6,516,810	74,425	307,690	9,109,763	2,488,457
› › gryn	›	557	28,728	2,173	183,614	20,497	38,197	5,475	112,730
Spritvaror: arrak, kognac, rom	l.	15,759	114,385	—	—	20,275	136,316	—	—
› bränvin och sprit	›	22,968	38,485	650,283	—	26,540	42,312	481,116	—
› vin på buteljer	›	17,261	60,394	—	—	14,666	59,613	—	—
› vin på fastager	kg.	23,907	134,588	—	—	23,128	193,703	—	—
Såpa	›	191,321	—	241,169	—	237,267	—	455,179	—
Tegel	st.	4,711,549	—	—	—	3,155,624	—	—	—
Tobak: blad och stjelk	kg.	—	263,675	—	—	—	223,729	—	—
› cigarrer	›	—	—	18,943	—	—	—	21,533	—
› andra slag	›	—	—	60,691	—	—	—	49,699	—

Tab. M. (Forts.)

Varuslag.	Å r 1 8 8 6.				Å r 1 8 9 0.						
	Lossade varor.		Lastade varor.		Lossade varor.		Lastade varor.				
	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.			
Trämassa..... kg.	—	—	—	1,847,475	—	—	—	4,002,404			
Trävaror: bjelkar..... kbm.	298 ³	—	—	5,987 ⁵	300 ⁹⁰⁵	—	—	9,738 ²			
» bräder och plankor..... »	8,678 ¹	—	—	2,060 ⁸	4,122 ²	—	—	2,000 ¹			
» läkten och sparrar..... »	—	—	—	2,273 ¹	—	—	—	4,540 ³			
» stäfver..... st.	—	—	—	698,305	—	—	—	492,198			
» takspån och trätråd..... kbm.	—	—	—	516 ³	—	—	—	1,179 ⁵			
» ved..... »	172 ⁷	—	—	4,224 ⁰	237 ⁴	—	—	7,438 ⁴			
Tvål..... kg.	—	—	205,203	—	—	—	197,390	—			
Tändstickor..... »	—	—	—	2,357,410	—	—	—	4,146,337			
Ull..... »	—	256,789	—	—	—	431,168	—	—			
Vagnsmörja..... »	—	—	223,304	—	—	—	462,189	—			
Väfnader: bomulls..... »	100,241	87,532	135,511	—	224,461	100,610	237,962	—			
» liune- och hamp..... »									162,563	—	139,386
» siden..... »									13,438	—	17,852
» ylle..... »									267,963	—	307,726
Ägg..... st.	—	—	—	479,120	—	—	—	4,034,210			

Det klagas fortfarande öfver den konkurrens med ångfartygen, hvarför segelfartygen äro utsatta. Det säges, att ofta, då frakt-förtjenst för segelfartygen yppar sig, lastångare träda emellan och nedtrycka frakterna till oskäligt låga pris, som af segelfartygsrederierna måste antagas, såvidt de ej hellre föredraga att låta sina fartyg ligga överksamma. Utsigterna för sjöfarten, särdeles för den med segelfartyg, äro således för närvarande ingalunda gynsamma.

Konungens Befallningshafvande tillåter sig åberopa *tabellerna K och L* (sid. 26), samt *M* (sid. 27) och nedanstående *tabell N* angående de *fartyg*, som under perioden *besökt Malmö hamn*, angående *tulluppbörden* derstädes, angående de i Malmö hamn *lossade och lastade varor*, som utgöra ortens förnämsta omsättningsartiklar, samt från Malmö till utrikes ort *afsända kreatur*.

Det i förra femårsberättelsen omnämnda *Sydsvenska ångfartygsaktiebolaget* har under hela perioden underhållit direkt förbindelse med två ångare mellan Malmö, Landskrona och Helsingborg å ena sidan, samt Newcastle å andra sidan, och under en del af perioden med en ångare mellan nämnda skånska hamnar och London. Nämnda bolag har från och med år 1889 varit utsatt för en ännu fortgående konkurrens med ett större utländskt bolag, som på linien Malmö—Newcastle insatt ångare samt sökt att genom ett orimligt nedsättande af frakterna draga

Tab. N. Antal kreatur, som från Malmö till utrikes orter sjöledes blifvit afsända åren 1886—1890.

	År 1886.	År 1887.	År 1888.	År 1889.	År 1890.
Hästar.....	1,221	1,633	2,501	2,385	2,774
Hornboskap.....	13,169	14,544	17,791	18,010	19,432
Andra kreatur.....	30,392	40,350	27,566	23,359	24,622

till sig rörelsen. Denna konkurrens i förening med de ogynsamma konjunkturerna för sjöfarten samt minskning i kreatursexporten, särdeles den kreatursexport, som direkt från Sverige går till England, har medfört, att bolaget år 1890 arbetat med förlust. Uti nedanstående *tabell O* lemnas uppgift öfver den hufvudsakliga af bolaget ombesörjda in- och utförseln.

Aktiebolaget Skånska kusten, som hade till ändamål att underhålla regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Malmö, Landskrona, Helsingborg samt de mindre hamnarna på länets västkust, fortsatte under åren 1886 och 1887 sin verksamhet, dock i inskränkt omfång, men då inkomsterna ej motsvarade utgifterna, blef bolaget upplöst.

Af Kungl. Kommerskollegii embetsberättelser inhemtas, att antalet *handlande* år 1884 utgjorde å landsbygden i länet 723 och i städerna 1,627 samt att år 1889 motsvarande siffror voro 710 och 1,922. Desse handlande erlade i bevilning år 1884

Tab. O. Sydsvenska ångfartygsaktiebolagets verksamhet åren 1886—1890.

År.	Hufvudsakliga utförseln.							Införseln.	
	Nöt-kreatur.	Får.	Svin.	Smör.	Fläsk.	Tändstickor.	Trä-massa.	Sten-kol och koks	Stycke-gods.
	St.	St.	St.	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Ton.	Ton.
1886	9,967	6,722	—	3,506,200	—	—	—	34,505	2,628
1887	9,538	5,501	—	3,398,805	—	—	—	33,707	3,046
1888	12,483	7,782	—	3,918,465	413,000	—	—	31,965	3,510
1889	10,872	12,061	2,602	3,603,870	1,376,000	144,000	191,000	36,040	2,394
1890	6,261	6,578	1,168	4,079,393	823,000	718,200	883,375	44,777	5,818

på landsbygden 2,683 kronor 77 öre och i städerna 39,823 kronor 62 öre samt år 1889 å landsbygden 3,271 kronor 9 öre och i städerna 39,868 kronor 94 öre.

Handelsnäringsen torde i det väsentliga befinna sig på samma ståndpunkt som vid förra femårsperiodens slut, och hvad i förra femårsberättelsen yttrats såväl om handeln i städerna som om landthandeln, kan fortfarande återopas. Det creditsystem, som städse varit för landthandeln utmärkande, synes fortgå. De personer, åt hvilka landthandeln i största omfång lemnar kredit, äro vanligen de mindre bemedlade, hvilka sedermera icke låta sig angeläget vara att fullgöra betalningsskyldigheten och ofta icke heller det kunna. En dylik utborgning varder förty för den ene eller andre parten och oftast för båda skadlig. Det påstås stundom, att å de flesta orter å landsbygden landthandeln numera, sedan beqväma kommunikationer med städerna kommit till stånd, skulle kunna utan olägenhet undvaras, och det må icke förnekas, att ett dylikt antagande stundom kan synas icke sakna befogenhet.

Fortfarande förspörjas klagomål öfver de anordningar, som åtfölja den med landthandeln förenade rätten till försäljning af maltdrycker. Hos Konungens Befallningshafvande har under perioden påkallats förbud mot 21 landthandlande att fortsätta med maltdrycksförsäljning.

Gårdfarihandeln idkas ej i synnerligt stort omfång. Såsom en härtill bidragande orsak torde få betraktas tillkomsten af bestämmelserna, jemlikt kungl. förordningen den 23 september 1887, i förordningen om näringsfrihet, att gårdfarihandel ej får utöfvas af annan än den, åt hvilken Konungens Befallningshafvande, efter pröfning af sökandens lämplighet, dertill lemnar tillstånd, och att dylikt tillstånd ej får meddelas utländing. Antalet af dem, åt hvilka Konungens Befallningshafvande meddelat rätt att idka gårdfarihandel, var 336 år 1888, 262 år 1889 och 197 år 1890. Dessa siffror angifva med någon jemkning jemväl antalet af dem, som sökt tillstånd af förevarande slag, och torde alltså utmärka, att gårdfarihandeln ej funnits synnerligen lönande. Det kan ock rimligen antagas, att med landthandelns nuvarande utsträckning gårdfarihandeln icke lemnar synnerligt stor behållning.

Om gårdfarihandlandes antal är ringa, så har deremot antalet ökats af handelsagenter, som på landsbygden utbjuda varor. De vända sig emellertid enligt sakens natur företrädesvis till handlande.

För öfrigt må i fråga om handeln erinras om tillkomsten, enligt kungl. förordningen den 23 september 1887, af bestämmelser i näringsförordningen angående s. k. *realisation* af handelsvarulager. Tillstånd till sådan *realisation* har under de år

Tab. P.

Försäljningen af bränvin m. m. inom Malmöhus län försäljningsåret 1889—1890.

	Antal rättigheter till						Litertal, hvarefter afgiften blifvit beräknad.			Försäljningsavgifter i kr., erlagda				Stadens eller köpingens behållna andel af försäljningsavgiften, i kr.
	Minut-handel.	Utskänkning.								Af bolag.		Af andra innehafvare af rättigheter.	Summa.	
		Inropade på auktion.	Öfverlätna åt bolag.	Ständiga.		Tillfälliga.	För minut-handel.	För utskänkning.	Summa.	Betingade.	Vinstmedel.			
	Inropade på auktion.			Öfverlätna åt bolag.	Med burskap eller privileg.									
Malmö ¹⁾	—	10	—	35	—	8	2)	2)	2)	115,000	80,963 ²²	732 ¹⁵	190,095 ³⁷	137,411 ³⁸
Landskrona ¹⁾	—	1	—	10	—	—	2)	2)	2)	14,500	35,207 ⁸⁹	—	49,707 ⁸⁹	24,804 ²⁴
Helsingborg ¹⁾	—	2	—	14	—	2	2)	2)	2)	30,000	62,659 ⁴⁰	34 ⁸⁰	92,694 ²⁰	46,254 ⁴²
Ystad ¹⁾	—	2	—	9	2	—	6,000	70,000	76,000	4,950	15,000	6,450	26,400	13,173 ⁶⁰
Lund ¹⁾	—	7	—	12	—	—	2)	2)	2)	50,000	33,733 ⁷⁶	—	83,733 ⁷⁶	41,783 ¹⁵
Trelleborg.....	3	—	2	—	—	—	52,666 ⁶⁷	70,666 ⁶⁷	123,333 ³⁴	—	—	18,500	18,500	7,385 ²⁰
Eslöfs köping ¹⁾	—	1	—	2	—	1	2)	2)	2)	4,005	16,769 ⁴¹	8 ⁷⁵	20,783 ¹⁶	10,370 ⁸⁰
Summa	3	23	2	82	2	11	58,666 ⁶⁷	167,366 ⁶⁷	226,033 ³⁴	218,455	244,333 ⁶⁸	25,725 ⁷⁰	488,514 ³⁸	281,182 ⁷⁹
Oxie fögderi.....	—	—	1	—	3	—	—	27,500	27,500	—	—	4,125	4,125	—
Torna ,.....	—	—	1	—	2	1	—	12,158 ³³	12,158 ³³	—	—	1,823 ⁷⁵	1,823 ⁷⁵	—
Rönnebergs ,.....	—	—	2	—	4	—	—	27,400	27,400	—	—	4,110	4,110	—
Luggude ,.....	1	—	3	—	2	4	1,506	14,855	16,361	—	—	2,454 ¹⁵	2,454 ¹⁵	—
Frosta ,.....	1	—	1	—	4	—	1,525	29,325 ⁵	30,850 ⁵	—	—	4,627 ⁵⁷	4,627 ⁵⁷	—
Ljunits ,.....	1	—	1	—	1	—	40,000	7,300	47,300	—	—	7,095	7,095	—
Summa	3	—	9	—	16	5	43,031	118,538 ⁸³	161,569 ⁸³	—	—	24,235 ⁴⁷	24,235 ⁴⁷	—
Summa för hela länet	6	23	11	82	18	16	101,697 ⁶⁷	285,905 ⁵⁰	387,603 ¹⁷	218,455	244,333 ⁶⁸	49,961 ¹⁷	512,749 ⁸⁵	281,182 ⁷⁹

¹⁾ Bränvinsförsäljningen öfverlätna åt bolag i Malmö och Landskrona $\frac{1}{10}$ 1889— $\frac{30}{100}$ 1892, i Helsingborg $\frac{1}{10}$ 1889— $\frac{30}{100}$ 1890, i Ystad och Lund $\frac{1}{10}$ 1887— $\frac{30}{100}$ 1890 samt i Eslöf $\frac{1}{11}$ 1889— $\frac{31}{100}$ 1892. ²⁾ Afgiften icke beräknad efter litertal. ³⁾ Litertal beräknadt för såväl minuthandel som utskänkning, men ej emellan dem fördeladt. ⁴⁾ Med följande fördelning: till stadskommuner 281,182⁷⁹ kr., till landskommuner 16,937⁴² kr., till husbällningssällskap 51,173³⁸ kr., till landsting 63,086³¹ kr., till Statekontoret 99,353⁷⁶ kr. och till provisioner m. m. 1,016¹⁹ kr. Provision har icke beräknats af kronofogden i Frosta fögderi.

bestämmelserna varit tillämpliga, ganska sällan hos Konungens Befallningshafvande påkallats.

Den 13 juli 1887 har utfärdats lag angående handelsregister, firma och prokura.

Marknader och torgdagar hållas å följande ställen: 1 ullmarknad i Malmö, 2 kreatursmarknader i Lund och 1 remontmarknad i Helsingborg. Månadstorgdagar för handel med kreatur och landtmannaprodukter hållas i samtliga städer utom Skanör samt i Eslöf, Teckomatorp, Hörby, Hör, Löberöd, Anderslöf, Genarp, Limhamn, Hvellinge och Röstånga. En större torgdag hålles årligen i Höganäs och två torgdagar månatligen i Kågeröd, Kjeffinge, Tågarp, Löddeköpinge och Dalby. Dessutom hållas veckotorgdagar i Skurup, Skifvarp, Vestra Alstad, Svedala, Viken, Höganäs fiskläge, Höganäs Ryd, Billesholm, Lomma, Blentarp, Hellestad, Löfvestad, Vollesjö, Sjöbo, Snårestad, Östraby, Hurfva, Hör, Hörby, Ölycke, Rydsgård, Råå och Bjuf.

Angående *bränvinsförsäljningen* återopes tabellen P (sid 29).

Bränvinshandeln i städerna Malmö, Lund, Landskrona Helsingborg och Ystad samt Eslöfs köping har under perioden varit upplåten åt bolag. Denna anordning med sprithandelns öfverlåtande åt bolag har fortfarande visat sig motsvara syftet att främja ordning och sedlighet, och detta synes numera äfven erkännas af den stora allmänheten. Konungens Befallningshafvande är i tillfälle att meddela uppgift, huru de medel användts, som genom handeln med bränvin tillflutit staden Lund.

Dessa medel hafva under perioden utgjort 278,959 kronor 76 öre, deri inberäknadt behållningen af 1885 års vinstmedel. Af detta belopp hafva bestridts följande utgifter:

Till amortering och ränta å lån för aktieteckning i Lund—	Kr.
Trelleborgs jernväg	64,735
Till inlösen af fäladslotter	15,000
Till skarpskytteföreningen i Lund	900
Till kulturhistoriska föreningen i Lund	3,000
Till elementarläroverket för qvinnlig ungdom	15,000
Till arbetareinstitutet	3,075
Till inköp af fastighet för barnsjukhus	15,000
Till bidrag till anläggning af gata från Klemenstorg till Bredgatan	21,230 70
Till tomtdelar, utlagda till gator och öppna platser	20,154 82
Till reparation af stadshuset	11,668 37
Till ränta å tillfälliga lån	16,719 13
Till inköp af Torslowska stiftelsens byggnader	6,500
Till öfriga utgifter	28,926 86
Behållning till år 1891	57,049 88

Summa 278,959 76

Den år 1879 bildade börsföreningen i Malmö samt köpmannaföreningen derstädes, bildad år 1880, äro fortfarande i verksamhet.

5. Kameralförhållanden.

Tabellen 3 innefattar redogörelse angående *hemman* och *jordlägenheter* på landet samt *fastigheter* i städerna.

Följande *kronologienheter* hafva under perioden blifvit *försälda* i enlighet med derom meddelade nådiga bref:

Egendomens namn.	Nådiga brefvets datum.	Betingad köpeskillning. Kr.
Oxie n:r 5, gatehus	3/6 1887	400
Fosie, en gatehustomt	3/6 1887	50
En jord i Rådmanvången vid Malmö	4/7 1887	1,150
Ett jordområde vid Tvedörra mötesplats	26/8 1887	3,660
Gången, en lägenhet	9/9 1887	180
Oxie n:r 8, ett gatehus	27/1 1888	400
Köinge, 1/4 mantal n:r 10, indraget militieboställe	29/1 1889	13,000
Bjuf, 1/100 mantal n:r 3, indraget militieboställe	30/8 1889	1,353 60
Oxie n:r 31, ett gatehus	7/11 1890	450
Oxie n:r 32, ett gatehus	7/11 1890	400
Önnerup n:r 16 och 19, ett gatehus	7/11 1890	705
Lilla Råby n:r 12, ett gatehus	14/11 1890	5,000

Tillhopa 12 egendomar med en försäljningssumma af tillsammans 26,748 60 kr.

Under perioden har icke något hemman kommit i *ödesmål* eller blifvit derur upptaget.

Skatteköp hafva under perioden förekommit å följande mantal och lägenheter med angifna antal brukningsdelar:

År.	Mantal.	Brukningdelar.	Antal lägenheter.	Brukningdelar.
1886	0 602	11	9	10
1887	0 914	18	11	14
1888	0 659	29	9	9
1889	0 604	11	12	12
1890	0 410	13	7	7
Summa	3 089	82	48	52

Konungens Befallningshafvande har under perioden fastställt afgäld år 1886 för 44 *afsöndringar*, år 1887 för 32, år 1888 för 29, år 1889 för 28 och år 1890 för 18.

De under perioden tillkomna *jordafsöndringarnes* antal torde emellertid vara vida större, än hvad ofvan upptagna siffror angifva. Framställning om afgälds bestämmande göres nemligen ingalunda beträffande alla *afsöndringar*, och har detta befunnits vara förhållandet, synnerligast sedan det genom prejudikat förklarats, att lagfart kan ega rum oberoende deraf, att afgäld ej blifvit fastställd. Såväl *jordafsöndringar* som *hemmansklyfningar* ega rum företrädesvis i närheten af jernvägsstationer.

Angående *landtmäteriväsendet* anmärkes, att förordnanden utfärdats:

År 1886 till inga egentliga laga skiften och 169 andra förrättningar	
» 1887 » 2 » » » 153 » »	
» 1888 » 3 » » » 157 » »	
» 1889 » 5 » » » 118 » »	
» 1890 » inga » » » 171 » »	

Summa 10 egentliga laga skiften och 768 andra förrättningar.

Dessa 768 andra förrättningar utgöras af egoklyfningar eller egoutbyten, rågångsutstakningar, vägutstakningar eller vägdelningar, expropriationsförrättningar samt vattenafledningsförrättningar, hvilka sistnämnda förekommit till ett antal af 131. Af dessa 131 hafva 2 varit uppdragna åt landtmätare och de öfriga åt landtbruksingenjörer.

Beträffande det kommunala beskattningsväsendet må här åberopas vidstående tabell Q, utvisande *utdebiteringen per bevillningskrona för städernas behof* åren 1884 och 1889.

Uti **tabellerna 4, 5 och 6** lemnas redogörelse för *fideikommisssegendomar*, egendomar, tillhörande *inhemska aktiebolag* och egendomar, tillhörande *främmande magters undersåtar*. Fortfarande möta stora svårigheter att erhålla fullt tillförlitliga uppgifter om fideikommissen. De meddelade uppgifterna torde därför ej ännu kunna anses fullt tillförlitliga.

Såvidt känt är, finnes i länet intet penningefideikommiss.

Tab. Q. *Utdebitering per bevillningskrona för städernas behof åren 1884 och 1889.*

Stad.	År 1884.		År 1889.	
	För fast egendom. Kr.	För inkomst af kapital eller arbete. Kr.	För fast egendom. Kr.	För inkomst af kapital eller arbete. Kr.
Malmö.....	6.46	6.46	6.40	6.40
Lund.....	4.08	4.05	4.54	4.52
Landskrona.....	2.89	2.89	4.82	4.82
Helsingborg.....	3.70	3.70	4.10	4.10
Ystad.....	4.44	4.44	4.47	4.47
Trelleborg.....	4.36	4.36	5.46	5.46
Skånör.....	3.35	3.32	5.35	5.35
Falsterbo.....	4.65	4.62	7.20	7.20

6. Politi.

Någon *lönerreglering* för presterskapet i enlighet med kungl. förordningen den 16 juli 1862 har icke under perioden blifvit verkställd.

Den 13 april 1886 har Kungl. Maj:t i nåder fastställt nytt *reglemente för prestval* i Malmö.

Genom nådigt bref den 13 april 1886 har, uppå gjord ansökning, Kungl. Maj:t, med upphäfvande af det dittills för tilläggande af komministersbeställningar inom Lunds stads- och landsförsamlingar gällande sätt, som grundat sig på en den 29 april 1774 fastställd öfverenskommelse mellan den akademiska jurisdiktionen och Lunds stads jurisdiktion, medgifvit, att presterliga tjänster, som efter val tillsätts inom nämnda församlingar, hädanefter må tillsättas i enlighet med 26 § 1 mom. af lagen angående tillsättning af presterliga tjänster den 26 oktober 1883.

Den 7 maj 1890 har Konungens Befallningshafvande fastställt vederbörande kyrkostämmors beslut angående röstgrund vid gemensam kyrkostämma med dels Trelleborgs stads- och landsförsamlingar och dels nämnda församlingar samt Maglarps församling.

I Lunds stad har uppförts en *ny kyrka*, benämnd »Allhelgonakyrkan», till hvilken grunden lades den 26 april 1887. Till bestridande af byggnadskostnaden, beräknad till 445,000 kronor, har med Kungl. Maj:ts tillstånd upptagits ett lån, som amorteras och förräntas af Lunds domkyrka. Kyrkan, som är uppförd i götisk stil och treskeppig, var vid periodens slut ej fullt färdig.

För öfrigt hafva under perioden åtskilliga kyrkor på landsbygden blifvit nybygda eller restaurerade.

För Malmö stad har en *ny begravningsplats* blifvit anskaffad om 7½ hektars areal. Begravningsplatsen invigdes den 18 maj 1890. Kostnaden för inköp af jorden och för anläggningen har uppgått till 69,000 kronor, hvartill kommer kostnaden för ett grafkapell, 6,300 kronor.

Jemväl för Ystads stad har en *ny begravningsplats* blifvit anlagd; och har kostnaden härför uppgått till 24,742 kronor 86 öre.

Lunds stads- och landsförsamlingars norra begravningsplats har blifvit utvidgad med ett område af 7 hektar 43 ar, hvilken *plats* invigdes den 22 september 1890.

En större byggnad för botaniska institutionen vid *Lunds universitet* har under perioden uppförts. Den är afsedd att inrymma föreläsningssal, lokaler för växtanatomiska och växtfysiologiska undersökningar samt förvaringsrum för de till institutionen hörande samlingar.

Antalet studerande vid Lunds universitet har varit:

År.	Vårterminen.	Hösterterminen.
1886.....	859	889
1887.....	840	907
1888.....	886	931
1889.....	901	911
1890.....	881	885

Angående lärjungeantalet vid *elementarläroverken* och om antalet lärare, som för undervisningen tagits i anspråk, lemnas uppgift i *tabellen R* å följande sida.

Ystads allmänna femklassiga läroverk har år 1888 blifvit utvidgadt till fullständigt sådant med dimissionsrätt. De med anledning af läroverkets utvidgning erforderliga lärarekrafterna utgjordes vid 1890 års slut af 4 e. o. lektorer och en extra lärare.

Det *privata elementarläroverket i Lund* med dimissionsrätt är fortfarande i verksamhet och åtnjuter ett stadgadt anseende. Elevantalet derstädes har under perioden vexlat mellan 105 och 126.

Vid följande, redan i förra femårsberättelsen omnämnda, af staten understödda *läroverk för flickor* har jemväl denna period undervisningen pågått, nemligen: Malmö högre läroverk för flickor, med ett elevantal mellan 210 och 230; Lunds fullständiga läroverk för flickor, med ett elevantal vid 1890 års slut af 113; högre elementarskolan för flickor i Lund, med ett elevantal vid samma tid af 58, hvilka båda sistnämnda läroanstalter af staden åtnjuta ett årligt anslag af 3,000 kronor, som mellan skolorna fördelas; vidare det enskilda femklassiga elementarläroverket för flickor i Landskrona, understödt af staden med 1,000 kronor årligen, vid hvilket läroverk undervisats omkring 120 lärjungar; vidare högre elementarläroverket för flickor i Helsingborg med 150 lärjungar; samt slutligen högre läroverket för flickor i Ystad, med ett lärjungeantal af 126, hvilket läroverk af staden åtnjuter ett årligt anslag af 1,000 kronor.

Tvenne seminarier för bildande af småskolelärarinnor finnas, nemligen ett i Malmö, upprättadt af enskild person, och ett i Lund, stiftadt af landstinget. För sistnämnda anstalts räkning har landstinget år 1888 inköpt en angränsande tomt, afsedd för uppförande af gymnastikbyggnad m. m. De vid seminariet inträdessökandes antal var år 1886 131 och år 1890 113. Omkring 30 elever hafva årligen vid seminariet åtnjutit undervisning. I den med seminariet förenade öfningsskolan hafva i medeltal 26 af stadens barn årligen undervisats.

Uti nedanstående tabeller S och T lemnas redogörelser angående antalet lärare och lärjungar vid navigationsskolan i Malmö samt vid tekniska elementar- och dermed förenade söndags- och aftonskolan i samma stad.

Förutom tekniska skolan i Malmö finnas tre andra dermed jemförliga skolor i länet, samtliga likasom den i Malmö understödda af staten, nemligen lägre tekniska yrkesskolan i Lund, tekniska aftonskolan i Landskrona och tekniska yrkesskolan i Helsingborg.

Den i förra femårsberättelsen omförmälda Malmö föreläsningssällskapet har fortsatt sin verksamhet, dock med den förändring i undervisningsplanen att, förutom de allmänna föreläsningarna och kursföreläsningarna, jemväl meddelas undervisning medelst s. k. elementära föredrag, der mera praktiska ämnen, såsom svenska språket, räkning, bokföring m. m. behandlas, samt samtals- och andra öfningar förekomma. Till föreningen utgå årliga anslag af staten till belopp af 2,700 kronor och af

Malmö stad till belopp af 1,500 kronor. Efter uppdrag af stadsfullmäktige i staden har föreningen med ett anslag af 1,900 kronor årligen inrättat och år 1886 öppnat en läselokal för arbetsklassen. Denna lokal har årligen varit besökt af omkring 15,000 å 17,000 personer.

Vid det af stadsfullmäktige i Lund den 25 oktober 1885 inrättade Lunds arbetareinstitut har under perioden undervisning meddelats genom föreläsningar, dels serieföreläsningar och dels allmänna föreläsningar.

I Ystad har vid periodens början inrättats en föreläsningssällskap, hvilken underhålles med ett årligt anslag från staten af 500 kronor och från staden af lika stort belopp. Der ega föreläsningar rum, och undervisning meddelas i svenska språket, skönskrifning och räkning.

Angående folkhögskolorna å Hvilan, den manliga och den qvinliga, lemnas uppgifter i tabell U (sid. 33).

Fridhems folkhögskola har besökts af följande antal lärjungar:

Vinterhalfåret.	Lärjungar.
1886—1887.....	35
1887—1888.....	30
1888—1889.....	32
1889—1890.....	30
1890—1891.....	30.

Under perioden har tillkommit en ytterligare folkhögskola, nemligen Vemmenhög m. fl. härads folkhögskola i Skurup. Den

Tab. R.

Antal lärare och lärjungar vid elementarläroverken i Malmöhus län åren 1886—1890.

	År 1886.		År 1887.		År 1888.		År 1889.		År 1890.	
	Vårterm.	Höstterm.	Vårterm.	Höstterm.	Vårterm.	Höstterm.	Vårterm.	Höstterm.	Vårterm.	Höstterm.
	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar.
Högre allmänna läroverket i Malmö.....	32	489	32	531	33	527	33	522	34	528
D:o d:o i Lund.....	32	553	33	537	32	492	31	459	30	460
D:o d:o i Helsingborg.....	23	348	23	366	23	370	23	350	23	357
D:o d:o i Ystad.....	10	116	10	111	9	122	11	149	13	176
Lägre femklassiga läroverket i Landskrona.....	9	86	9	94	9	80	10	86	10	94
Lägre treklassiga läroverket i Trelleborg.....	6	31	6	23	6	22	6	27	6	23

Tab. S. Antal lärare och lärjungar vid navigationsskolan i Malmö åren 1886—1890.

År.	Nautiska afdelningen.				Maskinafdelningen.					
	Lärare.	Sjökapten.	Styrmän.	Summa lärjungar.	Lärare.	Ångfartygsbefälhavare.	Öfvermaskinister.	Maskinister.	Lokomotivförare.	Summa lärjungar.
1886.....	3	7	12	19	3	8	4	18	—	30
1887.....	3	7	22	20	3	6	6	11	—	23
1888.....	3	10	21	31	3	12	5	6	—	23
1889.....	3	9	28	37	3	6	6	12	1	25
1890.....	5	5	19	24	2	18	12	19	—	49

Tab. T. Antal lärare och lärjungar vid tekniska elementar- och dermed förenade söndags- och aftonskolan i Malmö åren 1886—1890.

	Tekniska elementarskolan.		Tekniska söndags- och aftonskolan.			
	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar		
				manliga.	qvinliga.	Summa.
År 1886 vårterminen.	8	66	16	326	123	449
höstterminen.	8	68	16	348	112	460
År 1887 vårterminen.	8	66	16	284	115	399
höstterminen.	8	67	14	307	109	416
År 1888 vårterminen.	8	69	16	301	108	409
höstterminen.	8	69	17	349	141	490
År 1889 vårterminen.	8	66	17	305	150	455
höstterminen.	7	69	18	401	164	565
År 1890 vårterminen.	7	63	18	354	189	543
höstterminen.	8	68	18	420	203	623

stiftades år 1888 genom tecknande af medlemsavgifter å 10 kronor att årligen erläggas under loppet af åtta år. Medlemmarnes antal är 120. Denna folkhögskola är afsedd för såväl manliga som qvinliga lärjungar. Årliga statsanslag hafva åtnjutits med 2,000 kronor för den manliga och 500 kronor för den qvinliga folkhögskolan. I afgift för årskurs erläggas af manliga lärjungar 50 kronor och af qvinliga 30 kronor. Till understöd åt mindre bemedlade manliga lärjungar har staten efter ansökning lemnat bidrag under 2:a läsåret 260 kronor, under 3:e läsåret 80 kronor, samt för läsåret 1890 till qvinliga lärjungar 120 kronor. Uti undervisningen hafva under hvarje kurs deltagit 20 å 30 manliga och omkring 20 qvinliga lärjungar. Tre lärare och tre lärarinnor tagas för undervisningen i anspråk.

Tre *högre folkskolor* finnas, alla i Luggude härad, nämligen en i Väsby, en i Allerum och en i Kattarp.

Barnhemmens antal är 5, nämligen Malmö barnhem, Lunds barnhem, Arbetsklassens barnhem i Lund, Kjellstorps barnhem och Gåsebäcks barnhem, de båda sistnämnda i Helsingborgs landsförsamling.

Malmöhus läns idiotanstalt, som utöfvar en synnerligt välsignelserik verksamhet, inrättades enligt landstingets beslut samt på dess bekostnad å lägenheten nr 11 Möllevången inom Lunds stads område, försedd med reglemente af landstinget den 1 oktober 1878, öppnades den 7 december 1878 för 25 elever, men tillbyggdes och utvidgades åren 1883 och 1884 för mottagande af 50 elever, samt har sedermera fortsatt sin verksamhet, så att antalet af dess elever vid tiden för revisionen utgjorde 37 år 1885 samt under periodens olika år uppgått till:

År.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Utskrifne eller afgångne.	Inskrifne.
1886.....	29	17	46	4	2
1887.....	28	18	46	5	4
1888.....	33	17	50	5	8
1889.....	31	16	47	6	8
1890.....	35	15	50	5	7

Tab. U. Antal lärjungar vid manliga folkhögskolan och dess öfre afdelning, den s. k. landtmannaskolan, samt vid qvinliga folkhögskolan vid Hvilan.

Läseår.	Folkhögskolan.		Landtmannaskolan.		Summa lärjungar.	Qvinliga folkhögskolan.	
	Lärjungar. Antal.	Medelålder. År.	Lärjungar. Antal.	Medelålder. År.		Lärjungar. Antal.	Medelålder. År.
1885—1886.....	44	20 1/2	21	21	65	55	20 1/4
1886—1887.....	45	20	14	22 3/4	59	36	20 1/4
1887—1888.....	48	21	18	22 1/2	66	38	20
1888—1889.....	39	20 3/10	21	23	60	57	20 1/3
1889—1890.....	38	20	17	22	55	48	20

Ann. Läseåret omfattar för den manliga afdelningen tiden november—april, hvarefter för den qvinliga afdelningen följer en sommarkurs. Antalet lärare har utgjort: vid den manliga folkhögskolan (och landtmannaskolan) 4 ordinarie, och 2 timlärare, vid den qvinliga folkhögskolan 3 lärare och 4 lärarinnor.

K. Maj:s Befallningshafvandes femårsberättelser 1886—1890. Malmöhus län.

Af eleverne äro 6 frielever på anstaltens konto och 6 på Malmö barnhusfonds konto, af hvilken sistnämnda fond dessutom lemnas understöd till 13 elever. Under perioden hafva vid anstalten 8 elever konfirmerats, nämligen 4 år 1886 och 4 år 1888. Bokförda värdet af anstaltens samtliga tillgångar, efter afdrag för skuld, utgjorde vid 1890 års bokslut 140,598.43 kr., hvarförutom af styrelsen disponeras och förvaltas en fond å 2,970.04 kr., vid 1890 års slut, insamlad i och för en behöflig arbetsinrättning. Anstaltens inkomster och utgifter samt dess behållning för hvart och ett af periodens olika år utvisas af *tabell V.*

Bland öfriga abnormskolor nämnas Råby räddningsanstalter, Malmö vårdanstalt för gossar samt den anstalt, som i Helsingborg åstadkommit af *föreningen för bistånd åt vanföra i Skåne.* Sistnämnda anstalt, som tillkommit under denna period, har under de senare åren åtnjutit anslag af Malmöhus och Kristianstads läns landsting. Den har i början af sin verksamhet varit inrymd i en förhyrd byggnad, men numera har påbörjats uppförandet för anstaltens räkning af en nybyggnad å en af staden Helsingborg för ändamålet upplåten tomt. Vid slutet af perioden voro 33 vanföra intagna å anstalten.

Folkskoleväsendet kan sägas vara synnerligt väl ordnad och omfattas med stort intresse. Församlingarne ådagalägga

Tab. V. Malmöhus läns idiotanstalts inkomster, utgifter och behållning åren 1886—1890.

	År 1886. Kr.	År 1887. Kr.	År 1888. Kr.	År 1889. Kr.	År 1890. Kr.
<i>Inkomster.</i>					
Landstingets anslag.....	7,000	7,000	7,000	7,000	7,000
Barnhusfondens bidrag.....	3,750	3,400	2,750	2,625	2,400
Statsanslag.....	4,000	3,900	4,500	4,300	4,300
Enskilda elevavgifter.....	7,110	7,012.50	7,906.67	7,700	7,394.50
Inkomst af elevarbeten.....	118.46	142.88	231.33	264.36	345.60
af försälda gårdsprodukter.....	200.83	206.44	167.10	251.94	376.85
Öfriga inkomster.....	383.35	374.34	436.08	614.82	569.12
Summa inkomster	22,562.64	22,036.16	22,991.18	22,756.12	22,386.07
<i>Utgifter.</i>					
Kontanta för hushållet med belysning ¹⁾	6,565.92	6,458.62	7,041.51	7,703.92	7,806.02
För bränsle.....	1,995.31	1,474.62	1,840.33	1,870.16	2,183.21
För beklädnad.....	2,085.79	2,051.50	2,394.22	2,370.69	1,970.42
För afföningar.....	4,095	4,305	4,355	4,520	4,540
För extra undervisning i slöjd m. m.....	962.97	991.50	1,125.50	871.50	816.42
För sjukvård och läkemedel.....	406.81	538.48	537.69	674.05	588.32
Öfriga utgifter.....	2,432.14	2,643.67	2,831.34	3,136.78	2,610.59
Summa utgifter	18,543.94	18,403.39	20,125.59	21,147.10	20,514.98
Anstaltens disponibla behållning vid årets slut.....	9,737.63	12,783.85	14,565.23	15,830.24	17,515.34
Hvartill kommer:					
Fröken L. Stenbergs legatfond.....	2,709.55	2,851.50	2,988.94	3,121.79	3,232.39
Summa behållning	12,447.18	15,635.35	17,554.17	18,952.03	20,747.73

¹⁾ Motsvarar, efter beräkning af i medeltal 60 personer och 360 dagar, per dag och person: 30's öre år 1886, 29.7 öre år 1887, 32.5 öre år 1888, 35.6 öre år 1889 samt 36.2 öre år 1890.

städse en berömvärd ofervillighet i fråga om anslag för folkskolebyggnader och för folkskolelärnarnes anständiga aflöning. Folkskolehusen uppföras ändamålsenligt och åtskilliga af dem äro storartade byggnader. Under perioden har uppförts ett nytt folkskolehus i hvardera af städerna Malmö och Lund. Den i Malmö uppförda byggnaden har kostat omkring 155,000 kronor och den i Lund omkring 65,000 kronor. Dessutom äro i Helsingborg uppförda 2 mindre folkskolehus. Den omständigheten måste anses vittna fördelaktigt om folkskolans anseende, att de samhällsklasser, hvilka gemenligen icke hafva sina barns undervisning förlagd till folkskolan, numera synas i ökad omfattning anlita folkskolan.

I sammanhang med folkskolorna äro på åtskilliga orter inrättade *slöjdskolor* såväl för gossar som för flickor. Dessa skolor åtnjuta anslag såväl af staten som af landstinget och anses vara särdeles ändamålsenliga. Vid undervisningen följes i allmänhet den af landstinget antagna s. k. normalplanen, enligt hvilken man fortgår från det lättare till det svårare och sysselsätter sig hufvudsakligen med det, som är till nytta och användning, mindre med det, som är endast till prydnad.

Angående folkskolorna i städerna meddelas följande sifferuppgifter:

	År 1886.		År 1887.		År 1888.		År 1889.		År 1890.	
	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar.	Lärare.	Lärjungar.
Malmö.....	77	4,297	85	4,458	88	4,649	87	4,658	90	4,804
Lund.....	20	1,117	20	1,157	20	1,199	20	1,217	25	1,135
Landskrona....	20	1,310	21	1,344	21	1,340	21	1,380	22	1,434
Helsingborg...	27	2,005	28	2,093	29	2,224	30	2,383	32	2,653
Ystad.....	15	734	15	736	15	768	15	797	15	804
Trelleborg.....	4	232	4	242	4	236	4	227	4	225
Skånör och Falsterbo.....	2	127	2	129	2	130	2	150	2	130

Med afseende på *kreditanstalterna* i länet nämnes, att Köpenhamns privata lånebank år 1888 indragit det afdelningskontor, som sedan flere år tillbaka varit förlagdt i Malmö, samt att Kungl. Maj:t den 16 september och den 19 oktober 1888 fastställt vissa ändringar i bolagsordningen för Helsingborgs in-tekningsgarantiaktiebolag, genom hvilka ändringar bland annat bolagets verksamhet, som till en början varit inskränkt till sta-

den Helsingborg, blifvit utsträckt till städerna i Skåne och Halland.

Pantaktiebanker finnas i Landskrona, Helsingborg och Ystad och vitsordas på ett tillfredsställande sätt motsvara sitt ändamål. Den kontroll öfver pantlånerörelsen, som genom nådiga kungörelsen den 7 november 1884 åstadkommits, torde hafva medfört fördelaktiga verkningar i kungörelsens syfte, att i möjlig mån förekomma oskäligen vinst för långgifvaren och afsättning af orättfånget gods.

Angående *sparbankerna* nämnes, att deras antal här i länet numera utgör 48, sedan under perioden 2 nya tillkommit, nemligen Helsingborgs landsförsamlings nya sparbank, hvilken fått sitt reglemente af Konungens Befallningshafvande fastställt den 22 mars 1887 samt Teckomatorps sparbank, hvars reglemente den 25 november 1890 af Konungens Befallningshafvande faststälts. Sistnämnda sparbank har först med år 1891 börjat sin verksamhet. Vid 1889 års slut uppgingo de i de då befintliga 47 sparbankerna insatta medlen till ett belopp af 53,858,681 kronor. Delegarnes antal var vid samma tidpunkt 192,337.

Om sparbankerna kan numera det allmänna omdömet gifvas, att de öfver hufvud skötas med omsorg och att de ega allmänhetens förtroende. Den numera anordnade årliga inspektionen af sparbankerna har befunnits i flere afseenden ändamålsenlig.

Angående *Skånska lifränte- och kapitalförsäkringsanstalten* lemnas redogörelse i nedanstående tabell X.

Ur styrelsens för *postsparbanken* berättelse inhemtas, att vid 1889 års utgång funnos inom länet 113 postsparbankskontor, att en folkmängd af 3,247 belöpte på hvarje kontor, att under samma år på 10,909 insättningar insattes ett belopp af 85,047 kronor, att vid årets slut delegarnes antal utgjorde 9,636, hvilkas inestående behållning utgjorde 104,882 kronor 89 öre, samt att medelvärdet på hvarje motbok var 10 kronor 88 öre. Sparmärksförsäljningsställenas antal var 236.

Tabellen 7 innehåller uppgift om de i länet befintliga *brandförsäkringsinrättningar*. Den upptager samtliga i motsvarande tabellen af förra femårsberättelsen förekommande inrättningar af förevarande slag med undantag af Luggude brandstodsdistrikt, hvars verksamhet upphörde år 1883.

Förutom de i tabellen upptagna inrättningarne utöfva åtskilliga in- och utländska föreningar och bolag försäkringsrörelse i länet. Med afseende på utländska försäkringsanstalter må omnämnas, att Konungens Befallningshafvande, med tillämpning af nådiga kungörelsen den 22 oktober 1886, under perioden

Tab. X.

Skånska lifränte- och kapitalförsäkringsanstalten åren 1886—1890.

År.	Inkomster.				Utgifter.					Tillgångar.				
	Af delegarne insatta.	Räntor.	Diverse.	Summa Kronor.	Uttagna arf.	Uttagna kapital.	Uttagna lifräntor.	Förvaltningskostnader m. m.	Summa. Kronor.	Besparingsfonden.	Lifräntefonden.	Reservfonden.	Diverse rubriker.	Summa. Kronor.
1886.....	94,323.00	83,251.56	2,427.97	180,002.53	4,996.15	16,984.90	9,341.30	23,729.19	55,051.54	1,313,654.11	93,795.43	21,060.06	135,412.79	1,563,922.39
1887.....	150,683.00	86,197.77	3,288.47	240,169.24	6,770.81	9,662.59	9,343.30	26,222.65	51,999.15	1,460,468.69	104,924.33	22,836.40	163,863.06	1,752,092.48
1888.....	98,648.00	90,853.85	2,669.55	192,170.90	2,623.07	14,761.84	12,728.82	28,724.99	58,838.72	1,566,419.99	129,422.96	23,596.72	165,985.00	1,885,424.66
1889.....	92,575.00	91,416.24	2,950.00	186,941.24	2,491.49	16,909.88	12,797.07	57,791.10	89,989.54	1,684,577.96	141,921.40	22,916.03	132,960.97	1,982,376.36
1890.....	71,480.00	90,862.53	1,740.21	164,082.74	4,826.01	21,708.98	14,079.79	27,786.81	68,401.59	1,770,973.85	146,941.68	21,033.32	139,108.66	2,078,057.51

meddelat tillståndsbevis för 6 personer att i egenskap af sysslömmän drifva försäkringsrörelse för utländska anstalter.

De i länet befintliga *sjöförsäkringsinrättningar* äro Kullens enskilda assuransförening, Sydsveriges assuransförening, Råå sjöförsäkringsförening (förut kallad Råå skeppares och styrmäns sjöassuransförening), Råå samt Raus och Pålstorps grundars båtassuransförening, alla omnämnda i förra femårsberättelsen, samt Sjöförsäkringsaktiebolaget Öresund, hvilket senare har sitt säte i Malmö och trädt i verksamhet år 1890 med en inbetald grundfond af 300,000 kronor och en tecknad garantifond af 450,000 kronor. Om dessa inrättningar lemnas uppgifter i nedanstående *tabell Y*.

Råå sjöekiperingsförening, som omnämnes i förra femårsberättelsen, upphörde med sin verksamhet år 1887.

Följande i förra femårsberättelsen omnämnda inrättningar till *försäkring af kreatur* äro ännu i verksamhet, nemligen: Rönnebergs, Onsjö och Harjagers härads samt Landskrona stads försäkringsförening för hästar och nötboskap, Sydvestra Skånes kreatursförsäkringsförening, Södra Skånes ladugårdsassuransförening, Mellersta Skånes nya häst- och nötkreatursförsäkringsförening, Mellersta Skånes häst- och nötkreaturs gamla försäkringsförening, Luggude härads häst- och nötkreatursförsäkringsbolag, Brunby sockens häst- och nötkreatursassuransförening, Väsby och Vikens häst- och nötkreatursförsäkringsförening, Annelöfs kreatursförsäkringsförening, samt Qvistofta och Glumslöfs socknars kreatursförsäkringsförening. Under perioden

hafva följande föreningar tillkommit, nemligen: Jonstorps och Farhults socknars häst- och nötkreatursförsäkringsförening, S:t Ibbs sockens häst- och nötkreatursförsäkringsförening samt Hvellinge med kringliggande socknars kreatursförsäkringsförening.

Angående dessa samtliga kreatursförsäkringsinrättningar, med undantag af Hvellinge, lemnas uppgifter i *tabell Z* (sid. 36).

Uti tabellen Z lemnas äfven redogörelse för Provinserna Skåne och Hallands *förening till ersättande af förluster genom hagel*.

Med afseende på *sjukvårdsväsendet* må nämnas: att genom nådiga brevet den 6 maj 1886 för en tid af fem år medgifvits rättighet till tjänsteårsberäkning, lika med den civile läkare i statens tjänst åtnjuta, för en distriktsläkare med station vid Svedala jernvägsstation; att genom nådiga brevet den 5 oktober 1888 enahanda rättighet för 5 år beviljats en distriktsläkare, hvilken med bostad vid Teckomatorps jernvägsstation har till tjänstgöringsområde socknarne Norrhvidinge, Dagstorp, Norra Svalöf, Tirup, Felestad, Kågeröd, Torrlösa, Halmstad, Annelöf, Ask och Norra Skreflinge; att genom nådiga brevet den 28 mars 1890 för en tid af fem år beviljats tjänsteårsberäkning för en distriktsläkare i Hvellinge, med socknarne Södra Åkarp, Gessie, Eskilstorp, Hököpinge, Vestra Ingelstad, Tygelsjö, Östra Grefvie, Hvellinge, Stora Hammar, Håslöf, Fuglie, Reng och Bodarp till tjänstgöringsområde; att genom nådiga brevet den 18 april 1890 för en tid af fem år medgifvits tjänsteårsberäkning för en distriktsläkare vid Löberöds jernvägsstation, med socknarne Har-

Tab. Y.

Sjöförsäkringsinrättningarnes verksamhet i Malmöhus län, åren 1886—1890.

Inrättningens namn och verksamhetsområde.	År då verksamheten började.	Influtna försäkringsafgifter (eller utdebiterade belopp).	Öfriga inkomster.	Utbetalda sjöskadeersättningar.	Afsättningar till fonder.	Öfriga utgifter.	Befintliga fonder eller tillgångar vid slutet af år 1890.	Försäkringsbelopp		Utdebiteringsgrund. Utdebiterade öre för hvarje 100 Kr. ansvarighetsbelopp.					Anmärkningar.
								tecknad under loppet af år 1890.	qvarstående vid slutet af år 1890.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	
Kullens enskilda assuransförening (Verksamhetsområde kuststräckan mellan Johnstorp och Råå).....	1848	439,347	15,987	466,545	--	13,821	65,030	1,965,105	1,879,505	400 ²	400 ¹	400 ²	400 ³	400 ²	205
Sydaveriges assuransförening (Verksamhetsområde Vesterviks distrikt t. o. m. Båstad).....	1869	159,055	11,439	135,074	--	29,126	6,294	584,583	584,583	--	--	--	--	--	91 ¹⁾
Råå sjöförsäkringsförening (Verksamhetsområde Råå)....	1867	2,146	500	999	--	--	2,631	22,500	21,300	200	200	200	200	200	9
Råå samt Raus och Pålstorps grundars båtassuransförening.....	1879	3,070	622	2,255	--	164	4,836	65,100	60,000	100	100	100	200	200	10
Sjöförsäkringsaktiebolaget Öresund (Verksamhetsområde Sverige och Norge).....	1890	84,471	9,899	19,068	17,513	57,788	789,755	11,163,884	1,700,000	Fasta premier.					37 ²⁾
Summa	--	688,089	38,447	623,941	17,513	100,899	868,546	13,801,172	4,245,388	--	--	--	--	--	352

¹⁾ Då bokföringen för år 1890 icke kunnat avslutas vid uppgiftens lemnande, kan för sagda rakenskapsår ingen bestämd uppgift meddelas. I kol. 11 kan ej uppgift lemnas, enär utdebiteringsbeloppet är olika för hvarje årstid. För sommarsegling (från mars månads början till oktober månads slut) indelas fartygen i klassfartyg och oklassade fartyg, och premierna storlek är beroende på anmälningstiden. Under förra hälften af mars utgör den för klassfartyg 2 1/2 % och för oklassade fartyg 3 % samt sänker sig derefter för hvarje half månad till 1 3/32 % för klassfartyg och 1 5/16 % för oklassade fartyg anmälda under senare hälften af juli. För vintersegling (under november—februari) indelas riskerna i 3 klasser, och utbetalas premierna med afseende å dessa med 3/4 %, 1 1/4 % och 1 3/4 % i månaden. — ²⁾ Af influtna försäkringsafgifter inlåto 36,553 kr. för fartyg och 47,918 kr. för last och frakt. På reassuradorer belöpa sig 41,062 kr. i kol. 3, 3,748 kr. i kol. 5, 4,514,430 kr. i kol. 9 och 1,400,000 kr. i kol. 10.

lösa, Hammarlunda, Högseröd, Vesterstad, Gudmundtorp, Holmby, Refvinge, Silfåkra och Våmb till tjenstgöringsområde; att genom nådiga brevet den 24 januari 1890 meddelats bestämmelser angående tillsättning af en andre stadsläkare i Ystad och för en tid af tre år medgifvits honom rätt till tjensteårsberäkning; hvarjemte Kungl. Medicinalstyrelsen samma år utfärdat stadgar och instruktion för stadsläkarne i Ystad, samt genom nådiga brevet den 24 oktober 1890 för en tid af tre år beviljats tjensteårsberäkning för en underläkare vid länslasarettet och kurhuset i Helsingborg.

I enlighet med bestämmelserna i nådiga brevet den 12 november 1886 hafva 2 nya apotek inrättats i Malmö och enligt

nådiga brevet den 30 december 1885 ett nytt apotek i Helsingborg; hvarjemte enligt nådiga brevet den 5 oktober 1889 filialapoteket i Höganäs förändrats till sjelfständigt apotek.

Den i förra femårsberättelsen omförmälda föreningen för barnsjukvård i Malmö har uppfört ett nytt ändamålsenligt sjukhus för 28 sängar. Föreningen beredde år 1886 vård åt 63 barn och år 1890 åt 120.

Ett sjukhus för fattiga af sjukdom lidande barn har inrättats i Helsingborg, hvilket sjukhus åstadkommits, dels derigenom att egaren af stadsegendomen Vikingsberg P. von Möller lätit å en af staden upplåten tomt på egen bekostnad uppföra

Tab. Z. Kreaturs- och hagelskudförsäkringsinrättningarnes verksamhet, i Malmöhus län åren 1886—1890.

Inrättningens namn och verksamhetsområde.	År då verksamheten började.	Indutad försäkringsavgifter (eller utdebiterade belopp) 1886—1890.	Öfriga inkomster. 1886—1890.	Förbetalda skadeersättningar. 1886—1890.	Åfsättningar till fonder. 1886—1890.	Öfriga utgifter. 1886—1890.	Behållna fonder eller tillgångar vid slutet af år 1890.	Försäkringsbelopp		Utdebiterade öre för hvarje 100 Kr. ansvarighetsbelopp.					Anmärkingar. Kreatur för hvilka under 1886—1890 utbetalas ersättning.	
								tecknad under loppet af år 1890.	gränsande vid slutet af år 1890.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.		Antal.
Kreatursförsäkringsinrättningar.																
Rönnebergs, Onsjö och Harjagers härads samt Landskrona stads försäkringsförening för hästar och nötboskap.....	1874	76,471	147	68,256	—	8,311	52	774,990	774,990	176	184	220	132	204	324	
Södra Skånes ladugårdsassuransförening (Verksamhetsområde Ljunits, Herrestads och Vemmenhøgs härad).....	1876	59,738	—	57,584	—	2,938	1,092	795,270	794,625	137.5	156.5	125	105	165.5	292	
Mellersta Skånes häst- och nötkreaturs gamla försäkringsförening.....	1879	99,912	7,674	97,962	—	9,054	570	1,439,020	1,353,020	140	156	110	167	176	450 ¹⁾	
Sydvästra Skånes kreatursförsäkringsförening (Verksamhetsområde Oxie, Skytts och Vemmenhøgs härad.)	För hästar.....	1879	88,839	—	78,697	—	8,017	4,336	—	1,107,490	150	150	170	130	145	330 ²⁾
	För nötkreatur	1879	5,735	—	5,537	—	388				—	51,890	150	260	280	150
Mellersta Skånes nya häst- och nötkreaturs försäkringsförening.....	1884	215,531	—	32,403	—	4,281	—	2,073,700	2,073,700	518	542	525	444	542	150 ¹⁾	
Luggude härads häst- och nötkreatursförsäkringsbolag	För hästar.....	1882	88,671	—	76,772	—	11,899	—	755,960	755,960	216	164	176	184	214	314
	För nötkreatur										264	300	540	294	205	
Brunnby sockens häst- och nötkreatursansvarförening	För hästar.....	1883	3,057	19	2,806	—	408	29	54,480	55,765	52	134	295	21	82	48
	För nötkreatur	1883	2,425	8	2,255	—		11	9,660	10,245	170	236	180	143	212	
Väsby och Vikens häst- och nötkreatursförsäkringsförening.....	1886	15,701	1,172	14,866	—	2,007	13	146,140	146,535	230	463	90	280	136	57	
										135	184					
Annelöfs kreatursförsäkringsförening (Verksamhetsområde Annelöfs och närgränsande socknar).....	1885	3,278	186	2,900	480	93	985	64,415	64,415	40	100	70	125	160	10 ¹⁾²⁾	
Qvistofta och Glamslöfs socknars kreatursförsäkringsförening.....	1884	5,340	—	5,340	—	—	6	130,000	136,010	—	—	—	—	—	20 ¹⁾	
Jonstorps och Farhults socknars häst- och nötkreatursförsäkringsförening.....	För hästar.....	1887	4,571	—	3,274	—	416	33	130,600	130,600	—	105	50	77	68	27
	För nötkreatur			—	849	—					—	182	30	—	370	
S:t Ibbs sockens häst- och nötkreatursförsäkringsförening.....	1886	1,437	147	1,473	—	—	—	—	25,360	289	197	118	88	264	5 ¹⁾	
Summa	—	670,700	9,353	450,974	480	47,812	7,127	6,374,235	7,480,605	—	—	—	—	—	2,076	
Hagelskudförsäkringsinrättning.																
Provinserna Skåne och Hallands förening till ersättande af förluster genom hagel...	1863	53,900	732	42,592	—	11,645	1,422	137,002	2,709,174	Utdebiterade öre för hvarje försäkrad tunna spannmål.					Hagelskador. Antal.	
										0.5	0.5	0.5	1.5	0.5	291	

¹⁾ Uppgiften i kol. 12 enligt beräkning.

²⁾ Uppgifterna omfatta tiden 1/4 1885—1/4 1890.

³⁾ Utom utdebiteringen enligt kol. 11 erlägges en inträdesavgift till föreningen, som intill 1890 utgjorde 1.1 %, men som sedermera höjts till 1.3 % af försäkringsbeloppet.

byggnaden, dels genom testamentarisk disposition af Jenny Duncan och dels genom frivilliga gåfvor.

Vid 1889 års slut funnos i länet 75 läkare, deribland 5 provinsialläkare.

Apotekens antal är 16 förutom 1 medikamentsförråd.

De i länet befintliga *helsobrunnar* äro Helsan och Ramlösa, hvilka äro ganska mycket besökta. Fisklägena Mölle och Arild äro omtyckta rekreations- och badorter.

Till följd af hamnutvidgningen i Helsingborg har det blifvit nödigt att der anlägga ett nytt *badhus*, hvilket förlagts på en särdeles fördelaktig plats. Stadsfullmäktige i staden hafva för ändamålet anvisat ett räntefritt lån å 25,000 kronor.

År 1888 har i Ystad uppförts ett större kallbadhus, tillhörigt ett antal enskilda personer. Varmbadhuset derstädes har år 1890 blifvit ombyggt och utvidgadt.

Angående *veterinärväsendet* anmärkes, att genom särskilda nådiga bref beviljats tjänsteårsberäkning likasom för länsveterinär, genom nådiga brefvet den 4 september 1886 åt stadsveterinären i Helsingborg och en distriktsveterinär i Teckomatorp, genom nådiga brefvet den 13 april 1886 åt en distriktsveterinär i Hörby och genom nådiga brefvet den 19 februari 1887 åt en distriktsveterinär i Höganäs.

Inom länet finnas anstälde 1 länsveterinär, 1 stuteriveterinär, 1 stadsveterinär, 13 vid regementen och kårer anstälde veterinärer, 8 enskilda legitimerade veterinärer och 1 privatveterinär, ej legitimerad.

På grund af bestämmelserna i nådiga kungörelsen den 12 januari 1884 äro veterinärer anstälde i samtliga länets stapelstäder med uppdrag att utföra tillsyn med afseende på kreatursexporten. Sedan under perioden karantänlokal blifvit inrättad såväl i Helsingborg som i Landskrona, får import af lefvande djur ega rum jemväl öfver nämnda städer. Dylik lokal var redan förut anordnad i Malmö.

Angående smittosamma sjukdomar bland husdjuren har blifvit nämnt under rubriken jordbruk och boskapsskötsel.

Under perioden hafva för flere städer samt byggnadskomplexer på landsbygden fastställts stadgar, afseende *kontroll öfver födoämnen*, som hållas till salu; hvarjemte nämnes, att sedan den 1 oktober 1889 i Malmö finnes anställd en handelskemist, som emot godtgörelse enligt taxa verkställer de undersökningar, som på honom ankomma.

Här må ock anmärkas, att Landskrona stad år 1890 inlöst det der befintliga, ett aktiebolag tillhöriga *gasverket* samt för en kostnad af 89,433 kronor anlagt ett nytt gasverk, samt att elektrisk belysning flerstädes kommit till användning, i det att år 1887 ett bolag i Malmö anlagt en elektrisk belysningsstation, hvarifrån elektriskt ljus tillhandahålles enskilde förbrukare, och att vid åtskilliga större industriella verk anordnats elektrisk belysning.

Då i denna ordning en redogörelse lemnas för *vålgörenhetsstiftelser* och fattigväsendet, torde först böra nämnas, att år 1888 i Malmö bildats »*Föreningen Malmö sjömanshem*» med ändamål att inom Malmö uppföra och underhålla ett sjömanshem, der sjömän mot billig afgift kunde erhålla logis och kost och der lokaler för läsning och skrifning kunde tillhandahållas. Föreningen åtnjuter årligen understöd från Malmö hamn med 1,500 kronor och från Malmö sjömanshus med 350 kronor. Dessutom lemna enskilde samhällsmedlemmar årliga bidrag. Föreningen

egde år 1890 en till 75,575 kronor 27 öre bokförd fastighet, som dock besvärades af intecknad skuld å 55,000 kronor.

Följande under perioden *tillkomna donationer* böra omnämnas:

Landtbrukaren G. af Trolle, som afled år 1884, och hans före honom afidna syster hade genom testamente förordnat, att efter deras död deras kvarlåtenskap med vissa afdrag skulle användas till inrättande å förstadsegendomen Pilstorp invid Malmö af en uppfostringsanstalt under namn af Pilstorps institut för vanvårdade barn. Med tillämpning af nämnda testamente har Malmö stad år 1887 emottagit dels egendomen Pilstorp, bevilningstaxerad till 33,000 kronor, och dels 7,988 kronor i penningar. Någon vidare verkställighet af testamentet har ej ännu egt rum, enär de befintliga tillgångarne ansetts ännu vara otillräckliga.

Ingrid Petronella Olsson, som afled år 1888, hade i lifstiden förordnat, att det väsentliga af hennes kvarlåtenskap skulle användas till beredande af lämplig bostad åt ålderstigna och fattiga personer inom Malmö stad, hvilka innehaft en lyckligare ekonomisk ställning. Till följd af denna donation hafva för ändamålet anordnats 2 byggnader med 16 lägenheter, hvilka år 1890 tagits i bruk. Stiftelsen eger 18,979 kronor 30 öre utöfver den till 65,000 kronor upptagna fastigheten.

Uti **tabellen 8** lemnas sifferuppgifter angående de i länet befintliga fromma stiftelser.

Med afseende på *fattigvårdsväsendet* omnämnas, att i Helsingborgs stad blifvit under perioden uppförd en ny fattig- och arbetsinrättning för en kostnad af 180,000 kronor, samt att följande fattiggårdar finnas, nemligen: Allerums, Flenninge, Vålinge, Kattarps och Väsby socknars gemensamma fattigvårds- och arbetsinrättning, Asmundtorps och Herslöfs socknars fattigvårds- och arbetsinrättning, Jonstorps och Brunnby socknars fattiggård i Blåsinge samt fattiggårdarne i Helsingborgs landsförsamling, Bjufs, Sireköpinge, Fjärestads, Qvistofta, Billeberga, Vestra Sallerups, Saxtorps, Hyby, Genarps, Vestra Karleby, Reslöfs, Konga, Skurups, Råhus, Ekeby, Halmstads och Vesterstads socknar. De nio sistnämnda äro inrättade under perioden.

Beslut angående Tirups sockens delning i fattigrotar har blifvit under perioden af Konungens Befallningshafvande fastställt.

I sammanhang med redogörelsen för fattigvårdsväsendet må erinras om åtgärder, som från enskilda föreningars sida vidtagits i syfte att bereda understöd åt de behöfvande medelst frivilliga bidrag från bättre lottade samhällsmedlemmars sida, eller att öfver hufvud *ordna den enskilda vålgörenheten*, att inskrida, der allmänna fattigvården, med afseende på de för densamma gällande normer, icke är i tillfälle att något vidgöra, eller att, der sådant pröfvas lämpligt, lemna moraliskt stöd och moralisk omvårdnad åt den fattige. Så t. ex. bildades i början af år 1886, då i Malmö yppades arbetsbrist med deraf härflytande elände, en nödhjelpskomitè derstädes, hvilken efter att hafva insamlat medel bland de burgne samhällsmedlemmarne utdelade födoämnen åt behöfvande samt med ett belopp af 3,081 kronor 93 öre understödde inlösen af pantsatta effekter. Vidare har år 1888 bildats Malmö allmänna understödsförening med ändamål att medelst insamlade bidrag understödja nödlidande inom Malmö, särdeles dem hvilka ej åtnjuta fattigunderstöd. Föreningen åsyftar närmast att framkalla sjelfhjelp och verkar på visst sätt i samband med allmänna fattigvården. En med sistnämnda likställd förening har under perioden bildats i Lund.

Angående *Malmö allmänna understödsförenings* verksamhet lemnas uppgift i nedanstående tabell *A*.

Mot *polisväsendet på landsbygden* hafva sedan länge sports klagomål, och i kronofogdarnes berättelser framhållas med eftertryck, huru nödigt det är, att polisuppsigten ordnas på ett bättre sätt, än som genom den föräldrade fjerdingmansinstitutionen kan ske. Det ligger ock i sakens natur, att den polisuppsigt, som genom fjerdingmän utöfvas, måste med afseende på tidsförhållandena vara ytterst bristfällig. Antingen utöfvas fjerdingmanssysslan efter omgång, i hvilket fall det kan antagas, att innehafvarens högsta åtrå är att snarast möjligt blifva bestyret qvitt och att under den tid, han nödgas fullgöra uppdraget, såvidt görligt är, undgå de olägenheter, som gemenligen äro oskiljaktiga från åliggandet att öfvervaka ordning och skick, eller ock tillsättas fjerdingmännen mot visst årligt, vanligen synnerligt lågt tilltaget arvode, dervid icke sällan händer, att andra hänsyn än aspiranternas lämplighet äro vid valet afgörande.

På vissa orter, der behovet af annan polis än fjerdingmannen befunnits alldeles ofvisligt, söka kommunerna åstadkomma en bättre ordning genom anordnande af s. k. polisupp-

syningsmän, och de medel, som årligen ståtts till Konungens Befallningshafvandes förfogande af staten, hafva hufvudsakligen användts till bidrag till dylika polisuppsyningsmäns aflöning.

Angående verkningarne af lagen den 12 juni 1885 angående lösdrifvares behandling uttala sig de underlydande myndigheterna olika, i det somliga anse sig hafva funnit, det lösdrifveriet af tagit, och att detta åstadkommits genom nämnda lag, men andra förmena, det några verkningar af lagen i nämnda rigtning ej kunnat skönjas. Såvidt Konungens Befallningshafvande kunnat finna, har under de senare åren lösdrifveriet i dess egentliga bemärkelse snarare aftagit, än tilltagit. Huruvida detta förhållande är att tillskrifva nyssnämnda lag, torde ej vara lätt att afgöra. Deremot kan med fog sägas, att lagen åstadkommit en önskelig enhet och planmessighet med afseende på lösdrifvares behandling.

Det bör omnämnas, att från och med år 1888 Kungl. Södra skånska infanteriregementets öfningar och skolor förlagts från Tvedörra till Refvinge mötesplats.

I likhet med hvad uti tidigare femårsberättelser skett, lemnas uti *tabellen A* redogörelse angående den verksamhet, som utöfvas af *Malmöhus läns förening till stöd för värnlösa och fallna*.

Tab. *A*. *Malmö allmänna understödsförenings verksamhet arbetsåren 1888—1891.*

Arbetsår.	Influtna bidrag.	Upplupna räntor.	Återbetaldt understöd.	Summa inkomster.	Understöd.	Till skolbarns bespisning.	Till nattvårdsbarns beklädnad.	Inköpta inventarier.	Omkostnader.	Summa utgifter.
1888—1889.....	7,653.91	33.69	—	7,687.60	4,891	350	330	51.22	787.28	6,409.50
1889—1890.....	6,584.75	121.18	6	6,711.93	3,549.75	284.42	726.36	18.75	629.69	5,208.97
1890—1891.....	5,090.50	90.06	18.50	5,199.06	4,633.40	205.15	1,427.60	—	537.33	6,803.48

¹⁾ förutom behållning från föregående år.

Tab. *A*. *Malmöhus läns förening till stöd för värnlösa och fallna, åren 1886—1890.*

År.	Antal ledamöter			S k y d d s l i n g a r.								Deraf		Inkomster, i kr.				Utgifter.	Kassa-behållning.			
	Antal hufvuder.	Antal ombud.	Antal ständige.	Genom anvisad vård, tjänst eller arbetsanställning.				Genom beklädnad, arbetsverktyg eller förlag till arbete.				Genom understöd att åsanna ort söka sin utkomst.	Summa.	Återfallit i brott.	Artat sig väl.	Gåfvor.	Leda-möters bidrag.			Räntor.	Summa.	
				Barn under 15 år.	Män.	Qvin-nor.	Män.	Qvin-nor.	Män.	Qvin-nor.	Kronor.						Kronor.					
1886.....	2	103	119	185	—	2	—	—	—	2	—	4	—	4	—	—	247.50	381.27	628.77	305.70	7,957.24	
1887.....	2	103	119	168	—	3	—	5	—	2	—	10	1	9	30	315.50	397.18	742.68	412.10	8,287.82		
1888.....	1	99	116	172	1	—	1	2	—	1	—	5	1	4	—	157.00	367.82	524.82	319.44	8,493.20		
1889.....	—	100	116	152	1	—	—	2	—	3	—	6	—	6	—	265.00	379.14	644.14	457.19	8,680.15		
1890.....	1	99	112	192	1	2	—	—	1	—	1	5	—	5	—	242.00	341.26	583.26	477.27	8,786.14		

Malmö Landskansli och Landskontor den 12 december 1891.

GOTTH. WACHTMEISTER.

H. Cavalli.

Fritz Hallberg.

Tab. 1.

FOLKMÄNGDEN I MALMÖHUS LÄN ÅREN 1886—1890.

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
		Den 31 december, enligt presternas uppgifter.			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år.					
					Hela folkmängden.			Deraf frie från mantals- penningar.		
		Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.
Landsbygden	år 1886	129,780	133,462	263,242	131,194	133,074	264,268	58,384	61,305	119,689
	1887	130,026	133,890	263,916	128,654	132,929	261,583	58,497	61,693	120,190
	1888	129,896	133,587	263,483	129,353	134,048	263,401	58,996	62,289	121,285
	1889	129,779	133,627	263,406	129,075	133,621	262,696	59,018	62,172	121,190
	1890	128,399	132,555	260,954	127,720	132,169	259,889	58,286	61,281	119,567
Malmö stad	år 1886	21,620	23,726	45,346	20,808	23,133	43,941	9,354	9,786	19,140
	1887	21,742	24,038	45,780	21,366	23,598	44,964	9,694	9,986	19,680
	1888	21,956	24,327	46,283	21,395	23,840	45,235	9,912	10,164	20,076
	1889	22,476	25,063	47,539	21,580	24,151	45,731	10,054	10,291	20,345
	1890	22,908	25,596	48,504	22,154	24,870	47,024	10,286	10,565	20,851
Helsingborgs stad	år 1886	7,590	8,570	16,160	7,510	8,489	15,999	3,402	3,408	6,810
	1887	8,074	8,838	16,912	7,973	8,854	16,827	3,642	3,542	7,184
	1888	8,334	9,131	17,465	8,262	9,166	17,428	3,827	3,664	7,491
	1889	8,471	9,119	17,590	8,757	9,571	18,328	4,049	3,884	7,933
	1890	9,861	10,549	20,410	9,692	10,568	20,260	4,436	4,333	8,769
Lunds stad	år 1886	6,326	8,592	14,918	6,403	8,720	15,123	2,737	3,008	5,745
	1887	6,314	8,508	14,822	6,377	8,621	14,998	2,763	2,979	5,742
	1888	6,301	8,458	14,759	6,360	8,582	14,942	2,740	2,997	5,737
	1889	6,287	8,515	14,802	6,401	8,644	15,045	2,757	2,971	5,728
	1890	6,431	8,592	15,023	6,433	8,636	15,069	2,734	2,918	5,652
Landskrona stad	år 1886	5,712	5,927	11,639	5,732	5,966	11,698	2,892	2,752	5,644
	1887	5,744	5,994	11,738	5,777	6,018	11,795	2,923	2,740	5,663
	1888	5,716	6,079	11,795	5,768	6,102	11,870	2,948	2,783	5,731
	1889	5,785	6,156	11,941	5,882	6,212	12,094	2,945	2,794	5,739
	1890	5,915	6,338	12,253	5,956	6,359	12,315	2,985	2,852	5,837
Ystads stad	år 1886	3,639	4,208	7,847	3,539	4,053	7,592	1,760	1,863	3,623
	1887	3,647	4,257	7,904	3,636	4,211	7,847	1,789	1,912	3,701
	1888	3,701	4,288	7,989	3,651	4,250	7,901	1,920	2,033	3,953
	1889	3,770	4,370	8,140	3,706	4,284	7,990	1,967	2,122	4,089
	1890	3,819	4,416	8,235	3,777	4,368	8,145	1,988	2,148	4,136
Trelleborgs stad	år 1886	1,079	1,236	2,315	1,058	1,191	2,249	423	450	873
	1887	1,097	1,275	2,372	1,086	1,223	2,309	432	461	893
	1888	1,131	1,310	2,441	1,100	1,252	2,352	428	474	902
	1889	1,102	1,266	2,368	1,139	1,292	2,431	450	482	932
	1890	1,120	1,240	2,360	1,109	1,251	2,360	443	459	902
Skånör med Falsterbo	år 1886	548	557	1,105	534	531	1,065	230	191	421
	1887	550	549	1,099	543	545	1,088	235	200	435
	1888	544	558	1,102	547	553	1,100	237	212	449
	1889	540	548	1,088	543	560	1,203	238	222	460
	1890	531	547	1,078	536	543	1,079	229	210	439
Hela länet	år 1886	176,294	186,278	362,572	176,778	185,157	361,935	79,182	82,763	161,945
	1887	177,194	187,849	365,043	175,412	185,999	361,411	79,975	83,513	163,488
	1888	177,579	187,738	365,317	176,436	187,793	364,229	81,008	84,616	165,624
	1889	178,210	188,664	366,874	177,183	188,335	365,518	81,478	84,938	166,416
	1890	178,984	189,833	368,817	177,377	188,764	366,141	81,387	84,766	166,153

Tab. 2.

ALLMÄNNA VÄGAR OCH SKJUTSNING I MALMÖHUS LÄN ÅREN 1886—1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Särskilda slag af vägar.	Längd af hvarje vägs lag vid 1890 års slut.	Deraf under åren 1886—1890		Kostnad för under åren 1886—1890				Längd af indelade, med skjutsanstalter för sedda vägar vid 1890 års slut.	Skjutsanstalter (vid 1890 års slut)			
		fulländade och afsy- nade nya vägar.	omlagda eller be- tydligt för- bättrade väg- sträckor.	fulländade nya vägar.		omlagda eller betyd- ligt förbättrade väg- sträckor.			med entreprenad.		utan entrepre- nad.	
				Af stats- medel.	Af lands- tingets ell. kommu- ners medel.	Af stats- medel.	Af lands- tingets ell. kommu- ners medel.		Gästgif- verier.	Skjuts- stationer.		
	Nymil.	Nymil.	Nymil.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Nymil.	Antal.	Antal.	Antal.	
Å landsbygden:												
Allmänna landsvägar	82'9075	—	—	—	—	—	—	78'6075	24	6	—	
Häradsvägar.....	47'9021	—	0'012	—	—	—	444	—	—	—	—	
Sockenvägar.....	174'4397	—	—	—	—	—	—	4'4	—	1	—	
I städerna	7'06865	0'49	0'582	23,840	34,578	5,000	25,851	2'33	5	2	—	
Summa	312'31795	0'49	0'594	23,840	34,578	5,000	26,295	85'2375	29	9	—	
<i>Skjutslegan per nymil utgick vid 1890 års slut med:</i>												
3'27 Kr.	} vilket är öfver maximilegan enl. § 26 i kungl. förordn. den 31 maj 1878.....	}	}	}	}	}	}	}	}	}	}	
2'62												
2'27												
1'70	} vilket är maximilega med entreprenadbidrag.....	}	}	}	}	}	}	}	}	}	}	
												hvilket är maximilega utan entreprenadbidrag .....
1'31	} vilket är under maximilega	}	}	}	}	}	}	}	}	}	}	
0'29												
									Summa (skjutsanstalter)	29	9	—
									I kungs- och krono- skjuts.	Vid gäst- gifverier med en- treprenad.	Vid skjuts- stationer med entre- prenad.	Vid skjuts- anstalter utan entre- prenad.
Antal utgångna hästar under år 1886									198	8,402	1,456	—
, , , , , 1887									190	8,004	1,215	—
, , , , , 1888									281	8,124	1,446	—
, , , , , 1889									311	8,574	1,243	—
, , , , , 1890									194	8,962	1,423	—
Summa (hästar)									1,174	42,066	6,783	—

Tab. 3.

HEMMAN OCH LÄGENHETER SAMT STADSJORDAR M. M. I MALMÖHUS LÄN, ÅR 1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
I. Landsbygden.	Hemman och lägenheter upptagna i jordeboken.			Antal brukningsdelar.	Antal lägenheter, verk och inrättningar utom de i jordeboken särskildt upptagna (i kol. 2-4).					Taxeringsvärdet (i kronor)	
	Antal.	Mantal.			Jordtorp.	Ryttare-, soldat- och båtsmanstorp.	Backstugor.	Verk och inrättningar.	Hus i köpingar, villor m. m.	å jordbruksfastighet.	å annan fastighet.
		Oförmedlade.	Nuvarande.								
A. Kronoegendomar.											
1) Under allmän disposition.											
a) Kungs- och kungsladugårdar samt säterier	9	—	43 325	14	30	—	—	3	1	2,500,500	117,500
b) Boställen: hemman	351	—	206 592	400	191	—	74	4	12	11,212,000	142,200
d:o lägenheter	104	—	—	99	—	—	6	1	—	411,400	41,800
c) Hemman	433	—	206 164	440	338	—	69	4	21	12,670,200	140,400
Nybyggen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Jordlägenheter	737	—	—	565	79	—	23	1	—	1,140,600	1,006,400
e) Fiskerier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
f) Verk och inrättningar	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,200
2) Under enskild disposition.											
a) Säterier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Hemman	1	—	5 281	186	—	—	—	2	—	379,900	3,000
Nybyggen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Jordlägenheter	330	—	—	512	103	—	10	1	—	261,900	216,300
d) Fiskerier	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,300
e) Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Skatteegendomar.											
a) Boställen: hemman	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d:o lägenheter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Säterier	7	—	26 750	39	—	—	1	9	18	2,370,300	97,500
c) Hemman	3,792	—	1,627 573	15,420	5,147	—	2,489	441	711	133,756,600	14,048,700
d) Jordlägenheter	950	—	—	1,878	1,475	21	18	21	150	2,732,400	3,502,600
e) Fiskerier	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,900
f) Verk och inrättningar	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,900
C. Frälseegendomar.											
a) Boställen: hemman	7	—	3 375	7	2	—	—	—	—	140,300	2,700
d:o lägenheter	2	—	—	2	—	—	—	—	—	6,200	—
b) Säterier och ladugårdar	104	—	313 523	279	194	—	32	40	101	19,806,300	309,300
c) Rå- och rörs(insockne)hemman	2,124	—	877 227	4,355	998	—	83	118	274	55,283,100	1,888,200
d) Hemman (utsockne)	1,626	—	773 793	5,374	820	—	120	127	482	50,628,100	2,822,100
e) Jordlägenheter	841	—	—	842	813	75	4	11	—	3 173,400	1,654,800
f) Fiskerier	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200
g) Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
D. Andra fastigheter (som ej inräknats härofvän).											
Kyrkor och andra offentliga byggnader	—	—	—	—	—	—	—	—	1,299	—	7,792,500
Frälseräntor	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	4,200
Summa	11,444	—	4,093 603	30,412	10,190	96	2,029	783	3,072	296,473,200	33,823,700
Deraf fri från bevilling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,570,700	8,994,900
II. Städerna.											
Malmö	140	—	—	760	2,049	268	2,093	47	47	2,438,600	54,615,700
Landskrona	57	—	2 000	302	800	499	835	24	42	1,485,700	12,554,300
Helsingborg	166	—	—	27	975	89	1,050	22	17	731,000	26,482,000
Ystad	33	—	—	393	888	135	804	16	31	618,200	7,893,600
Lund	42	—	35 817	505	905	25	1,072	37	44	1,541,100	19,769,300
Skånör med Falsterbo	32	—	—	1,700	239	54	236	—	6	253,500	761,100
Trelleborg	22	—	—	—	408	80	398	4	5	—	3,693,500
Summa	492	—	37 817	3,687	6,264	1,150	6,483	150	192	7,068,100	125,769,300
Deraf fri från bevilling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	299,700	13,700,400
Hela antalet nybygda boningshus 1886—1890.				Antal ländrier, jordlotter eller andra brukningsdelar.	Tomter.		Befintliga boningshus 1890.	Verk och inrättningar.	Kyrkor o. andra offentliga byggnader.	Taxeringsvärdet (i kronor)	
					Bebygda.	Obebygda.				å jordar.	å hus och tomter.

Grefve Karl Trolle-Bonde.....	Trolleholm.....	Gessie.	—	—	—	1	—	—	32,000	—	—	—	
		Örja.	—	—	—	1	—	—	55,700	—	—	—	
		Ask.	—	—	—	1 063	5	—	116,600	—	—	—	
		Billinge.	—	—	—	2 917	5	—	462,500	—	—	—	
		Bosarp.	—	—	—	2 594	12	—	431,700	—	—	—	
		Konga.	—	—	—	1 125	2	—	88,000	—	—	—	
		Norra Skreflinge.	—	—	—	—	—	2	18,600	15,000	—	—	
		Stehag.	—	—	—	2 542	—	—	98,000	—	—	—	
		Torrlösa.	—	—	24 177	—	64	3	2,320,600	28,500	—	3,667,200	
Friherre Nils Gyllenstierna.....	Krapperup.....	Brunnby.	—	—	19 875	0 958	22	1	1,161,400	12,500	—	—	
		Väsby.	—	—	—	2 521	—	—	204,000	—	—	—	
		Farhult.	—	—	—	3 375	5	—	186,600	—	—	—	
		Jonstorp.	—	—	—	7 375	8	—	517,900	—	—	—	
		Flenninge.	—	—	—	0 375	1	—	37,000	—	—	—	
		Välinge.	—	—	—	1 333	7	—	306,000	—	—	—	
		Kattarp.	—	—	—	1 500	—	—	90,000	—	—	—	
		Qvistofta.	—	—	—	1 750	—	—	83,900	—	—	—	
		Helsingborgs lf.	—	—	—	0 250	11	1	22,000	4,400	—	—	
		Råhus.	—	—	—	0 500	—	—	19,900	—	—	—	
		Bärslöf.	—	—	—	0 500	1	—	46,000	—	—	—	
		Fjärestad.	—	—	—	0 667	—	—	37,000	—	—	—	
		Allerum.	—	—	—	0 500	41 479	2	40,000	—	—	2,768,600	
Grefve W. Hamiltons sterbhusdelegare	Barsebäck.....	Barsebäck.	—	—	26 500	—	21	4	1,011,600	7,900	—	—	
		Hofterup.	—	—	2 812	4 125	4	—	313,900	—	—	—	
		Vestra Karleby.	—	—	—	0 333	33 770	1	18,000	6,000	—	1,357,400	
Brukspatron Th. Ankarcrona.....	Boserup.....	Risekatslösa.	—	—	11 500	—	17	1	698,900	2,300	—	—	
		Häslunda.	—	—	—	5	7	—	432,100	—	—	—	
		Bärslöf.	—	—	—	0 750	—	—	24,000	—	—	—	
		Frillestad.	—	—	—	2 125	1	—	143,500	—	—	—	
		Ekby.	—	—	—	2 125	21 500	6	143,000	—	—	1,443,800	
Grefve Tom Piper.....	Högestad.....	Högestad.	—	—	13 750	—	1	1	699,600	29,000	—	—	
		Bromma.	—	—	—	4 250	—	—	246,900	—	—	—	
		Baldringe.	—	0 063	15 250	—	3	1	876,400	1,000	—	—	
		Borrie.	—	—	—	4 188	—	—	302,300	—	—	—	
		Rödinge.	—	—	—	2 944	2	—	189,100	—	—	—	
		Ramsåsa.	—	—	—	0 813	41 258	—	70,800	—	—	2,415,100	
Ryttmästaren grefve G. Ruuth.....	Ruuthsbo.....	Bjeresjö.	—	—	6 750	—	6 750	2	541,900	15,000	—	556,900	
		Summa	—	26 418	303 387	156 046	485 851	369	42	31,733,900	282,300	—	32,016,200

Tab. 5.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I MALMÖHUS LÄN ÅR 1890.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. M a n t a l.				8. Summa.	9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. F r ä l s e.					11. å jord- bruks- fastighet.	12. å annan fastighet.	13. å frälse- ränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Höganäs stenkolsbolag	Hultabo n:r 2 och 3, Tjörrod n:r 3, Plöninge n:r 8, Steglinge n:r 1, Höganäs n:r 2 och 35, Södra Sandflyget 2 och Norra d:o 2 gatuhus.	Höganäs.	—	1 437	—	—	—	4	130,400	748,100	—		
Väsby missionsaktiebolag	Väsby n:r 16	Väsby.	—	0 531	—	—	1 968	1	47,000	700	—	926,200	
Brunnby missionsaktiebolag	Smedstorp n:r 8	Brunnby.	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	3,000	
Vikens handelsförening	Viken n:r 60	Viken.	—	—	—	—	—	1	—	5,800	—	5,800	
Vallåkra stenkolsaktiebolag	Skinneholm n:r 23 m. m.	Södra Vram.	—	0 125	—	—	0 125	1	10,500	211,300	—	221,800	
Kroppps stenkolsaktiebolag	Bjuf n:r 7 och 10	Bjuf.	—	0 458	—	—	0 458	1	42,000	200,000	—	242,000	
Påarps mejeriaktiebolag	Påarp n:r 1	Välluf.	—	—	—	—	—	1	—	10,500	—	10,500	
Skromberga stenkols- och lerindustriaktiebolag	Skrämberga n:r 1	Ekby.	—	—	—	0 059	0 059	1	30,000	250,000	—	280,000	
Helsingborgs sodafabriks aktiebolag	Pålstorp n:r 4	Råhus.	—	—	—	—	—	1	—	16,000	—	16,000	
Norra Möinge mejeriaktiebolag	—	Asmundtorp.	—	—	—	—	—	1	—	12,000	—	12,000	
Skånska sockerfabriksaktiebolaget	—	Herslöf. Säby. Örja.	—	2 118 0 625 2 125	— 6 250 —	— — 2 061	— — —	— 2 —	200,000 592,100 305,700	— 362,900 —	— — —	— — —	
Eslöfs tegelbruks aktiebolag	—	Landskrona.	—	—	—	—	13 179	1	6,000	759,000	—	2,225,700	
Bränneriaktiebolaget i Stockholm	—	Näs.	—	0 049	—	—	0 049	1	6,900	20,000	—	26,900	
Jordberga sockerfabriks aktiebolag	Lilla Jordberga n:r 1 och 4	Vestra Sallerup.	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	3,000	
Åkersbergs aktiebolag	Åkersberg	Kellstorp.	—	—	0 359	—	0 359	—	18,000	—	—	18,000	
Lunds sockerfabriks aktiebolag	Brågarp n:r 1	Hör.	—	0 307	1 021	0 588	1 916	1	100,000	6,000	—	106,000	
Skånska cementaktiebolaget	Nefvishög n:r 1	Brågarp. Nefvishög.	—	0 328 0 063	— —	— —	0 391	—	37,400 6,400	456,000 —	— —	499,800	
Lomma handels- och bageriaktiebolag	Brohus n:r 1	Lomma.	—	—	—	0 240	—	1	53,200	680,000	—	733,200	
Aktiebolaget Lomma tegelfabrik	Hus å vestra hamnområdet. D:o d:o	Malmö. D:o.	—	—	—	—	0 240	1	—	6,000 20,000	— —	759,200	
Staffanstorps handels- och bageriaktiebolag	Brohus n:r 1	Lomma.	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	5,000	
Hvilsaus mejeriaktiebolag	Lomma n:r 10	D:o.	—	0 225	—	—	0 225	1	61,300	130,000	—	191,300	
Malmö yllefabriks aktiebolag	Stanstorp n:r 1	Nefvishög.	—	0 00002	—	—	0 00002	1	?	8,000	—	8,000	
	Kabbarp n:r 8	Tottarp.	—	0 002	—	—	0 002	1	100	1,400	—	1,500	
	Lackalänga n:r 13 och 14 N:r 1, 1 A, 3—4 i qv. n:r 64	Lackalänga. Malmö.	—	—	—	—	—	3 1	— —	120,000 800,000	— —	920,000	

Malmö sockerfabriks aktiebolag.....	Arlöf n:r 8, 9 och 10..... Hus och jord i Spillepengs- marken.....	Burlöf. Malmö.	—	0 250	—	1 707	1	4	128,000	289,200	—	
Malmö franska ångvarns aktiebolag.	N:r 4 och 4 A i qv. n:r 9..	D:o.	—	—	—	—	1 957	1	—	13,000	—	430,200
Per Fricks fabrikers aktiebolag.....	N:r 2, 3 B, 5 o. 6 i qv. n:r 10	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	158,600	—	158,600
Aktiebolaget Ebeneser.....	N:r 19 B i qv. n:r 13.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	14,000	—	14,000
Malmö verldsgoodtemplars byggnads- aktiebolag.....	N:r 6 A i qv. n:r 23.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	25,000	—	25,000
Hallins tobaksfabriks aktiebolag.....	N:r 12 i qv. n:r 32.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	60,000	—	60,000
F. H. Kockums tobaksfabriks aktie- bolag.....	N:r 1 A—C o. 1 F i qv. n:r 40	D:o.	—	—	—	—	—	1	17,200	373,000	—	390,200
Fastighetsaktiebolaget Svanen.....	N:r 1 i qv. n:r 43.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	7,500	373,000	—	380,500
Förlagsaktiebolaget i Malmö.....	N:r 3 i qv. n:r 45.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	3,600	166,000	—	169,600
Malmö ridhusaktiebolag.....	N:r 11—13 i qv. n:r 46 ..	D:o.	—	—	—	—	—	1	4,600	87,500	—	92,100
Skånska litografiska aktiebolaget.....	N:r 5—6 i qv. n:r 52.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	3,800	115,000	—	118,800
Aktiebolaget Malmö högre läroverk för flickor.....	N:r 21 B i qv. n:r 58.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	95,000	—	95,000
Manufakturaktiebolaget i Malmö.....	N:r 4—5 i qv. n:r 63..... Hus å vestra hamnområdet.	D:o. D:o.	—	—	—	—	—	1 1	—	377,000 24,000	—	401,000
Malmö teateraktiebolag.....	N:r 5 A' i qv. n:r 65.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	165,000	—	165,000
Skånska inteckningsaktiebolaget i Malmö.....	N:r 1 A' o. 1 A'' i qv. n:r 69	D:o.	—	—	—	—	—	1	1,200	212,000	—	213,200
Malmö oljeslageriaktiebolag.....	N:r 2 A o. 2 C i qv. n:r 69	D:o.	—	—	—	—	—	1	2,000	81,000	—	83,000
Malmö bomullsväveriaktiebolag.....	N:r 1 i qv. n:r 70.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	2,000	130,000	—	132,000
Svenska tändsticksfabriksaktiebolaget.	N:r 3 i qv. n:r 10.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	120,000	—	120,000
Mattssonska bryggeriaktiebolaget.....	Villan »Höja»..... N:r 103—105 i Kirsebergs- staden.....	D:o. D:o.	—	—	—	—	—	1 1	—	18,000 210,000	—	228,000
Aktiebolaget Goodtemplarlogerna F. H. Kockum m. fl.....	N:r 4 i qv. n:r 3.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	75,000	—	75,000
Bostadsaktiebolaget Fridhem.....	N:r 17 E i qv. n:r 10.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	52,000	—	52,000
Aktiebolaget Betel.....	N:r 1 i qv. n:r 12.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	76,000	—	76,000
Kockums mekaniska verkstads aktie- bolag.....	N:r 8 i qv. n:r 22..... N:r 2 i qv. n:r 23..... Förstadsegendomen Mariedal Fabrik å vestra hamnområdet	D:o. D:o. D:o. D:o.	—	—	—	—	—	1 1 1 1	—	575,000 40,000 55,000 200,000	—	870,000
Malmö arbetares bostadsförenings aktiebolag.....	N:r 1, 12 o. 13 i qv. n:r 24	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	166,000	—	166,000
Carl Lunds fabrikers aktiebolag.....	N:r 8—11 i qv. n:r 33.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	156,000	—	156,000
Malmö choklad- och konfektfabriks aktiebolag.....	N:r 5 i qv. n:r 38.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	100,000	—	100,000
Malmö bryggeriaktiebolag.....	Andraaelund med Almbacken	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	150,000	—	150,000
Bostadsaktiebolaget Prins Carl.....	N:r 4 i qv. n:r 8.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	32,000	—	32,000
Malmö spårvägsaktiebolag.....	Hus i Magistratsvången.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	8,000	—	8,000
Stockholms superfosfatfabriks aktie- bolag.....	Hus å vestra hamnområdet.	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	3,500	—	3,500
Göteborgs ångbageriaktiebolag.....	Fabrik å d:o	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	315,000	—	315,000
Sydsvenska ångfartygsaktiebolaget.....	N:r 20 och 21 i qv. n:r 7..	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	35,000	—	35,000
Malmö badhusaktiebolag.....	N:r 24 i qv. n:r 8.....	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	70,000	—	70,000

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I MALMÖHUS LÄN ÅR 1890.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och in- rättningar (fastigheter i städer).	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. Frälse.		8. Summa.			11. Å jord- bruks- fastighet.	12. Å annan fastighet.	13. Å frälse- ränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Helsingborgs ångbryggeriaktiebolag ...	Hus i qv. Amerika	Helsingborg.	—	—	—	—	—	—	1	—	102,200	—	102,200
Helsingborgs tomtaktiebolag	D:o i qv. Argus, Pluto, Pål- sjöfarm	D:o.	—	—	—	—	—	—	3	—	187,200	—	187,200
Byggnadsaktiebolaget Kärnan	D:o i qv. Högvakten	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	32,900	—	32,900
Byggnadsaktiebolaget Högvakten	D:o i d:o	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	210,000	—	210,000
Skånska superfosfat- och svafvelsyre- fabriksaktiebolaget	D:o i qv. Kolonien	D:o.	—	—	—	—	—	—	2	—	419,900	—	419,900
A. H. Rhödins maltfabriks aktiebolag	D:o i qv. Kärnan	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	99,000	—	99,000
Skåne—Hallands jernvägs aktiebolag.	Landeriet Lugnet	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	42,800	—	42,800
Helsingborgs ångtegelbruks aktiebolag	Tegelbruket	D:o.	—	—	—	—	—	1	1	16,000	475,300	—	491,300
Aktiebolaget Baby	Hus i qv. Långvinkeln	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	9,500	—	9,500
Verldsgoodtemplarordens byggnadsak- tiebolag	D:o i qv. Qvarnen	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	118,400	—	118,400
Jern- och lerkärlsfabriksaktiebolaget..	D:o i qv. Ruuth m. fl.	D:o.	—	—	—	—	—	—	2	—	558,700	—	558,700
Helsingborgs missionshus aktiebolag ..	D:o i qv. Ruuth	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	63,200	—	63,200
Helsingborgs ångqvarns aktiebolag	D:o i qv. Vulkan	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	495,000	—	495,000
Varfsaktiebolaget	Hamntomter	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	10,000	—	10,000
Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägs aktiebolag	Hus i qv. Bangården	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	126,000	—	126,000
Helsingborgs pressjästfabriks aktiebolag	Farm n:r 70 K	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	42,000	—	42,000
Helsingborgs ridhusaktiebolag	Hus i qv. Kullen	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	36,000	—	36,000
Helsingborgs varmbadhus aktiebolag ..	D:o i qv. Najaden	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	65,000	—	65,000
Helsingborgs träförädlingsaktiebolag ..	Hamntomter	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	73,200	—	73,200
Arbetareringens aktiebolag	Fastigheten n:r 185 A	Lund.	—	—	—	—	—	—	1	—	23,500	—	23,500
Lunds ridhusaktiebolag	D:o n:r 210 C	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	25,800	—	25,800
Aktiebolaget för trädgårds- och park- anläggning i Lund	D:o n:r 241 o. 242	D:o.	—	—	—	—	—	2	1	2,800	48,600	—	51,400
Lund—Trelleborgs jernvägs aktiebolag	D:o n:r 334 B	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	6,500	—	6,500
Kemisk-tekniska fabriksaktiebolaget ...	D:o n:r 374 B'	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	22,500	—	22,500
Lunds badhus aktiebolag	Skultelyckan n:r 1	D:o.	—	—	—	—	—	1	1	800	30,500	—	31,300
Aktiebolaget Goodtemplarlogerna Lun- dagård m. fl.	Fastigheten n:r 148 A	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	29,500	—	29,500
Lund—Kefinge jernvägs aktiebolag ...	Jord inom Spoletorp	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	24,800	—	—	24,800
Berlingaka boktryckeri- och stilgjuteri- aktiebolaget	Fastigheten n:r 305—307 ...	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	70,800	—	70,800
Lunds bryggeriaktiebolag	D:o n:r 373 samt Mölle- vången n:r 1 och 2	D:o.	—	—	—	—	—	1	1	1,500	164,800	—	166,300
Aktiebolaget Sockerraffinaderiet Öre- sund	D:o litt. A, Cc och Dd inom Spoletorp	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	34,300	—	34,300

Landskrona skeppsvarfs aktiebolag	Qv. Tången n:r 1—6	Landskrona.	—	—	—	—	—	6	—	16,000	—	16,000
Landskrona franska ångvarns aktiebolag	Qv. Svanen n:r 3—6	D:o.	—	—	—	—	—	4	—	105,600	—	105,600
Varmbadhusaktiebolaget	Qv. Gamla bryggan n:r 5	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	32,800	—	32,800
Landskrona gjuteriaktiebolag	Qv. Skålen n:r 7—15	D:o.	—	—	—	—	—	9	—	144,000	—	144,000
Landskrona bryggeriaktiebolag	Qv. Nimrod n:r 4, 5 och 6	D:o.	—	—	—	—	—	3	—	88,400	—	88,400
Landskrona konstgödningsfabriks aktiebolag	—	D:o.	—	—	—	—	—	1	—	100,000	—	100,000
Trelleborgs sockerfabriks aktiebolag	Qv. Trekanten, Gåsen, Gröningen och Pilen	Trelleborg.	—	—	—	—	—	1	—	465,000	—	465,000
Cikoriefabriksaktiebolaget	Qv. Zefyr n:r 251—252	Ystad.	—	—	—	—	—	1	1	900	67,600	68,500
Ystads tobaksfabriks intressenters aktiebolag	Qv. Gunilla n:r 318	D:o.	—	—	—	—	—	1	1	900	31,700	32,600
Aktiebolaget Ystads nya tobaksfabrik	Qv. Apollo n:r 492	D:o.	—	—	—	—	—	1	1	900	30,000	30,900
Ystads varfsaktiebolag	Qv. Daniel n:r 514	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	5,200	5,200
Ystad—Eslöfs jernvägs aktiebolag	Qv. Emil n:r 521	D:o.	—	—	—	—	—	2	—	2,900	—	2,900
Aktiebolaget Ystads franska ångvarn	Ångvarnen	D:o.	—	—	—	—	—	5	1	6,600	77,000	83,600
Ystads gjuteri och mekaniska verkstads aktiebolag	Gjuteriet	D:o.	—	—	—	—	—	1	1	1,800	175,000	176,800
Ystads arbetareförenings byggnadsaktiebolag	Arbetareföreningen	D:o.	—	—	—	—	—	—	1	—	20,000	20,000
		Summa	—	8'64302	7'680	4'655	20'92802	32	164	1,876,800	15,183,400	17,060,200

Tab. 6.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAGTERS UNDERSÅTAR, I MALMÖHUS LÄN ÅR 1890.

1. Främmande magtens och undersåtens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Soken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar.	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. F r ä l s e.		8. Summa.			11. å jordbruksfastighet.	12. å annan fastighet.	13. å frälseränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
<i>Norsk undersåte:</i>													
Mjølaren H. G. Jensen	N:r 2 i qv. n:r 71, Äpplet.	Malmö.	—	—	—	—	—	—	1	—	8,000	—	8,000
<i>Danske undersåtar:</i>													
P. Jensen	Höganäs n:r 1	Väsby.	—	—	—	—	—	—	1	—	4,300	—	—
J. Middelboe	Flundrup n:r 1 och 5	Brunnby.	—	0'219	—	—	—	—	—	16,600	—	—	—
Peder Pedersen Rasmussen	Ödåkra n:r 1	Flenninge.	—	0'156	—	—	—	—	—	15,600	—	—	—
Edvard G. P. Hansens enka	Vestraby ½ af egendomen Thursköp d:o	Vålänge. Kattarp.	—	—	—	2'500	0'192	—	—	247,500 35,600	—	—	—
Hans Nielsen Hansen	Möllarp n:r 1	D:o.	—	—	—	0'083	—	—	—	5,000	—	—	—
Niels Vinde Kjellerup	Dompång n:r 1	Allerun.	—	0'141	—	—	—	—	—	15,800	—	—	—
Paul Christian Larsen	Skoghuss n:r 1	D:o.	—	0'126	—	—	—	—	—	16,000	—	—	—
Jens Hansen Lund, Gammeltofte	Hesslunda n:r 11	Häslunda.	—	—	—	0'792	—	—	—	72,600	—	—	—

Tab. 6. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAGTERS UNDERSÅTAR, I MALMÖHUS LÄN ÅR 1890.

1. Främmande magtens och undersåtens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ångar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar.	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	Frälse.		Summa.			å jordbruksfastighet.	å annan fastighet.	å frälseränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
C. A. Leth	Tjutegården och Ormastorp n:r 12—15	Ottarp.	—	—	1 813	—	—	—	—	131,200	—	—	—
	Elistorp n:r 1, 2, 8 och 9	Ekby.	—	—	—	1 937	—	—	—	100,000	—	—	—
Enkefru W. Hejse	Rya n:r 1, 2 o. 3, Katslösa n:r 2 och 3 samt Sommarkärrossen	Qvistofta.	—	—	—	2 257	1	1	158,600	28,000	—	—	—
	Örby n:r 14	Råhus.	—	—	—	0 313	—	—	20,400	—	—	—	—
Jens Hansen Nielsen	Örby n:r 14 och 15	D:o.	—	—	—	0 106	—	—	25,900	—	—	—	—
C. T. Rothman	Köpinge n:r 4 och 7, Pålstorp n:r 4 och 6	D:o.	—	0 624	—	—	—	1	51,000	160,000	—	—	—
	Vestra Ramlösa n:r 2	Helsingborgs lf.	—	0 219	—	—	—	1	15,000	6,200	—	—	—
Mickel Rasmussen Christensen	Ekeby n:r 13	Ekby.	—	0 058	—	—	—	—	6,900	—	—	—	—
M. Brandh	Gyhult n:r 1	Helsingborgs lf.	—	0 500	—	—	—	—	72,000	—	—	—	—
N. E. Serman	Påarp n:r 1	Välluf.	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	—	—
J. C. Muchardh	Pålstorp n:r 4	Råhus.	—	0 005	—	—	—	1	1,500	10,000	—	—	—
Löjtnant Johannes Hage	—	Asmundtorp.	—	0 250	—	—	—	—	30,000	—	—	—	—
	—	Sireköpinge.	—	—	7 281	—	—	9	746,500	12,500	—	—	—
	—	Ekby.	—	—	0 066	—	—	—	2,000	—	—	—	—
G. Köhler m. fl.	—	S:t. Ibb.	—	0 469	—	—	—	—	21,900	150,000	—	—	—
Grosshandlare S. T. W. H. Seidelin	—	Norra Svalöf.	—	0 109	0 375	0 576	—	—	265,600	—	—	—	—
Johannes Mackeprang	—	Ask.	—	0 750	—	—	—	1	40,500	2,600	—	—	—
	—	Röstånga.	—	0 437	—	—	—	—	28,800	—	—	—	—
P. G. N. Korch och K. U. Korch	—	Saxtorp.	—	0 750	—	0 139	—	—	110,000	—	—	—	—
J. Hansens arvingar	Kadesjö	Katslösa.	—	—	—	1 563	—	—	176,700	—	—	—	—
	—	Villie.	—	—	—	0 685	—	10	108,300	—	—	—	—
O. Christophersen	Folkestorp n:r 3	Hedeskoga.	—	0 976	—	—	—	—	6,100	15,000	—	—	—
W. von Haffner	Brodda	Slimminge.	—	—	3 500	—	—	4	259,700	—	—	—	—
Morten Jensen	Örsjö n:r 15	Örsjö.	—	0 083	—	—	—	—	7,200	—	—	—	—
G. Hansen	Hörtegård	{ Östra } { Vemmenhög. }	—	—	3 140	—	—	—	104,800	—	—	—	—
Lorensen, Godvar och Höphner	Lönshult	Hammarlunda.	—	—	0 609	—	—	—	103,000	—	—	—	—
Lars Chr. Larsen	Blentarp n:r 10, 11 och 14	Blentarp.	—	—	1 170	—	—	—	53,500	—	—	—	—
Jens Jörgensen	Klasaröd n:r 1 och 2	D:o.	—	—	1	—	—	—	42,800	—	—	—	—
J. F. Scavenius	Brohus n:r 1	Lomma.	—	—	—	0 004	—	—	6,100	—	—	—	—
S. S. Sörensen	Stora Mölleberga n:r 15	Mölleberga.	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	—	—
Markus Petersen Lassen	Kabbarp n:r 3	Tottarp.	—	0 250	—	—	—	—	14,100	—	—	—	—
Lars Henrik Pedersen	Tottarp n:r 5	D:o.	—	0 125	—	—	—	—	12,500	—	—	—	—
Handlanden J. A. Neiiendam	N:r 6 i qv. n:r 40 Frans Suell	Malmö.	—	—	—	—	—	1	800	32,000	—	—	—
Handlanden F. C. C. Pasberg	N:r 18 a och 19 i qv. n:r 48 Claus Mortensen	D:o.	—	—	—	—	—	1	400	10,000	—	—	—
Fabrikör P. Sarpetti	N:r 20 i qv. n:r 54 Drufvan	D:o.	—	—	—	—	—	1	2,000	18,000	—	—	—
Handlanden Niels Nielsen	N:r 8 i qv. n:r 34 Vesslan	D:o.	—	—	—	—	—	—	—	32,000	—	—	—
Handlanden Philip W. Heyman	N:r 26 i qv. n:r 36 Korpen	D:o.	—	—	—	—	—	—	—	50,000	—	—	—
Handlandena I. A. Lövingren och J. H. Fichtenburg	Förstadsegendomen Jemtland	D:o.	—	—	—	—	—	—	—	23,000	—	—	—
Fabrikör G. A. Lund	Hus å vestra hamnområdet.	D:o.	—	—	—	—	—	—	—	4,000	—	—	—

Fabrikör Ferd. Jensen	Hus å östra hamnområdet .	Malmö.	—	—	—	—	—	1	—	2,500	—	—
Det forenede Dampskibsselskab i Köpen- hamn	N:r 22 och 23 å d:o .	Do.	—	—	—	—	—	1	—	55,000	—	—
N. Lackman jemte J. Lackman ¹⁾	Ystads sockerraffinaderi.....	Ystad.	—	—	—	—	36 297	1	1	3,600	310,000	4,089,200
<i>Tyske undersåtar:</i>												
Th. Lüsck.....	Flenninge n:r 19	Flenninge.	—	—	—	—	—	—	1	—	6,000	—
F. K. H. Hinsch.....	—	Herslöf.	—	0 167	—	—	—	—	—	37,100	—	—
Enkefru Ellen Klehn.....	N:r 7 i qv. n:r 55 Diana...	Malmö.	—	—	—	—	—	—	1	—	5,500	—
H. W. Pfahler.....	Ystads svinslagteri	Ystad.	—	—	—	—	0 167	—	1	—	50,000	98,600
<i>Engelsk undersåte:</i>												
Enkefru Ellen Loynds	N:r 18 i qv. n:r 18	Malmö.	—	—	—	—	—	—	1	—	21,000	—
	N:r 1 i qv. n:r 21	Do.	—	—	—	—	—	—	1	—	9,000	—
	N:r 1 i qv. n:r 4.....	Do.	—	—	—	—	—	—	1	—	9,000	39,000
<i>Fransk undersåte:</i>												
Josef Simon.....	Tjörred n:r 4	Väsby.	—	—	—	—	—	—	1	—	4,000	4,000
<i>Schweiziske undersåtar:</i>												
Fabriksbolaget Bröderna Cloetta	N:r 21 A ² , B, C och D i qv. n:r 58	Malmö.	—	—	—	—	—	—	1	1	800	105,000
Fabrikören N. Cloetta.....	N:r 16 A och 17 A i qv. n:r 6 Hus i Magistratsvången	Do. Do.	—	—	—	—	—	—	1 1	—	5,500 190,000	301,300
<i>Amerikanske undersåtar:</i>												
Handlanden N. J. Rosenström uti New- Orleans i N. Amerika.....	Hus och tomt n:r 11 o. 50 Jord.....	Skånör. Do.	—	—	—	—	—	—	1	2	—	12,700
Handlanden Peter Rosenström i d:o d:o ..	Hus och tomt n:r 87..... Jord.....	Do. Do.	—	—	—	—	—	—	1 1	11,800 7,900	10,000	42,400
Summa			—	6 418	18 904	11 147	36 464	32	37	3,211,700	1,370,800	4,582,500

¹⁾ Den senare sedan år 1890 svensk medborgare.

Tab. 7.

BRANDFÖRSÄKRINGSINRÄTTNINGARNES VERKSAMHET, I MALMÖHUS LÄN ÅREN 1886—1890.

1. Inrättningens namn och verksamhetsområde.	2. År då verksamheten började.	3. Inflyttna försäkringsavgifter (eller utdebiterade). 1886—1890.	4. Öfriga inkomster. 1886—1890.	5. Utbetalda brandskadeersättningar. 1886—1890.	6. Afsättningar till fonder. 1886—1890.	7. Öfriga utgifter. 1886—1890.	8. Befintliga fonder eller tillgångar vid slutet af år 1890.	9. Försäkringsbelopp		11. Utdebiteringsgrund.					12. Eldsvådor för hvilka under 1886—1890 utbetalts ersättning endast för både fast eller lös egendom.		13. Anmärkningar.									
								teknadt under loppet af år 1890.	qvarstående vid slutet af år 1890.	Utdebiterade öre för hvarje 100 Kr. ansvarsbelopp.					Antal.	Antal.										
										1886.	1887.	1888.	1889.	1890.												
Brand- och lifförsäkringsaktiebolaget Skåne, hvars verksamhet omfattar de flesta världsdelar:		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	öre.	öre.	öre.	öre.	öre.	Antal.	Antal.										
A. Brandförsäkring.....	1884	4,649,759	533,177	4,112,966	373,707	875,412	15,915,897	290,599,909	253,469,757	—	—	—	—	—	4,100	—	1)									
B. Lifförsäkring.....	1884	2,238,597		202,420	1,430,871	445,702		3,266,644	14,931,600								—	—	—	—	—	—	—	—	—	2)
C. Lifränte- och pensionsförsäkring....	1884			54,439																						18,561
Skånska brandförsäkringsinrättningen, med verksamhetsområde i Skånes städer.....	1828	710,745	1,725,479	349,198	1,124,006	923,020	9,725,657	6,611,260	99,475,442	—	—	—	—	—	93	—										
Skånska städernas brandstods-förening till försäkring af lösegendom	1854	316,733	404,953	160,540	503,059	58,086	1,995,791	5,584,050	34,296,925	—	—	—	—	—	57	—										
Torna och Bara härads brandstods-förening, med verksamhetsområde i Torna och Bara härad samt Vestra Sallerups socken i Harjagers härad.....	1834	352,108	404	326,615	—	18,921	6,598	1,415,210	27,125,460	35	30	25	30	20	—	93										
Luggude härads brandstods-bolag, omfattande Luggude härad med undantag af Halnustads socken.....	1836	205,511	376	190,242	—	33,156	9,254	—	18,441,770	25	25	25	23	18	5	68	4)									
Färs och Frosta härads brandstods-förening.....	1838	139,219	—	133,151	—	12,891	—	898,150	6,176,250	20	40	20	70	40	6			11	34							
Nya brandstods-föreningen inom Färs och Frosta härad.....	1860	279,603	—	264,096	—	15,508	—	1,162,300	19,275,300	18	52	24	20	38	—	74	5)									
Rönnebergs, Onsjö och Harjagers härads brandstods-förening, omfattande nämnda härad.....	1834	476,463	127,983	426,366	—	142,558	35,522	31,259,450	29,996,400	40	48	24	30	10	5	84										
Oxie, Skytts och Vemmenhögs härads brandstods-förening, omfattande nämnda härad.....	1841	291,821	—	283,344	—	8,166	311	—	19,650,700	24	28	38	38	25	—			110								
Ljunits och Herrestads härads brandstods-bolag, omfattande nämnda härad och Ystads utjordar.	—	96,815	6,876	77,391	18,000	8,245	44,726	627,720	11,195,170	10	20	15	25	25	1	37	6)									
Summa	—	8,051,324	2,799,248	6,817,439	2,018,772	2,104,142	27,734,122	338,158,049	566,653,934	—	—	—	—	—	4,298	495	7)									

1) Brandförsäkring: Till reassuradörer under åren utbetalda försäkringspremier netto 2,011,492 kronor. Af reassuradörer under åren erhållna ersättningsbelopp för brandskador 2,704,574 kronor. Under året reassurerade försäkringar 163,285,045 kronor. Vid årets slut reassurerade försäkringar 120,512,276 kronor. Utländska försäkringar vid årets slut 70,489,509 kronor, hvaraf reassurerade 25,047,914 kronor. — 2) Lifförsäkring: Vid årets slut reassureradt belopp 605,260 kronor. — 3) Lifränte- och pensionsförsäkring: Vid årets slut reassureradt belopp 5,752 kronor. — 4) De i kol. 6 införda tal utgöra försäkringsfondernas ökning. I summan kol. 8 ingår garantifonden med 10,800,000 kronor. Antalet dödsfall åren 1886—1890 uppgår till 46. — 5) Uppgift för kol. 9 kan ej lemnas. — 6) Räkenskapsåret afslutas den 1 juni. — 7) Det äldsta kända reglemente för inrättningen är dateradt den 14 sept. 1842. Emedan åbyggnads- och lösöreförsäkringsvärden äro införda i gemensam kolumn såväl i försäkringsbrefven som räkenskaperna kunna dessa värden ej uppgifvas hvar för sig. De under kol. 9 och 10 upptagna summorna utgöra ansvarsbeloppen. Angående kol. 11 anmärkas, att försäkringsföremålen »säd och foder», åtnjuta en nedsättning i afgiften af 40 %. — 7) Angående aktiebolaget Skånes lifförsäkrings- samt lifränte- och pensionsförsäkringsrörelse se ofvan under bolaget. I kol. 4 och 8 hafva dock siffrorna härför ej kunnat fränskiljas, utan ingå sålunda i slutsummorna.

Tab. 8.

FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER, SJUKKASSOR OCH DERMED JEMFÖRLIGA INRÄTTNINGAR I MALMÖHUS LÄN ÅR 1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
A. Å landsbygden.									
a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.									
Flinckska donationen.	Att bispringa 2 af Svedala sockens äldste och mest nödlidande fattighjon samt Svedala kyrka.	Hofsektaren P. Flinck.	1798 ⁵ / ₄	2	25	500	—	Innehafvaren af fideikommissegendomen S. Lindved.	
v. Gröningenska fonden.	Understöd åt fattiga i Bjellerups socken.	Fröken Charlotta von Gröningen.	1846 ²³ / ₁	10	120	2,000	—	Af kyrkorådet utsedd person.	
Wrangelska fonden.	Understöd åt fattiga, som ej åtnjuta fattigunderstöd.	Frih. G. Wrangel von Brehmer.	1862 ¹² / ₁₂	3	50	1,000	—	Fattigvårdsstyrelsen i Silfåkra.	
Nils Perssonska fonden.	Till 2 å 3 obemdlade personer inom Hardeberga socken.	Säteriegaren Nils Persson.	1881 ²⁰ / ₁₁	3	50	1,000	—	Kommunalnämnden i Hardeberga.	
Nils Larssons donationsfond.	Till mindre bemedlade familjer i Södra Sandby socken.	Landtbrukarne N. Larsson, N. Persson och J. Nilsson.	1856 ²⁸ / ₃ 1881 ²⁰ / ₁₁ 1884 ¹ / ₂	7	95	1,700	—	Kommunalnämnden i S. Sandby.	
Jöns Anderssonska fonden.	Till mindre bemedlade i Esarps socken.	Drängen Jöns Andersson.	1876 ³⁰ / ₉	8	20	500	—	Kommunalstyrelsen i Esarp.	
Ahlmanska fonden i Stångby.	Understöd åt sjukliga och åldriga personer.	Professor Ahlman.	1841 ¹ / ₃	3	6	150	—	Socknemännen i Stångby.	
Hastfer-Ramelska fonden.	1 å 2 behöfvande inom Stafvie.	Gustafva Ramels, f. Hastfer, arvingar.	1861 ²² / ₅	2	25	500	—	Kommunalnämnden i Stafvie.	
Ahlmanska donationen i Vallkärra.	Att vid jultiden utdelas åt fattiga inom kommunen.	Professor Ahlman.	1841 ¹ / ₅	2	6	150	—	Kommunalnämnden i Vallkärra.	
Baron C. G. v. Schwerins å Hjularöd donation till fattighus och gravvård.	Att underhålla äldre och orkeslösa personer, helst f. d. tjenare å Hjularöds gods.	Godsegaren frih. C. G. von Schwerin.	1832 ²³ / ₆	12	500	6,000	5,000	Godsegaren Hans Toll å Hjularöd.	
Gårdstänga hospital.	Att lemna bostad och fullt underhåll åt 7 fattiga personer.	Anna Brahe.	1619 ²⁹ / ₉	9	1,200	6,000	—	Hviderups gårdskontor.	
Barnmorskan Maria Bothilda Lindqvists testamentsfond.	Att vid påsk och juletid utdela understöd åt fattiga personer inom Hörs socken, som ej tillhöra fattigvården.	Maria Bothilda Lindqvist.	1875 ²⁷ / ₂	12	60	1,000	—	Kommunalnämnden i Hör.	
Jöns Perssons och hans hustru Ingar Hanssons donation.	Att bereda understöd åt fattiga inom Billeberga socken, hvilka icke eller endast tillfälligtvis åtnjuta fattigvård af kommunen.	Snickaren Jöns Persson.	1889	—	—	300	—	Fattigvårdsstyrelsen i Billeberga.	
Per Svenssons och hans hustru Hanna Esbjörnssons donation.	D:o d:o.	Landtbrukaren Per Svensson.	1886 ¹⁰ / ₉	14	90	2,000	—	D:o d:o.	
Sven Olssons stipendiifond.	Årliga räntan utbetalas till den mest behöfvande inom Norra Svalöfs socken, som icke åtnjuter fattigunderstöd.	Hemmansegaren Sven Olsson i Svalöf.	1870 ¹⁷ / ₁	6	7	174	—	D:o i Norra Svalöf.	
Aggelinska fonden.	Årliga räntan utdelas vid jultiden åt behöfvande inom Asks socken.	Öfverpostkontrollör Aggelin.	1829 ¹⁸ / ₄	3	8	150	—	Fattigvårdsstyrelsen och kyrkorådet i Ask.	
Peter Svenssons fond.	Årliga räntan utbetalas till fattiga personer inom Asks s:n.	Kusken Peter Svensson.	1874 ²⁹ / ₉	5	31	625	—	Kommunalnämnden i d:o.	
Callmerska dispositionen.	Räntan å utlånta kapitalet utdelas årligen vid jultiden till någon bland Konga sockens invånare, känd för fromhet m. m.	Arftagarne eftersmedmästaren Lars Callmer och hans sysstrar Catharina och Christina.	1857 ¹¹ / ₈	1	4	100	—	Kyrkoherde och kyrkovårdar i Konga.	
Aggelinska stiftelsen.	D:o d:o till de mest torftiga inom Konga socken.	Förste postkontrollören L. P. Aggelin.	1832 ¹⁸ / ₄	1	4	100	—	D:o d:o.	
Thilda Hallenborgska fonden.	Årliga räntan fördelas lika mellan 10 mindre bemedlade aktningvärdas medlemmar af Röstänga församling, dock icke fattighjon.	Fröken Thilda Hallenborg.	1884 ²⁶ / ₁₁	10 familjer.	128	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Mamsell Matilda Malmqvists understödsfond.	Räntan användes till eldbrand åt behöfvande mellan 50 och 80 år inom Torrlösa socken.	Mamsell Matilda Malmqvist.	1876 ⁹ / ₉	10	80	2,000	—	Socknens kyrkoherde och kyrkorådet.	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1. Stiftelsens namn.	2. Stiftelsens ändamål.	3. Stiftarens namn och yrke.	4. Stiftelsens år och dag.	5. Utdelning under år 1890		6. Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		7. Kapital. Kronor.	8. Deraf värde af fastigheter. Kronor.	9. Stiftelsen förvaltas af:	10. Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kronor.	Kronor.				
Ej angifvet.	Till 12 behöfvande personer inom Barsebäcks socken.	Fältmarskalken G. D. och grefvinnan J. Hamilton.	1767 ³¹ / ₁	12	135	—	—	—	—	Fideikommissarien.	1)
Grefvinnan Charlotta Rålamb, f. Hamilton, understödsfond.	Till behöfvande inom Barsebäcks socken, synnerligast vid Barsebäcks fiskläge.	Grefvinnan Charlotta Rålamb, f. Hamilton.	1885 ³⁰ / ₁₂	10	75	1,535	—	—	—	Kommunalnämnden i Barsebäck.	2)
Pihlska donationen.	Räntan utdelas till tvenne behöfvande enkor efter kustbevakningstjenstemän i Kullen.	Kustsergeanten J. C. Pihls sterbhusdelegare.	1872 ²⁰ / ₁₂	2	35	1,000	—	—	—	Pastorsembetet i Väsby.	—
Väsby församlings fattigkassas grundfond.	Användes, i fall större oforutsedda behof skulle inträffa och sådant påkalla.	Landtbrukaren Lars Pålsson i Danhult.	1864 ³¹ / ₁₂	—	—	1,685	—	—	—	Kommunalnämnden i Väsby.	3)
Sparreska fonden.	Räntan ingår numera till Allerums sockens fattigvård.	Grefvinnan Amalia Sparre.	1830 ⁶ / ₃	—	90	1,500	—	—	—	Kommunalnämnden.	4)
Jöns Perssonska fonden.	Understöd åt obemedlade inom Allerums församling, som icke åtnjuta full fattigförsörjning.	Landtbrukaren Jöns Persson i Allerum.	1882 ²⁶ / ₄	14	75	1,500	—	—	—	En utsedd komité.	—
August Anderssons fond.	Understöd utdelas åt obemedlade inom Allerums församling, som icke åtnjuta fattigunderstöd.	Enkan Marna Gunnarsdotter i Allerum.	1882 ¹⁶ / ₂	25	250	5,000	—	—	—	D:o d:o.	—
Falckiska donationen till de fattige i Vålinge och Kattarp.	Till de fattiges underhåll i Vålinge och Kattarps socknar.	Kontraktspresten J. M. Falck.	1868 ⁴ / ₁	—	—	1,254	—	—	—	Kommunalstyrelserna i Vålinge och Kattarp.	5)
Cedercrantzka donationen, eller Vålinge hospitalsfond.	Underhåll af 4 fattige från Rögle gods.	Fröken Wilhelmina Ulrika Cedercrantz.	1811 ²⁴ / ₄	5	160	3,500	—	—	—	Egaren af Rögle säteri.	6)
Friherre Christian August Bennets fond.	Att räntan skall användas för fattigvårdens i Kropps socken behof.	Friherre Christian August Bennet.	1874 ²⁸ / ₃	—	—	2,314	—	—	—	Kommunalnämnden.	7)
Friherrinnan A. M. Bennets fond.	Att räntan må användas till fattiga sjuka inom Kropps församling.	Friherrinnan A. M. Bennet.	1875 ²⁷ / ₄	—	—	886	—	—	—	D:o.	—
Kullbergs donation.	Att bereda hjälp åt 2 fattiga vid Knutstorps gods i Kägeröds socken.	Skogvaktaren Olof Kullberg.	1782 ¹⁸ / ₁₂	2	12	200	—	—	—	Egaren af Knutstorp.	—
Mamsell Sommars stiftelse.	Att räntan skall utdelas till 1 blind person inom Kägeröds socken.	Hushållerskan Sommar.	1832 nov.	1	1	25	—	—	—	D:o.	—
Krookska arbetsinrättningen.	Inrättandet af en arbetsinrättning för behöfvande äldre personer inom Helsingborgs landsförsamling.	Grosshandlanden O. D. Krook och hans fru E. Krook.	1868 ¹⁹ / ₉	26	3,006	116,667	50,000	—	—	Kommunalnämnden i Helsingborgs landsförsamling.	—
<i>b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.</i>											
Barnhemmet Graecoska småbarnskolan.	Fattiga och föräldralösa barns vårdande.	Landtbrukaren Holger Christian Graeco.	1864 ⁸ / ₄	6	697	16,765	5,500	—	—	Svedala församlings kyrkherde.	—
Wollmarska donationen.	Understöd åt fattiga skolbarn äfvensom åt fattiga personer å Heckeberga gods.	Auditören A. Wollmar.	1857 ⁴ / ₇	omkr. 50	415	—	—	—	—	Egarne af Heckeberga.	8)
Gyllenkrookska donationsfonden.	Att anskaffa bröd och skodon åt fattiga skolbarn.	Frih. Fr. Gyllenkrook och friherrinnan Ulrika Gyllenkrook	1870 ¹⁵ / ₉	35	60	1,000	—	—	—	Skolrådet i Gödelöf.	—
Henrik och Vendla Ljungmans testamentsfond.	Till kläder åt fattiga barn.	Kapten S. H. Ljungman.	1837 ⁹ / ₁₂	1	7	167	—	—	—	Kommunalnämnden i Hellestad.	—
Christenssonska fonden.	Till 2 obemedlade skolbarn i Hardeberga.	Landtbrukaren Jöns Christensson och Bengta Nilsson.	1874 ¹⁶ / ₁₀	2	50	1,000	—	—	—	Skolstyrelsen i Hardeberga.	—
Gyllenkrookska fonden.	Understödja mindre bemedlade snälla skolbarn.	Baron G. Gyllenkrook.	1861 ²⁹ / ₁₀	Flere	50	1,000	—	—	—	Håstads skolråd.	—
Christenssonska fonden.	D:o d:o.	Qvarnegaren Jöns Christensson.	1874 ¹⁶ / ₁₀	Flere	50	1,000	—	—	—	D:o.	—
Gyllenkrookska fonden.	Att bereda tillfälle till flitig skolgång för fattiga barn.	Friherre Fr. Gyllenkrook.	1870 ¹⁹ / ₉	10	10	167	—	—	—	Igelösa skolråd.	—
Wachtmeisterska fonden.	Att bereda ordentlig skolgång åt fattiga barn och hjälp åt ålderstigna vanföra fattiga personer.	Sigrid Trolle-Wachtmeister, född Fleming.	1853 ²² / ₃	3	150	3,000	—	—	—	Skolrådet i St Peters kloster.	—
Gyllenkrookska fonden.	Att bereda fattiga barn tillfälle till flitig skolgång.	Friherre Fr. Gyllenkrook.	1870 ¹⁵ / ₉	20	20	333	—	—	—	Vestra Odarslöfs skolråd.	—
Gyllenkrookska fonden.	Premier till de flitigaste samt böcker och underhåll åt fattiga barn.	Öfverstekammarjunkaren A. G. Gyllenkrook och hans fru.	1855 ¹⁹ / ₆	—	75	1,500	—	—	—	St. Råby skolråd.	—
Malin Gyllenkrooks vårdanstalt.	Att fostra värlösa flickor till tjenarinnor.	Friherrinnan Malin Gyllenkrook.	1863 ⁶ / ₂	—	—	54,580	10,000	—	—	Ea direktion af 12 personer.	—
Råby räddningsinstitut.	Att uppfostra vanartiga gossar.	Öfverstekammarjunkaren A. G. Gyllenkrook och hans fru.	1840 ³ / ₁₀	—	—	180,000	100,000	—	—	D:o d:o.	—

Barnhemmet i Oderup.	Att uppfostra fattiga värlösa flickor inom Färs härad, till dess de blifvit konfirmerade.	Åboarne Ola Persson i Oderup, C. P. Sahlén i Eslöv och N. Nilsson i Vallsjö. Församlingsbor.	1862 $\frac{1}{9}$	16	2,015	9)	—	Handlanden N. Nilsson i Hjärsjölagård.	9)
Bibelkassan i Stångby.	Till biblar åt fattiga konfirmander.		1839	2	5	162	—	Pastor i Stångby.	
Bibelkassan i Vallkärra.	D:o d:o.	D:o.	D:o	1	2	226	—	D:o i Vallkärra.	
Menanderska donationskassan.	Beklädnad och biblar åt fattiga nattvardsbarn i Burlöv.	Kyrkoherden J. Menander.	—	6	30	1,097	—	Kyrko- och skolrådet i Burlöv.	
Nils Olssonska fonden.	Inköp af nya testamenten åt fattiga nattvardsbarn inom Ljungby pastorat.	Folkskoleläraren Nils Olsson.	1850 $\frac{4}{5}$	22	18	300	—	Pastorsembetet i Ljungby.	
Hallenborgska fonden.	Inköp af böcker till alla Röstänga sockens barn i skolåldern.	Egendomsegaren J. Hallenborg.	1881 $\frac{24}{3}$	20	59	1,964	—	Kommunalnämnden i Röstänga.	
Christianssonska fonden.	Att utdela räntan eller derför anskaffa kläder till mindre bemedlade skolbarn inom Fjälstarps och Stabbarps rotar.	Sjökapteuen A. P. Christiansson.	1867 $\frac{4}{11}$	5	41	1,000	—	D:o i Brunnby.	
Sone Perssonska fonden.	Att hjälpa dels medellösa barn under deras skolgång och sedan de inträdt i något visst yrke, dels sådana fattige, som icke åtnjuta fattigunderstöd.	Riksdagsmannen Sone Persson å Karlsborg.	1857 $\frac{9}{1}$	12	90	1,500	—	För ändamålet utsedde komiterade.	
Nils Nilssons donation.	Att utdelas i sammanhang med och på lika sätt som Sone Perssonska fonden.	Landtbrukaren Nils Nilsson i Tornhult.	1877 $\frac{2}{7}$	3	20	167	—	Desamme.	
Olof Hultbergs donation.	D:o d:o.	Landtbrukaren Olof Hultberg i Allerum.	Ej dagtecknad.	2	13	300	—	Desamme.	
Falekiiska donationen till Vålinge småskolor.	Halfva räntan skall användas till fattiga barn, som flitigt bevista småskolan.	Kontraktsprosten J. M. Falck.	1868 $\frac{4}{1}$	—	91	4,683	—	Skolrådet och kyrkoherden i Vålinge.	
Falekiiska donationen till Vålinge folkskolor.	D:o d:o, som flitigt begagnat folkskolan.	Densamme.	1868 $\frac{4}{1}$	—	—	1,444	—	Skolrådet i d:o.	10)
Inspektör Nilssons donation.	Anskaffande af kläder åt skolbarn, som tillhöra torpare under Svedbergs gård.	Landtbrukaren P. Nilsson.	1866 $\frac{18}{9}$	15	93	1,857	—	Kommunalnämnden i Kartarp.	
Falekiiska donationen till Kartarps småskolor.	Halfva räntan skall utdelas till fattiga barn, som flitigt bevista skolan.	Kontraktsprosten J. M. Falck i Vålinge.	1868 $\frac{4}{1}$	—	31	1,645	—	Skolrådet och kyrkoherden i d:o.	
Falekiiska donationen till Kartarps folkskolor.	D:o d:o, som flitigt bevista folkskolan.	Densamme.	1868 $\frac{4}{1}$	—	—	1,003	—	Skolrådet i d:o.	11)
Hammarlundiska donationen.	Att förstärka skolkassan i Kropps socken för årlig utdelning af bokpremier till utexaminerade skolbarn, som deraf gjort sig förtjenta.	F. inspektören N. Hammarlund.	Maj 1880	5	5	100	—	Kyrkoherden och skolrådet i Kropp.	
Grefve Arvid Wachtmeisters donationsfond.	Att lemna uppfostringshjelp till 8 behöfvande barn under 14 års ålder å Knutstorps gods i Kågeröds och Konga socknar.	Grefve Arvid Wachtmeister.	1820 $\frac{1}{3}$	8	300	5,000	—	Egaren af Knutstorp.	
Kjellstorps barnhem.	Att bereda uppfostran åt värlösa barn.	Ett sällskap.	1863	35	8,751	10,000	—	Konsul P. Olsson i Helsingborg.	12)
Gåsebäcks barnhem.	Att uppfostra fattiga och värlösa gossar tillhörande Helsingborgs stads- och landsförsamlingar.	F. d. handlanden O. D. Krook.	1871 $\frac{9}{8}$	15	—	167,800	67,800	En styrelse.	
Peter Hanssons donation.	Underhåll af en blifvande högre folkskola inom Flenninge socken.	Hemmansegaren Peter Hansson.	1878 $\frac{25}{4}$	—	—	8,700	—	Skolrådet i Flenninge.	
Aulinska donationen.	Att årliga räntan skall utdelas till läraren i Mörarps fasta skola.	Prosten C. Aulin.	—	—	—	190	—	Kyrkoherden i församlingen.	

c) Stipendiifonder och andra stiftelser för undervisning.

Bruzellska stiftelsen.	Stipendium åt någon vid stiftets publika läroverk studerande prest- eller bondeson, som är inom Färs härad född eller hvars föräldrar der äro bosatte.	Komminister O. Bruzellsarvingar.	1829 $\frac{1}{7}$	1	50	1,734	—	Kontraktsprosten och prest-cukekassans kurator.	
------------------------	--	----------------------------------	--------------------	---	----	-------	---	---	--

d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.

Limhamns sjukkassa.	Att skydda medlemmar mot ekonomiskt obestånd.	Arbetare vid cementaktiebolaget i Limhamn.	1877 $\frac{1}{11}$	120	1,682	3,575	—	En styrelse.	13)
Brödräfsamlingens hjälpkassa.	D:o d:o.	Predikanten John Olsson.	1890 $\frac{1}{6}$	2	10	3,810	3,800	3 styrelseledamöter.	14)
Bunkeflo arbetares sjuk- och begravningskassaförening.	Sjuk- och begravningskassa.	Arbetaren Hans Trulsson.	1882 $\frac{2}{8}$	22	596	2,067	—	En kassör.	15)
Tygelsjö och Vestra Klags- torps sjuk- och begravnings- hjälpsförening.	D:o.	Föreningsmedlemmar.	1889 $\frac{1}{6}$	15	249	458	—	En styrelse.	16)
Ingelstads pastorats sjuk- hjälpsförening.	D:o.	Allmänheten inom pastoratet.	1889 $\frac{5}{6}$	8	189	173	—	D:o.	17)
Oxie sjuk- och begravnings- kassa.	D:o.	—	1889 $\frac{20}{10}$	6	51	172	—	D:o.	
Fosie sockens sjuk- och be- gravningskassa.	D:o.	Skolläraren A. Svensson.	1878 $\frac{30}{6}$	27	837	2,518	—	D:o.	18)
Husie pastorats första arbe- tare- och hundramannaför- ening.	D:o.	—	Maj 1883	5	55	749	—	D:o.	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.		7.	8.	9.	10.
				Utdelning under år 1890	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.				
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
Svedala arbetareförening.	Sjuk- och begravningskassa.	Medlemmarne.	1881 ⁷ / ₁₁	12	308	359	—	En styrelse.	19)
Hundramannaföreningen i Limhamn.	Låne-, sjuk- och begravningskassa.	Fiskare å Limhamn.	1881 ⁶ / ₆	13	289	4,108	—	D:o.	20)
Arbetareföreningen i Flädie.	Sjuk- och begravningshjälp.	Hemmansegaren Jöns Persson.	1889 ¹³ / ₁	7	78	509	—	Hemmansegare i Flädie.	
Lackalånga hundramannaförening.	D:o.	Ömsesidig öfverenskom- melse.	1888 ² / ₆	12	347	724	—	En styrelse af 6 personer.	21)
Bars sockens sjuk- och be- grafningskassa.	D:o.	—	1889 ²⁸ / ₈	14	250	220	—	En styrelse.	22)
Lyngby pastorats sjelfhjelps- förening.	D:o.	—	1887 ¹⁹ / ₁₂	25	319	771	—	En styrelse.	23)
Malmö sockerfabriksaktie- bolags sjuk- och begraf- ningskassa.	D:o.	Grosshandlaren och riddaren Edv. Engeström.	1871 ¹ / ₂	225	2,526	7,327	—	En styrelse af 3 personer.	24)
Arlöfs arbetareförening.	D:o.	Arbetare i Arlöf.	1888 ²² / ₂	66	725	665	—	En styrelse.	25)
Hundramannafören. n:r 1.	D:o.	Föreningsmedlemmar.	1886 ⁶ / ₃	29	1,124	188	—	D:o.	
Staffanstorps arbetareföre- ning.	D:o.	Föreningsmedlemmar i Brågarps och Nefvishögs socknar.	1885 ¹⁰ / ₁₂	44	1,106	5,094	—	En styrelse af 7 personer.	26)
Hundramannaföreningen n:r 1 (Lomma socken).	D:o.	Handverkare och arbetare i Lomma.	1881 ¹⁰ / ₄	17	257	3,959	—	D:o af 9 personer.	27)
Lomma arbetareförening.	D:o.	Arbetare i Lomma.	1886 ²⁹ / ₄	27	473	417	—	En styrelse.	28)
Arbetarnes i Lomma cement- verk sjukkassa.	Skydd mot ekonomiskt obestånd vid sjukdomsfall.	Arbetare vid Lomma ce- mentverk.	1873 ¹ / ₄	77	1,298	7,687	—	En styrelse af 5 personer.	29)
Hundramannaföreningen i Lö- beröd med omnejd.	Sjuk- och begravningshjälp.	Flere personer.	1887 ¹⁴ / ₃	12	313	2,425	—	Af delegarne tillsatt styrelse.	30)
Hundramannaföreningen i Östra Strö och Skarhult.	D:o.	D:o.	1882 ²³ / ₄	10	216	3,621	—	D:o d:o.	31)
Bosjöklosters sjelfhjelps- förening.	D:o.	D:o.	1886 ²⁸ / ₃	11	201	718	—	D:o d:o.	32)
Hörby hundramannaförening.	D:o.	D:o.	1883 ¹⁸ / ₂	11	346	167	—	D:o d:o.	33)
Enighet och Frihet.	D:o.	D:o.	1880 ³⁰ / ₁	—	—	1,130	—	J. Broman i Östraby.	34)
Vollsjö och Frenninge samt kringliggande socknars sjuk- och begravningskassa.	D:o.	Skolläraren H. M. Ahlgren.	1885 ²⁶ / ₁₁	7	133	780	—	En styrelse af 4 personer.	
Sjöbo sjukhjulsförening.	D:o.	Flere personer.	1889 ¹ / ₃	9	145	780	—	Af delegarne tillsatt styrelse.	35)
Löfvestads arbetareförenings kassa.	D:o.	D:o.	1886 ¹ / ₁	10	370	500	—	N. H. Dahlgren i Löfvestad.	
Teckomatorps sjukhjuls- och begravningskassa.	D:o.	Föreningsmedlemmar.	1889 ⁹ / ₅	6	150	603	—	En vald styrelse.	36)
Allmänna sjuk- och begraf- ningskassan i Stehag.	D:o.	Kyrkoherden C. W. Appel- gren och kantor S. Mar- cussön.	1886 ¹⁴ / ₃	7	162	854	—	Stiftarne.	37)
Torrlösa hundramannaföre- ning.	Lån, sjuk- och begravningshjälp.	Föreningsmedlemmar.	1888 ⁶ / ₅	23	483	189	—	En vald styrelse.	38)
Barsebäcks arbetareförening.	Sjuk- och begravningshjälp.	Delegarne i föreningen.	1886 ²⁸ / ₃	5	92	850	—	D:o d:o.	39)
Eslöfs hundramannaförening n:r 1.	D:o.	Föreningsmedlemmarne.	1876 ⁶ / ₆	14	655	6,655	—	En styrelse.	40)
Eslöfs hundramannaförening n:r 2.	D:o.	D:o.	1885 ¹ / ₈	32	964	639	—	D:o.	41)
Stora Harrie hundramanna- förening.	D:o.	Landtbrukaren Peter Jöns- son.	1888 ²¹ / ₁₀	8	77	76	—	D:o.	42)
Saxtorps sjukhjulsförening.	D:o.	Skolläraren A. Holmgren.	1889 ¹⁴ / ₁₁	11	183	163	—	D:o.	43)
Söderhvidinge och Norrhvi- dinge pastorats förening för sjuk- och begravnings- hjälp.	D:o.	Pastor Lobin m. fl.	1889 ¹³ / ₄	21	206	219	—	D:o.	44)
Virke och Lilla Harrie hund- dramannaförening.	D:o.	Sven Johansson m. fl.	1886 ²³ / ₅	10	118	362	—	D:o.	45)
Sjukvårdsstiftelsen för Örtofta socken.	Att bereda sjukvård å lasarett o. d. äfvensom i hemmet.	Grefvinnan Eva och grefve Fritz Dücker.	Omkring 1870	—	—	15,000	—	Kommunalstyrelsen i Örtofta.	

Asmundtorps sjukhjulsförening.	Att vid sjukdoms- eller olycksfall bistå hvarandra.	En förening.	1881	—	—	332	—	En vald styrelse.	
Billeberga sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjelp samt läkarevård.	D:o.	1875 ¹⁰ / ₈	9	76	568	—	D:o.	
Glumslöfs arbetareförening.	Sjukhjelp.	Landbrukaren Jöns Olsson.	1881 ⁴ / ₉	4	65	1,573	—	O. Ljunggren i N. Glumslöf.	46)
Herslöfs sjukhjulsförening.	D:o.	Herslöfs arbetareförening.	1873 ¹⁰ / ₈	10	126	3,122	—	Herslöfs arbetareföreningsstyrelse.	47)
Ön Hvens arbetareförenings sjukhjuls- och begravningskassa (»Folkets väl»).	Sjuk- och begravningshjelp.	F. Aug. och S. Östberg.	1883 ¹ / ₈	15	215	1,173	—	En styrelse af 7 ledamöter.	48)
Svalöfs sjuk- och begravningskassa.	D:o.	En förening.	—	9	95	274	—	En vald styrelse af 5 medlemmar.	
Annelöfs och Qvårlöfs sjukhjulsförening.	Sjukhjelp.	Flere personer.	1889 ²² / ₃	12	160	80	—	En vald styrelse.	49)
Tågarps och kringliggande orts arbetareförening.	Att lemna ömsesidig sjukhjelp.	Ortens handverkare m. fl.	1879 ¹¹ / ₁	5	73	1,487	—	Styrelse af 7 medlemmar.	50)
Hundramannaföreningen i Billinge.	Att lemna lån samt sjuk- och begravningshjelp.	Personer i socknen.	1884 ²⁰ / ₁	35	601	493	—	Föreningens styrelse.	51)
Goodtemplarlogen Paul Ahnfelts sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjelp.	En förening.	1886 ³ / ₁	—	—	37	—	En styrelse.	
Konga sjukhjulsförening.	Sjukhjelp.	D:o.	1886 ⁷ / ₁₁	13	234	992	—	D:o.	52)
Gullarps och Näs hundramannaförening.	Sjuk- och begravningshjelp.	Medlemmar.	1886 ²³ / ₁	16	334	133	—	D:o.	53)
Marieholms hundramannaförening.	D:o.	En förening.	1884 ² / ₃	19	450	763	—	D:o.	54)
Eslöfs lifförsäkringsförening.	Att efter delegares död utbetala 1,000 kr. till hans arvingar.	J. W. Ekman.	1886 ¹⁷ / ₁₂	—	—	12,059	—	D:o.	55)
Höganäs rörfabriks arbetares sjuk- och begravningskassa.	Sjukhjelp.	Fabrikens arbetare.	1883 ¹⁷ / ₂	8	48	1,246	—	D:o.	56)
Allerums sjukhjulsförening.	Sjuk- och begravningshjelp.	Goodtemplarlogen »Allerums medlemmar».	1890 ²⁰ / ₄	6	116	409	—	En styrelse af 8 medlemmar.	57)
Flenninge sockens hundramannaförening.	D:o.	—	—	12	200	660	—	En styrelse af 10 personer.	58)
Rögle bruksarbetares sjuk-kassa.	Sjukhjelp.	Arbetarne sjelfva.	1889 ¹⁰ / ₉	9	78	347	—	En ordförande och en sekreterare.	59)
Billesholms grufvas upp- arbetares sjuk-kassa.	D:o.	—	1882 ⁸ / ₆	33	459	2,308	—	Vallåkra stenkolsaktiebolag.	60)
Billesholms grufarbetares sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjelp.	—	D:o.	150	1,618	5,242	—	D:o d:o.	61)
Kroppss aktiebolags gruf- arbetares sjuk- och under- stödkassa.	D:o.	Tjenstemän hos bolaget.	1876 ¹⁴ / ₂	222	3,985	1,178	—	En styrelse af 4 personer.	62)
Kroppss aktiebolags upp- arbetares sjuk- och understö- dkassa.	D:o.	D:o och arbetare.	1878 ¹⁵ / ₁	40	1,129	1,424	—	D:o d:o.	63)
Bjufs arbetares enke-kassa.	Sjukhjelp och enkeunderstöd.	D:o d:o d:o.	1882 ¹⁰ / ₁₁	11	1,766	14,420	—	D:o af 5 personer.	64)
Kågeröds sjukhjulsförening.	Sjukhjelp.	Flere personer.	1886 ¹ / ₄	3	52	1,057	—	D:o af 7 personer.	65)
Qvistofta sockens arbetare- förening.	Att befrämja sedlighet och välstånd samt bereda sjukhjelp.	D:o.	1880 ¹⁵ / ₂	1	5	2,957	—	D:o af 6 personer.	66)
Råå arbetareförenings sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjelp.	—	1879 ¹ / ₄	16	510	3,477	—	D:o af 9 personer.	67)
Råå kvinnoförenings sjuk- och begravningskassa.	D:o.	Lärarinnan Bengta Åkerman.	1886 ²¹ / ₂	11	196	2,167	—	Fru Svensson i Råå.	68)
Råå samt angränsande good- templarlogers sjuk- och be- grafningskassa.	D:o.	Goodtemplarlogen »Anka- ret».	1888 ² / ₄	6	112	291	—	Sven Göransson i Råå.	69)
Ramlösa arbetareförening.	D:o.	Trädgårdsmästaren H. Svan- ström.	1890 ²² / ₁₁	—	—	30	—	En styrelse af 7 personer.	
Vikens allmänna sjuk- och begravningsförening.	D:o.	Målaren A. Åberg m. fl.	1879 ⁷ / ₇	33	577	425	—	Styrelse af 5 personer.	70)
Kullens handverkares för- ening.	D:o.	Skräddarne N. Berg och Sam. Svensson.	1885 ⁴ / ₅	23	556	967	—	En styrelse.	71)
Höganäs bergarelags begraf- ningskassa.	Begravningshjelp.	Höganäs bergarelag.	1859 ³¹ / ₁	8	240	2,491	—	Bergarelagets kassör.	
Lerbergets sjukvårdsförening.	Sjuk- och begravningshjelp.	Byfogden Pål Bengtsson.	1887 ²² / ₁₀	1	14	150	—	Skomakaren G. Johansson i Lerberget.	72)
Höganäs arbetares sjuk-kassa.	D:o.	Arbetarne vid Höganäs sten- kolsverk.	1833	202	1,262	16,459	—	En styrelse.	
Skromberga sjuk- och begraf- ningskassa.	D:o.	Skromberga stenkolsbolag och dess arbetare.	1887 ¹¹ / ₇	152	2,868	5,030	—	D:o.	73)

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
e) Pensionsanstalter.									
Oxie häradsprestenskapsenke- och pupillkassa.	Att lemna understöd åt afidne delegares enkor och omyndiga bara.	Kyrkoherdarne i Oxie härad.	1860 ³⁰ / ₁₁	16	888	14,752	—	En kyrkoherde i Oxie härad.	⁷⁴
Skytts härads presterskaps allmänna enke- och pupillkassa.	D:o d:o.	Kyrkoherdarne i Skytts härad.	1765 ¹⁴ / ₈	17	302	4,626	—	En kyrkoherde i Skytts härad.	⁷⁵
Skytts härads presterskaps enskilda enke- och pupillkassa.	D:o d:o.	D:o d:o.	1855 ¹² / ₉	11	39	892	—	D:o d:o.	
Presterskapets i Frosta härad enke- och pupillkassa.	Att lemna understöd åt delegarnes enkor och barn.	Presterskapet i Frosta härad.	1767 ²⁹ / ₁	15	750	15,000	—	Af delegarne utsedd kurator.	⁷⁶
Färs härads gamla prestenke- och pupillkassa.	D:o d:o.	Kyrkoherdar i Färs kontrakt.	1804 ¹⁹ / ₇	16	1,299	39,021	—	D:o d:o.	⁷⁷
Färs härads nya prestenke- och pupillkassa.	D:o d:o.	D:o.	1821	10	162	3,042	—	D:o d:o.	⁷⁸
Färs och Frosta härads enskilda enke- och pupillkassa.	Att lemna pension åt enkor och barn efter kassans delegare.	Flere s. k. ståndspersoner i häraden.	1831 ³¹ / ₈	29	1,082	28,001	—	Kronofogden N. Witthoff.	⁷⁹
Elisaelunds pensionsinrättning.	Till oförvitliga tjenstehjon vid Elisaelund.	Kapten S. H. Ljungman.	1850 ¹⁹ / ₉	5	230	3,177	—	Kommunalnämnden i Hellestad.	
Lifräntefonden.	Bereda lifränta åt fattiga barn.	Burlöfs församling.	1873 ⁹ / ₂	—	—	514	—	D:o i Burlöf.	
Wathier och Hedvig Hamiltons pensionsfond.	Pension åt tjenare och arbetare å Barsebäcks fideikommisssegendom och Danbyholms gods.	Grefve Wathier Hamilton.	1889 ⁷ / ₁	—	—	50,000	—	Kommunalnämnden.	
Harjagers härads presterskaps enke- och pupillkassa.	Att bereda underhåll åt delegarnes enkor och barn.	Samtliga Harjagers härads kyrkoherdar år 1781.	1781 ¹¹ / ₇	12	460	11,626	—	Samtliga delegarne, hvaraf en är kurator för kassan.	⁸⁰
Ola Gussarsdotters donation.	Beredande af lifränta åt fattiga barn inom socknen.	Enkan Ola Gussarsdotter i Möinge.	—	—	—	92	—	Kommunalnämnden i Billeberga.	
Friherrinnan E. Berg von Lindes lifräntefond.	Att bereda lifränta åt medellösa barn i Norra Svalöfs socken.	Friherrinnan Eva Berg von Linde.	1872 ²⁵ / ₁₁	—	—	557	—	Pastor och kyrkovårdarne i Norra Svalöf.	
Hallenborgska fonden.	Insättning af räntan i sparbank till förmån för fattiga i Röstänga socken födda barn.	Egendomsegaren J. Hallenborg.	1881	7	160	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen i Röstänga.	⁸¹
Luggude härads presterskaps enke- och pupillkassa.	Att utdela pensioner till enkor och oförsörjda barn efter prestmän i Luggude härad.	Presterskapet i Luggude.	1747 ²⁶ / ₅	25	2,437	59,792	—	Kontraktsposten doktor P. Sörensson i Frillestad.	⁸²
Kullens enskilda sjökaptenförening.	Att bereda medlemmarna pension vid fyllda 60 år, samt utdela understöd åt deras enkor och minderåriga barn.	Hamnkaptenen H. P. Jönsson.	1883 ¹² / ₂	1	50	9,114	—	Hamnkaptenen H. P. Jönsson.	⁸³
Höganäs arbetares enkekassa.	Att utdela pensioner till enkor samt begravningshjelp för hustrur och barn.	Arbetarne sjelfva.	1833	165	1,944	19,101	—	En styrelse.	
Friesiska fonden.	Att utdela understöd åt enkor, hvars män förolyckats i grufvorna.	Grefve Fries von Friesenborg, Danmark.	1859	4	270	3,866	—	Höganäs stenkolsbolag.	
Friherre A. H. Bennets donation.	Till inom Kropps socken boende soldatenklingar, afskedade från Luggude kompani, eller deras enkor.	Majoren friherre A. H. Bennet.	1864 ⁴ / ₁₁	4	50	1,000	—	Kommunalnämnden.	
Billesholms grufvas enke- och pupillkassa.	Att bereda understöd åt enkor efter delegare, samt begravningshjelp vid hustrus dödsfall.	Ej uppgifvet.	1882 ⁸ / ₅	12	1,135	18,160	—	Vallåkra stenkolsaktiebolag.	⁸⁴
Ljunits och Herrestads kontrakts prestenke- och pupillkassa.	Ärligt understöd åt delegares enkor och barn.	Presterskapet i kontraktet.	1824 ⁸ / ₉	12	1,776	37,098	—	En kurator utses hvarje år bland delegarne.	⁸⁵
Vemmenhög's härads prestenke- och pupillkassa.	D:o d:o.	Häradets kyrkoherdar.	1779 ⁹ / ₇	14	1,230	25,811	—	D:o utses hvar tredje år.	⁸⁶
f) Andra stiftelser och inrättningar.									
Malin Gyllenkrooks minne.	Åt ett obemedladt brudpar från Svenstorps och ett d:o från Björnstorps gods.	Öfverstekammarjunkaren A. G. Gyllenkrook.	1857 ² / ₄	—	—	2,195	—	En direktion.	⁸⁷
Malin Gyllenkrooks, född Fock, minne.	Brudgäva till gudfruktiga, sediga och behöfvande brudpar.	Arrendatorn af Björnstorp och Svenstorp.	1859 ² / ₄	2	50	750	—	D:o.	
Anderssonska kyrkosångsfonden.	Förbättring af kyrkosången inom Burlöf.	J. Andersson å Kalinan.	1867 ²⁰ / ₁₁	6	30	1,048	—	Pastor och kyrkoråd i Burlöf.	
Burlöfs sockens enskilda frivilliga stiftelse.	Att lindra kommunala utgifter till Burlöfs socken.	Församlingens medlemmar.	1869 ¹ / ₁₁	—	—	6,188	—	En styrelse af 5 personer.	⁸⁸

Enkan Anna Bengtsdotters fond.	Att använda röntan till något för Barsebäcks socken gagneligt ändamål, som af kommunalnämnden bestämmes.	Enkan Anna Bengtsdotter.	1876 ² / ₉	21	115	7,825	—	Kommunalnämnden.	89)
Napoleonsfonden (vid Höganäs stenkolsbolag).	Ännu ej bestämdt.	Pris vid världsutställningen i Paris 1867.	1867	—	—	21,034	—	Höganäs stenkolsbolag.	
Falekiska donationen till Välinge kyrka.	Halfva röntan användes till Välinge kyrkas behof.	Kontraktsposten J. M. Falek.	1868 ⁴ / ₁	—	—	721	—	Kyrkoherden och kyrkovårdarne i Välinge.	90)
Falekiska donationen till Kattarps kyrka.	D:o till Kattarps kyrkas behof.	Densamme.	1868 ⁴ / ₁	—	—	501	—	D:o d:o i Kattarp.	90)
		Summa	—	—	—	2,993	69,808	1,193,005	242,100

B. I Malmö stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.

von Conowska ladugården.	Bostäder och penningunderstöd.	Hofjunkaren D. C. von Conow.	1753	42	122	76,642	53,500	Magistraten.	
Gersoniska stiftelsen.	Bostäder åt fruntimmer af ståndspersonsklassen.	Rektorsejkan Sanna Maria Gersonius.	1842 ² / ₃	—	—	80,464	70,000	D:o.	
Fattigmedelskassan.	Understöd åt behöfvande.	Åtskilliga personer.	—	49	501	10,139	—	D:o.	
Portmedelskassan.	D:o d:o.	D:o.	—	4	100	4,066	5,776	D:o.	
Tullströmska donationen.	D:o d:o.	Handlanden N. Tullström.	1770—79	16	150	5,201	—	D:o.	
Dahlaka d:o.	D:o d:o.	Fabrikören J. M. Dahl.	1828	20	430	10,179	—	D:o.	
Hartmanska d:o.	Understöd åt pauvres honteux.	Boktryckar P. A. Hartman.	1874	6	320	9,060	—	D:o.	
Wollmarska d:o.	D:o d:o.	Auditören A. Wollmar.	1857	4	100	2,200	—	D:o.	
Norlinska d:o.	D:o d:o.	Enkefru M. Norlin.	1867	4	400	9,593	—	D:o.	
Krumelindeska d:o.	D:o d:o.	Landtbrukaren C. von Ahn.	1869	4	180	4,000	—	D:o.	
Elsnerska d:o.	D:o d:o.	Fru H. Elsners dödsbo.	1880	6	300	6,364	—	D:o.	
Stiftelsen för obemedlade ogifta fruntimmer af handels- och civiltjenstemannaklasserna.	Angifves af namnet.	Mamsell C. W. Thomsson med flere.	1869	—	—	19,102	—	D:o.	91)
Emilie Silows donation.	Understöd åt behöfvande ogifta fruntimmer af bättre stånd.	Enkefru Sofia Silow.	1881 ²⁸ / ₅	1	60	400	—	D:o.	
Anna Margaretas stiftelse.	Fri bostad åt personer af vissa kategorier och underhåll åt gossar.	Boktryckaren N. H. Thomsson.	1867 ²⁴ / ₉	6	1,010	63,955	27,600	Af donator förordnade.	
Nils Rosqvists stiftelse.	Kostnadsfri bostad åt behöfvande samhällsmedlemmar af tjenstemanna- och näringsidkande klasserna.	Handlanden Nils Rosqvist.	1881 ²⁰ / ₄	37	—	127,162	110,000	Af stadsfullmäktige tillsatte.	
Ingrid Petronella Olssons stiftelse.	Kostnadsfri bostad åt behöfvande samhällsmedlemmar, som innehaft lyckligare ekonomisk ställning.	Mamsell Ingrid Petronella Olsson.	1882 ³⁰ / ₁₀	18	—	83,979	65,000	D:o.	
Krautmejerska donationen.	Understöd åt borgarenkör och barn.	Fröken Anna Sofia Krautmejer.	1875 ²¹ / ₁₂	16	1,075	19,839	—	Magistraten och drätselkammaren.	
Dahlgrenska stiftelsen.	Åstadkommande af ett kapital af 500,000 kronor för uppförande af en byggnad med bostadslägenheter åt äldre obemedlade.	Juveleraren G. Dahlgren.	1875 ²⁰ / ₆	5	2,250	348,485	—	Af stadsfullmäktige tillsatt styrelse.	
Karl Lyxdorffs minne.	Upprättande af en asyl för obemedlade enkör och ogifta fruntimmer af alla stånd.	Juveleraren Karl Lyxdorff.	1879 ⁵ / ₁	—	—	41,315	—	Drätselkammaren.	

b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.

Pihlströms institut för vanvårdade barn.	En uppfostringsanstalt för vanvårdade barn.	Landtbrukaren G. af Trolle och fröken C. M. af Trolle.	1860 ¹ / ₂	—	—	41,315	33,000	D:o.	92)
J. H. Diedens donation.	Understöd åt Malmö barnhem.	Handlanden J. H. Diedens dödsbo.	1879	—	—	10,000	—	Magistraten.	93)
Sällskapet Jultomtarne.	Bekläda fattiga barn.	—	1881 ¹⁰ / ₁₂	106	2,292	5,286	—	En styrelse.	94)

c) Stipendiifonder och andra stiftelser för undervisning.

1) Högre allmänna läroverkets stipendiifonder.

Disciplinernes medel.	Fattiga lärjungars understödande.	Rådmannen Jakob Malmborg.	1808	—	144	2,938	—	Magistraten.	95)
Jakob Malmborgs stipendiifond.	Understöd och uppmuntran till studier och välförhållande.	—	1861	—	—	75	—	Läroverkskollegiet.	95)
Malmö borgaresängförenings stipendiifond.	D:o d:o.	—	1871	—	—	1,000	—	D:o.	95)
Qvenselska stipendiifonden.	D:o d:o.	Fil. doktor J. U. Qvensel.	1861 ¹² / ₆	46	519	300	—	D:o.	95)
Öfverskottsfonden från 1862 års studentfest i Malmö.	D:o d:o.	—	1862	—	—	225	—	D:o.	95)
Wollmar-Wrangelska stipendiifonden.	D:o d:o.	Af lidne auditören A. Wollmar och friherre T. Wrangel.	1880 ³ / ₆	—	—	2,000	—	D:o.	95)
Malmrosiska stipendiifonden.	D:o d:o.	Kamrer G. Malmros.	1842 ¹ / ₅	—	—	1,500	—	D:o.	95)
Tre bräders stipendiifond.	D:o d:o.	Öfverstelöjtnant G. F. von der Lancken.	1861 ²¹ / ₆	—	—	1,000	—	D:o.	95)

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1. Stiftelsens namn.	2. Stiftelsens ändamål.	3. Stiftarens namn och yrke.	4. Stiftelsens år och dag.	5. Utdelning under år 1890		6. Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		7. Kapital. Kronor.	8. Deraf värde af fastigheter. Kronor.	9. Stiftelsen förvaltas af:	10. Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kronor.	Kronor.				
Per Johan Edwards stipendiifond.	Understöd och uppmuntran till studier och välförhållande.	Sörjande föräldrar.	1877 ⁵ / ₁₂	1	20	400	—	—	—	Läroverkskollegiet.	
A. F. Hörstedts d.o.	D:o d.o.	Fabriksidkaren A. F. Hörstedt.	1881 ² / ₃	1	75	1,500	—	—	—	D:o.	
Ludv. Stenbergs d.o.	D:o d.o.	Lektor I. L. Stenberg.	1881 ³ / ₆	1	15	300	—	—	—	D:o.	
Den 26 septemberfonden.	D:o d.o.	Fältläkaren doktor Aug. Falck och hans fru.	1882 ⁵ / ₆	1	25	500	—	—	—	D:o.	
Berlingska stipendiifonden.	D:o d.o.	Hospitalsöfverläkaren Chr. Fr. Berling.	1882 ⁶ / ₆	1	51	1,000	—	—	—	D:o.	
23-dje-juni stipendiet.	D:o d.o.	Handlanden G. Cronqvist och dess fru.	1883 ⁴ / ₆	1	50	1,000	—	—	—	D:o.	
Carl Gustaf Kallenbergs stipendiifond.	D:o d.o.	Fil. doktor C. G. Kallenberg.	1883 ³ / ₁₀	5	100	2,000	—	—	—	D:o.	
Christoffer Kallenbergs d.o.	D:o d.o.	Redaktören och boktryckaren Chr. Kallenberg.	1884 ¹⁵ / ₁₂	17	180	5,000	—	—	—	D:o.	
Luthers stipendiat.	D:o d.o.	Kyrkoherden J. H. Hägg-lund m. fl.	1885 ⁷ / ₅	1	25	400	—	—	—	D:o.	
Carl Anton Ferdinands stipendiifond.	D:o d.o.	F. d. lektorn m. m. M. C. J. Eurenus.	1886 ³⁰ / ₆	1	30	1,000	—	—	—	D:o.	
Malmö sparbanks d.o.	D:o d.o.	Malmö sparbank.	1870	9	200	4,055	—	—	—	Drätselkammaren.	
F. E. Borgs d.o.	D:o d.o.	Sammanskott af forne lärjungar.	1870	8	150	3,110	—	—	—	D:o.	
Jacob Malmborgs d.o.	D:o d.o.	D:o af samhällsmedlemmar.	1872	5	180	5,520	—	—	—	D:o.	
Abraham Malmborgs d.o.	D:o d.o.	Öfversten A. Malmborg.	1876 ²⁶ / ₃	6	500	10,367	—	—	—	D:o.	
Isak Malmborgs d.o.	D:o d.o.	Densamme.	1882 ¹⁵ / ₂	8	250	5,183	—	—	—	D:o.	
Stipendiifonden till minne af läroverksbyggnadens in-igning.	D:o d.o.	Sammanskott af forne lärjungar.	1879	6	240	5,096	—	—	—	D:o.	
2) Tekniska elementarskolans stipendiifonder.											
Sunnerdalska donationen.	Skolans gagn och nytta.	Bruksegaren S. M. Sunnerdal och hans fru.	1875 ²³ / ₄	—	—	10,119	—	—	—	Skolans styrelse.	96)
L. J. Baggers stipendiifond.	Stipendier åt elever, hvilkas föräldrar tillhört borgerskapet.	Handlanden L. J. Bager.	1856 ²⁵ / ₆	2	225	4,320	—	—	—	D:o d:o.	
Wollmarska donationen.	Skolans gagn.	Auditören C. Wollmar och hans fru.	1857 ⁴ / ₇	—	—	3,168	—	—	—	D:o d:o.	96)
C. J. Nelins donationsfond.	Till premier åt skolans elever.	Handlanden C. J. Nelin i Norrköping.	1880 ⁹ / ₃	1	20	349	—	—	—	Drätselkammaren i Norrköping.	
Malmö teknologförenings premie- och stipendiifond.	Premier åt skolans elever.	Upplösta Malmö teknologförening.	1879	—	—	254	—	—	—	Skolans styrelse.	96)
Tekniska föreningsens i Malmö donationsfond.	Premier åt tekniska elementarskolans och tekniska af-tonskolans elever.	Upplösta Tekniska föreningen i Malmö.	1888 ⁷ / ₆	6	60	466	—	—	—	D:o d:o.	
3) Tekniska afton- och söndagskolans stipendiifonder.											
L. J. Baggers fond.	Skolans gagn.	Sammanskott af samhällsmedlemmar.	1855 ³ / ₄	—	—	3,751	—	—	—	D:o d:o.	96)
L. J. Baggers premiefond.	Premier åt skolans elever.	Handlanden L. J. Bager.	1855 ⁷ / ₄	20	185	2,016	—	—	—	D:o d:o.	
Malmö nya arbetareförenings premiefond.	D:o d.o.	Malmö nya arbetareförening.	1878 ²⁸ / ₁₂	1	10	278	—	—	—	D:o d:o.	
Wollmarska donationen.	Skolans gagn.	Auditören C. Wollmar och hans fru.	1857 ⁴ / ₇	—	100	2,330	—	—	—	D:o d:o.	
Bachmanska stiftelsen.	Belöningar och understöd åt skolans elever.	Fabrikör G. A. Bachman.	1870 ¹⁸ / ₇	18	1,500	38,669	—	—	—	Drätselkammaren.	
d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.											
Allmänna sjuk- och begravningskassan.	Sjuk- och begravningshjelp.	—	1863 ¹ / ₇	123	3,377	14,181	—	—	—	En styrelse.	97)
Hundramannaföreningen n:r 1.	Sjuk- och begravningshjelp åt medlemmar.	—	1874 ¹ / ₁₀	16	2,215	24,135	—	—	—	D:o.	98)

Hudramannaföreningen n:r 1 A.	Sjuk- och begravningshjälp åt medlemmar.	—	1877 $\frac{2}{9}$	18	874	12,224	—	En styrelse.	99)
Hudramannaföreningen n:r 2.	D:o	d:o	—	—	—	—	—	D:o.	100)
Hudramannaföreningen n:r 3.	D:o	d:o	1874 $\frac{15}{11}$	26	1,650	12,610	—	D:o.	101)
Hudramannaföreningen n:r 4.	D:o	d:o	1874 $\frac{20}{12}$	29	1,056	1,200	—	D:o.	102)
Hudramannaföreningen H. B. n:r 5.	D:o	d:o	1875 $\frac{9}{2}$	32	1,702	1,319	—	D:o.	103)
Östra förstadens hundramannaförening.	D:o	d:o	1880 $\frac{1}{5}$	25	1,242	2,344	—	D:o.	104)
Östra förstadens nya hundramannaförening.	D:o	d:o	1875 $\frac{28}{2}$	29	1,029	3,002	—	D:o.	105)
Hudramannaföreningen F. H. n:r 6.	D:o	d:o	1879 $\frac{16}{8}$	22	1,004	1,676	—	D:o.	106)
Hudramannaföreningen B. L. n:r 1.	D:o	d:o	1882 $\frac{1}{9}$	25	862	1,000	—	D:o.	107)
Hudramannaföreningen E. & H.	D:o	d:o	—	—	—	—	—	En styrelse.	108)
Hudramannaföreningen Svea.	D:o	d:o	1884 $\frac{25}{3}$	38	1,376	2,122	—	D:o.	109)
Hudramannaföreningen P. W.	D:o	d:o	1885 $\frac{1}{4}$	23	1,295	1,404	—	D:o.	110)
Hudramannaföreningen H. G.	D:o	d:o	1885 $\frac{8}{3}$	17	532	805	—	D:o.	111)
Hudramannaföreningen F. S. G. W. n:r 1.	D:o	d:o	1885 $\frac{15}{3}$	15	761	2,496	—	D:o.	112)
Hudramannaföreningen D:t.	D:o	d:o	1886 $\frac{3}{10}$	35	1,202	488	—	D:o.	113)
Hundraqvinnoföreningen n:r 1.	D:o	d:o	1888 $\frac{4}{3}$	31	687	1,032	—	D:o.	114)
Hundraqvinnoföreningen n:r 1 af Amerikanska goodtemplarorden.	D:o	d:o	1884 $\frac{7}{9}$	25	754	771	—	D:o.	115)
Hundraqvinnoföreningen n:r 1 A.	D:o	d:o	1888 $\frac{8}{5}$	22	800	679	—	D:o.	116)
Allmänna begravningskassan vid Tredje trafikdistriktets maskinafdelning.	Begravningshjälp.	—	1886 $\frac{1}{11}$	34	1,200	565	—	Viss tjänsteman vid distriktet.	117)
Tredje trafikdistriktets maskinpersonals enskilda begravningskassa.	D:o.	—	1876 $\frac{3}{6}$	12	2,797	—	—	En styrelse.	118)
Hudramannaföreningen E. R.	Sjuk- och begravningshjälp.	—	1870 $\frac{1}{1}$	3	300	11,182	—	D:o.	119)
Föreningen Hjelpsamheten.	Sjukhjälp.	—	1887 $\frac{14}{3}$	36	994	1,456	—	D:o.	120)
Föreningen F. W. n:r 1.	Sjuk- och begravningshjälp.	—	1877 $\frac{7}{8}$	22	525	478	—	D:o.	121)
Föreningen F. W. n:r 2.	D:o.	—	1880 $\frac{9}{11}$	15	819	141	—	D:o.	122)
Begravningsföreningen.	Begravningshjälp.	—	1885 $\frac{2}{11}$	—	196	587	—	D:o.	123)
Familjföreningen.	Sjuk- och begravningshjälp.	—	1886 $\frac{1}{1}$	10	1,872	—	—	En styrelse.	124)
Föreningen Hjelpsamma bröder.	D:o.	—	1876	34	1,180	7,411	—	D:o.	125)
Handtverkarnes likbärarelag.	Begravningshjälp.	—	1878	19	772	221	—	D:o.	126)
Likbärarelaget Enigheten.	D:o.	—	1723	1	72	9,176	—	D:o.	127)
Fruenturens sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.	—	1729	2	16	2,939	—	D:o.	128)
Nya begravningskassan.	Begravningshjälp.	—	1864	68	1,908	10,642	—	D:o.	129)
Arbetarnes vid Kockums mekaniska verkstad sjuk-kassa.	Sjuk- och begravningshjälp äfvensom läkarevård.	Fabriksidk. F. H. Kockum.	1882 $\frac{20}{11}$	—	—	9,459	—	D:o.	130)
Cigarrmakarnes och tobakspinnarnes vid Kockums fabrik sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.	—	1865 $\frac{28}{1}$	370	17,549	5,577	—	D:o.	131)
Bomullspinneriarbetarnes sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1849 $\frac{1}{2}$	9	551	6,456	—	D:o.	132)
Malmö yllefabriks aktiebolags sjuk- och begravningskassa.	D:o.	Aktiebolaget.	1871 $\frac{29}{3}$	53	1,410	956	—	D:o.	133)
Skrädderiarbetarnes sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1869	165	2,773	6,813	—	Malmö yllefabriks aktiebolag.	134)
Skomakeriföreningens sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1823 $\frac{22}{6}$	14	1,062	1,866	—	Bland delegarne utsedd styrelse.	135)
Möbelsnickareföreningens sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1880 $\frac{14}{3}$	24	1,003	2,944	—	D:o d:o.	136)
Sjuk- och begravningskassan för Malmö handtverksförenings medlemmar och deras biträden.	D:o.	Handtverksföreningen.	1873 $\frac{1}{8}$	8	144	960	—	En styrelse.	137)
			1882 $\frac{2}{11}$	52	1,420	4,720	—	D:o.	138)

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Aunummer.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
Timmergesällernas och Malmö träarbetares fackförenings sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjelp.	—	1750	40	1,441	1,248	—	En styrelse.	134)
Malmö arbetarers sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	—	—	—	—	—	—	106)
Maskinistföreningen.	D:o.	—	1880 ^{30/11}	5	648	4,360	—	En styrelse.	135)
Malmö gamla murareförening.	D:o.	—	1878 ^{25/4}	7	300	414	—	D:o.	136)
Cigarrarbetareföreningens af 1886 rese-, sjuk- och begravningskassa.	D:o samt reshjelp.	—	1886 ^{1/4}	40	2,172	1,593	—	D:o.	137)
Malmö qvinliga cigarrarbetares sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjelp.	—	1884 ^{8/1}	7	193	1,461	—	D:o.	138)
Malmö typografers sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1883 ^{29/9}	19	1,591	886	—	D:o.	139)
Arbetarnes allmänna sjuk- och begravningskassa.	D:o.	Arbetsmannafackföreningen.	1885 ^{1/5}	35	850	—	—	D:o.	140)
Sällskapet M. W.	D:o.	—	1885 ^{30/3}	14	730	3,699	—	Utaf delegarne utsedd styrelse.	141)
Familjföreningen Svea.	D:o.	—	1884 ^{14/9}	49	1,904	1,950	—	D:o d:o.	142)
Familjföreningen Malmö.	D:o.	—	—	27	1,199	700	—	D:o d:o.	143)
Familjföreningen St Anna.	D:o.	—	1884 ^{29/6}	17	637	551	—	D:o d:o.	144)
Familjsällskapet.	D:o.	—	1883 ^{27/3}	—	2,128	2,390	—	D:o d:o.	145)
Sällskapet n:r 2.	D:o.	—	1880	—	1,960	2,149	—	D:o d:o.	146)
Östra förstadens nya begravningskassa.	Begravningshjelp.	—	1886 ^{29/2}	1	200	1,557	—	D:o d:o.	147)
Föreningen Tjenstebröder.	Sjuk- och begravningshjelp.	—	1885 ^{17/5}	9	662	597	—	D:o d:o.	148)
De absoluta nykterhetsvännernas i Malmö sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1878 ^{1/8}	48	2,488	414	—	D:o d:o.	149)
Föreningen G. E. B.	D:o.	—	1886 ^{8/8}	—	1,653	1,158	—	D:o d:o.	150)
Qvinnoföreningen Freja.	D:o.	—	1890 ^{19/1}	19	640	—	—	D:o d:o.	151)
Arbetarnes i Malmö förening för medicin och läkarevård.	Sjukhjelp.	—	1870	—	—	228	—	D:o d:o.	152)
Malmö assuranförening.	Begravningshjelp.	—	1887 ^{31/8}	2	2,000	7,740	—	D:o d:o.	153)
Templet n:r 54 Segerkronan af Templarorden sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjelp.	—	1890 ^{2/3}	—	—	115	—	D:o d:o.	154)
Familjföreningens n:r 2 sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1879 ^{8/3}	3	69	1,645	—	D:o d:o.	155)
Bevakningskårens vid Centralfängelset i Malmö begravningskassa.	Begravningshjelp.	—	1875 ^{21/6}	6	400	4,343	—	D:o d:o.	156)
J. H. Diedens frisäng.	Att bereda kostnadsfri vård å stadens sjukhus åt pauvres hontoux.	Handlanden J. H. Dieden J:s dödsbo.	1879	3	59	9,083	—	Sjukhusdirektionen.	
e) Pensionsanstalter.									
Malmö yllefabriks aktiebolags pensions- och understödsfond.	Angifvet genom namnet.	Aktiebolaget.	1884	8	1,963	72,673	—	Malmö yllefabriksaktiebolag.	157)
Malmö skräddares pensionsförening.	Understöd åt ålderstigna medlemmar.	—	1882 ^{27/8}	5	122	2,900	—	Bland delegarne utsedd styrelse.	158)
Karl Lyxdorffs pensionsminne.	Pension åt medlemmar af stadens handverks-, handels- och embetsmannastånd.	Juveleraren Karl Lyxdorff.	1879 ^{5/1}	7	1,800	51,901	—	Drätselkammaren.	
Lindencronas donation.	Pensioner.	Öfverstelöjtnanten G. Lindencrona och fru H. Lindencrona.	1887 ^{17/12}	2	100	2,010	—	D:o.	
Suellska donationen.	Understöd åt enkor efter handlande, handverkare och civile tjenstemän.	Kommerserådet Frans Suell.	1813	6	540	11,819	—	Magistraten.	

Nilssonska donationen.	Understöd åt donators afkomlingar.	Handlanden Bengt Nilsson.	1807	5	310	6,868	—	Magistraten.	
Möllerska donationen.	D:o åt anförvandter.	Guldmedsmästaren J. Möller.	1832	3	150	4,161	—	D:o.	
Classonska donationen.	Understöd åt enkör efter och ogifta döttrar af handverkare.	Enkefru Dorotea Classon.	1868	21	1,200	28,333	—	D:o.	
Magistratens enskilda enkö och pupillkassa.	Understöd åt enkör och barn efter magistratspersoner.	—	1857	5	450	19,550	—	D:o.	
Malmö stads fond.	Understöd åt behöfvande enkör efter magistratsledamöter samt tjänstemän vid magistraten och stadens förvaltande verk.	Kaptenen C. E. Boman, doktor J. U. Qvinsel, m. fl.	1873	1	184	3,722	—	D:o.	
Pensionsprättningen för städernas i Skåne tjänstemäns enkör och barn.	Angifvet genom namnet.	—	1838	40	8,142	115,786	—	Utaf delegarne utsedd styrelse.	156)
Poliskårens i Malmö pensions- samt enkö och pupillkassa.	D:o.	—	1877 ^{29/3} , 1883 ^{20/3}	3	825	47,974	—	D:o d:o.	157)
Brandkårens understödsfond.	Understöd åt manskap, som blifvit skadadt under tjänstgöring.	Befälet vid brandkåren.	1876 ^{26/1}	—	—	1,383	—	D:o d:o.	
Handelsklassens i Malmö understödsstiftelse.	Understöd åt handlande samt enkör och barn efter handlande.	—	—	24	1,775	48,396	—	D:o d:o.	
Malmö handverkarens pensions- och understödsförening.	Pensioner, understöd och bostäder åt handverkare samt enkör och barn efter handverkare.	Handverkssocieteten i Malmö.	1826 ^{2/3}	122	6,236	211,373	191,872	D:o d:o.	158)
Malmö sjökaptenspensions- och understödsförening.	Pensioner och understöd åt sjökaptener samt enkör och barn efter sjökaptener.	—	1836 ^{22/1}	28	1,136	30,483	—	D:o d:o.	159)

f) Andra stiftelser och inrättningar.

Föreningen Malmö sjömanshem.	Att bereda sjömän mot billigt pris godt hem och kost äfvensom läs- och skriflokaler.	—	1888 ^{3/12}	—	—	23,863	75,500	En styrelse.	160)
Langska donationen.	Belöning åt tjänarinnor.	Ekonomidirektören D. L. Lang.	1838	4	27	450	—	Drätselkammaren och fattigvårdsstyrelsen.	
		Summa	—	2,647	124,009	1,999,798	632,248		

C. I Lunds stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.

Torslowska stiftelsen.	Att lemna bostad eller hyresbidrag åt behöfvande.	Stadskommisern S. Torslow.	1692 ^{30/11}	4	244	12,985	—	Sodalitium majus lundense.	
Flormanska stiftelsen.	Att bereda bostad åt behöfvande.	Professor A. H. Florman.	1835 ^{2/11}	4	161	37,638	30,000	Detsamma.	
Lundegrenska stiftelsen.	Att utdela understöd åt fattiga enkör efter afidne borgare.	Fru Sofia Lundegren.	1845 ^{3/5}	5	100	2,468	—	En styrelse bestående af 5 personer.	
Fabriks- och handverksföreningen i Lund.	Jemte annat att utdela understöd åt medlemmar, deras enkör och oförsörjda barn.	Industriidkare i Lund.	1886 ^{4/6}	12	120	4,000	—	En styrelse af 7 personer.	
Lunds hjälpkontors understödsfond.	Understöd åt i staden bosatta fattiga och hederliga qvinnor af arbetsklassen, hvilka utan eget förvällande kommit i betryck.	Styrelsen för Lunds hjälpkontor.	1883 ^{24/12}	11	275	6,057	—	Sparbanken i Lund.	
Handelsklassens i Lund stiftelse.	Understöd för behöfvande af samma klass.	Medlemmar af handelsföreningen.	1858 ^{29/7}	9	585	14,032	—	En styrelse af 5 personer.	

b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.

Jultomtarne.	Att vid jultiden årligen bekläda fattiga barn.	Hofmarskalkinnan von Mentzer och majorskan Malmström.	1886	33	461	198	—	Fruarne Hilma von Essen och S. Muhl.	
Lunds barnhem.	Att uppfostra fattiga flickebarn.	En syförening i Lund.	1866 ^{9/1}	12	2,586	25,028	11,500	En styrelse.	
Arbetareklassens i Lund barnhem.	D:o d:o.	Arbetsqvinno i Lund.	1868	22	—	35,639	15,000	En styrelse af 6 personer.	

c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.

1) Universitetets stipendiefonder.

Kungl. större stipendier.	Stipendier till studerande i allmänhet.	Från H. M. Konungenshandkassa.	—	8	600	—	—	—	
Kungl. mindre stipendier.	D:o till d:o	Riksdagen.	—	31	1,163	—	—	—	
Äldre teologiska d:o.	D:o till teologie studerande.	D:o.	—	3	450	—	—	—	
Nyare d:o d:o.	D:o till d:o.	D:o.	—	10	1,500	—	—	—	
Musikstipendier.	D:o till musikaliskt begäfvade studerande.	D:o.	—	12	188	—	—	—	
Medicinska stipendier.	D:o till medicine studerande.	D:o.	—	5	750	—	—	—	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.		6.		7.	8.	9.	10.
				Utdelning under år 1890	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.				
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.		
Premier. Ærlydsenska fonden. J. M. Agardhs stipendium. Akademistatens > J. Anderssons > R. Anderssons >	Stipendier till 2 studerande i hvarje fakultet. Resestipendium. Stipendium till filosofie kandidat, matematiker. D:o till studerande i allmänhet. D:o till filosofie studerande, vestgöte. D:o till teologie studerande.	Riksdagen. Canonicus N. Ærlyds. Delegare i Lunds filialbank. Academici. Filosofie mag. J. Andersson. Kontraktsposten R. Andersson.	— ungef. 1642 1864 ⁴ / ₈ 1828 ⁷ / ₁₂ 1857 ²⁶ / ₃ 1824 ¹⁰ / ₁₁	8 — 1 1 1	300 — 42 217 50	— 1,627 1,281 1,043 5,011 1,198	— — — — —	Universitetet. D:o D:o D:o D:o	161)		
Anglin-Svenssonska stipend. Batrammska resestipendiet. Beck-Friisska stipendiet.	D:o till stud. af Skånes och Smålands nation. Resestipendium till studerande skåning. Stipendium till studerande skåning.	M. Svensson, f. Anglin. Friherre H. Batram. Grefve C. Beck-Friis och hans söner.	1870 ⁷ / ₁₀ 1823 ¹⁷ / ₇ 1868 ²⁷ / ₈	4 — 1	600 — 84	15,758 12,763 2,003	— — —	D:o D:o D:o			
Bergendorffska >	D:o till studerande, som genomgått Vexjö skola.	Domkyrkosysslomannen J. Bergendorff.	1789 ⁶ / ₄	6	300	7,356	—	D:o			
Berggrenska >	D:o till 3 teologie studerande af Göteborgs nation.	Fröken A. Berggren.	1883 ¹⁰ / ₁₁	3	445	10,873	—	D:o			
Bildtska >	D:o till studerande i allmänhet.	A. Bildt, f. Müller.	1820 ² / ₉	1	27	1,339	—	D:o			
Borgska >	D:o till stud. skån., med företräde för släktingar.	Fru Fr. Borg.	1882 ²⁶ / ₁	1	120	3,263	—	D:o			
Bragaska >	D:o till studerande af klassisk litteratur.	Akademiadjunkten Fr. Brag.	1889 ³ / ₅	—	—	8,521	—	D:o			
Bring-Lagerlöfska >	D:o till studerande bleking.	J. C. Bring, f. Ringberg.	1807 ⁸ / ₅	1	83	1,954	—	D:o			
Bunthaska >	D:o till teologie studerande, skånsk prestson.	Prosten C. D. Bunth.	1813 ¹¹ / ₁₂	1	105	2,459	—	D:o			
Dankwardtska >	D:o till 1 studerande skåning och 1 smålänning.	Statssekreteraren M. G. Dankwardt.	1849 ²⁴ / ₇	2	110	2,628	—	D:o			
Danjelssonska >	D:o till 1 studerande skåning.	Nationsvaktmästaren J. Danjelsson.	1863 ²⁶ / ₁₁	—	—	2,334	—	D:o			
Dicksonska >	D:o till 4 ograduerade stud., 1 af hvarje fakultet.	Grosshandlaren R. Dickson.	1859 ²⁸ / ₁	4	850	22,315	—	D:o			
C. W. R. Dückers stipendium.	D:o till 2 medicine studerande.	Ryttm. grefve W. R. Dücker.	1864 ²⁶ / ₇	2	300	8,030	—	D:o			
J. H. W. Dückers >	D:o till 8 studerande, 2 af hvarje fakultet.	Grefve J. H. W. Dücker.	1876 ⁴ / ₁₂	8	1,596	42,757	—	D:o			
A. W. Ekelunds >	D:o till studerande smålänning.	Professor A. W. Ekelund.	1882 ³ / ₃	1	179	4,222	—	D:o			
G. Ekelunds >	D:o till studerande d:o.	Grosshandlaren G. Ekelund.	1851 ² / ₄	1	150	3,422	—	D:o			
Engeströmska stipendiet.	D:o till studerande skåning.	Kyrkoherden A. Engeström.	1765 ² / ₈	1	51	1,228	—	D:o	162)		
Erikssonska >	D:o till filosofie eller medicine studerande.	Antiqvar. bokh. J. A. Sjöblom.	1876 ⁷ / ₄	—	—	1,056	—	D:o			
Falekska >	D:o till teologie studerande skåning, med företräde för släktingar.	Kyrkoherden J. M. Falck.	1868 ⁴ / ₁	6	600	14,807	—	D:o			
Falekska jubelstipendiet. Faltzburgska stipendiet.	Resestipendium.	Densamme. Generaladjutanten frih. C. G. Faltzburg.	1868 ¹⁴ / ₄ 1750 ¹⁸ / ₁	— 1	— 100	494 3,695	— —	D:o D:o	163)		
Faxeska >	Stipendium till filosofie kandidat, skåning eller bleking.	Biskop W. Faxe.	1838 ² / ₆	—	—	602	—	D:o	163)		
Fehrmanska >	D:o till teologie studerande, göteborgare.	Kontraktsposten C. Fehrman.	Okt. 1885	3	600	16,631	—	D:o			
Genbergaska >	D:o till studerande skåning och bleking, vaxelvis.	Professor C. J. Ask.	1878 ²⁸ / ₁₂	2	206	4,387	—	D:o			
Gleerupska >	D:o till 1 teologie och 1 filosofie studerande.	Fru A. Gleerup.	1872 ²² / ₄	2	375	13,258	—	D:o			
Gramska >	D:o till teologie studerande från Lunds stift.	M. Gram.	1784 ¹⁸ / ₆	—	—	933	—	D:o	163)		
Grubbe-Piperska >	D:o till 2 studerande.	Befallningsmannen öfver Malmöhus län S. Grubbe.	1625 ¹² / ₁	2	134	3,125	—	D:o			
F. Gyllenkrooks >	D:o till 2 studerande.	Friherre F. Gyllenkrook.	1842 ¹³ / ₄	2	100	2,262	—	D:o			
G. Gyllenkrooks >	D:o till studerande af naturvetenskap.	Friherre G. Gyllenkrook.	1856 ¹¹ / ₁	1	80	1,940	—	D:o			
Hadelinska >	D:o till 1 studerande.	Landtmätaren A. Hadelin.	1805 ¹³ / ₇	1	99	2,372	—	D:o			
Harteliuska >	Resestipendium till medicine kandidat.	Med. doktor A. Hartelius.	1871 ²⁹ / ₄	1	1,100	25,203	—	D:o			
Hastferska >	Stipendium till medicine och teologie studerande.	G. Ramel, f. Hastfer.	1854 ¹² / ₁₀	3	389	9,099	—	D:o			
Henshenska >	D:o till studerande bleking.	Öfverstelöjtnanten E. G. Henschen.	1822 ²⁶ / ₁₀	1	166	3,847	—	D:o			
Herslowska >	D:o till studerande skåning eller bleking.	Prosten P. J. Herslow.	1868 ⁸ / ₂	1	50	1,086	—	D:o			
Hesslenska >	D:o till d:o d:o.	Biskopinnan Hesslén.	1812 ² / ₁₁	1	101	2,377	—	D:o			
Hillska stipendiet n:r 1. Hillska stipendiet n:r 2.	D:o till släktingar. D:o till d:o.	Professor C. Hill. Densamme.	1868 1872 ³⁰ / ₅	1 2	90 325	2,284 7,539	— —	D:o D:o			
Holmbergaska stipendiet n:r 1.	D:o till någon, som studerar nordisk fornkunskap och historia.	Pastorsadj. A. E. Holmberg.	1862 ²⁴ / ₄	1	147	3,458	—	D:o			
Holmbergassonska stipendiet n:r 1.	Stipendium till juris studerande.	Justitierådet C. Schmidt.	1868 ³ / ₄	1	147	3,454	—	D:o			
Holmbergassonska d:o n:r 2.	D:o till d:o, vaxelvis af Skånes och Smålands nationer.	Häradshöfding C. J. Hultqvist.	1872 ²² / ₁	1	488	11,670	—	D:o			

Holmbergassonska d:o n:r 3.	Stipendium till juris stud. eller lönlös akademisk lärare.	Borgmästaren L. Billström.	1869 ¹³ / ₁	1	245	5,938	—	Universitetet.	
Holmqvistiska stipendiet.	D:o till 6 teologie studerande, göteborgare.	Kyrkoh. J. H. Holmqvist.	1868 ²⁴ / ₄	6	984	22,757	—	D:o.	
Hultqvistska >	D:o till studerande skåning.	Häradshöfding C. J. Hultqvist.	1872 ²² / ₁	1	400	9,946	—	D:o.	
Humero-Steuchiska >	Resestipendium.	Domprosten B. Humerus.	1734 ²¹ / ₁₀	—	—	5,524	—	D:o.	162)
Högfeldtska >	Stipendium till 3 studerande skåningar.	Landtjägaren A. Högfeldt.	1798 ¹⁴ / ₅	—	—	1,422	—	D:o.	162)
Jönsson-Lindschougska stipendiet.	D:o till studerande skåning.	Prosten F. Jönsson.	1868 ²⁸ / ₃	1	105	2,355	—	D:o.	
C. G. Kallenbergs stipendium.	D:o till studerande af Malmö nation.	Filosofie doktor C. G. Kallenberg.	Jan. 1882	2	94	2,173	—	D:o.	
Chr. Kallenbergs >	D:o till teologie studerande.	Redaktör Chr. Kallenberg.	1884 ¹⁵ / ₁₂	3	810	21,932	—	D:o.	
Kjellmanska stipendiet.	D:o till teologie eller medicine stud., verml.	Doktor Aug. Kjellman.	1882 ⁹ / ₁₁	1	320	15,899	—	D:o.	162)
Kleenska >	D:o till studerande skåning.	General J. af Kleen.	1873 ²¹ / ₆	—	—	4,561	—	D:o.	162)
Kotte-ka >	D:o till medicine studerande.	Fröken M. Kotte.	1874 ²⁰ / ₅	—	—	3,277	—	D:o.	162)
A. E. Krooks stipendium.	D:o till sjuka studerande.	Häradshöfding J. A. Krook.	1864 ⁹ / ₁₁	—	—	5,684	—	D:o.	162)
D. J. Krooks >	D:o till 2 studerande skåningar.	Advokattiskal D. J. Krook.	1793 ²⁴ / ₁₂	—	—	1,642	—	D:o.	162)
Nelly Krooks >	D:o till 2 stud. med företräde för släktingar.	Fröken Nelly Krook.	1889 ¹⁵ / ₁	—	—	8,406	—	D:o.	162)
Krautneijer-Schéeleska stip.	D:o till 1 juris och 1 teologie studerande.	B. Krautneijer, f. v. Schéele.	1854 ¹⁰ / ₁₁	2	323	7,550	—	D:o.	
Ledebourska >	D:o till 2 studerande från Malmö eller Lund.	Handlanden J. C. Ledebour.	1820 ³¹ / ₁₀	2	174	4,172	—	D:o.	
Lidbeckska >	D:o till 3 studerande vestgötar.	Fröken A. E. Lidbeck.	1878 ²¹ / ₁₁	3	1,182	28,456	—	D:o.	
Lidtgrenska >	D:o till studerande vestgötar.	Observator A. Lidtgren.	1795 ²⁰ / ₁₁	—	—	1,027	—	D:o.	162)
Liljebladiska >	D:o till teologie studerande skåning.	Kyrkoherden Mäns Liljeblad.	1883 ⁴ / ₆	2	400	10,612	—	D:o.	
Ljungbergiska >	D:o till studerande småländing.	M. Ljungberg.	1731 ¹² / ₂	1	51	1,353	—	D:o.	
Lundbergiska >	D:o till 2 studerande skåningar.	Traktör O. Lundberg.	1868 ¹⁸ / ₄	2	400	10,452	—	D:o.	
Lundegrenska >	D:o till 2 do	S. Lundegren, f. Lundsten.	1844 ¹ / ₁₂	2	90	2,268	—	D:o.	
Lundeska >	D:o till stud., som genomgått Karlskrona skola.	Handlanden N. Lunde.	1783 ²² / ₂	1	100	6,771	—	D:o.	
Lunds katedralskolas >	D:o till stud., som genomgått Lunds katedralskola.	Lärare och lärjungar vid skolan.	1868 ¹⁵ / ₅	1	50	1,258	—	D:o.	
Lybecko-Weidmanska >	D:o till studerande från Lunds stift.	Kontraktisprosten P. G. Weidman.	1820 ¹ / ₆	1	189	4,426	—	D:o.	
Lyckåska >	D:o till ograduerad småländing.	E. S. Hjelm.	1815 ¹⁷ / ₆	1	90	2,108	—	D:o.	
Löfvensköldska stipendierna n:r 1 och 2.	D:o till vestgöte, som studerar företrädesvis botanik, zoologi eller filologi.	Fil. doktor L. Löfvensköld.	1870 ¹⁵ / ₅	2	290	7,233	—	D:o.	
Magnatjubilstipendium.	Stipendium till studerande i allmänhet.	C. Trolle, C. Dücker, C. G. Gyllenkrook m. fl.	1880 ¹¹ / ₁₂	5	1,000	36,573	—	D:o.	
Malmrosska stipendiet.	D:o till studerande skåning.	Kamrer G. Malmros.	1814 ³¹ / ₃	1	80	2,008	—	D:o.	
Malmstedtska >	D:o till teologie studerande göteborgare.	Malmstedt.	1876 ²⁷ / ₃	1	50	1,227	—	D:o.	
Mellqvistska >	D:o till studerande vermländing.	Kyrkoherden L. F. Mellqvist.	1863 ³¹ / ₆	1	345	8,682	—	D:o.	
Morsingska >	D:o till studerande skåning.	Handlanden L. Morsing.	1831 ³⁰ / ₄	1	50	1,313	—	D:o.	
Munck af Rosenschöldska stip.	Musikstipendium.	M. C. Munck af Rosenschöld.	1883 ²⁸ / ₂	1	80	2,229	—	D:o.	
Möllerska stipendiet.	Stipendium till qvinlig medicine studerande.	Bagaren P. Möller.	1874 ²⁵ / ₆	1	45	1,096	—	D:o.	
Blekingska nationens jubelstipendium.	D:o till studerande bleking.	Medlemmar af Blekingska nationen.	1868 ⁹ / ₁₁	1	200	6,479	—	D:o.	
Göteborgska nationens d:o.	D:o till studerande göteborgare.	D:o af Göteborgska d:o.	>	2	260	6,565	—	D:o.	
Kalmar nationens d:o.	D:o till studerande kalmarbo.	D:o af Kalmar d:o.	>	1	97	2,317	—	D:o.	
Skånska nationens d:o.	D:o till studerande skåning.	D:o af Skånska d:o.	1868 ¹ / ₁₁	2	500	16,772	—	D:o.	
Smäländska nationens d:o.	D:o till studerande småländing.	D:o af Smäländska d:o.	>	1	200	6,104	—	D:o.	
Vermländska nationens d:o.	D:o till studerande vermländing.	D:o af Vermländska d:o.	>	—	—	1,252	—	D:o.	162)
Vestgöta nationens d:o.	D:o till studerande vestgöte.	D:o af Vestgöta d:o.	1868 ⁹ / ₁₁	1	50	1,822	—	D:o.	
Östgöta nationens d:o.	D:o till studerande östgöte.	D:o af Östgöta d:o.	1868 ²⁰ / ₁₁	1	79	1,921	—	D:o.	
Nilssonska fonden.	D:o till studerande skåning, naturforskare.	Professor S. Nilsson.	1874 ⁹ / ₇	1	225	5,656	—	D:o.	
Olberska stipendiet.	D:o till studerande göteborgare, teologer.	Domprosten C. Olbers.	Febr. 1890	—	—	17,738	—	D:o.	162)
Oscarska >	D:o till studerande skåning, icke filosofie kandidat eller doktor.	Genom sammanskott af skåningar.	1822 ¹⁷ / ₁₂	1	90	2,230	—	D:o.	
Palmerantzka >	D:o till släktingar.	Hofjunkaren P. Palmerantz.	1764 ²⁷ / ₉	1	90	2,330	—	D:o.	
Petréska >	D:o till skåning, ofrälse söner af officerare och underofficerare.	Ryttmästaren R. W. Petre.	1823 ²² / ₅	—	—	2,396	—	D:o.	162)
v. Platenska >	Stipendium till studerande skåning.	Friherre C. von Platen.	1864 ³¹ / ₁₀	1	175	4,254	—	D:o.	
Åke Rasmussons stipendium.	D:o till do.	Åbon A. Rasmusson.	1867 ²⁴ / ₇	1	102	2,296	—	D:o.	
v. Reiserska stipendiet.	Resestipendium.	Landshöfding A. von Reiser.	1780 ¹⁰ / ₁₁	—	—	837	—	D:o.	163)
Renströmska >	Stipendium till studerande.	Grosshandlaren S. Renström.	1867 ²⁷ / ₁₁	2	732	17,159	—	D:o.	
Rodheska >	D:o till studerande skåning.	Prostinan C. S. Rodhe.	1874 ³ / ₆	1	50	1,480	—	D:o.	
Roldeska >	D:o till 3 teologie och 1 juris studerande.	Inspektör C. Rold.	1734 ¹ / ₃	4	171	4,927	—	D:o.	
Rosengrenska >	D:o till teologie studerande småländing.	Konrektor Rosengrens arfv.	1880 ³⁰ / ₅	—	—	1,693	—	D:o.	162)
Rönbeckeska >	D:o till 2 studerande skåningar.	Prosten A. Rönbeck.	1795 ¹⁸ / ₂	2	98	2,448	—	D:o.	
Sandell-Rosengrenska stip.	D:o till studerande småländing med företräde för släktingar.	Konrektor J. M. Rosengren.	1878	2	240	5,658	—	D:o.	
Silfverschiöldska stipendiet.	Stipendium till studerande.	Professor N. Silfverschiöld.	1702 ¹² / ₁₀	—	—	724	—	D:o.	163)
Sillneckerska >	D:o till do.	M. Sillnecker.	1731 ³¹ / ₈	—	—	1,910	—	D:o.	163)
Sjöbladiska >	D:o till studerande småländing.	Grefvinnan B. E. Sjöblads arfvingar.	1765 ³¹ / ₁₀	—	—	838	—	D:o.	163)
Sjögrenska >	D:o till teologie stud. som genomgått Vexjö skola.	Domprosten H. Sjögren.	1806 ¹² / ₇	1	101	2,371	—	D:o.	
Smål. jubelstiftelsen.	D:o till teologie eller filosofie studerande.	Onämnd.	Maj 1868	1	75	2,009	—	D:o.	
Sorbonska stipendiet.	D:o till studerande, född i Karlshama.	Öfverdirektör H. Sorbon.	1829 ¹⁹ / ₆	1	58	1,386	—	D:o.	

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.		7.	8.	9.	10.
				Utdelning under år 1890	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.				
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	till nedanstående personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
Stjernelo-Lilienbergaska stip.	Stipendium till juris studerande.	Lagman A. D. Stjernelo-Lilienberg.	1777 ¹⁷ / ₃	1	58	1,348	—	Universitetet.	
Sundbäckska stipendiet.	D:o till d:o.	Fröken J. G. Sundbäck.	1879 ²⁴ / ₁	1	135	3,842	—	D:o.	
Svenssonska	D:o till d:o.	Fru M. Svensson.	1841 ²⁵ / ₁₂	2	542	12,722	—	D:o.	
Tegnér-Oehlschlägerska.	D:o till filosofie doktor.	Prosten Chr. Tegnér.	1880 ³¹ / ₅	—	—	1,177	—	D:o.	161)
Tegnérska stipendiifonden.	} Till studerande, som genomgått Vexjö skola och studerar } klassiska språk.	Konrektor J. M. Rosengren.	1860 ²⁰ / ₁₁	1	147	3,590	—	D:o.	
Tegnérska premiet.			1871 ²⁵ / ₁₁			1,544			
Teologiska stipendiet af 1873.	Stipendium till 2 teologie studerande af Göteborgs och Blekinge nationer.	Professor C. W. Skarstedt.	1844 ¹ / ₁₀	2	113	4,158	—	D:o.	
Teologiska stipendiet från Göteborg 1881.	Stipendium till teologie studerande göteborgare.	Onämnd.	1873 ⁵ / ₄	2	113	4,158	—	D:o.	
Thottska stipendiet.	D:o till studerande skåning.	Landshöfdingen greve T. Thott.	Jan. 1881	1	141	3,330	—	D:o.	
Torpadeska	D:o till studerande skåning.	Landshöfdingen greve T. Thott.	1785 ²⁴ / ₁	1	95	2,286	—	D:o.	
Torslowska	D:o till studerande skåning, med företräde för släktingar.	Kammarskrifvaren K. Torpadie.	1883 ²⁶ / ₂	1	90	2,299	—	D:o.	
Trolleska	D:o till studerande skåning.	Fil. doktor v. häradshöfding O. J. Torslow.	1874 ²⁴ / ₁	3	270	14,018	—	D:o.	
Trotzeliska	Stipendium till studerande skåning.	Hofmarskalken A. Trolle.	1828 ⁴ / ₃	1	75	3,774	—	D:o.	
Tullbergiska	D:o till ekon. studerande.	Professor C. B. Trotzelius.	1782 ²⁵ / ₁	1	50	1,153	—	D:o.	
Wallmarkska	D:o till studerande småländing.	Kontraktsprosten J. W. Tullberg.	1868 ²⁵ / ₃	2	300	7,820	—	D:o.	
Westrinska	D:o till någon yngre akademilärare.	Öfverdirektör L. J. Wallmark.	1847 ² / ₇	1	441	12,198	—	D:o.	
Wickelio-Bergianska stip.	D:o till teologie studerande från Lunds stift.	Vice pastor C. P. Westrin.	1857	1	100	2,545	—	D:o.	
Wollinska stipendiet.	D:o till studerande i allmänhet.	Professor A. Wickelius och assessor E. R. Berg.	1824 ³⁰ / ₆	—	—	1,100	—	D:o.	162)
Wollmarska	D:o till studerande i allmänhet.	M. C. Wollin.	1869 ¹⁴ / ₉	12	1,150	21,891	—	D:o.	162)
Wählinska	D:o till d:o.	Auditör A. Wollmar.	1857 ⁴ / ₇	—	—	8,395	—	D:o.	162)
Zetterstedtska	D:o till ograderad studerande.	Domprosten Chr. Wählin.	1824 ⁴ / ₂	1	47	1,129	—	D:o.	
Zetterstedtska premien.	D:o till studerande skåning.	Professor J. W. Zetterstedt.	1859 ¹ / ₆	2	75	2,716	—	D:o.	
Zibethska stipendiet.	D:o till d:o.	Densamme.	—	—	—	2,021	—	D:o.	162)
Åbergiska akademistipendiet.	D:o till 1 teologie och 1 juris studerande.	C. B. Zibeths arvingar.	1809 ¹⁰ / ₁₀	2	122	2,992	—	D:o.	
Åbergiska skolestipendiet.	D:o till stud., som genomgått Kristianstads skola.	Brukspatron J. A. Åberg.	1823 ²⁷ / ₇	9	900	31,692	—	D:o.	
Jollainska donationen.	D:o till skolynglingar derstädes.	Densamme.	—	7	594	13,767	—	D:o.	
Allmänna plikt- och premiefonden.	Till lön åt en lärare i franska språket.	Språkmästare L. M. Jollain.	1873 ¹⁴ / ₈	—	—	4,266	—	D:o.	
	Till premier vid filosofiedoktorspromotionen.	—	—	—	—	2,012	—	D:o.	
2) Högre allmänna läroverkets stipendiifonder.									
Gyllenkrookska gamla stipendiifonden.	Utdelning åt kunskapsrika, flitiga och välartade lärjungar.	Friherre G. Gyllenkrook.	1846 ¹⁰ / ₆	—	130	3,000	—	Rektor och kollegium.	
Gyllenkrookska nyastipendiet.	D:o till d:o.	Densamme.	1861 ¹¹ / ₁	—	90	1,500	—	D:o.	
Sommar-ska	D:o till d:o.	Prosten J. Sommar.	1833 ¹⁴ / ₁₂	—	24	600	—	D:o.	
»En tacksam faders» stipendiifond.	D:o till d:o.	»En tacksam faders».	Jan. 1859	—	20	500	—	D:o.	
Lundegrenska stipendiifonden.	D:o till d:o.	Fru Sofie Lundegren.	1844 ¹ / ₁₂	—	60	1,000	—	D:o.	
Schlyterska	D:o till d:o.	Professor C. J. Schlyter och hans fru.	1863 ¹³ / ₁₁	—	160	3,000	—	D:o.	
Joh. Palmgrens stipend.-fond.	D:o till d:o.	Kyrkoherden J. N. Palmgren.	1878 ⁴ / ₃	—	40	1,000	—	D:o.	
Lunds sparbanks	D:o till d:o (för allmogesöner).	Lunds sparbank.	1865 ⁶ / ₃	—	150	3,969	—	D:o.	
Arvid Gellerstedts	D:o till d:o.	Professor P. E. Gellerstedt.	1866 ⁸ / ₅	—	55	1,283	—	D:o.	
Corfütz Beck-Friis	D:o till d:o.	Grefve C. H. Beck-Friis.	1871 ²² / ₅	—	60	1,603	—	D:o.	
Rudolf Tornérhjelm	D:o till d:o.	Ryttmästare R. Tornérhjelm.	1871 ²³ / ₅	—	45	1,064	—	D:o.	
Rektor Sommeli	D:o till d:o.	Professor G. E. Trädgårdh.	1873 ¹⁶ / ₁₂	—	75	1,572	—	D:o.	
C. O. Borgs	D:o till d:o.	Rektor G. M. Sommelius.	1884 ¹⁹ / ₁₀	—	60	1,045	—	D:o.	
L. A. Åkerlunds	D:o till d:o.	Godsegare C. O. Borg och fru.	1880 ³ / ₅	—	39	650	—	D:o.	
		Fabrikör L. A. Åkerlund och fru.	1880 ²⁹ / ₁₁	—	—	—	—	D:o.	

C. G. Berlings stipendiifond.	Utdelning åt kunskapsrika, flitiga och värlartade lärjungar.	Hospitalsöfverläkaren G. Chr. Berling.	1881 ³¹ / ₈	—	40	1,043	—	Rektor och kollegium.	
Lundbergiska stiftelsen.	D:o	Bryggaren O. Lundberg.	1877 ⁸ / ₈	—	240	6,552	—	D:o.	
Vilhelmina Wulffs premiefond.	D:o	Docent Fr. Wulff.	1882 ⁴ / ₁₀	—	20	697	—	D:o.	
H. Runnerströms stipendiifond.	D:o	Konsul H. Runnerström.	1883 ¹⁰ / ₄	—	100	1,738	—	D:o.	
Othilda Olson Gaddes d:o.	D:o	Oth. och Nils Olson Gadde, med doktor.	1885 ⁸ / ₈	—	40	1,033	—	D:o.	
Skarstedtska premiefonden.	D:o	Professor C. W. och Ida Skarstedt.	1885 ⁸ / ₈	—	12	320	—	D:o.	
M. K. Löwegrens premiefond.	D:o	Professor M. K. Löwegren.	1881 ²⁴ / ₈	—	60	1,544	—	D:o.	
Möllerska stipendiet.	D:o	Musikläraren N. Möller.	1848 ¹⁰ / ₈	—	14	360	—	D:o.	
3) Öfriga stipendii- och dylika fonder.									
Olof Lundbergs reseunderstödsfond.	Att bereda understöd åt handverkare i staden, hvilka efter slutad lärotid önska i främmande land förvärfa sig ökade insigter i yrket.	Traktör Olof Lundberg.	1877 ⁸ / ₈	6	3,000	73,716	—	Drätselkammaren.	164)
d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.									
Fiscuspauperum studiosorum.	Till understöd åt sjuka studenter.	Arbetare.	—	—	500	24,129	—	Drätselnämnden.	165)
Hundramannaföreningen nr 1.	Sjuk- och begravningshjelp.	—	1875 ¹⁷ / ₄	24	865	2,169	—	En styrelse bestående af 5 personer.	166)
Hundramannaföreningen nr 2.	D:o.	D:o.	1875 ¹¹ / ₈	22	900	2,109	—	En styrelse.	167)
Hundramannaföreningen nr 3.	D:o.	D:o.	1875 ²⁵ / ₁₁	21	835	2,087	—	D:o.	168)
Hundramannaföreningen nr 5.	D:o.	D:o.	1875 ¹² / ₁₂	31	1,190	1,602	—	D:o.	169)
Hundramannaföreningen nr 6.	D:o.	Kakelugnsuakaren J. Åkeson.	1876 ¹² / ₂	35	1,950	548	—	D:o.	170)
Sjukhjulsföreningen för Lunds stifts lärare och lärarinnor.	D:o.	Lunds stifts 20:de allmänna skolläremöte.	1886 ¹⁰ / ₈	6	331	454	—	En styrelse af 7 personer.	171)
Vaktmästarnes i Lund understödsförening.	D:o.	Vaktmästaren J. Rådqvist.	1886 ⁷ / ₈	—	—	1,400	—	Sparbanken i Lund.	172)
Lunds allmänna sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1890 ²² / ₃	1	8	2,511	—	En styrelse.	173)
Carl Holmbergs mekaniska verkstads sjuk- och begravningskassa.	D:o.	Fabrikör C. Holmberg och hans arbetare.	1864	85	1,215	3,014	—	Verkstaden.	174)
Sjuk- och begravningskassan Hjälpsheten.	D:o.	Glasmästaren J. Johnsson.	1890 ¹ / ₁	2	15	30	—	Tre personer.	
Lunds arbetareförening.	D:o.	Näringsidkare i Lund.	1860 ²³ / ₇	62	1,950	16,225	—	En styrelse af 5 personer.	175)
Arbetareringens sjuk- och begravningskassa.	D:o.	Arbetare.	1881 ²⁷ / ₉	17	716	7,090	—	En styrelse.	176)
Gutenbergs sjuk- och begravningskassa inom Berlingska boktryckeriet.	D:o.	—	1835	—	—	984	—	En styrelse af 3 personer.	
Lunds boktryckeri- och stiltgjuteriarbetares sjelfhjulsförening.	D:o.	Typograf C. A. Svärd.	1882 ³ / ₈	1	209	86	—	D:o af 5 personer.	
Handskmakareföreningens sjukkassa.	D:o.	Lunds handskmakareförening.	1881	3	129	605	—	Föreningens styrelse.	177)
Föreningen »Framåt».	D:o.	—	1887 ¹⁶ / ₈	12	277	1,287	—	En styrelse af 5 personer.	
e) Pensionsanstalter.									
Lunds stads understödsförening.	Att utdela understöd åt delegare, deras enkor och barn.	Samhällsmedlemmar.	1856	32	3,900	94,681	—	En styrelse bestående af 5 personer.	
Pensionsfonden vid Lunds universitet.	Till pensioner åt enkor och barn efter embets- och tjänstemän vid universitetet.	Universitetets embets- och tjänstemän.	1863 ²⁹ / ₅	15	6,618	227,810	—	Universitetet.	178)
Fru Clara Wahlgrens gratial.	Till pensioner åt enka, ogift dotter eller minderåriga barn efter akademilärare.	Professor Fr. Wahlgren.	1871 ⁸ / ₂	1	106	3,576	—	Drätselnämnden.	
Constance von Franckens pensionsfond.	Till pensioner åt enkor efter embets- och tjänstemän vid universitetet.	Professor P. E. Gellerstedt.	1880 ¹⁴ / ₁₁	1	1,000	20,444	—	D:o.	
Universitetets gamla enkorkassa.	Till pensioner åt enkor och barn efter ordinarie professorer, bibliotekarie, räntmästare och sekreterare.	—	1729	29	7,692	135,013	—	2 utsedde kuratorer.	179)

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.	
				till nedanstående personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.			
<i>f) Andra stiftelser och inrättningar.</i>										
Lunds industriförenings understödsfond.	Något för handverkeriindustriens i Lund nyttigt ändamål sedan fonden vuxit till 5,000 kr.	Th. Möller, C. O. Borg, L. M. Westrup, C. M. Åkerblom, P. C. Sörensen och J. P. Hasselgren.	1882 ³¹ / ₁	—	—	1,540	—	Styrelsen för sparbanken i Lund.		
Mathias Nordbergs besparingsfond.	Allmänt nyttiga ändamål till båtнад för invånare i staden Lund.	Professor Jonas Stecksén.	1835 ⁷ / ₁	1	38	750	—	Sparbanken i Lund.		
Gilius Malmros afsatta kapital.	D:o d:o sedan kapitalet nått föreskrifven höjd.	Enkefru Anna Lovisa Malmros.	1835 ⁷ / ₂	—	150	3,000	—	D:o d:o.		
Gilius Malmros besparingsfond.	D:o d:o.	Densamma.	1835 ⁷ / ₂	—	—	17,125	—	D:o d:o.		
Sparbankens i Lund enskilda fond.	Att lemna anslag till nyttiga inrättningar och välgörande ändamål.	Sparbanken.	1875 ⁸ / ₆	34	3,800	68,797	—	D:o d:o.	(180)	
Lunds missionssällskap.	Utbildande af missionärer och understödjande af missionen bland hedningarne.	Biskop och prester i stiftet.	1845 ³ / ₇	—	3,175	18,280	—	En styrelse.		
Summa			—	829	79,177	1,748,831	56,500			
D. I Landskrona stad.										
<i>a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>										
Suellska stiftelsen.	Understöd till stadens fattige.	Handlanden H. Suell.	1832 ¹⁸ / ₉	—	—	18,000	40,000	Fattigvårdsstyrelsen.		
Suellska stiftelsen.	Beredande af fri bostad åt fattiga personer af borgerskapet samt stadens tjänstemän.	Mamsell Gustafva Suell.	1847 ⁹ / ₅	—	—	40,000				
Oehleichska stiftelsen.	Bostad för 3 fattiga enkör.	Borgmästaren C. M. Oehleisch.	1789 ¹⁰ / ₈	3	54	1,081	131	D:o.		
Brochska stiftelsen.	Bostad för fattiga enkör.	Fru Brita Broch.	1764 ¹³ / ₁	7	87	3,750	2,200	D:o.		
Gregersonska donationsfonden.	Utdelning åt 5 nödställda familjer.	Doktor J. Gregerson.	1882 ²⁷ / ₁₀	5	40	1,002	—	Stadens kyrkoråd.		
<i>b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.</i>										
Gjörloffska skolan.	För fattiga barn.	Enkefru Sara Gjörloff.	1808 ¹⁸ / ₃	—	—	58,700	58,700	Stadens kyrkoherde och en borgare.		
Gregersonskadonationsfonden.	Stipendier åt 3 från folkskolans högsta klass afgående ynglingar.	Doktor J. Gregerson.	1882 ²⁷ / ₁₀	—	—	1,455	—	Stadens skolråd.	(181)	
<i>c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning (alla vid stadens högre allmänna läroverk).</i>										
Landskrona sparbanks stipendiefond n:r 1.	Stipendier vid afgång till högre läroverk för skolstuderandes fortsättning.	Landskrona sparbank.	1871 ³ / ₁₀	1	100	2,000	—	Rektor.		
D:o d:o n:r 2.			1874 ¹ / ₇	—	—	1,762	—	D:o.	(182)	
Landskrona stads stipendiefond.	D:o d:o.	Landskrona minuterings- och utskänkningsaktiebolag.	1874 ¹¹ / ₄	2	90	2,054	—	D:o.		
Hommerbergiska stipendiefonden.	Stipendier för skicklighet i levande språk.	Kollegan doktor O. M. Hommerberg.	1857 ²⁸ / ₉	3	50	1,000	—	Landskrona läroverkskollegium.		
Doktor Anton Rosells stipendiefond.	Understöd vid afgång till högre läroverk eller tillämpningsskola.	Skånska sockerfabriksaktiebolaget.	1880 ¹⁸ / ₅	1	60	1,000	—	Rektor.		
Engeströmska donationen n:r 1.	Räntan af alla dessa fonder utdelas årligen såsom bokpremier.	Kontraktsposten doktor Åke Engeström.	1748 ²⁴ / ₁₀	—	4	100	—	Läroverkskollegiet.		
Engeströmska donationen n:r 2.			1747 ¹ / ₅	—	—	—	—	—		
Engeströmska donationen n:r 3.			1766 ²⁸ / ₅	—	6	150	—	D:o.		
Brochska donationen.	Inrättande af en handelsskola.	Enkefru Brita Broch.	1769 ⁶ / ₅	—	2	38	—	D:o.		
Tullbergiska »			Kollegan E. N. Tullberg.	1789 ¹⁴ / ₅	—	7	181	—	D:o.	
Alexander Ohlsens handelsfond.			Handlanden Alex. Ohlsen.	1881 ¹⁴ / ₂	—	—	24,145	—	Drätselkammaren.	(183)
Landskrona läroverks stipendiefond.	Räntan afsedd till understöd åt en fattig lärjunge vid afgång till högre läroverk.	19 särskilda gifvare.	1890 ³¹ / ₅	—	—	2,175	—	Rektor.	(184)	

d) Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begravningskassor.

Assuransföreningen »401».	Utbetalning af bestämt belopp vid delegares död.	Grosshandlaren A. J. Petersson m. fl.	1886 $\frac{1}{6}$	4	12,000	26,274	—	Särskild styrelse.	1885)
Assuransföreningen »501».	D:o	En komité.	1886 $\frac{30}{5}$	3	1,800	9,143	—	D:o.	1886)
Hundramannaföreningen n:r 1.	Sjuk- och begravningshjelp.	Faktor A. Jakobsson.	1879 $\frac{4}{1}$	61	4,100	572	—	D:o.	1887)
Hundramannaföreningen n:r 2.	D:o.	Densamme.	1881 $\frac{9}{5}$	17	923	251	—	D:o.	1888)
Hundramannaföreningen n:r 3.	D:o.	Densamme.	1882 $\frac{10}{7}$	4	250	1,718	—	D:o.	1889)
Hundramannaföreningen n:r 4.	D:o.	Densamme.	1883 $\frac{29}{4}$	29	635	1,345	—	D:o.	1890)
Hundramannaföreningen n:r 5.	D:o.	Dragaren M. Jönsson.	1885 $\frac{4}{7}$	24	584	2,521	—	D:o.	1890)
Hundramannaföreningen n:r 6.	D:o.	Polisk. J. P. Bildt.	1885 $\frac{25}{10}$	26	1,351	238	—	D:o.	1891)
Hundraqvinnoföreningen n:r 1.	D:o.	Fru Augusta Hansson.	1882 $\frac{13}{3}$	24	466	1,273	—	D:o.	1892)
Hundraqvinnoföreningen n:r 2.	D:o.	Christina Mattsson.	1883 $\frac{2}{3}$	22	678	175	—	D:o.	1892)
Hundraqvinnoföreningen »Inbördes verksamhet».	D:o.	Ida Morin.	1886 $\frac{29}{3}$	24	466	549	—	D:o.	1893)
Föreningen »Hvarandras hjälp».	D:o.	—	1885 $\frac{22}{3}$	16	1,245	5,272	—	D:o.	1894)
D:o »Ömsesidig hjälp».	D:o.	Vågmästaren O. Hjerstrand m. fl.	1886 $\frac{1}{2}$	12	979	2,912	—	D:o.	1895)
D:o »Bistånd».	D:o.	O. Andersson och P. Wiberg.	1890 $\frac{2}{8}$	8	201	135	—	D:o.	1896)
Qvinnoföreningen »Hjelp-samhet».	D:o.	Handlanden N. P. Värn.	1885 $\frac{5}{12}$	19	652	139	—	D:o.	1897)

f) Andra stiftelser och inrättningar.

Holmska fonden.	Belöning åt lagstade tjenare för långvarig och trogen tjänst.	Auditör I. V. Holm.	1859 $\frac{29}{3}$	6	45	1,000	—	Stadens borgmästare och kyrkoherde.
Summa			—	321	26,875	212,110	101,031	

E. I Helsingborgs stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.

Gose Hermans donation.	Årliga räntan tilldelas 5 fattiga personer inom samhället.	—	1597 $\frac{26}{3}$	—	—	50	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Öllegård Cösters donation.	Årliga räntan tilldelas någon fattig mans- eller qvinsperson inom stads- eller landsförsamlingen.	Öllegård Cöster, f. Broomé.	1762 $\frac{28}{2}$	—	—	275	—	D:o.
Karl XIV Johans fond.	Årliga räntan får användas till fattigvårdens behof.	—	—	—	—	11,700	—	D:o.
Handlanden Nils Cederbergs och hans fru Jeanna Fricks donation.	Årliga räntan utdelas till de mest behöfvande och nödlidande i staden.	Handlanden N. Cederberg.	1814 $\frac{3}{2}$	—	—	1,500	—	D:o.
Enkefru C. A. Bjufströms donation.	Årliga räntan utdelas till 4 mest behöfvande borgare- enkor i staden.	Enkefru C. A. Bjufström.	1831 $\frac{29}{8}$	4	50	1,000	—	D:o.
L. A. och fru Petronella Rönnows donation.	Årliga räntan tillfaller söndagsskolan och 5 behöfvande handverkarenskor.	Guldsmeden L. A. Rönnow.	1835 $\frac{30}{11}$	5	1,748	20,100	15,600	D:o.
Borgmästarinnan C. M. Bergs donation.	Årliga räntan utdelas till 2 embetsmäns- och 2 borgare- döttrar.	Borgmästarinnan C. M. Berg.	1841 $\frac{9}{7}$	4	167	3,333	—	D:o.
Carl Erik Flyborgs fond.	Årliga räntan utdelas till 4 af de äldsta bland stadens borgare.	Handlanden C. E. Flyborg.	1855 $\frac{17}{2}$	4	250	5,000	—	D:o.
Fru Britta Schencks donation.	Årliga räntan fördelas lika mellan 6 behöfvande.	Enkefru B. Schenck.	1867 $\frac{2}{6}$	6	75	1,500	—	D:o.
Handlanden O. D. Krooks och hans fru Euphrosynes, född Morman, donation.	Utdelas till pauvres honteux i pensioner à 40, 30 och 20 silfverspecier.	Handlanden O. D. Krook.	1868 $\frac{19}{9}$	35	3,000	60,000	—	D:o.
C. C. och Fredrique Trapps stiftelse.	Årliga räntan utdelas lika mellan 6 enkor eller ogifta döttrar efter handverkare och läkare.	Garfvaren C. C. Trapp.	1875 $\frac{11}{2}$	10	500	10,000	—	D:o.
Enkefru Carolina Lindbergs donation.	Årliga räntan fördelas lika mellan 2 obemedlade äldre flickor eller enkor.	Enkefru C. Lindberg.	1873 $\frac{7}{6}$	2	75	3,500	—	D:o.
Ryttmästare Carl Krooks och mamsell Nelly Krooks donation.	Årliga räntan utdelas lika i olika poster till pauvres honteux.	Ryttmästaren C. och mamsell N. Krook.	1876 $\frac{7}{7}$	24	2,000	40,000	—	D:o.
Lifmedikus Hafströms och hans fru Hulda Elfrida Hafströms, född Wennerberg, donation, benämnd Samuel Herman Hafströms och Johanna Margareta Hafströms, född Kobb, understödsfond.	Till aktningsvärda pauvres honteux.	Lifmedikus J. Hafström och hans fru.	1887 $\frac{27}{6}$	1	50	1,000	—	D:o.

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIIFONDER, PENSIONSANSTALTER, M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
Fröken Jenny Duncans donation.	Till i staden bosatta fruntimmer, hvilka i Helsingborg haft tjänst och under sin tjänstetid uppfört sig troget och anständigt, men af ålder eller sjukdom blifvit urståndsatta att som tjenare hos andra sig försörja.	Fröken J. Duncan.	1886 ¹⁰ / ₃	8	250	5,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Bankdirektör S. P. Kallings fond till pauvres honteux.	Räntan utdelas halfårsvis den 17 juni och 17 dec. till 4 i staden födda eller åtminstone längre tid bosatta ålderstigna aktningssvårda fruntimmer.	Bankdirektör S. P. Kalling.	1888 ¹⁷ / ₁₂	4	250	5,000	—	D:o.	
Ryttmästaren Carl Krooks donation.	Årliga räntan fördelas lika mellan 5 gamla, trogna tjänarinnor.	Ryttmästaren C. Krook.	1878 ¹⁴ / ₁₂	5	250	5,000	—	D:o.	
Meisnerska fonden.	Underhåll åt gamla tjenstepigor.	Mamsell Johanna Meisner.	1881 ² / ₅	3	240	5,409	—	Borgmästaren, kyrkoherden och den äldste bland stadens handlande.	
Riksrådet Anders Bildes donation.	Årliga räntan tillfaller Helsingborgs hospital och skola.	Riksrådet A. Bilde.	1622 ² / ₁₀	—	—	500	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Fredrik Rantzaus donation.	Till Helsingborgs hospital.	Godsegaren Fr. Rantzau.	1640 ¹⁹ / ₂	—	—	300	—	D:o.	
C. Funde Rosencrantz donation.	Till d:o.	Godseg. C. F. Rosencrantz.	1648 ²⁰ / ₈	—	—	200	—	D:o.	
Borgmästaren Jöns Christensons donation.	Till d:o.	Borgmästaren J. Christensson.	1652 ¹⁷ / ₄	—	—	50	—	D:o.	
Fonden till Carl XIV Johans segrar i Tyskland.	—	—	1813 ²¹ / ₁₁	—	—	2,564	—	D:o.	
Rådman Vilhelm Randers donation.	Årliga räntan tillfaller 1 medlem af hospitalet.	Rådman V. Randers.	1799 ¹⁴ / ₉	—	—	200	—	D:o.	
Rådman Katarina Randers, född Andersson, donation.	D:o 4 d:o.	Rådman K. Randers.	1799 ¹⁴ / ₉	—	—	500	—	D:o.	
b) Stiftelser och invättningar för barnavård och barnundervisning.									
S. S. och A. G. Romares donation.	Årliga räntan tilldelas en flicka bland årets konfirmander.	Mamsellerna S. S. och A. G. Romare.	1853 ²⁵ / ₁	1	5	100	—	D:o.	
c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning (alla vid stadens högre allmänna läroverk).									
Grefve Sten Brahes fond.	Till Papir, Blek och andra nödortföga bruch blandt fattige skolbörn.	Grefve Sten Brahe.	1852 ¹⁹ / ₄	—	—	161	—	Läroverkskollegiet.	
Gustaf Jönssons stipendium.	Stipendium till yngling af borgerligt stånd, som med framsteg i studier förenar ett godt uppförande.	Läroverksadjunkten G. Jönsson.	1879 ²⁷ / ₂	1	150	3,708	—	D:o.	189)
Boel Mathiassons »	D:o till en välartad yngling, som förtjänar att till studier uppmuntras.	Enkefru Boel Mathiasson.	1879 ²⁷ / ₅	1	50	1,110	—	D:o.	
Karl Krooks »	D:o åt ynglingar, som äro i behof och förtjena understöd, dels vid läroverket, dels vid afgång till universitetet.	Ryttmästare Karl Krook.	Dec. 1879	15	460	11,343	—	D:o.	
Nikolaus Hagströms »	D:o till ynglingar, som utmärkt sig för flit och framsteg i sång och musik.	Musikdirektör N. Hagström.	1883 ¹ / ₃	1	20	606	—	D:o.	
Jenny Duncans »	D:o till obemedlade lärjungar, hvilka visat fallenhet för studier och gjort sig kända för flit och ett godt uppförande.	Mamsell Jenny Duncan.	1886 ¹⁰ / ₃	2	250	5,025	—	D:o.	
Johanna Öhrns »	D:o till obemedlade, för flit och goda seder kända ynglingar.	Mamsell Johanna Öhrn.	1886 ²³ / ₈	3	105	3,126	—	D:o.	
Nelly Krooks »	D:o till medellösa lärjungar, som på grund af visad flit och sedlighet kunna anses vara förtjenta af understöd.	Mamsell Nelly Krook.	1889 ¹³ / ₁	4	105	3,067	—	D:o.	
e) Pensionsanstalter.									
Randerska stiftelsen.	Pensioner åt enkor.	Rådman Ingrid Randers.	1798 ²⁶ / ₉	4	400	6,800	—	Borgmästaren och kyrkoherden.	
Callerholmska fonden.	Pensioner åt enkor eller ogifta fruntimmer.	H. Ex. grefve C. De Geer och öfverste A. Z. Callerholm.	1860 ²² / ₂ 1861 ¹⁰ / ₇	5	520	10,000	—	D:o d:o.	
Sjöcronas stiftelse.	Pensioner åt obemedlade fruntimmer.	Öfverjägmästaren J. Sjöcrona och hans fru.	1873 ²⁶ / ₁₁	5	250	5,000	—	D:o d:o.	

Makarne Schenks fond.	Pensioner åt pauvres honteux.	Handlanden J. D. Schenk och hans fru.	1885 ²⁵ / ₆ och ³ / ₇ 1886 ¹⁰ / ₃	—	—	95,639	—	Drätselkammaren.	199)
Jenny Duncans fond.	D:o d:o.	Mamsell Jenny Duncan.	1886 ¹⁰ / ₃	5	245	5,000	—	Borgmästaren, kyrkoherden och fattigvårdsstyrelsens ordförande.	
Johanna Öhrns fond.	D:o d:o.	Mamsell Johanna Öhrn.	1886 ²³ / ₆	5	200	5,000	—	D:o d:o.	
f) <i>Andra stiftelser och inrättningar.</i>									
Af en person, som för närvarande önskar vara okänd, donation.	Att förvaltas, på sätt i gåfvobrevet, som öppnas vid donators död, bestämmes.	—	1887 ²⁴ / ₉	—	—	5,015	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
			Summa	—	167	11,665	344,381	15,600	
F. I Ystads stad.									
a) <i>Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>									
»Fridhem».	Att lemna fria bostäder åt trogna tjenare och arbetare.	Lagmannen T. L. Sylvan.	1873 ² / ₁₁	32 matlag	—	248,158	200,000	Borgmästaren kyrkoherden och stadsfullmäktiges ordförande.	200)
»Sorgenfri».	Att lemna fria bostäder åt »blygsamma fattige».	Densamme.	1876 ³⁰ / ₉	30.	—	160,000	150,000	Desamme jemte löjtnanten Bror Sylvan.	200)
Linderholmiska fonden	Understöd åt pauvres honteux.	Hedvig och Anna Linderholm.	1875 ²⁶ / ₁₁	6	360	10,304	—	Magistraten.	201)
b) <i>Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.</i>									
Ystads barnhem.	Att lemna vård och uppfostran åt barn, hvilkas föräldrar sakna förmåga och medel dertill eller afidit.	Åtskilliga kvinnor inom samhället.	1872 ⁷ / ₃	12	1,830	15,990	—	Särskild styrelse.	202)
c) <i>Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning (alla vid stadens lägre allmänna läroverk).</i>									
Gyllenstjernska fonden.	»Många fattiga, hjälplösa människor till någon liten hagsvalse».	Landsdomaren Henrik Gyllenstjerna.	1629 ²⁴ / ₁₂	1	5	75	—	Rektor.	203)
Morsingska stipendiet.	Stipendier för lärjungar vid läroverket.	Rådman Martin Morsing och handelsman Lars Morsing.	1788 ¹⁰ / ₁₁ 1821 ³⁰ / ₄	1	14	900	—	D:o.	
Krautmejer-Schéeleska stipendiet.	D:o d:o.	Kanelirådet David Krautmejer och hans hustru Betty, född Schéele.	1854 ¹⁸ / ₁₁	2	90	2,000	—	Domkapitlet i Lund.	
Svensson-Angelinska stipendiet.	D:o d:o.	Fru M. E. Svensson, född Angelin.	1870 ²⁴ / ₉	2	285	6,000	—	Rektor.	
Vedberg-Ulfsbergiska stipendiet.	D:o d:o.	Fru Carolina Vedberg.	1877 ⁷ / ₇	2	150	3,000	—	D:o.	
Skillingklubbens stipendium.	D:o d:o.	Magistratssekreteraren C. Pettersson m. fl.	1877 ¹⁴ / ₄ och ¹ / ₅	—	—	2,215	—	D:o.	
Eskilssonska stipendiet.	D:o d:o.	Kronofogden N. Eskilsson.	1886 ²³ / ₂	9	420	8,400	—	Rektor.	
Borg-Areschougiska stipendiet.	D:o d:o.	Handlanden Joh. Borg och hans hustru Sofie Borg.	1885 ²⁹ / ₇	—	—	1,000	—	—	204)
d) <i>Stiftelser för sjukvård, sjuk- och begrafningskassor.</i>									
Bryggarelaget.	Sjuk- och begrafningshjälp.	Forna bryggarembetet i Ystad.	1757 ²⁵ / ₇	19	1,020	3,600	—	Särskild styrelse.	205)
Ystads arbetares sjuk-, understöds- och begrafningskassa.	D:o.	Fabrikören H. Graf.	1863 ¹ / ₁	122	3,809	20,000	—	D:o.	205)
Qvinnornas i Ystad sjukhjelps-, understöds- och begrafningskassa.	D:o.	Färgeriarb. Ola Åkesson.	1873 ¹ / ₁₂	38	1,200	12,512	—	D:o.	207)
Barnsjukhuset i Ystad.	Att utgöra grundfond för ett blifvande barnsjukhus.	Borgmästare Sven Trägårdh.	1885 ²⁹ / ₇	—	—	8,846	—	Stadsfullmäktige genom drätselkammaren.	
1:sta hundramannaföreningen.	Lån samt sjuk- och begrafningshjälp.	Källarmästaren J. Jönsson.	1875 ² / ₁₁	24	1,100	10,834	—	Särskild styrelse.	
Ystads nya sjukhjulsförening.	Sjuk- och begrafningshjälp.	2:a och 3:dje hundramannaföreningarna.	1884 ¹ / ₁	57	1,484	1,000	—	D:o.	208)
e) <i>Pensionsanstalter.</i>									
Lagman Tage Ludvig Sylvans pensionsinrättning för enkor och barn efter embets- och tjänstemän i Ystad.	Att lemna pensioner åt staden Ystads embets- och tjänstemäns enkor och barn.	Afl. lagman T. L. Sylvan.	1872 ¹ / ₁₂	12	3,290	108,048	—	D:o.	209)
Poliskårens i Ystad pensionsfond.	Att utgöra fond för polispersonalens pensionering.	Stadsfullmäktige.	1888 ²⁹ / ₃	—	—	1,165	—	Magistraten.	210)

Tab. 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER, M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1890		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1890.		Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kapital. Kronor.	Deraf värde af fastigheter. Kronor.		
Vänskap och Vålgörenhet.	Att bistå åldriga medlemmar samt understödja enkör och barn efter dem.	Flere personer inom samhället.	1862 ⁹ / ₁₁	77	1,810	38,627	—	Särskild styrelse.	211)
Handelsklassens i Ystad stiftelse till understöd af behöfvande inom samma klass.	Att lemna understöd åt enkör och barn efter personer tillhörande handelskåren.	Handelsföreningen i Ystad.	1852 ⁶ / ₃	7	1,000	32,216	—	D:o.	212)
		Summa	—	453	17,867	694,890	350,000		

G. I Trelleborgs stad.

Trettonde-november stipendiet.	Stipendier åt medlösa studerande.	Borgmästaren C. Åkerman m. fl.	1877 ¹ / ₈	3	60	1,035	—	Rektor.	
Kamratstipendiet.	D:o d:o.	Rektor Hj. Sjövall m. fl.	Juni 1873	1	10	304	—	D:o.	
Majpremiefonden.	D:o d:o.	Grosshandl. Fr. Malmros.	1877 ² / ₃	1	12	326	—	D:o.	
Hulda Ehrenbergs stipendiefond.	D:o d:o.	Rektor Nils Ehrenberg.	Febr. 1884	2	10	586	—	D:o.	
Hundramannaföreningen n:r 1.	Sjuk- och begrafningshjelp.	Redaktör F. Björling, vice konsul G. Smith, bankvaktm. N. Tellander.	1880 ¹ / ₁	50	1,610	1,568	—	En styrelse af 7 personer.	213)
Hundramannaföreningen n:r 2.	D:o.	Skollärare N. Bokander, handlande H. W. Petersson.	1880 ¹⁴ / ₃	41	1,388	1,105	—	D:o d:o.	214)
Fruentimmernas i Trelleborg sjelfhjelpsforening n:r 1.	D:o.	Färgare Joh. Möller m. fl.	1881 ²⁷ / ₂	7	150	1,162	—	D:o d:o.	215)
Trelleborgs biblioteksforenings sjuk- och begrafningskassa.	D:o.	Skolläraren A. P. Liljegren m. fl.	1870 ¹² / ₆	37	675	1,826	—	En styrelse af 5 personer.	216)
Trelleborgs handtverksforenings sjuk- och begrafningskassa.	D:o.	Gördelmakare J. Thorell m. fl.	1889 ²⁴ / ₅	5	178	190	—	D:o d:o.	217)
		Summa	—	147	4,093	8,102	—		

H. I Skanör och Falsterbo.

Enkefru Hedvig Lindhs understödsfond.	Att utdela årliga räntan till behöfvande enkör.	Enkefru H. Lindh.	1868 ² / ₃	4	84	1,900	—	Fattigvårdsstyrelsen i Skanör.	
Skanörs och Falsterbo stads sjökaptens pensions- och understödsforening.	Pensioner åt medlemmar vid 60 års ålder samt tillfälliga understöd åt enkör och barn.	Skeppare i Skanör och Falsterbo.	1764	35.	879	23,316	—	Styrelse af 5 personer.	218)
Lifräntefonden uti Skanör och Falsterbo.	Att för ett fattigt barn insätta räntan i Skånska lifränteanstalten.	Vice häradshöfding L. Cronsioc.	1873 ² / ₈	1	18	400	—	Fattigvårdsstyrelsen i Skanör.	
		Summa	—	40	981	25,616	—		

Anmärkingar:

¹⁾ Från Barsebäcks fideikommiss utgå, att årligen utdelas, 10 tunnor spanmål och 5 kr. i penningar. — ²⁾ Af räntan utdelas ⁵/₆ till behöfvande inom socknen, synnerligast vid Barsebäcks fiskläge, och ¹/₆ användes till kapitalets förstorande. — ³⁾ Till fonden afsattes årligen inom församlingen 1 öre pr fyrk. — ⁴⁾ Var ursprungligen afsedd att dermed skulle underhållas sex manliga hjon, intagna i fräsegodsets fattighus, men ingår nu den årliga räntan till socknens gemensamma fattigvård i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts medgifvande den 3 juni 1870. — ⁵⁾ Efter hundra år från stiftelsens datum skall räntan af då befintliga kapitalet delas i fyra delar, deraf en läggas till kapitalet, två tillfalla fattige i Vålinge och en del de fattige i Kattarp. — ⁶⁾ De 4,

vilka åtnjuta underhåll af donationen, skola i dertill uppfördt fattighus (hospitalet) hafva fri bostad, eldbrand och vård samt 36 kronor vardera årligen. Stiftelsen utgöres utom af det kontanta kapitalet, 3,500 kronor, dessutom af boställslägenheter. — ⁷⁾ Fonden har ännu ej för ändamålet tagits i anspråk. — ⁸⁾ Donationen utgår från Heckeberga. — ⁹⁾ Stiftelsen har ingen fond; utan sker utdelningen endast af frivilliga bidrag. — ¹⁰⁾ Räntan får ej utdelas förr än 25 år efter stiftelse-dagen. — ¹¹⁾ Utdelas ej förr än 25 år efter den 1 maj 1872. — ¹²⁾ Afgifter hafva under år 1890 influtit till belopp af 1,977 kronor; öfriga inkomster: gåfvor, årsbidrag och räntor. — ¹³⁾ Delegare-afgifterna år 1890 uppgingo till 2,390.10 kr. (af 247 delegare). — ¹⁴⁾ D:o 25 kr. — ¹⁵⁾ D:o 591

kr. — ⁷⁸) D:o 326.42 kr. — ⁷⁷) D:o 302.61 kr. — ⁷⁶) D:o 864 kr. — ⁷⁵) D:o 320.20 kr. — ⁷⁴) D:o 629.60 kr. (af 68 medlemmar). — ⁷³) D:o 277.20 kr. — ⁷²) D:o 433 kr. — ⁷¹) D:o 443.75 kr. — ⁷⁰) D:o 2,291.95 kr. — ⁶⁹) D:o 199.25 kr. — ⁶⁸) D:o 2,335 kr. — ⁶⁷) D:o 1,083.14 kr. — ⁶⁶) D:o 611 kr. — ⁶⁵) D:o 2,507 kr. — ⁶⁴) D:o 1,041.35 kr. — ⁶³) D:o 232 kr. — ⁶²) D:o 229.50 kr. — ⁶¹) D:o 301.50 kr. — ⁶⁰) D:o 80 kr. — ⁵⁹) D:o 607.19 kr. — ⁵⁸) D:o 389.50 kr. — ⁵⁷) D:o 1,045.55 kr. — ⁵⁶) D:o 1,232.33 kr. — ⁵⁵) D:o 260.71 kr. — ⁵⁴) D:o 1,235.50 kr. — ⁵³) D:o 1,018 kr. — ⁵²) D:o 137.19 kr. — ⁵¹) D:o 375.26 kr. — ⁵⁰) D:o 131.40 kr. — ⁴⁹) D:o 167.20 kr. — ⁴⁸) D:o 195.08 kr. — ⁴⁷) D:o 357.75 kr. — ⁴⁶) D:o 242.50 kr. — ⁴⁵) D:o 50.70 kr. — ⁴⁴) D:o 181 kr. — ⁴³) D:o 1,022.39 kr. — ⁴²) D:o 258 kr. — ⁴¹) D:o 414 kr. — ⁴⁰) D:o 1,163.25 kr. — ³⁹) D:o 3,032.40 kr. — ³⁸) D:o 211.90 kr. — ³⁷) D:o 473.75 kr. — ³⁶) D:o 607 kr. — ³⁵) D:o 167 kr. — ³⁴) D:o 685 kr. — ³³) D:o 1,806 kr. — ³²) D:o 4,315.51 kr. — ³¹) D:o 760.94 kr. — ³⁰) D:o 3,756.31 kr. Sjukhjelp utdelas under högst 180 dagar; till delegares enka betalas 1,000 kr. — ²⁹) Delegareafgifter uppgingo år 1890 till 192 kr. Sjukhjelp utgår under högst 60 dagar, med 1 kr. på dag. — ²⁸) Delegareafgifter uppgingo år 1890 till 292.73 kr. — ²⁷) D:o 655 kr. — ²⁶) D:o 466.75 kr. — ²⁵) D:o 173.91 kr. — ²⁴) D:o 417.50 kr. — ²³) D:o 316.50 kr. — ²²) D:o 44 kr. — ²¹) D:o 3,857 kr. — ²⁰) D:o 244.40 kr. (af 20 delegare). — ¹⁹) D:o 65 kr. och kollekt 63.29 kr. — ¹⁸) D:o 78 kr. — ¹⁷) Ingen årlig afgift, men vid delegarnes inträde erläggas 150 kronor jemte derå från hans 30:de år all den enkla ränta, som å samma summa kunnat belöpa, i händelse inträdet skett vid nämnda ålder. Dessutom böndagarnes kollekt. — ¹⁶) Årsafgiften för år 1890 utgjorde, af 4 personer, 25 kr. — ¹⁵) De flesta delegarne hafva betalt bestämda afgifter för all framtid. Öfriga betalte år 1890 150 kronor. — ¹⁴) Delegareafg. 27 kr. — ¹³) De insatta medlen få ej uttagas, förrän barnen fyllt 25 år. — ¹²) Inkomster år 1890 af inträdes- och delegareafgifter samt kollekt 865.36 kr. — ¹¹) Delegareafgifter år 1890, af 60 medlemmar, 900 kr. — ¹⁰) Delegareafgifter år 1890 uppgingo till 1,590.50 kr. — ⁹) År 1890 utgjorde inkomsterna af delegareafgifter, kollektmedel och räntor 2,343.97 kr. — ⁸) D:o af delegareafgifter och kollektmedel 756.10 kr. — ⁷) Under flere år har räntan å den ursprungliga donationen, 1,500 kr., ej utbetalts, och har deraf en ny fond bildats, utgörande 695 kr. 29 öre. Denna tillhör utslutande Svenstorps gods. — ⁶) Delegarne i stiftelsen inbetalte år 1890 i afgifter 105 kr. — ⁵) Räntan uppgick år 1890 till 450 kr. — ⁴) Utdelning sker ej förrän 100 år efter den 1 maj 1872. — ³) Afkastningen kapitaliseras fortfarande. — ²) Fonden är ställd på tillväxt och har stiftelsen ännu ej trädt i egentlig verksamhet. — ¹) Medlen äro intecknade uti Malmö barnhems fastighet; men förräntas ej, så länge barnhemmet verkar. — ⁰) År 1890 inflöto 2,227.18 kr. i årsafgifter och kontanta gåfvor. — ⁹⁹) Dessa 7 stipendiifonder hafva efter hand ingått i läroverkets allmänna premie- och fattigkassa, ur hvilken utdelning årligen eger rum. Enär dessa fonder således icke förvaltas skilda från hvarandra under olika konton, kan uppgift icke lemnas om utbetalning af hvarje fond för sig. — ⁹⁸) Ingen utdelning under året. — ⁹⁷) Delegareafgifter år 1890 uppgingo till 3,987 kr. af 233 medlemmar. — ⁹⁶) Sjukhjelp 957.15 kr., begravningshjelp 1,207 kr. — ⁹⁵) År 1890 delegareafgifter af 2,209.50 kr. — ⁹⁴) Medlemsafgifter uttaxeras i mån af behof. — ⁹³) Hvarje medlems årsafgift 15 kronor. — ⁹²) Medlemsafgifterna år 1890 utgjorde 1,395.07 kr. — ⁹¹) D:o 1,773.50 kr. — ⁹⁰) D:o 1,354.05 kr. — ⁸⁹) D:o 1,174.47 kr. — ⁸⁸) Vederbörande hafva vägrat lemna infordrade uppgifter. — ⁸⁷) Medlemsafgifter 1,399.80 kr. — ⁸⁶) D:o 1,700.44 kr. — ⁸⁵) En krona i månaden i afgift af hvarje medlem. — ⁸⁴) Delegareafgifterna år 1890 utgjorde 1,335.40 kr. — ⁸³) D:o 1,217.50 kr. — ⁸²) D:o 621.32 kr. — ⁸¹) D:o 942.25 kr. — ⁸⁰) D:o 1,236 kr. — ⁷⁹) D:o 2,797 kr. Fond finnes ej. — ⁷⁸) D:o 324 kr. — ⁷⁷) D:o 1,305.50 kr. — ⁷⁶) D:o 710.86 kr. — ⁷⁵) D:o 1,872 kr. Fond finnes ej. — ⁷⁴) D:o 1,357.85 kr. — ⁷³) D:o 818.80 kr. — ⁷²) D:o 251 kr. — ⁷¹) 15 kr. i inträdes- och 1.50 kr. i årsafgift af hvarje medlem. — ⁷⁰) Medlemsafgift 50 öre i månaden. — ⁶⁹) Delegareafgifter år 1890 utgjorde 2,624.29 kr. — ⁶⁸) D:o 17,408.86 kr. — ⁶⁷) D:o 324.75 kr. — ⁶⁶) D:o 1,673.64 kr. — ⁶⁵) Medlemsafgifter utgå, men bolaget bekostar läkarevård och medicin. — ⁶⁴) Medlems årsafgift 13 kr. —

⁶³) Delegareafgifterna år 1890 utgjorde 1,200 kr. — ⁶²) D:o 573 kr. — ⁶¹) D:o 1,975 kr. deraf inträdesafgifter 66 och månadsafgifter 1,909 kr. — ⁶⁰) D:o 1,835.10 kr. — ⁵⁹) D:o 935.22 kr. — ⁵⁸) D:o 582.50 kr. — ⁵⁷) D:o 2,754.20 kr., deraf inträdesafgifter 77.60 och andra medlemsafgifter 2,676.60 kr. — ⁵⁶) D:o 458.25 kr. — ⁵⁵) D:o 1,007.97 kr. — ⁵⁴) D:o 1,505.86 kr. — ⁵³) D:o 1,220 kr. — ⁵²) D:o 2,217.58 kr. — ⁵¹) D:o 752.05 kr. — ⁵⁰) D:o 2,648.94 kr. — ⁴⁹) D:o 1,635 kr. — ⁴⁸) D:o 381 kr. — ⁴⁷) D:o 1,835.90 kr. — ⁴⁶) D:o 2,243.45 kr. — ⁴⁵) D:o 1,933.50 kr. — ⁴⁴) D:o 444 kr. — ⁴³) D:o 108 kr. — ⁴²) D:o 156 kr. — ⁴¹) D:o 112 kr. — ⁴⁰) Fonden har bildats af bolaget utan bidrag af arbetarne. — ³⁹) Delegareafgifterna år 1890 utgjorde 350 kr. — ³⁸) År 1890 föreskrifna årsafgifter 2,623.34 kr., hvartill komma inträdes- och retroaktivafgifter 558.75 kr. — ³⁷) År 1890 delegareafgifter 997 kr. — ³⁶) År 1890 årsafgifter 366 kr. — ³⁵) År 1890 årsafgifter 610 kr., inträdesafgifter 256 kr. — ³⁴) Fastigheten är besvärad af in-tecknad guld till belopp af 55,000 kr. Föreningen har årsanslag 1,500 kr. utaf hamnen och 350 kr. utaf sjömanshuset. Styrelsen utses dels af föreningen dels af hamn- och sjömanshusdirektionerna. — ³³) Utdelas hvar 3:dje år. — ³²) Från stiftelsen har under året ingen utdelning af stipendier egt rum. — ³¹) Enär fonden understiger 1,000 kr. har ingen utdelning af stipendium egt rum. — ³⁰) Fonden förvaltas af drätselkamraren och stiftelsens angelägenheter i öfrigt af en af 12 personer bestående nämnd. — ²⁹) Stiftad genom studentinskrifningsafgifter och plikter för försummad inställelse vid stipendiatupprop. — ²⁸) Delegareafgifterna år 1890 utgjorde 814.45 kr. — ²⁷) D:o 1,230 kr. — ²⁶) D:o 1,081.40 kr. — ²⁵) D:o 1,493.94 kr. — ²⁴) D:o 1,741 kr. — ²³) D:o 318.25 kr. — ²²) D:o 300 kr. — ²¹) D:o 140.80 kr. — ²⁰) D:o 3,406.14 kr. — ¹⁹) D:o 620.66 kr. — ¹⁸) D:o 1,780 kr. — ¹⁷) D:o 176.60 kr. — ¹⁶) Fonden är delvis bildad genom bidrag från reservfonden. — ¹⁵) Bildad genom årligt bidrag genom arrendet af Knäratorpsmarken och pensionsafgifter. — ¹⁴) Dessutom utdelning till 4 välgörenhetsinrättningar. — ¹³) Någon utdelning har ännu ej egt rum. — ¹²) Utbetalas först, då kapitalet uppgår till 2,000 kr. — ¹¹) Träder i verksamhet först, då kapitalet vuxit till 40,000 kr. — ¹⁰) Ännu ej utdelad. — ⁹) Delegareafgifter år 1890 uppgingo till 17,620 kr. — ⁸) D:o 4,246 kr. — ⁷) Medlem erlägger i årsafgift 6 kr. och dessutom 10 öre i veckan för hvarje sjuk. — ⁶) Årsafgift 1 kr. i månaden och 10 öre i veckan för hvarje sjuk. — ⁵) Afgift 50 öre i månaden och 10 öre i veckan för hvarje sjuk. — ⁴) Afgift 6 kr. pr år och 10 öre i veckan för hvarje sjuk. — ³) Afgift 1 kr. i månaden och 10 öre i veckan för hvarje sjuk. — ²) Afgift 6 öre pr vecka till hvarje sjuk och 50 öre till hvarje dödsfall. — ¹) Afgift 8 öre pr vecka till hvarje sjuk och 50 öre till hvarje dödsfall. — ⁰) Delegareafgifter uppgingo år 1890 till 2,215 kr. — ⁹⁹) D:o 979 kr. — ⁹⁸) Afgift 6 kr. om året och 12 öre i veckan för hvarje sjuk. — ⁹⁷) Afgift 6 öre i veckan för hvarje sjuk och 50 öre för hvarje dödsfall. — ⁹⁶) Uppbäres vid akademien. — ⁹⁵) Utdelas först efter gifvarnes och deras dotters död. — ⁹⁴) Från stiftelsen utgå ej kontanta understöd. Räntorna användas till byggnaders underhåll och uppförande. — ⁹³) Stiftelsens ändamål är att vid jultiden lemna understöd åt 5 å 6 enklor eller ogifta kvinnor, tillhörande samhället och klassen »blygsamma fattige», hvilka uppnått en ålder af minst 50 år. — ⁹²) Hemmet disponerar af staden för ändamålet uppförd fastighet. — ⁹¹) Kapitalet, »300 slätte daler», beräknadt till 75 kr., inestår i Svaneholms gods. — ⁹⁰) Utfaller först efter fru Borgs död. — ⁸⁹) Delegareafgifter år 1890 utgjorde 687 kr. — ⁸⁸) D:o 2,100.05 kr. — ⁸⁷) D:o 1,760.20 kr. — ⁸⁶) D:o 1,801.60 kr. — ⁸⁵) D:o 945.09 öre. Pension utgår med 15 % af den aflidne mannens eller faderns senast innehafda lön. — ⁸⁴) Delegareafgifter år 1890 utgjorde 495.65 kr. — ⁸³) D:o 946.05 kr. — ⁸²) D:o 558 kr. — ⁸¹) D:o 1,669.75 kr. — ⁸⁰) D:o 1,590.15 kr. — ⁷⁹) D:o 149.59 kr. — ⁷⁸) D:o 622.25 kr. — ⁷⁷) Uppgiften afser tiden från den 1 juli 1889, då föreningens verksamhet började, till den 31 dec. 1890, i det nemligen sista årets bokslut och revisionsberättelse omfatta nämnda period. Influtna delegareafgifter 379 kr. — ⁷⁶) Delegareafgifter år 1890 uppgingo till 588 kr.

